

- Federaal parket -

Jaarverslag 2018

openbaar ministerie

Inleiding

Op 1 april liep het eerste vijfjarige mandaat waarin ik de functies van federale procureur op mij heb genomen, af. Dit geeft uiteraard aanleiding om verder te kijken dan zichzelf en wat zeker gezegd kan worden is dat de tijd vliegensvlug voorbij is gegaan! Vijf jaar geleden, toen ik de eerste regels neerpende van het beleidsplan dat mijn kandidatuur voor de functie als federale procureur moest ondersteunen, uitte ik dat het federaal parket *“een essentiële schakel [is] in het gerechtelijke landschap van ons land; ook al ziet waarschijnlijk nog altijd niet iedereen, ook binnen het gerechtelijk apparaat, het absolute belang ervan in”*. Ondertussen, noodgedwongen en in het bijzonder wegens de dramatische gebeurtenissen die ons land amper een maand na mijn eedaflegging in april 2014 hebben getroffen, zijn er tegenwoordig nog maar zeer weinig mensen die nog nooit van het federaal parket hebben gehoord.

De wereld is tegenwoordig geglobaliseerd, althans op het vlak van communicatie, markt en economie. Dit zorgt uiteraard voor welzijn, maar maakt de besluitvormingscentra eerder ondoorzichtig en leidt soms dus ook tot angst of zelfs geweld. De mechanismen die vervolgens in gang worden gezet zijn veeleer defensieve reacties of reacties waarbij men zich in zichzelf keert. De wereld anno 2019 is niet meer dezelfde als die anno 2014. Een bepaalde criminaliteit heeft uiteraard de trend van de wereldwijde verbondenheid gevolgd, door te spelen met de grenzen en de nog veel te territoriale gerechtelijke en veiligheidssystemen die het soms moeilijk hebben om te moderniseren. Dat is een van de vaststellingen na de terreuraanslagen die ons land de afgelopen jaren hebben getroffen, maar terrorisme is lang niet alles. Om het hoofd te bieden aan deze brede dreiging, die soms uit het niets lijkt te verschijnen als moderne piraten, moesten in het bijzonder de uitdagingen worden aangegaan op het vlak van digitalisering van cultuur en communicatie, evenals ontsluiting van informatie-uitwisseling. In een Europa dat in de war was gebracht door de *brex*it, opgeschud door de Catalaanse crisis (waarvan het gerechtelijke luik ook in ons land voor Justitie is gebracht), moest men bijna paradoxaal trachten meer internationaal samen te werken en het ver buiten het oude continent gaan zoeken ... Zodoende werd er naast samenwerkingsprotocollen met de parketten-generaal van Bulgarije en Oekraïne, vorig jaar ook een protocol afgesloten met de procureur-generaal van Egypte en wordt er een overwogen met de openbare ministeries van Brazilië en

Colombia. Terzelfder tijd moest er, in tijden van tweets en sociale media, van *fake news* of andere *alternative facts* (die op zich al een dreiging zijn omdat meer en meer regimes ze als wapens inzetten), worden nagedacht over een andere manier van communiceren zowel met het grote publiek, met slachtoffers, als met verschillende parlementaire commissies in België, Frankrijk, Europa enz. ... Zodoende moest er continu op worden toegezien dat het vermoeden van onschuld werd nageleefd en er een strafrechtspleging werd gewaarborgd op basis van een ernstig en geslaagd denkproces. Daarvoor is afstand en tijd nodig, zelfs in een wereld waarin alles steeds sneller gaat.

Deze uitdagingen heeft het beleidsplan dat in 2014 werd geschreven, al zijn er uiteraard aanpassingen nodig geweest, goed doorstaan en het heeft zelfs de verwachte antwoorden kunnen bieden. Het werd over het algemeen verwezenlijkt. Ik beweer geenszins daarvoor te danken te zijn, om twee belangrijke redenen.

Allereerst omdat het instrument uitzonderlijk is: toen het federaal parket bijna 20 jaar geleden werd opgericht, heeft de wetgever de briljante ingeving gehad een instelling uit te vinden die in staat is om lokale beperkingen te overstijgen om zich naar de werelden open te stellen. Wel degelijk naar werelden, in het meervoud: de grote Wereld met al haar geopolitieke uitdagingen in voortdurende verandering, maar eveneens de werelden zoals bijvoorbeeld die van de inlichtingen, het leger, de universiteitswereld, Buitenlandse Zaken, buitenlandse collega's ...

De tweede reden, in mijn ogen de belangrijkste, is dat dit beleidsplan alleen heeft gewerkt omdat de leden van het federaal parket zich eraan hebben gehouden; en waar nodig de nodige aanpassingen hebben voorgesteld. *“Een organisatie is geen loutere aaneenschakeling van personen met taken. Er moet sprake zijn van een verband en een toekomstvisie”*¹. Dit is precies hoe ik vandaag naar het federaal parket kijk: een gemeenschap van mannen en vrouwen met een visie voor de toekomst. Er is altijd wel een reden om pessimistisch te zijn. Vandaag lijkt het zelfs wel de mode te zijn om zich enigszins pessimistisch op te stellen en ook de rechterlijke macht ontsnapt daar niet aan. Natuurlijk

---

¹ H. MINTZBERG, “Nous vivons dans le culte du management”, Interview met Henry MINTZBERG, *Sciences Humaines*, themanr. 20.

bestaan er grote moeilijkheden, maar pessimisme werkt enkel verlamdend, omdat men daarbij steeds terugkijkt op het verleden. Om zich tegen de toekomst te wapenen, worden muren opgeworpen en bruggen afgebroken. Het beeld van de brug in Genua, Italië, die afgelopen zomer is ingestort, is eigenlijk symbolisch voor een wereld die niet langer zorg draagt voor haar bruggen. Deze brug stond symbool voor vooruitgang in de jaren zestig. Ze bracht twee delen van eenzelfde stad met elkaar in verbinding en zorgde voor eenheid. In de loop der jaren heeft niemand er nog in geïnvesteerd, ze werd niet gemoderniseerd, de brug werd niet als belangrijk beschouwd. Sinds de instorting van de brug is een stad in twee verdeeld. Een gebroken brug is een symbool, het wil zeggen dat niemand nog iets verwacht van de toekomst. Dat is dus polarisatie. Door geen zorg te dragen voor wat ons één maakt in onze samenleving, door bruggen te verwaarlozen (in Brussel zou men over tunnels kunnen spreken), raken we verdeeld. Door muren op te werpen om zich af te scherm van de buitenwereld en het heden te verdedigen, laat men zich uiteindelijk vangen door de problemen in eigen huis, alsof ze de grootste problemen ter wereld waren. En zo wordt men pessimistisch, zonder erbij na te denken. De gedachte dat niets mag veranderen leidt ertoe dat men zich uiteindelijk bedreigd voelt door de toekomst en dat men zichzelf dus beter moet beschermen en zich door zijn angst moet laten leiden, wat leidt tot onredelijke reacties. Zoals er eentje zegt: *"Make America great again!"*, met andere woorden: zoals vroeger.

Het federaal parket van vandaag is echter helemaal niet meer zoals vroeger. Net zoals de wereld is het federaal parket anno 2019 niet meer hetzelfde als in 2014 en zal dat ook nooit meer zijn: het heeft het hoofd moeten bieden aan stormen van terreur, georganiseerde criminaliteit, parlementaire onderzoekscommissies. Er is grondig en moeizaam nagedacht over de belangrijke rol die wij vervullen ten aanzien van slachtoffers. Maar het federaal parket is qua omvang ook verdubbeld tegenover vijf jaar geleden. We zijn gegroeid van 22 magistraten, 4 juristen en 51 personeelsleden ten tijde van mijn eedaflegging naar op heden een bestand van 32 magistraten en twee gedelegeerde magistraten, 12 juristen en een administratief personeelsbestand dat 81 koppen zal tellen (als de gehele versterking van het kanaalplan uiteindelijk wordt toegekend). Het federaal parket heeft evenwel de pool van Eurojustmagistraten (en op die manier een soort afdeling van het federaal parket in Den Haag gecreëerd) en de nationale DNA-cel verwelkomd en werd de oprichting van een centraal loket voor slachtoffers toevertrouwd.

Een dergelijke schaalvergroting is niet zonder gevolgen op het vlak van interne organisatie en management. Dat zal ongetwijfeld een van de grootste uitdagingen zijn gedurende de komende vijf jaar. Zodoende werd er in 2018 beslist de secties Internationale Samenwerking en Bijzondere Technieken samen te voegen tot één grote sectie met alle toezichtstaken van het federaal parket alsook alle opdrachten tot ondersteuning van andere parketten (internationale samenwerking, Eurojust en BES, nationale DNA-cel en slachtoffercel, eenvormigheid van de bijzondere opsporingsmethodes, getuigenbescherming, toezicht op de werking van de federale politie ...).

In zijn boek *Sapiens* heeft Yuval Noah Harari het over “*de legende van Peugeot*”, een klein familiebedrijfje dat is uitgegroeid tot een structuur met een veel groter aantal mensen in dienst. “*Familiebedrijven die succesvol zijn maken over het algemeen een crisis door wanneer ze groter worden en personeel aanwerven. Als ze zichzelf niet heruitvinden, gaan ze failliet.*”² Dit vereist onder meer dat er nieuwe vormen van betrokkenheid bij een gezamenlijk project worden gecreëerd en erover wordt nagedacht, alle manieren van werken en interne controle worden herbekeken, er nieuwe trucs en structuren moeten worden gevonden zodat iedereen, op alle niveaus, weet wat hij moet weten en zich niet vergeten voelt.

Maar een groter federaal parket heeft eveneens een niet te verwaarlozen weerslag op het openbare ministerie als geheel of zelfs de gehele rechterlijke orde. Het federaal parket is de enige gerechtelijke instelling die tijdens de vorige legislatuur gegroeid is. Het neemt dus veel meer plaats in dan vijf jaar geleden. Het nijpende probleem met de moeilijke toewijzing van voldoende onderzoeksmiddelen die moeten worden gedeeld met de procureurs des Konings en de arbeidsauditeurs³ is hier een voorbeeld van. De organisatie, in heel het land, van processen die qua veiligheid erg duur zijn en soms de werking van een hele rechtbank hinderen is een ander voorbeeld. Dit zorgt soms voor spanningen met andere instanties van het openbaar ministerie. Ze zijn op zijn zachtst gezegd niet verwend

---

² Yuval Noah Harari, *Sapiens, Une brève histoire de l'humanité*, Paris, Albin-Michel, 2015, p. 39 (vertaald).

³ Zie omzendbrief van het College van procureurs-generaal betreffende het Federaal Parket Col 5/02, in het bijzonder punt 68 tot 74.

geweest. Het is dan ook van belang om de keuze die bijna vijf jaar geleden werd gemaakt, om volwaardig deel te blijven uitmaken van het College van het openbaar ministerie, zonder voorbehoud te verlengen, want eenheid is een absoluut welzijn. In onze maatschappij is het openbaar ministerie juist een brug die onze samenleving beschermt en herinnert aan het belang van de gemeenschap in een wereld die steeds meer individualisme vertoont. Dit zal de komende jaren ook nóg meer dialoog, engagement, nederigheid vergen. Daarom moet erop worden toegezien dat, bij de ondersteuningsopdrachten die het federaal parket zijn toevertrouwd (DNA, BOM, Internationale samenwerking, Bescherming van bedreigde getuigen, Nationale slachtoffercel, Eurojust, BES), de onlangs ingevoerde structuur die al deze bevoegdheden bij een en dezelfde sectie onderbrengt, toelaat om die optimaal uit te oefenen ten dienste van de andere instanties van het openbaar ministerie.

Hierbij mag de essentie van onze opdracht echter niet vergeten worden: een Justitie van kwaliteit bevorderen die er niet voor terugdeinst om de strijd aan te binden met grote criminele fenomenen die een vaak systemische weerslag hebben op onze samenleving. Een instelling is slechts stevig als ze, ook in crisistijden, niet vergeet waarom ze is opgericht. Het leitmotiv dat al sinds het begin aan de basis ligt van de oprichting van het federaal parket, is een goede Rechtsbedeling⁴ met hoofdletter R. Dat betekent dat wat er ook moge gebeuren, het federaal parket het onveranderlijke doel moet behouden om een meerwaarde te bieden. Dat is enkel mogelijk door het optimisme te bewaren dat de werking van dit parket gedurende zijn gehele bestaan al gekenmerkt heeft. Zelfs in de zwaarste tijden waarin het soms internationale kritiek te verduren kreeg, zijn wij vooruit blijven gaan. Zo denken sommigen die ons gisteren nog bekritiseerden – waaronder enkele Franse autoriteiten bijvoorbeeld – er uiteindelijk gemeend over na om vandaag zelf een nationaal parket op te richten, rechtstreeks naar het voorbeeld van ons model.

Een structuur, hoe vervolmaakt ze ook is, heeft een bepaalde cultuur nodig om te kunnen werken. In dit geval is het federaal parket erin geslaagd de cultuur van het optimisme te ontwikkelen en te behouden. Het is dan ook een prioriteitsdoel voor het komende mandaat: die cultuur, die aan de basis ligt van het *success story* van onze instelling, koste

---

⁴Artikel 144 ter van het Gerechtelijk Wetboek.

wat het kost vrijwaren. Om het met de woorden van Michelle Obama te zeggen, is er een wereld van verschil tussen zich tevreden stellen met de wereld zoals die is of zich inzetten voor de wereld zoals die zou moeten zijn⁵. En dat is net die cultuur van optimisme! Het woord klinkt misschien naïef, maar soms hebben we nood aan wat naïviteit om zich te wagen aan en toe te leggen op bepaalde ingewikkelde dossiers of de strijd tegen bepaalde ogenschijnlijk moeilijk toegankelijke fenomenen. Er zijn van deze instelling vele voorbeelden in de afgelopen vijf jaar. Zo is er het dossier Waals-Brabant waar het federaal parket zich aan gewaagd heeft en waarin het sindsdien kosten noch moeite spaart. Een *cyberunit* oprichten terwijl de federale politie, met weinig hulp vanuit politieke hoek, amper nog investeert in de FCCU lijkt misschien ook zeer optimistisch of zelfs naïef. Of: beweging brengen in materies waar al lange tijd een soort machteloosheid of zelfs straffeloosheid heerste: Somalische piraterij, sociale dumping, motorbendes, voetbal, internationale corruptie, migrantensmokkel, wapenhandel op het *dark web* ... Verder is er nog sprake van onwaarschijnlijke, vaak succesvolle, samenwerking met landen die in heel de wereld als lastig beschouwd worden om Belgische gezinnen die het slachtoffer zijn van zeer ernstige feiten te hulp te schieten ... Daarbij moet men voorbij vooroordelen en eerdere ervaringen kunnen kijken en koste wat het kost geloven in een goede afloop. Geloven dat het mogelijk is een moeder te helpen om een dochtertje terug te halen uit Syrië dat was ontvoerd door haar vader en gegijzeld door een jihadistengroep en daarbij rekenen op de medewerking van Turkije, daar was een flinke dosis vindingrijkheid en doorzettingsvermogen voor nodig. Het motto dat het federaal parket zich eigen heeft gemaakt, "*met vereende krachten voor Gerechtigheid*", zou nooit worden verwezenlijkt zonder dit optimisme dat een manier is van kijken naar het heden en er de beginselen van de toekomst in zien. Kortom, geen domme "*Make us great again*", maar wel "*Yes we can!*" ... "*The best is yet to come*".

---

⁵ M. Obama, *Becoming*, ...

Brussel, woensdag 25 september 2019

De federale procureur,

Frédéric VAN LEEUW

→ Inhoudsopgave

INLEIDING.....	5
HOOFDSTUK I. DE STRATEGIE EN VISIE VAN HET FEDERAAL PARKET	23
DE OPRACHTEN VAN HET FEDERAAL PARKET EN DE EVALUATIE VAN DE WIJZE WAAROP HET FEDERAAL PARKET DEZE OPRACHTEN UITVOERT	23
1.1. <i>De opdrachten van het federaal parket</i>	23
1.2. <i>De evaluatie van de wijze waarop het federaal parket deze opdrachten uitvoerde</i>	24
TITEL 2 - STRAFRECHTELIJK BELEID.....	26
2.1. <i>De werking van het federaal parket: contextualisering</i>	27
2.2. <i>Actieplan voor de toekomstige ontwikkeling van het federaal parket</i>	29
2.3. <i>Huidige prioriteiten</i>	30
TITEL 3 - HET KADER VOOR HET OPSTELLEN VAN NIEUWE PRIORITEITEN: EEN AANPAK PER FENOMEEN.....	35
3.1. <i>De verdere ontwikkeling van de competentiepool ‘informaticacriminaliteit’ van het federaal parket</i>	36
3.2. <i>De overname van dossiers in economische, financiële en corruptiezaken</i>	37
3.3. <i>De overname van dossiers georganiseerde sociale fraude.</i>	38
HOOFDSTUK II. ORGANISATIE EN STRUCTUUR VAN HET FEDERAAL PARKET	39
TITEL 1 - EEN ORGANISATIESTRUCTUUR GESCHIKT OM DE EENHEID VAN HET FEDERAAL PARKET TE BEVORDEREN.....	40
TITEL 2 - HET DIRECTIECOMITÉ EN DE BELEIDSCEL	43
2.1. <i>Oprichting van het directiecomité</i>	43
2.2. <i>Taakverdeling binnen het directiecomité</i>	45
TITEL 3 - DE SECTIES DIE DE STRAFVORDERING UITOEFENEN	46
3.1. <i>De administratieve secretariaten</i>	47
3.2. <i>De sectie Georganiseerde criminaliteit</i>	48
3.3. <i>De sectie Terrorisme</i>	49
3.4. <i>De sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden</i>	49
TITEL 4 - DE OPERATIONELE STEUN- EN CONTROLESECTIES	50
4.1. <i>De sectie Internationale samenwerking en Bijzondere opdrachten</i>	51
TITEL 5 - EEN PARKET WAAR IEDEREEN ZICH KAN ONTPLOOIEN	53
5.1. <i>De beleidsmateries</i>	55
5.2. <i>De flexibiliteit</i>	56
5.3. <i>De evaluatie en het proces van de functioneringscyclus</i>	57
5.4. <i>Voorstel van en steun aan wetgevende initiatieven om de werking van het federaal parket te verbeteren</i>	58
5.5. <i>De opleiding van magistraten, administratief personeel en juristen</i>	60
5.6. <i>De projectgroepen</i>	63
5.7. <i>Het aanwenden van de delegatie</i>	64
5.8. <i>Enkele logistieke aspecten</i>	66
HOOFDSTUK III. DE UITOEFENING VAN DE STRAFVORDERING.....	69

TITEL 1 - STATISTIEKEN.....	69
1.1 Aantal federale strafdossiers	69
1.2 Aantal personen in voorlopige hechtenis.....	70
1.3 Opsplitsing naar herkomst van de federale strafdossiers.....	70
1.4 Opsplitsing naar bevoegdheidsgrond	70
1.5 Vonnissen en arresten gevelde in 2018	71
TITEL 2 - UITSLUITINGSGROND VOOR WAT DE LEDEN VAN GEMEENSCHAPS- OF GEWESTREGERINGEN EN MINISTERS BETREFT .	71
TITEL 3 - DRINGENDE MAATREGELEN	71
TITEL 4 – NIETIGHEIDSGRONDEN	72
TITEL 5 - BIJZONDERE OPDRACHTEN VAN DE SECTIE GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT.....	72
TITEL 6 - DE AANPAK VAN DE GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT DOOR DE SECTIE GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT	73
6.1 Informatiecriminaliteit	73
6.2 Economische en financiële criminaliteit.....	75
6.3 Ernstige en georganiseerde sociale fraude	76
6.4 Internationale samenwerking met Frankrijk.....	79
6.5 De (internationale) wapenhandel	80
6.6 De drugsproblematiek	80
6.7 Mensenhandel	82
6.8 Mensensmokkel	82
6.9 De Bende van Nijvel	84
6.10 Sportfraude	86
6.11 Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF)	88
6.12 Bijkomende algemene beschouwingen.....	88
TITEL 7 - DE SAMENWERKING MET DE PROCUREURS DES KONINGS, DE ARBEIDSAUDITEURS OF DE PROCUREURS-GENERAAL IN HET RAAM VAN DE UITOEFENING VAN DE STRAFVORDERING	89
7.1 De aanmelding.....	89
7.2 Delegatie.....	89
7.3 De detachering.....	91
TITEL 8 - DE SAMENWERKING MET DE ONDERZOEKSRECHTERS, DE ONDERZOEKSGERECHTEN EN DE VONNISGERECHTEN IN HET RAAM VAN DE UITOEFENING VAN DE STRAFVORDERING.....	92
HOOFDSTUK V. DE INTERNATIONALE SAMENWERKING	93
TITEL 1 - DE CAPACITEIT VAN DE INTERNATIONALE SECTIE.....	93
TITEL 2 - DE BETREKKINGEN MET DE BELGISCHE AUTORITEITEN	93
2.1 Betrekkingen met de Belgische gerechtelijke autoriteiten	93
2.2 Betrekkingen met de FOD Justitie	94
TITEL 3 - DE BETREKKINGEN MET DE BUITENLANDSE AUTORITEITEN	96
3.1 Statistieken verzoek tot ondersteuning (buiten rechtshulpverzoek en Europees onderzoeksbevel) uitgaande van het buitenland.....	96
3.2 Statistieken internationale rechtshulpverzoeken uitgaande van het buitenland	96
3.3 Analyse van de opdracht van het federaal parket tot ondersteuning van de buitenlandse gerechtelijke autoriteiten wat hun rechtshulpverzoeken betreft: meerwaarde en ondervonden moeilijkheden.....	96
3.4 Bilateraal of multilateraal overleg met de gerechtelijke autoriteiten van lidstaten of derde staten	100
TITEL 4 - HET EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL.....	102

4.1 Rol van het federaal parket	102
4.2 Vergaderingen van de werkgroep EAB	103
4.3 Helpdesk en expertise	103
4.4 Statistieken	103
TITEL 5 – TWEE AANDACHTSPUNTEN	104
5.1 Joint Investigation Team (hierna JIT)	104
5.2 Videoconferentie.....	105
TITEL 6 - DE BETREKKINGEN MET DE INTERNATIONALE INSTELLINGEN.....	106
6.1 De internationale rechtsmachten	106
6.2 Het Europees Justitieel Netwerk	106
6.3 Eurojust.....	108
6.4 De Europese Unie.....	111
TITEL 5 - OPDRACHTEN VAN HET FEDERAAL PARKET INZAKE INTERNATIONALE POLITIESAMENWERKING	112
7.1 Europol.....	112
7.2 Interpol.....	112
7.3 Betrekkingen met de verbindingsofficieren	112
7.4 Betrekkingen met de federale politie.....	114
TITEL 8 - CENTRAAL CONTACTPUNT EN EXPERTISE.....	115
TITEL 9 – BIJZONDERE OPDRACHTEN A.....	116
9.1. De nationale DNA-cel.....	116
9.2 Toezicht op de politie	127
9.3 Slachtoffercel	127
9.4 Persdienst.....	130
TITEL 10 - SECTIE-OVERSCHRIJDENDE BEVOEGDHEDEN	132
HOOFDSTUK VI. GETUIGENBESCHERMINGSCOMMISSIE	133
TITEL 1 - WETTELIJKE BASIS.....	133
TITEL 2 - WERKINGSMIDDELEN	133
2.1 Het huishoudelijk reglement	133
2.2 De financiële middelen.....	133
TITEL 3 - STATISTIEKEN.....	134
3.1 Vergaderingen	134
3.2. Aantal dossiers.....	134
TITEL 4 - DEELNAME AAN INTERNATIONALE VERGADERINGEN	135
TITEL 5 - NOODZAAK WETGEVEND INITIATIEF.....	135
HOOFDSTUK VII. DE BIJZONDERE OPSPORINGSMETHODEN	136
TITEL 1 - STRUCTURELE ORGANISATIE VAN HET FEDERAAL PARKET INZAKE BOM	136
TITEL 2 - TUSSENKOMSTEN VAN DE FEDERALE PROCUREUR EN STATISTIEKEN	137
2.1 De informatieplicht van de parketten en de arbeidsauditoraten/ Algemene statistieken BOM ...	137
2.2 Observaties – analyse van de statistieken	139
2.3 Infiltraties – analyse van de statistieken.....	139
2.4 De buitenlandse steunaanvragen inzake infiltratie	140
2.5 De controle en beheersopdracht van de bijzondere fondsen	140
2.6 De controle van de fictieve identiteiten	141
2.7 De controle op de informantenwerking	143

2.8 Specifieke BOM-machtigingen.....	143
2.9 De algemene en beleidsmatige dossiers.....	144
TITEL 3 - DE HELPDESK.....	144
TITEL 4 - GESPECIALISEERDE OPLEIDINGEN.....	145
4.1 Seminaries over uitwisseling van beroepservaringen tussen magistraten gespecialiseerd in bijzondere opsporingsmethoden.....	145
4.2 Jaarlijkse BTS dagen (bijzondere technieken – techniques spéciales).....	145
TITEL 5 - WETGEVENDE INITIATIEVEN.....	145
HOOFDSTUK VIII. HET TOEZICHT OP DE ALGEMENE EN BIJZONDERE WERKING VAN DGJ	147
TITEL 1 - TOEZICHT OP DE ALGEMENE WERKING - FUNCTIONERINGSMODEL.....	147
TITEL 2 - HET TOEZICHT OP DE OFFICIEREN VAN GERECHTELIJKE POLITIE.....	147
TITEL 3 - DE FEDERALE POLITIERAAD.....	148
TITEL 4 - DE BIJZONDERE ARBITRAGEPROCEDURE BETREFFENDE DE VERHOUDING TUSSEN DE COMMISSARIS-GENERAAL EN DE DIRECTEURS-GENERAAL VAN DE FEDERALE POLITIE.....	148
TITEL 5 - HET VAST COMITÉ VAN TOEZICHT OP DE POLITIEDIENSTEN EN DE ALGEMENE INSPECTIE VAN DE FEDERALE EN LOKALE POLITIE.....	149
TITEL 6 - DE DIENSTBETREKKINGEN MET DE LEIDING VAN DE FEDERALE POLITIE.....	149
TITEL 7 - DE ARBITRAGEPROCEDURE.....	150
TITEL 8 - DE EMBARGOPROCEDURE.....	151
TITEL 9 - HET SPECIFIEK TOEZICHT OP DE WERKING VAN DGJ.....	152
9.1 Algemeen.....	152
9.2 De werkgroep “gerechtelijke pijler”.....	153
9.3 Het expertisenetwerk “politie”.....	153
9.4 De vergaderingen met de directeur-generaal, de centrale directeurs en de gerechtelijke directeurs van de algemene directie van de gerechtelijke politie.....	153
TITEL 10 - DE PROBLEMATIEK VAN DE HYCAP.....	154
TITEL 11 - HET SAMENWERKINGSMODEL TUSSEN HET FEDERAAL PARKET EN DGJ.....	155
TITEL 12 - HET TOEZICHT OP DE DIENST TER BESTRIJDING VAN DE CORRUPTIE.....	157
HOOFDSTUK IX. DE ERNSTIGE SCHENDINGEN VAN HET INTERNATIONAAL HUMANITAIR RECHT	158
TITEL 1 - WETTELIJKE BASIS.....	158
TITEL 2 - HUIDIGE SITUATIE: NIEUWE EN LOPENDE DOSSIERS (OPSPORINGS- EN GERECHTELIJKE ONDERZOEKEN).....	158
TITEL 3 - HUIDIGE STAND VAN ZAKEN: AANTAL DOSSIERS ALGEMENE EN SPECIFIEKE ONDERZOEKEN GEOPEND IN 2018 (BEHALVE OPSPORINGS- EN GERECHTELIJK ONDERZOEK).....	160
TITEL 4 - DE INTERNATIONALE GERECHTELIJKE SAMENWERKING IN 2018.....	161
4.1 Internationale rechtshulpverzoeken uitgaande van internationale strafgerechten.....	161
4.1 Internationale rechtshulpverzoeken uitgaande van staten.....	162
4.2 Internationale rechtshulpverzoeken van het federaal parket.....	162
4.3 Europees netwerk van contactpunten.....	163
TITEL 5 - (INTER)NATIONALE CONFERENTIES.....	163
TITEL 6 - GESPECIALISEERDE OPLEIDINGEN.....	164
TITEL 7 - COMMISSIES.....	165
HOOFDSTUK IX BIS. DE INTERNATIONALE CORRUPTIE (BUITEN DE EUROPESE UNIE)	166
HOOFDSTUK X. DE MILITAIRE BEVOEGDHEDEN	167

TITEL 1 - DE BEVOEGDHEID VAN DE FEDERALE PROCUREUR.....	167
1.1 Artikel 144quinquies van het Gerechtelijk Wetboek.....	167
1.2 De gemeenschappelijke omzendbrief van het college van procureurs-generaal.....	167
1.3 Het akkoord van de raad van procureurs des Konings.....	168
TITEL 2 - DE CONTACTEN MET DE MINISTER VAN DEFENSIE, DE FOD JUSTITIE EN DE MILITAIRE OVERHEDEN	168
2.1 Het protocolakkoord tussen de Ministerie van Defensie en de FOD Justitie van 1 maart 2005 en de gemeenschappelijke omzendbrief van de ministers van Justitie, Landsverdediging en Binnenlandse zaken van 8 juni 2007	168
2.2 De contacten met de verbindingdienst in Duitsland	169
2.3 De overlegvergaderingen en de deelname aan conferenties.....	169
2.4 Brevet in militaire technieken	170
TITEL 3 - DE CONTACTEN MET DE FEDERALE POLITIE DGJ/DJMM	170
3.1 De nood aan een gespecialiseerde politiedienst	170
3.2 Activiteiten en evaluatie	171
TITEL 4 - STATISTIEKEN.....	171
TITEL 5 - VERPLAATSINGEN VAN (GEDELEGEERDE) FEDERALE MAGISTRATEN TOT BIJ DE BELGISCHE TROEPEN	172
TITEL 6 - VARIA	173
6.1 De tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel in het buitenland	173
6.2 De verwijzing naar de korpstucht	173
6.4 De opsporing en vaststelling van in het buitenland gepleegde misdrijven.....	174
6.5 De Belgische militaire vliegtuigongevallen	175
HOOFDSTUK XI. TERRORISME.....	177
TITEL 1. STATISTISCH OVERZICHT.....	177
TITEL 2 - BELANGRIJKE PROCESSEN INZAKE TERRORISME	179
Telling ten opzichte van de gerechtelijke beslissingen.....	179
Telling ten opzichte van de verdachten	182
TITEL 3 - SAMENWERKING MET ANDERE INSTELLINGEN OF DIENSTEN	186
3.1 Het expertisenetwerk Terrorisme en sekten	186
3.2 De Nationale Veiligheidsraad, het Strategisch Comité en het Coördinatiecomité Inlichting en Veiligheid	186
3.3 Eurojust.....	188
3.4 De inlichtingendiensten	190
3.5 Vierpartijenoverleg Marokko -Spanje -Frankrijk -België.....	190
3.6 Gestructureerd bilateraal overleg met Frankrijk, Nederland en Groot-Brittannië.....	192
3.7 Het project Jupiter	192
3.8 Overleg met de gespecialiseerde onderzoeksrechters terrorisme	193
3.9 OCAD.....	193
3.10 De BIM-commissie	194
3.11 Bestuur van de penitentiaire inrichtingen.....	194
3.12 FOD Buitenlandse Zaken	195
3.13 FOD Financiën	195
TITEL 4 - DE WERKING VAN DE SECTIE TERRORISME VAN HET FEDERAAL PARKET.....	196
4.1. Algemeen	196
4.2 De monitor Terrorisme.....	198
4.3 De overlegvergaderingen.....	199

4.4 De gemeenschappelijke omzendbrief van 15 juli 2005 van de Minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende de gerechtelijke aanpak inzake terrorisme (COL 9/2005).....	199
4.5 Prioriteitenstelling.....	201
TITEL 5. UITVOERING VAN DE AANBEVELINGEN VAN DE PARLEMENTAIRE ONDERZOEKSCOMMISSIE	205
5.1 Meer verantwoorde prioriteitenstelling.....	205
5.2 Kennisgeving van de beslissing tot sepot of buitenvervolginstelling	209
TITEL 6. WETGEVENDE, VERDRAGS- EN REGLEMENTAIRE INITIATIEVEN.....	211
TITEL 7. OPSPORING EN VERVOLGING VAN STRAFBARE FEITEN INZAKE KERNMATERIAAL.....	212
HOOFDSTUK XII. DE POSITIE VAN HET FEDERAAL PARKET BINNEN HET OPENBAAR MINISTERIE	213
TITEL 1 - TEN AANZIEN VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE	213
TITEL 2 - TEN OPZICHTE VAN HET COLLEGE VAN PROCUREURS-GENERAAL, VAN DE RAAD VAN PROCUREURS DES KONINGS EN VAN DE RAAD VAN ARBEIDSAUDITOREN	213
2.1 Het College van het openbaar ministerie en het College van procureurs-generaal (COMPG).....	213
2.2 De raad van procureurs des Konings.....	214
De Raad van de arbeidsauditeurs	215
HOOFDSTUK XIII. DE MATERIËLE EN ENKELE ANDERE WERKINGSMIDDELEN VAN HET FEDERAAL PARKET	216
TITEL 1 - HET GEBOUW, DE INFORMATICA, DE ANDERE WERKINGSMIDDELEN EN DE DOCUMENTATIE.....	216
1.1 Het gebouw.....	216
1.2 Informatica	216
1.3 Andere functionele middelen.....	219
AFDELING 2. HET BUDGET	221
2.1. De werkingskosten – inkomsten	221
2.2. Het bedrag van de toelage	223
2.3. Posten en uitgaven	223
2.4. Besluit	224
HOOFDSTUK XIV. HET ADMINISTRATIEF PERSONEEL VAN HET FEDERAAL PARKET	225
TITEL 1 - HET PERSONEEL	225
TITEL 2 - DE ORGANISATIE EN DE DIENSTEN	226
TITEL 3 - DE JURISTEN.....	226
BIJLAGE 1: STATISTISCHE TABELLEN.....	228
BIJLAGEN CRIMORG.....	229
JAARVERSLAG 2018 – BIJLAGEN CRIMORG	230
TABEL 3.1: AANTAL NIEUWE FEDERALE DOSSIERS INZAKE GEORGANISEERDE MISDAAD IN 2018.....	230
TABEL 3.3: OPSPLITSING NAAR BEVOEGDHEIDSGROND	232
TABEL 3.4: AANTAL NIEUWE GERECHTELIIKE ONDERZOEKEN INZAKE GEORGANISEERDE MISDAAD (IN ONDERZOEK IN 2018)	239
TABEL 3.6: AANTAL NIEUWE DOSSIERS (NIET-STRAFZAKEN).....	241
TABEL 3.7: GERECHTELIIKE BESLISSINGEN IN 2018	242

TABEL 3.8: LOPENDE DOSSIERS.....	242
TABEL 3.9A: AFGESLOTEN DOSSIERS (IN JAARTAL 2018).....	243
TABEL 3.9B: AFGESLOTEN DOSSIERS (DETAIL).....	243
TABEL 3.10: JOINT INVESTIGATION TEAM (JIT)	244
TABEL 3.11A: AANTAL NIEUWE ACTIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN	244
TABEL 3.11B: BETROKKEN LANDEN.....	245
TABEL 3.12A: AANTAL NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN.....	246
TABEL 3.12B: HERKOMST VAN DE NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULP-VERZOEKEN	246
TABEL 3.14: AANTAL NIEUWE ACTIEVE UITLEVERINGEN OF EAB	248
TABEL 3.15A: DOSSIERS DOOR OLAF TOEGESTUURD AAN HET FEDERAAL PARKET	248
TABEL 3.15B: OLAF-DOSSIERS BEHANDELD DOOR HET FEDERAAL PARKET	249
TABEL 3.15C: OLAF-DOSSIERS DOOR HET FEDERAAL PARKET AAN DE PARKETTEN TOEGESTUURD.....	249
TABEL 3.16: AANTAL LANGDURIGE (> 3 MAANDEN) DELEGATIES	249
BIJLAGEN SECTIE A.....	254
JAARVERSLAG 2018 – BIJLAGEN SECTIE A	255
TABEL 5.1: AANTAL VERZOEKEN TOT STEUN VANWEGE DE BELGISCHE GERECHTELIJKE AUTORITEITEN ..	255
TABEL 5.2: AANTAL VERZOEKEN TOT STEUN VANWEGE DE BELGISCHE GERECHTELIJKE AUTORITEITEN ..	255
TABEL 5.3: AANTAL DOOR ONDERZOEKSRECHTERS AAN HET FEDERAAL PARKET GERICHTE VERZOEKEN TOT ONDERSTEUNING	256
TABEL 5.4: MEEST AANGEZOCHTE LANDEN	256
TABEL 5.5: AANTAL VERZOEKEN VANWEGE BUITENLANDSE GERECHTELIJKE AUTORITEITEN	257
TABEL 5.6: TOTAAL AANTAL AAN HET FEDERAAL PARKET GERICHTE STEUNAANVRAGEN	258
TABEL 5.7: AANGEZOCHTE LANDEN.....	258
TABEL 5.8: TOTAAL AANTAL AAN HET FEDERAAL PARKET GERICHTE RECHTSHULPVERZOEKEN.....	258
TABEL 5.9: LANDEN VAN DE EUROPESE UNIE – RECHTSHULP EN STEUNAANVRAAG	258
TABEL 5.10: LANDEN BUITEN DE EUROPESE UNIE – RECHTSHULP EN STEUNAANVRAAG.....	259
TABEL 5.10BIS: AANTAL AAN HET FEDERAAL PARKET TOEGESTUURDE GRENSOVERSCHRIJDENDE OPERATIES PER AANZOEKEND LAND	261
TABEL 5.11: BELANGRIJKSTE MATERIES WAAROP DE GRENSOVER-SCHRIJDENDE OPERATIES BETREKKING HEBBEN	262
TABEL 5.11 BIS: TOTAAL AANTAL AAN HET FEDERAAL PARKET GERICHTE EUROPESE ONDERZOEKSBEVELEN	262

TABEL 5.11 TER: LANDEN VAN DE EUROPESE UNIE – EUROPEES ONDERZOEKSBEVEL - EOB	263
TABEL 5.12: AANTAL NAAR HET FEDERAAL PARKET GESTUURDE EUROPESE AANHOUDINGSBEVELEN....	264
TABEL 5.13: AANTAL VERZOEKEN OF MEDEDELINGEN VAN EN NAAR EUROJUST	265
TABEL 5.14: VERZOEK UITGAANDE VAN EEN BELGISCHE OVERHEID	265
TABEL 5.15: DOEL VAN DE VERZOEKEN OF MEDEDELINGEN	265
TABEL 5.16: UITNODIGING VOOR COÖRDINATIEVERGADERINGEN.....	266
TABEL 5.17: AANTAL EUROPOLDOSSIERS (AWF-FOCAL POINT-AP)	266
TABEL 5.18: PERSCIJFERS	267
TABEL 5.19 JOINT INVESTIGATION TEAM’S – JIT’S	268
TABEL 5.20 VIDEOCONFERENTIES	268
BIJLAGEN SECTIE BOM	269
JAARVERSLAG 2018 – BIJLAGEN SECTIE BOM	270
TABEL 4.1: OVERZICHT VAN DE OPEN OF AFGESLOTEN DOSSIERS IN 2018	270
TABEL 7.1: AANTAL DOSSIERS AANGEMELD PER GERECHTELIJK ARRONDISSEMENT VOOR DE PERIODE VAN:.....	270
TABEL 7.2: AANTAL OBSERVATIES EN INFILTRATIES DOOR HET FEDERAAL PARKET GEVORDERD IN HET KADER VAN GEFEDERALISEERDE DOSSIERS OF INTERNATIONALE RECHTSHULPVERZOEKEN DIE NIET TE LOKALISEREN ZIJN:	271
TABEL 7.3: TOTAAL AANTAL OBSERVATIES EN INFILTRATIES VOOR ALLE PARKETTEN:	272
TABEL 7.4: SPECIFIEKE BOM-MACHTIGINGEN	272
TABEL 8.1: NIEUWE AANVRAGEN TOT EMBARGO – VOLGENS AANVRAGENDE OVERHEID:	272
-	274
BIJLAGEN HUMANITAIR.....	274
JAARVERSLAG 2018 – BIJLAGEN HUMANITAIR	275
TABEL 9.1: AANTAL NIEUWE FEDERALE DOSSIERS IN 2018	275
TABEL 9.2: HERKOMST VAN DE DOSSIERS	275
TABEL 9.3: OPSPLITSING NAAR BEVOEGDHEIDSGROND	275
TABEL 9.4: AANTAL NIEUWE GERECHTELIJKE ONDERZOEKEN (IN ONDERZOEK IN 2018)	275
TABEL 9.6: AANTAL NIEUWE DOSSIERS (NIET-STRAFZAKEN).....	277
TABEL 9.7: GERECHTELIJKE BESLISSINGEN IN 2018	278
TABEL 9.8: LOPENDE DOSSIERS.....	278
TABEL 9.9A: AFGESLOTEN DOSSIERS (IN JAARTAL 2018).....	278

TABEL 9.9B: AFGESLOTEN DOSSIERS (DETAIL).....	279
TABEL 9.10: JOINT INVESTIGATION TEAM (JIT)	279
TABEL 9.11A: AANTAL NIEUWE ACTIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN	279
TABEL 9.12A: AANTAL NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN.....	280
TABEL 9.12B : HERKOMST VAN DE NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN.....	281
TABEL 9.12C : HERKOMST VAN DE NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN	281
TABEL 9.13: AANTAL NIEUWE PASSIEVE UITLEVERINGEN OF EAB.....	282
TABEL 9.14: AANTAL NIEUWE ACTIEVE UITLEVERINGEN OF EAB	283
TABEL 9.15 : AANTAL LANGDURIGE (> 3 MAANDEN DELEGATIES)	283
TABEL 9.16 : ONDERZOEKSGERECHTEN	283
TABEL 9.17 : INTERNATIONALE CORRUPTIE (BUITEN EU).....	283
-	284
BIJLAGEN MILITAIR.....	284
JAARVERSLAG 2018 – BIJLAGEN MILITAIR	285
TABEL 10.1: AANTAL NIEUWE FEDERALE DOSSIERS IN 2018	285
TABEL 10.2: HERKOMST VAN DE DOSSIERS.....	285
TABEL 10.3: OPSPLITSING NAAR BEVOEGDHEIDSGROND	285
TABEL 10.4: AANTAL NIEUWE GERECHTELIJKE ONDERZOEKEN (IN ONDERZOEK IN 2018)	292
NIET VAN TOEPASSING VOOR DE SECTIE MILITAIR	294
TABEL 10.6: AANTAL NIEUWE DOSSIERS (NIET-STRAFZAKEN).....	294
TABEL 10.7: GERECHTELIJKE BESLISSINGEN IN 2018.....	294
TABEL 10.8: LOPENDE DOSSIERS.....	295
TABEL 10.9A: AFGESLOTEN DOSSIERS (IN JAARTAL 2018).....	295
TABEL 10.9B: AFGESLOTEN DOSSIERS (DETAIL).....	296
TABEL 10.10: JOINT INVESTIGATION TEAM (JIT) NIET VAN TOEPASSING VOOR DE SECTIE MILITAIR.....	296
TABEL 10.11A: AANTAL NIEUWE ACTIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN	297
TABEL 10.11B: BETROKKEN LANDEN OF INSTELLINGEN	297
TABEL 10.12A: AANTAL NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN.....	297
TABEL 10.12B: HERKOMST VAN DE NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULP-VERZOEKEN.....	298
TABEL 10.13: AANTAL NIEUWE PASSIEVE UITLEVERINGEN OF EAB.....	298
TABEL 10.14: AANTAL NIEUWE ACTIEVE UITLEVERINGEN OF EAB	298

TABEL 10.15 : AANTAL LANGDURIGE (>3 MAANDEN) DELEGATIES	298
TABEL 10.16 : ONDERZOEKSGERECHTEN.....	298
TABEL 10.17: DOSSIERS MILITAIRE BEVOEGDHEDEN GEOPEND PER LAND	299
TABEL 10.18: VERPLAATSING MAGISTRATEN.....	301
BIJLAGEN TERRO	302
JAARVERSLAG 2018 – BIJLAGEN TERRO	303
TABEL 11.1: AANTAL NIEUWE FEDERALE DOSSIERS INZAKE TERRORISME IN 2018.....	303
TABEL 11.2: HERKOMST VAN DE DOSSIERS.....	303
TABEL 11.3: OPSPLITSING NAAR BEVOEGDHEIDSGROND	305
TABEL 11.4: AANTAL NIEUWE GERECHTELIJKE ONDERZOEKEN INZAKE TERRORISME (IN ONDERZOEK IN 2018)	308
TABEL 11.6: AANTAL NIEUWE DOSSIERS (NIET-STRAFZAKEN).....	310
TABEL 11.7: GERECHTELIJKE BESLISSINGEN IN 2018.....	311
TABEL 11.8: LOPENDE DOSSIERS.....	312
TABEL 11.9A: AFGESLOTEN DOSSIERS (IN JAARTAL 2018)	312
TABEL 11.9B: AFGESLOTEN DOSSIERS (DETAIL).....	312
TABEL 11.10: JOINT INVESTIGATION TEAM (JIT)	313
TABEL 11.11A: AANTAL NIEUWE ACTIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN	314
TABEL 11.11B: BETROKKEN LANDEN.....	314
TABEL 11.12A: AANTAL NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN	315
TABEL 11.12B: HERKOMST VAN DE NIEUWE PASSIEVE RECHTSHULPVERZOEKEN	316
TABEL 11.13: AANTAL NIEUWE PASSIEVE UITLEVERINGEN OF EAB	316
TABEL 11.14: AANTAL NIEUWE ACTIEVE UITLEVERINGEN OF EAB	317
TABEL 11.15: AANTAL LANGDURIGE (>3 MAANDEN) DELEGATIES	317
TABEL 11.16: ONDERZOEKSGERECHTEN	318
ART. 12	320
JAARVERSLAG 2018 – BIJLAGEN ART. 12.....	321
TABEL 1: DOSSIERS ART.12	321
BIJLAGE II: JAARVERSLAG EUROJUST 2018 / BELEIDSNOTA 2019.....	322
1. INLEIDING	324
2. VERGELIJKING BELGISCHE DESK / ALGEMENE CIJFERS EUROJUST	325
2.1 ZAKEN GEOPEND IN 2018	325

2.2 COORDINATIEVERGADERINGEN	328
2.3 COORDINATIECENTRA.....	328
3. VERWACHTINGEN IN CIJFERS VOOR 2019	329
4. BELEIDSMATIGE ASPECTEN VOOR DE BELGISCHE DESK IN 2019	330

BIJLAGE III: WERKING VAN DE CENTRALE DIENST VOOR DE BESTRIJDING VAN DE CORRUPATIE (C.D.B.C.) 332

1. INLEIDING	335
2. DE GESCHIEDENIS VAN DE CDBC IN EEN NOTENDOP.....	336
2.1. Hoog Comité van Toezicht (HCT)	336
2.2 De CDBC bij de GPP	336
2.3 De CDBC bij DGJ/DJF	336
2.4 De CDBC bij DGJ/DJSOC.....	337
3. DE OPDRACHTEN VAN DE CDBC.....	338
3.1 Wettelijke bevoegdheden	338
3.2 Geen exclusieve maar concurrerende bevoegdheden.....	342
3.3 Meer recente, bijzondere opdrachten voor CDBC.....	344
4. DE MAATSCHAPPELIJKE VERWACHTINGEN.....	348
4.1 Internationaal	348
4.2. NATIONAAL.....	350
4.2.1 Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019	350
4.2.2 Nationaal Veiligheidsplan 2016-2019.....	351
4.2.3 Incongruenties	353
5. DE MIDDELEN	354
5.1 Wettelijk kader.....	354
5.2 Feitelijk kader.....	355
5.3 Locatie, materiaal	357
6. DE AANPAK	357
6.1 Organisatie van de dienst	357
6.2 Doel- en prioriteitenstellingen	358
7. RESULTATEN	362
7.1 Gebruik werktijd CDBC – statistische gegevens	362
7.2 Optimalisering: herschikking van de taken tussen DJSOC en CDBC: beeldvorming, netwerking, programmawerking	363
7.3 Recherchemanagement	364
7.4 Operationele onderzoeken.....	364
8. KRITISCHE BEDENKINGEN EN CONCLUSIE.....	366

Hoofdstuk I. De strategie en visie van het federaal parket

De opdrachten van het federaal parket en de evaluatie van de wijze waarop het federaal parket deze opdrachten uitvoert

1.1. De opdrachten van het federaal parket

De wetgever kende het federaal parket initieel vier hoofdtaken toe⁶:

- de uitoefening van de strafvordering;
- de coördinatie van de uitoefening van de strafvordering;
- het vergemakkelijken van de internationale samenwerking;
- het toezicht op de algemene en bijzondere werking van de federale politie.

Sindsdien werden aan het federaal parket, naast voormelde hoofdtaken, eveneens acht nieuwe hoofdopdrachten toevertrouwd:

- de uniforme en coherente uitbouw van de strijd tegen het terrorisme;⁷
- het voorzitterschap van de getuigenbeschermingscommissie;⁸
- de uniforme en coherente uitbouw van de strijd tegen het terrorisme;⁹

---

⁶ Deze opdrachten zijn vermeld in artikel 144*bis* van het Gerechtelijk Wetboek.

⁷ De gemeenschappelijke omzendbrief COL 9/2005 van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal van 15 juli 2005 betreffende de gerechtelijke aanpak in zaken van terrorisme. Deze omzendbrief werd op 15 juli 2005 door het Ministerieel Comité voor Inlichting en Veiligheid bekrachtigd.

⁸ De wet van 7 juli 2002 houdende een regeling voor de bescherming van bedreigde getuigen en andere bepalingen, B.S. 10 augustus 2002.

⁹ De wet van 6 januari 2003, zoals gewijzigd door de wet van 27 december 2005, betreffende de bijzondere opsporingsmethoden en enige andere onderzoeksmethoden en de Koninklijke besluiten van 6 januari 2011 tot bepaling van de werkingsregels van de nationale en lokale informantenbeheerders en van de contactambtenaren en van 9 april 2003 betreffende de politionele onderzoekstechnieken, B.S. 12 mei 2003, 30 december 2005 en 18 januari 2011.

- de uitoefening van de strafvordering ten aanzien van door militairen in het buitenland gepleegde misdrijven in vreedstijd;¹⁰
- de exclusieve uitoefening van de strafvordering wegens ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht;¹¹
- de exclusieve uitoefening van de strafvordering in de strijd tegen piraterij op zee;¹²
- de opsporing en vervolging van bepaalde in het buitenland gepleegde zwaarwichtige misdrijven waarvan Belgen het slachtoffer zijn geworden;¹³
- de uniforme en coherente aanpak van de illegale wapentrafiek.¹⁴

1.2. De evaluatie van de wijze waarop het federaal parket deze opdrachten uitvoerde

Het College van procureurs-generaal is belast met de evaluatie van het federaal parket. De evaluaties hebben betrekking op de wijze waarop de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid door de federale procureur worden uitgevoerd, de wijze waarop de federale procureur zijn bevoegdheden uitoefent en de werking van het federaal parket.¹⁵

De evaluaties door het College van procureurs-generaal gebeuren op basis van verhoren met de federale procureur en de lezing van de jaarverslagen van het federaal parket.

In zijn evaluatie van de werking van het federaal parket in 2014, het jaar waarin de vorige federale procureur, Johan Delmulle, de fakkel doorgaf aan de huidige federale procureur, *“ervaart [het College van procureurs-generaal] de wijze waarop de federale procureur in dit eerste (gedeeltelijke) jaar van zijn mandaat uitvoering geeft aan de door hem vooropgestelde objectieven, zowel in concrete dossiers als in de ondersteuning van beleidsmatige aangelegenheden, als positief.”*

---

¹⁰ De wet van 10 april 2003 tot regeling van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vreedstijd alsmede van het behoud ervan in oorlogstijd, B.S. 7 mei 2003:

¹¹ De wet van 5 augustus 2003 betreffende ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, B.S. 7 augustus 2003 – artikel 144^{quater} Gerechtelijk wetboek.

¹² De wet van 30 december 2009 betreffende de strijd tegen piraterij op zee en de wet van 30 december 2009 betreffende de strijd tegen piraterij op zee en tot wijziging van het Gerechtelijk wetboek - artikel 144^{quater} Gerechtelijk wetboek (B.S. 14 januari 2010).

¹³ De wet van 6 februari 2012 tot wijziging van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering voor wat betreft de vervolging van bepaalde in het buitenland gepleegde misdrijven (B.S. 07.03.2012) .

¹⁴ De gemeenschappelijke omzendbrief COL 14/2012 van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal van 22 oktober 2012 betreffende de gerechtelijke aanpak van de illegale wapentrafiek.

¹⁵ Artikel 143bis §3 van het gerechtelijk wetboek.

“Het federaal parket beantwoordt ruimschoots aan de hoog gestelde verwachtingen en staat in de hem door de wetgever toevertrouwde domeinen borg voor synergie en coherentie tussen de verschillende geledingen binnen het Openbaar ministerie.” Het College benadrukt al “zonder afbreuk te willen doen aan de grote verdiensten van de andere secties van het federaal parket”, dat het zich “maar al te goed bewust is van de bijzondere psychologische en werkdruk die reeds in 2014 en nog in veel grotere mate op het ogenblik van het uitbrengen van deze evaluatie, op de sectie terrorisme van het federaal parket rust.”

Over het jaar 2015 besluit het evaluatierapport van het College dat de federale procureur een positieve uitvoering heeft gegeven aan de vele objectieven, zowel in concrete dossiers als in de ondersteuning van beleidsmatige aangelegenheden.

Het College verwelkomt eveneens de positieve evolutie in het aantal aanvragen door de lokale parketten aan het adres van de federaal parket om als coördinator te fungeren van de uitoefening van de strafvordering: *“alle bevraagde procureurs wijzen op de pertinente meerwaarde van het federaal parket, waarbij ze de efficiënte ondersteuning en constructieve samenwerking in vele, niet eenvoudige materies en de transparante communicatie beklemtonen.”*

Hoewel terrorisme een bijzondere plaats krijgt als crimineel domein, apprecieert het College de actieve houding van het federaal parket in andere criminaliteitsdomeinen zoals sociale fraude, informaticacriminaliteit en OLAF-dossiers. Een bijzondere waardering is er voor de sectie terrorisme, die door haar deskundigheid en inzet de hoeksteen is voor de gerechtelijke aanpak van het terrorisme.

Wat het jaar 2016 betreft, heeft het College van procureurs-generaal, gezien de uitzonderlijke werklast voor deze periode, beslist om de evaluaties van de federale procureur en de werking van het federaal parket voor 2016 en 2017 te bundelen.

Tot slot, voor het jaar 2017, wordt er in de evaluatie van het College benadrukt dat: *“Het federaal parket integraal deel [uitmaakt] van het openbaar ministerie en zijn meerwaarde meermaals [heeft] bewezen, onder meer na de terroristische aanslagen van 22 maart 2016. (...) Het College stelt ook met genoegen vast dat het federaal parket, als speerpunt op bepaalde specifieke gebieden, functioneert als een tak van het openbaar ministerie in volledig overleg, synergie en coherentie met alle andere onderdelen van het openbaar ministerie.”*

Titel 2 - Strafrechtelijk beleid

Ongeacht de specificiteit van de opdrachten en het bijzondere karakter van het federaal parket, is het een belangrijk instrument om deze visie van het openbaar ministerie te verwezenlijken. *“Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden beschikt de federale procureur over alle wettelijke bevoegdheden van de procureur des Konings. In het kader daarvan kan hij over het gehele grondgebied van het Rijk alle daden van opsporing of van gerechtelijk onderzoek verrichten of gelasten die tot zijn bevoegdheden behoren, alsmede de strafvordering uitoefenen.”*¹⁶ De meest klassieke taak van het federaal parket bestaat erin de strafvordering uit te oefenen die dan ook omschreven kan worden door te verwijzen naar de aan de procureurs des Konings toegewezen taken, aangezien het federaal parket ten aanzien van laatstgenoemde samenlopende bevoegdheden uitoefent.

Overeenkomstig de wet gaat het om:

- het onderzoek leiden en het vervolgen van daders van misdrijven (art. 22 en 28bis e.v. van het wetboek van strafvordering);
- tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen (art. 139 van het Gerechtelijk Wetboek en o.a. artikel 28 Sv.);
- het belang van de maatschappij vertegenwoordigen.

Bovendien heeft de federale procureur de opdracht gekregen om de strafvordering die uitgeoefend wordt door de verschillende parketten van het Koninkrijk te coördineren. Zo wordt de strafvordering sterker en efficiënter en vermijdt men dat overbodige samenlopen onderzoeken van hun hoofddoel afhouden. De taak om toezicht te houden op de algemene en bijzondere werking van de federale politie gaat uit van dezelfde bekommernis om een kwaliteitsvolle justitie te waarborgen.

Ten slotte is het federaal parket bevoegd inzake de bevordering van de internationale samenwerking. Het is het enige contactpunt voor de binnenkomende en uitgaande rechtshulpverzoeken en heeft als doel de slagkracht van Justitie aanzienlijk te verbeteren ten aanzien van een criminaliteit die, gezien de huidige communicatiemiddelen, steeds meer een internationale dimensie krijgt. Onlangs heeft de wetgever de magistraten die een functie bekleden bij Eurojust opgenomen in het federaal parket, wat de positie van het

---

¹⁶ Zie artikel 47*duodecies* §2 van het Wetboek van Strafvordering.

federaal parket als internationale gesprekspartner op het vlak van strafrechtelijke samenwerking aanzienlijk versterkt.

Het belang van zijn taken maakt dus van de federale procureur een belangrijke speler in de samenleving. De genomen beslissingen hebben een weerslag op de samenleving door middel van onder andere het beeld dat geprojecteerd wordt in de media en het politieke discours¹⁷. Justitie is een gezamenlijke taak en de federale procureur moet er blijvend werk van maken om een verbindende figuur te zijn binnen het openbaar ministerie. Enkel zo kan er adequaat gereageerd worden op strafbare feiten, anders ontstaat *"een gevoel aan hun lot overgelaten te zijn bij de slachtoffers van de misdaden en wanbedrijven"*, *"een gevoel van straffeloosheid bij de daders"* of *"een gevoel van moedeloosheid bij de politieambtenaren."*

De bekommernis om als verbindende figuur op te treden maakt dat het federaal parket zijn optreden voortdurend in vraag stelt en heroverweegt. Daarom is het belangrijk dat het federaal parket voortdurend tracht om op één lijn samen te werken met andere actoren van Justitie. Het federaal parket moet er dan ook voor zorgen dat het zowel ten aanzien van de politiediensten als van de andere magistraten (openbaar ministerie en zetel) een duidelijk standpunt inneemt met het oog op de bevordering van de onderzoeken en vervolgingen.

2.1. De werking van het federaal parket: contextualisering

Bij de uitoefening zelf van zijn opdrachten en in het bijzonder van zijn coördinatieopdracht, kreeg het federaal parket bij zijn oprichting een voortrekkersrol toebedeeld in de strijd tegen bepaalde fenomenen. Zijn functie van coach ten aanzien van de andere parketten wordt hierdoor nog benadrukt.

De bestrijding van het zogenaamde fenomeen van de "rondtrekkende" bendes is misschien het meest sprekende voorbeeld. Deze problematiek illustreert de uitdaging waar de gerechtelijke autoriteiten vandaag voor staan. Het is niet zozeer het misdaadfenomeen dat nieuw is, maar wel de omvang ervan. *"Onze moderne samenleving [die] gekenmerkt wordt door internationalisering, mobiliteit en automatisering, .../... reageren criminele dadergroepen snel en actief op de mogelijkheden die geboden worden door het verdwijnen van de binnengrenzen en het ontstaan van nieuwe markten."*

---

¹⁷ Zie o.a. C. NAGELS, *Jeunes et violence. Une rencontre programmée par la crise de solidarité. Analyse de la Chambre des représentants de Belgique (1981-1999)*, Brussel, Bruylant, 2005, 616 p.

Oorspronkelijk besliste de bijzondere ministerraad van 30 en 31 maart 2004 dat de ontwikkeling van de criminele activiteiten van de rondtrekkende dadergroeperingen op ons grondgebied een meer gecoördineerde politionele en gerechtelijke aanpak noodzakelijk maakte en dat het federaal parket hierin een voortrekkersrol diende te vervullen. Er werd gesteld dat: *“Het federaal parket in de strijd tegen de rondtrekkende bendes een bijkomende inspanning [zou] leveren op het gebied van de coördinatie van de verschillende onderzoeken en de ondersteuning van de lokale parketten, en de grensoverschrijdende samenwerking in praktijk [zou] brengen ”*

In werkelijkheid heeft dit fenomeen het archaïsme blootgelegd van bepaalde traditionele strafrechtelijke werkwijzen van parketten en politiediensten. Deze bendes bleken vaak echte draaischijven te zijn met niet enkel internationale vertakkingen, maar ook met een interne complexe organisatie en een grote geografische spreiding van de door hen gepleegde feiten.

In dit verband heeft het College van procureurs-generaal het te volgen strafrechtelijk beleid inzake de bestrijding van dit soort criminaliteit vastgelegd, door een beroep te doen op de bijzondere bevoegdheden van het federaal parket en het aan te wijzen als de centrale schakel in de strijd tegen de rondtrekkende dadergroeperingen, zowel op het niveau van de lokale parketten als op internationaal niveau. Vervolgens werden blijvende inspanningen geleverd om de strijd tegen dit fenomeen op de nationale en internationale agenda's te houden.

In de brochure uitgegeven door de diensten van de eerste minister en die van Justitie en Binnenlandse zaken naar aanleiding van het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2010 wordt vermeld dat *“bij elk lokaal parket een referentiemagistraat met een gedetailleerde functiebeschrijving aangeduid wordt door de procureur des Konings, waardoor deze magistraat het fenomeen in zijn eigen arrondissement op de voet kan volgen. Hij is zowel het aanspreekpunt voor de andere parketten, het federaal parket als voor de politiediensten. Het federaal parket functioneert als draaischijf bij de gerechtelijke aanpak van rondtrekkende dadergroeperingen.”*

Deze historisch voor rondtrekkende bendes gebruikte aanpak moet worden toegepast om de nieuwe criminele fenomenen die zich ontwikkelen – internationale drugshandel, mensenhandel en mensensmokkel, criminele motorbendes en de illegale handel in vuurwapens – te bestrijden. Verder in dit verslag geven we een opsomming van de prioritaire fenomenen.

2.2 Actieplan voor de toekomstige ontwikkeling van het federaal parket

Het optimaliseren van de samenwerking met de lokale parketten en de arbeidsauditoraten blijft meer dan ooit een permanente doelstelling voor het federaal parket. Sommige lokale parketten melden zelden of zelfs nog nooit een dossier aan. Er bestaan zeer verschillende oorzaken, maar één van de belangrijkste is het feit dat de lokale parketten al enkele jaren gedwongen zijn om met verlieslatende bestuurders te werken. Het is natuurlijk ingewikkeld voor het federaal parket om dit probleem te verhelpen, maar het moet er wel op letten. Er is dan ook permanent actie ondernomen om de samenwerking met de andere entiteiten van het openbaar ministerie te waarborgen. Deze tekent enkele hoofdlijnen uit die elkaar soms kruisen of overlappen en een beroep doen op de meeste van de strategische doelstellingen uit het beleidsplan van de federale procureur. Deze hoofdlijnen vormen het geraamte van een strategie die dient te worden ontwikkeld om "*de betrokkenheid van de actoren en het rendement van het plan te verbeteren*"¹⁸. Oorspronkelijk waren vooral de secties Georganiseerde criminaliteit en Internationale samenwerking van het federaal parket bij dit plan betrokken, maar de actualiteit heeft aangetoond dat het ook inzake terrorisme diende te worden toegepast. In deze laatste materie zijn een goede verstandhouding en de uitwisseling van informatie tussen lokale parketten en het federaal parket van het grootste belang.

Motivatie is de eerste hoofdlijn van dit actieplan. Een gebrek aan draagvlak voor het plan kan immers altijd te wijten zijn aan een reeks factoren van sterk uiteenlopende aard die leiden tot ontevredenheid. Deze kunnen, terecht of onterecht, variëren van de omgeving en de werklast van de lokale magistraten en het zuiver relationele aspect tot uiteenlopende soorten frustratie zoals het feit dat de aanmelding bij het federaal parket of de samenwerking ermee als een last ervaren worden die in de dagelijkse praktijk weinig oplevert.

Vorming of begeleiding vormt een tweede hoofdlijn. Het is immers belangrijk het doel van de federale benadering te blijven uitleggen, alsook de meerwaarde die zij kan betekenen wat betreft de impact op het aangepakte misdaadfenomeen.

Communicatie is een derde hoofdlijn van de ontwikkelde strategie.

Wij hebben er bewust voor gekozen om de confrontatie achterwege te laten in deze driedelige strategie, ook al heeft de procureur de bevoegdheid om, in de uitoefening van

---

¹⁸ D. AUTISSIER et J.-M. MOUTOT, *Méthode de conduite du changement – Diagnostic, accompagnement, pilotage*, Parijs, Dunond, 2007, p. 29.

zijn coördinatietaak, bindende instructies te geven aan de lokale parketten en om een dossier op unilaterale wijze te federaliseren¹⁹. De confrontatie lijkt ons echter weinig te stroken met de rol van het federaal parket.

Aangezien elke situatie anders is, worden de denkpistes dan ook gekenmerkt door een grote flexibiliteit. Dit is onontbeerlijk om van de ontwerpfase over te gaan naar de uitwerking, vooral in een wereld zoals die van de gerechtelijke actoren waarin iedereen eerst zijn territorium verdedigt, vooraleer je er toegang toe krijgt om wijzigingen aan te brengen.²⁰ Er bestaan echter middelen met een dwingender karakter. Zowel ten aanzien van de parketten als de politiediensten kunnen zij subsidiair, met mate aangewend worden en enkel in geval van hardnekkige weerstand: sabotage of opzettelijk gebrek aan medewerking.

De maatregelen die voorgesteld worden met betrekking tot de drie gekozen zwaartepunten moeten, om hun rol als hefboom naar behoren te vervullen, uiteraard keer op keer uitgaan van concrete doelstellingen die nauw samenhangen met de drie krachtlijnen en terug te vinden zijn in de verschillende strategische en operationele doelstellingen van het beleidsplan van de federale procureur. Vier verschillende doelstellingen werden bepaald: het personeelselement, in dit geval de magistraten en de politieambtenaren van verschillende niveaus; het structurele element waarmee we doelen op organisatorische aspecten; het relationele element, waarbij een meer subjectieve tactiek ontplooid wordt, en het infrastructurele element, waarop het federaal parket, a priori, weinig vat heeft, maar waar tenminste in het kader van het plan actie zou kunnen worden ondernomen.

2.3 Huidige prioriteiten

Het bepalen van de prioriteiten van het parket is essentieel. Hierdoor kunnen de politiediensten beschikken over duidelijke richtlijnen en er bijgevolg middelen voor vrijmaken.

Alhoewel de prioriteiten ingebed moeten worden in het ruimere kader van de nota "Integrale veiligheid", het nationaal veiligheidsplan en de richtlijnen van de minister van

---

¹⁹ De wet voorziet immers niet in een beroep tegen een beslissing om een dossier te federaliseren, hoewel het College van procureurs-generaal een model voor overleg met andere procureurs aanbeveelt (zie COL 5/02).

²⁰ R. LELOUP, *op. cit.*

Justitie en het College van procureurs-generaal²¹, is het duidelijk aan de federale procureur om deze globale richtlijnen aan te passen aan het specifieke karakter en de capaciteiten van zijn korps.

Dit is een delicate taak, aangezien het erom gaat zich loyaal te tonen aan een wettelijk en regelgevend kader, waarvan het voldoende algemene karakter echter ruimte laat voor een specifiek beleid en tegelijkertijd meer lokale prioriteiten, die van de lokale parketten en de federale gerechtelijke politie, te doen aansluiten bij een strafrechtelijk beleid op nationaal, zelfs internationaal niveau.

In dit verband komt het er dus op aan verder uitvoering te geven aan de bijzondere aandachtspunten en de tot nu toe door het federaal parket ontwikkelde actieplannen.

Deze actieplannen worden hierna verder uiteengezet.

2.3.1 Terrorismebestrijding

Tot nu toe heeft het federaal parket voortdurend prioritaire aandacht besteed aan het ontwikkelen van een multidisciplinaire benadering inzake terrorisme waarbij het aantal betrokken diensten hoger ligt dan voor andere problematieken. Het optreden van het federaal parket in dit verband werd formeel vastgelegd in de gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal (COL 9/2005). Thans zou niemand eraan twijfelen dat deze prioriteit behouden moet worden, des te meer omdat het juridisch arsenaal op dit vlak onlangs aanzienlijk uitgebreid werd. Naast de klassieke misdrijven, zoals de terroristische aanslag (art. 137 en 139 van het Strafwetboek) of de deelname aan de activiteiten van een terroristische groep (art. 140), bestaan van nu af aan de openbare aanzetting tot het plegen van een terroristisch misdrijf, de rekrutering hiervoor en het volgen en geven van een terroristische opleiding (zie de nieuwe artikelen 140*bis*, *ter*, *quater* en *quinquies* van het Strafwetboek). De wet van 14 december 2016 voerde ook art. 140*septies* in het Belgische Strafwetboek in, d.w.z. de bestraffing van voorbereidende handelingen inzake terrorisme.

Daarnaast heeft de wetgever op procedureel vlak talrijke ingrepen gedaan, met name via de bijzondere Kamercommissie die samengesteld werd na de aanslagen van 13 november 2015. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot de toestemming om 's nachts huiszoekingen uit te

---

²¹ Artikel 143*ter* van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt immers: "De minister van Justitie legt de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid vast, inclusief die van het opsporings- en vervolgingsbeleid, nadat hij het advies van het College van procureurs-generaal heeft ingewonnen. Deze richtlijnen zijn bindend voor alle leden van het openbaar ministerie."

voeren en heeft het proces op gang gezet om de termijn voor vrijheidsberoving tot 48 uur te verlengen vooraleer een rechter iemand onder aanhoudingsbevel plaatst.

Ook in mei 2016 bekrachtigde een koninklijk besluit hoe de organisatie bij een aanslag of gijzeling door terroristen dient te verlopen. De ervaring had ons inderdaad geleerd dat het in dit geval belangrijk was om een andere procedure op te zetten dan het traditionele rampenplan en dat de plaats en de samenstelling van de verschillende beslissingsniveaus (strategisch en operationeel) moesten worden gepreciseerd om zo doeltreffend mogelijk te werk te gaan. Een nieuwe versie van dit koninklijk besluit, uitgewerkt binnen het Overlegcomité voor inlichting en veiligheid dat de federale procureur voorzit, zou binnenkort tot stand moeten komen.

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie is er een nieuw pilootproject voor geïntegreerde verwerking van alle nieuwe informatie met betrekking tot terrorisme opgezet binnen het gerechtelijk arrondissement van Brussel met de bedoeling om dit uit te breiden tot het hele land. Dit project omvat de invoering van een Joint Intelligence Cell en een Joint Decision Cell. Die eerste cel omvat de politie, de inlichtingendiensten en het OCAD voor een gezamenlijke analyse en contextualisering van alle nieuwe informatie met betrekking tot terrorisme. De tweede cel omvat de topmensen van de genoemde diensten, het federaal parket en de plaatselijke parketten, met als doel te beslissen over de beste manier om deze informatie te verwerken (gerechtelijk dossier of inlichtingenonderzoek, federaal of niet, enz.). Dankzij deze nieuwe aanpak kan informatie sneller worden gedeeld, kunnen de middelen onder elkaar worden verdeeld en kunnen er gemeenschappelijk beslissingen worden genomen.

2.3.2 Rondtrekkende daderbendes

Wij hebben het kader van deze problematiek al uitgebreid geschetst die een andere illustratie is van de multidisciplinaire en internationale aanpak die door het federaal parket gepromoot wordt. Deze aanpak werd formeel vastgelegd in de omzendbrief van het College van procureurs-generaal COL 1/08. Historisch gezien is de ingevoerde aanpak belangrijk geweest om iedereen te doen begrijpen hoe belangrijk de tussenkomst van het federaal parket is en wat de meerwaarde ervan is in de strijd tegen een internationaal fenomeen. Gezien de schaalvergroting van de parketten na de hervorming van 2014 zou men zich echter kunnen afvragen of deze materie een prioriteit moet blijven voor het federaal parket. Deze kwestie moet worden behandeld binnen het netwerk van deskundigen in Georganiseerde Criminaliteit van het College van procureurs-generaal.

2.3.3 Internationale drugproblematiek

Drie categorieën dossiers vereisen een bijzondere aanpak door het federaal parket:

- Dossiers betreffende laboratoria voor synthetische drugs en het leveren van materiaal en precursoren;
- Met de productielanden gerelateerde internationale handel in cocaïne en heroïne;
- Georganiseerde cannabisteelt.

Deze aanpak was zeer succesvol zowel door de ontmanteling van een belangrijke criminele groep in de grensstreek met Nederland, in samenwerking met het Nederlandse Landelijk Parket en het Limburgse parket, als wat betreft het systematisch overleg met de bevoegde diensten van de federale politie en de betrokken parketten.

2.3.4 Strijd tegen georganiseerde mensensmokkel en -handel

De implementatie van een actieplan is aan de gang. Een magistraat die gespecialiseerd is in dit gebied heeft zich aangesloten bij het federaal parket en verschillende dossiers zijn gefederaliseerd vanuit lokale parketten of arbeidsauditoraten.

2.3.5 Criminele motorbendes

Het federaal parket kreeg de opdracht de onderzoeken betreffende bepaalde, welbekende criminele motorbendes te centraliseren²². Het federaal parket heeft ook een overleg opgezet met het gespecialiseerde team *Hightsider* van de federale politie. Verschillende dossiers zijn onlangs gefederaliseerd.

2.3.6 Artikel 12 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering

Dit artikel maakt het mogelijk om ernstige misdaden te onderzoeken waarvan een Belg slachtoffer werd in het buitenland zonder dat de dader op het nationale grondgebied gevonden werd voor elke daad van vervolging.

Het gaat om een belangrijke actie, want ze is vaak de laatste toevlucht voor de families van de slachtoffers van een moord, doodslag, vergiftiging of gijzeling in het buitenland, die

---

²² Zie omzendbrief van het College van procureurs-generaal COL 6/2009.

geconfronteerd worden met landen waar elke gerechtelijke actie en reactie onbestaande lijkt.

Bovendien kan dit soort dossiers verdeeld worden onder magistraten van verschillende secties. Dit heeft als voordeel dat ze uit de dagelijkse routine kunnen ontsnappen en dat magistraten die niet verbonden zijn aan een sectie die de strafvordering uitoefent de kans krijgen een dergelijke problematiek te beheren.

2.3.7 Ontwikkeling van een actieplan tegen informaticacriminaliteit

Op basis van zijn coördinatiebevoegdheid voor de strafvordering en zijn geografische bevoegheids criterium (misdrijf dat verschillende rechtsgebieden bestrijkt of met een internationale dimensie), heeft het federaal parket een beleid ter bestrijding van de informaticacriminaliteit ontwikkeld.

Het gaat niet noodzakelijk om een criminaliteit die nieuw is, maar die een vaak ongekende omvang krijgt door de evolutie van de technologie. Het federaal parket heeft dus een belangrijke rol te vervullen, namelijk:

- door de aan de federale procureur toegewezen residuaire bevoegdheid uit te oefenen om *“alle dringende maatregelen [te nemen] die met het oog op de uitoefening van de strafvordering noodzakelijk zijn, zolang een procureur des Konings zijn wettelijk bepaalde bevoegdheid niet heeft uitgeoefend.”*²³ ;
- door een snelle interventieprocedure in te stellen bij incidenten waarbij een kritieke infrastructuur getroffen wordt;
- door de federalisering van dossiers met betrekking tot nieuwe modi operandi of herkomsten ('alpha cases' genoemd).

Vanaf 2018 is binnen de sectie Georganiseerde criminaliteit een “cyberunit” opgericht, bestaande uit drie hooggespecialiseerde magistraten en een jurist. De leden van deze cel hebben al een aantal dossiers van kritieke infrastructuraanvallen behandeld. Ze kunnen ook worden geactiveerd in het kader van het cybernoodplan.

2.3.8 Seksueel misbruik in een pastorale relatie

---

²³ Zie artikel 47*duodecies*, § 2 van het Wetboek van Strafvordering.

Op dit gebied heeft het federaal parket als coördinerende instantie ten volle zijn verantwoordelijkheid genomen en zijn nut bewezen. Dat moet het blijven doen met het oog op een rechtvaardige en serene uitoefening van de strafvordering.

2.3.9 De uitbouw van een uniforme en coherente aanpak van de illegale wapentrafiëk

De omzendbrief COL 14/2012 van het College van procureurs-generaal heeft het federaal parket een belangrijke rol toegewezen in het uitwerken van een uniforme en coherente aanpak van de illegale wapenhandel. De uitbouw van deze aanpak die in 2014 nog aan de sectie Terrorisme was toegewezen, startte met een identificatie van de "risicoarrondissementen" op dit gebied door DGJ/DJB en de organisatie van overleg met de lokale referentiemagistraten. Verschillende dossiers werden reeds gefederaliseerd en hebben geleid tot aanzienlijke inbeslagnames van wapens.

Titel 3 - Het kader voor het opstellen van nieuwe prioriteiten: een aanpak per fenomeen

Het federaal parket kan zijn meerwaarde bewijzen door een strategie voorop te stellen en te bevorderen die gericht is op een fenomeen en/of een dader of daders, waardoor, waar mogelijk, een doeltreffendere aanpak van een bepaald soort criminaliteit kan worden gevolgd. Een dergelijke aanpak kan ook een preventief effect sorteren. Wanneer enkel aan het gepleegde feit voorrang gegeven wordt als uitgangspunt, bestaat het risico dat veel tijd besteed wordt aan, zoals de uitdrukking luidt, *'het achter de feiten aanlopen'*.

Vooraf met betrekking tot de grote criminaliteit kan een op een bijzonder fenomeen of een algemene tendens gerichte aanpak niet alleen een antwoord bieden op een groter aantal al gepleegde feiten, maar ook andere voorkomen.

Het strafrechtelijk beleid dat sinds de indiensttreding van de nieuwe federale procureur in april 2014 gevoerd wordt, legt ten eerste de klemtoon op de selectie van een beperkt aantal problematieken die op een geïntegreerde manier aangepakt moeten worden. Deze selectie wordt gemaakt in overleg met de verschillende betrokken actoren, nl. de parketten-generaal, magistraten van de parketten van eerste aanleg en van het federaal parket, FGP, arbeidsauditoraten, ...

Voor elk van deze problematieken moet, in voorkomend geval, op een proactieve wijze te werk gegaan worden door een beperkt aantal dossiers te selecteren. Zodra deze gekozen

zijn, worden deze prioritair behandeld op alle niveaus (vooronderzoek, verwante feiten, gerechtelijk onderzoek, verschijning voor de raadkamer en zelfs de bepaling van de rechtsdag voor de hoven en rechtbanken) tijdens een bepaalde periode.

Ten tweede heeft men een transversale benadering van de fenomenen. Deze benadering is onontbeerlijk om de informatiepositie en het beheer van de informanten te verbeteren en nieuwe criminele tendensen te ontdekken die mogelijk schuilgaan achter ogenschijnlijk onbeduidende feiten.

Het betreft een ideaal toepassingsgebied voor de richtlijnen van het College van procureurs-generaal inzake complexe onderzoeken (COL 12/10). Er moet echter op worden toegezien dat toepassingsvoorwaarden gelden. Het College van procureurs-generaal bepaalt immers dat *"het uitwerken van het dossiergebonden case management veronderstelt dat bij belangrijke en complexe zaken duidelijke afspraken worden gemaakt inzake het omlijnen van het voorwerp en de feiten van het onderzoek, de in te zetten capaciteit en de duur, en dit zonder afbreuk te doen aan het beginsel dat het onderzoek zowel à charge als à décharge dient te verlopen."*²⁴

Voor zover de personeelsbezetting en de werklast van het federaal parket dit mogelijk maken en naar aanleiding van de verzoeken in die zin, uitgaande van het College van procureurs-generaal, werden nieuwe acties bedacht. Deze worden hieronder opgesomd.

3.1 De verdere ontwikkeling van de competentiepool 'informaticacriminaliteit' van het federaal parket.

Het gaat om een criminaliteit in volle expansie die echter een bepaalde mate van specialisatie vereist. Op dit gebied is de door het federaal parket geboden meerwaarde, namelijk zijn investering in de opleiding van de magistraten op nationaal en internationaal niveau, onmiskenbaar en deze moet blijvend ontwikkeld worden. Het federaal parket heeft in 2018 actief deelgenomen aan het specifieke expertisenetwerk hieromtrent. Binnen de sectie Georganiseerde criminaliteit van het federaal parket werd er in 2018 een cyberunit opgericht. Deze bestaat uit drie magistraten en een jurist die de opdracht hebben gekregen zich in deze materie te specialiseren.

Het actiegebied van de 'cyberunit' en de interactie met de andere gespecialiseerde magistraten van andere Belgische en buitenlandse parketten staan beschreven in een

---

²⁴ Omzendbrief van het College van procureurs-generaal COL 12/10, getiteld: Richtlijn inzake de strijd tegen de gerechtelijke achterstand, de beheersing en bewaking van het gerechtelijk onderzoek en de doorlooptijden, p. 5.

actieplan dat de goedkeuring heeft gekregen van het College van procureurs-generaal. Daarin gaat het er onder meer over om het beheer van informatica-incidenten op kritieke infrastructuur te waarborgen, en het expertisenetwerk 'cybercriminaliteit' dat de procureur-generaal van Antwerpen mee voorziet, te sturen. Sinds de oprichting ervan heeft de cyberunit uitermate technische dossiers moeten behandelen en is het één keer gevraagd bij te dragen tot het cybernoodplan, dat het Centrum voor Cybersecurity België (CCB) in 2018 heeft afgewerkt, en dat plan toe te passen.

3.2. De overname van dossiers in economische, financiële en corruptiezaken

Het federaal parket behandelt door OLAF aangebrachte dossiers. Bovendien werden verschillende dossiers geopend op het gebied van internationale corruptiebestrijding en in het bijzonder van buitenlandse ambtenaren. Een federale magistraat is belast met het specifieke toezicht op de werking van de Dienst ter Bestrijding van de Corruptie binnen de algemene directie van de gerechtelijke politie. In zijn evaluatie van december 2012 heeft het College van procureurs-generaal aan de federale procureur gevraagd om een bijkomende inspanning te leveren in de strijd tegen de georganiseerde economische en financiële criminaliteit.

Naast het feit dat erop gewezen wordt dat de meeste grote gerechtelijke onderzoeken die gevoerd worden door in informaticacriminaliteit gespecialiseerde magistraten van de cyberunit in feite dossiers van economische en financiële aard zijn en dat dergelijke dossiers bovendien al behandeld worden, heeft het federaal parket zijn actieradius op dit gebied afgebakend volgens twee hoofdlijnen. Ten eerste door systematisch een luik 'vermogen' te ontwikkelen bij elk federaal onderzoek met het oog op de verbeurdverklaring van de opbrengsten van misdrijven. Ten tweede door binnen de sectie Georganiseerde criminaliteit de mogelijkheid te onderzoeken om bepaalde dossiers te federaliseren op aangifte van de lokale parketten of de strafvordering op dit gebied meer te coördineren wanneer dit noodzakelijk geacht wordt. De opzet is om vooral de corruptie van buitenlandse ambtenaren te bestrijden.

Binnen het federaal parket is bijzondere aandacht besteed aan dossiers van internationale corruptie, die bij ons regelmatig door de Buitenlandse zaken aangebracht worden. OLAF-dossiers of dossiers met betrekking tot intra-Europese corruptie worden behandeld door de sectie Georganiseerde criminaliteit, terwijl dossiers buiten de Europese Unie worden toegewezen aan de sectie IHR.

3.3 De overname van dossiers georganiseerde sociale fraude.

Het College van procureurs-generaal heeft de federale procureur gevraagd om de arbeidsauditeurs te ondersteunen door de behandeling van bepaalde gerechtelijke onderzoeken inzake georganiseerde sociale fraude op zich te nemen.

Het probleem in dit geval is dat het federaal parket in zijn rangen niet over een magistraat beschikt met het gewenste profiel om dit soort misdrijven te behandelen. Er werd dus voor gekozen om twee in deze materie gespecialiseerde magistraten, een Franstalige en een Nederlandstalige, deeltijds te detacheren teneinde de gefederaliseerde dossiers te behandelen. Deze werkwijze is zeer effectief gebleken en een concreet actieplan kon daardoor aan het College van procureurs-generaal voorgesteld worden. Dit actieplan heeft al snel zijn eerste vruchten afgeworpen door de doeltreffendheid ervan aan te tonen in talrijke federale dossiers.

Het federaal parket heeft daarop meerdere bijkomende dossiers opgestart met het oog op de strijd tegen sociale dumping zowel ten noorden als bezuiden de taalgrens.

De aandacht weze erop gevestigd dat deze aanpak van de sociale fraude volgens de methodologie van de aanpak van criminele organisatie en mits toepassing van bijzondere opsporingsmethoden een uniek en vernieuwend gegeven is. Dergelijke methodiek werd niet door de arbeidsauditoraten toegepast, waarbij het uiteraard de bedoeling is dergelijke wijze van aanpak ook door de auditoraten gehanteerd te zien.

Sindsdien is deze aanpak zeer succesvol gebleken. Dankzij infiltratie in het transportmilieu konden mechanismen van systematische sociale fraude via nepbedrijven, gevestigd in landen met minder sociale waarborgen, zoals Portugal, Tsjechië en Roemenië aan het licht gebracht worden. Er zijn verscheidene andere dossiers geopend, niet alleen in het kader van de sector van het wegvervoer, maar ook in het kader van de bouwsector.

Ook in 2018 werd dus maximaal ingezet met de beschikbare middelen. Een substituut van de arbeidsauditeur van Gent werd eind 2015 naar het federaal parket gedelegeerd a rato van twee dagen per week met het oog op de versterking van de strijd tegen de ernstige en georganiseerde sociale fraude langs Nederlandstalige zijde. In principe voorziet het actieplan ook in de delegatie van een magistraat langs Franstalige zijde. Sinds de eerste Franstalige arbeidsauditeur die in het kader van dit actieplan naar het federaal parket werd gedelegeerd, zelf werd aangesteld als federale magistraat, blijft deze functie momenteel vacant.

Hoofdstuk II. Organisatie en structuur van het federaal parket

Het wettelijk kader van het federaal parket op 31 december 2018 bestond uit één federale procureur en 32 federale magistraten, waarvan twee bestemd voor Eurojust.

- Vier vacante plaatsen van federale magistraat waren open. Drie daarvan werden slechts in juli 2018 ingevuld²⁵. Met het oog op een zo efficiënt en performant mogelijke aansturing en werking van het federaal parket, werden een aantal organisatorische maatregelen genomen. Er werd een nieuwe structuur ingevoerd vanaf het moment dat de nieuwe federale procureur in april 2014 in functie trad. De benoeming in november 2017 van de magistraat-hoofd van de sectie Bijzondere opsporingsmethodes en bijzondere opdrachten tot nationaal lid van Eurojust bracht de federale procureur ertoe begin 2018 belangrijke wijzigingen in de structuur van het federale parket aan te brengen.

Het aantal secties is dus teruggebracht tot 4. Het directiecomité is uitgebreid met de magistraten die aan het hoofd staan van de secties Terrorisme en Internationale samenwerking. Ten slotte is, aangezien de uitbreiding van de verschillende secties en de vermeerdering van de taken van de magistraten hoofden van de secties, een plaatsvervangende magistraat hoofd van de sectie voor elke sectie benoemd.

De filosofie van het beleidsplan 2014-2019 is echter altijd gerespecteerd:

De structuur van het federaal parket wordt in dit hoofdstuk behandeld. Achtereenvolgens worden volgende punten aangesneden:

- Een organisatiestructuur erop gericht om de eenheid van het parket te bevorderen **(titel 1)**;
- Het directiecomité en de beleidscel **(titel 2)**;

---

²⁵ De 32e magistraat heeft zich pas in september 2019 bij het federaal parket aangesloten.

- De verdeling van de opdrachten van het federaal parket over 5 secties (**titels 3 en 4**);
- Een parket waar iedereen zich kan ontplooiën (**titel 5**).

Titel 1 - Een organisatiestructuur geschikt om de eenheid van het federaal parket te bevorderen

Wat de kracht van een menselijke organisatie uitmaakt is de eenheid van actie ervan. Een korps zoals het federaal parket kan maar optimaal functioneren als het één is, wat kortweg wil zeggen dat de genomen beslissingen op uniforme wijze toegepast worden. In het kader van het Openbaar Ministerie schrijft deze eenheid zich in een absoluut nodige hiërarchische organisatie in, onder andere opdat de beslissingen van de magistraten waaruit het bestaat niet enkel door het criterium van de persoonlijke affiniteit, maar wel degelijk door het gemeenschappelijk belang gemotiveerd zijn.

Deze noodzaak van eenheid betekent echter niet dat er enkel een managementstructuur wordt aangenomen van het type “onderneming”²⁶, waarbij het hoofd beslist en de basis zonder meer uitvoert. Een dergelijke structuur is inderdaad niet geschikt om de eenheid van handelen van het parket te bevorderen.

De dag van vandaag *“bestaat het onaantastbaar gezag niet langer in hoofde van degene die ermee is bekleed, maar moet het aanvaard worden. Dit betekent dat het in functie staat van de instemming of van de onverschilligheidszone van de personen die het ondergaan en niet langer van degene die het wenst uit te oefenen.”*²⁷ Met andere woorden, als de verschillende actoren in de ketting zich niet enigermate betrokken voelen bij het besluitvormingsproces of als de beslissingen niet minstens correct gecommuniceerd en uitgelegd worden, bestaat er een grote kans dat velen zich uiteindelijk niet langer verantwoordelijk voelen voor het goede verloop van de in gang gezette processen en dat de machine blokkeert.

---

²⁶Zie H. MINTZBERG, *Structures et dynamiques de l'organisation*, Uitg. Organisation, Parijs, 1994. MINTZBERG vestigt de aandacht op de eigenaardigheden van de verschillende types ondernemingen. Hij heeft het over 6 ‘configuraties’ waaronder meer bepaald de ‘ondernemersonderneming’, de kleine onderneming waarvan de baas zich met alles inlaat, en de onderneming met opdracht, de onderneming ten dienste van grote doelstellingen.

²⁷ R.-A. THIETART, op.cit., Parijs, PUF, 2010, blz. 14.

De managementstructuur die moet worden opgezet ent zich dus op een structuur van het hiërarchische type, maar die een zekere autonomie en eigen initiatief eigen aan de functie zelf van moderne magistraat mogelijk maakt.

Deze functie impliceert vandaag de dag inderdaad een confrontatie met maatschappelijke fenomenen die zich in min of meer voorspelbare tendenzen en criminaliteitsgolven vertalen. Als je daar de dikwijls gebrekkige en altijd veranderende door de wetgever aangebrachte antwoorden aan toevoegt²⁸, kan je niets anders dan het parket zien als een organisatie die, in haar opdrachten, geconfronteerd wordt met een hoge graad van onzekerheid.

Dit verklaart waarom het belangrijk is om de *'missionnaire'*²⁹ functie van de parketmagistraat op te waarderen, een functie die trouwens door de wetgever gewenst is voor de federale magistraten, tegenover een puur hiërarchische structuur die meer aangepast is aan de uitvoering van puur voorzienbare taken. Welnu, het is dikwijls op die wijze dat het parket, waarvan de rol weinig bekend is, zelfs bij de zittende magistratuur, gekarikaturiseerd wordt. Omgekeerd, *"hoe groter de onzekerheid, hoe complexer de taak is, en hoe belangrijker de informatie moet zijn en hoe groter de onderlinge afhankelijkheid tussen de leden van de organisatie."*

Daarom moet, zo menen wij, de machtspiramide zo veel mogelijk afgeplat worden, teneinde de leiding in staat te stellen een rechtstreekse kijk te hebben op het operationele aspect door dicht bij het terrein te staan en, omgekeerd, de basis in staat te stellen toegang te hebben tot de leiding.

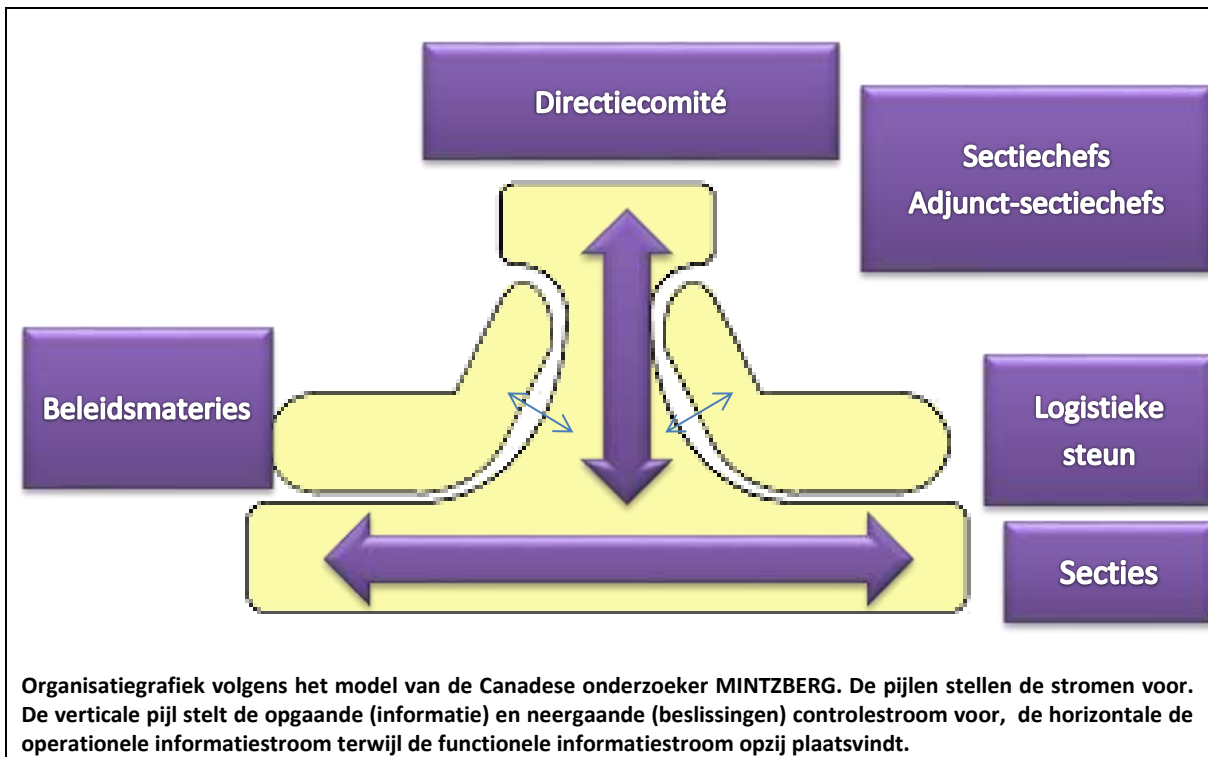
Om die piramide te illustreren is er gekozen om het organisatieschema van de Canadees MINTZBERG toe te passen. Dit schema beschrijft de organisaties met een model in omgekeerde T, waarvan de brede basis de productie-eenheden uitmaken en de top de leiding van de organisatie. Op dit model van het hiërarchische type, gefocust op wat de organisatie wenst te produceren, komen er twee parallelle structuren, links en rechts van de omgekeerde T. Die twee structuren, die niet rechtstreeks in de productieketen komen te liggen, zijn bestemd om die te ondersteunen en te verbeteren. Ze komen dus op elk niveau van de organisatie met haar in interactie. Aan de ene kant is er wat MINTZBERG de

---

²⁸ Bovenop de talrijke wetten die een of andere interpretatie en zelfs verschillende correcties vereisen om toepasbaar te zijn op de realiteit van het terrein, volstaat het in dit opzicht te verwijzen naar de verschillende hervormingsprojecten van het gerechtelijk landschap die sedert de Octopus-hervorming van 1998 ingediend werden, het statuut van de magistraten en korpschefs, de onvoorziene gevolgen van de budgettaire besparingen of nog de verbrokkeling van sommige bevoegdheden in het kader van de recente of lopende hervormingen (informatiseringsprojecten, oprichting van verschillende organen zoals de moderniseringscommissie van justitie of het instituut gerechtelijke opleiding).

²⁹ H. MINTZBERG, *op. cit.*

“technostructuur” heet, die meer specifiek belast is met de conceptie en de voortdurende aanpassing van de werking van de organisatie en, aan de andere, de logistieke ondersteuning, zoals de informatica, de chauffeurs of de structuur van financieel beheer. Binnen de organisatie zijn er verschillende stromen: de opgaande (informatie) en neergaande (beslissingen) controlestroom, de transversale stroom van operationele informatie aan de basis van de structuur, terwijl de stroom functionele informatie opzij plaatsvindt.

Titel 2 - Het directiecomité en de beleidscel

2.1 Oprichting van het directiecomité

Oorspronkelijk voorzag de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, die het wettelijk kader van het federaal parket regelt, in geen enkele hiërarchische structuur binnen het korps. Wat aanvankelijk als een probleem (zie jaarverslag van het federaal parket) werd gezien, heeft de federale procureur veeleer de nodige ruimte gegeven om zijn korps naar eigen inzicht te organiseren en zich op de meest adequate manier te laten omringen. Gezien de aanzienlijke uitbreiding van het federaal parket werd de wetgever echter gevraagd om de functie van adjunct-federale procureur in de wet in te voeren, door de federale procureur maar toe te staan om zijn twee adjuncten uit de federale magistraten van de twee taalgroepen zelf te benoemen voor een termijn die maximaal gelijk is aan zijn ambtstermijn. Deze wet zal in 2019 worden aangenomen.

De wet betreffende de invoering van een verzelfstandigd beheer voor de rechterlijke organisatie bepaalt inderdaad een *'beheersstructuur van hoven en rechtbanken en van het openbaar ministerie'*, waarin bepaald wordt dat *'elk hof, elke rechtbank en elk parket een directiecomité heeft'*³⁰.

Meer specifiek voor het federaal parket wordt bepaald dat "het directiecomité van het federaal parket bestaat uit de federale procureur, een federale magistraat van elke taalrol aangesteld door de federale procureur en de hoofdsecretaris."³¹

Verder wordt er niettemin gesteld dat *"de korpschef zijn directiecomité mag uitbreiden met elke persoon van zijn gerechtelijke entiteit die hij nuttig acht."*

In de praktijk zijn de magistraten die worden gekozen om deel uit te maken van het directiecomité:

- De 2 "federale adjunct-procureurs", één voor elke taalrol;
- De hoofden van de secties;

In een korps, dat samengesteld is uit 32 magistraten aan wie eventueel een of meer gedetacheerde magistraten zijn toegewezen, is het wenselijk dat elke sectiechef, wat ook

---

³⁰ Zie artikel 185/4 in het Gerechtelijk Wetboek.

³¹ *Idem.*

zijn belang is, deelneemt aan het beheer van het parket. Op die manier neemt elke component van het geheel deel aan het besluitvormingsproces. Bij afwezigheid van een hoofd van de sectie op de dag van de vergadering van het directiecomité wordt hij vervangen door zijn adjunct. Dit systeem helpt de uitwisseling van informatie van en naar elke sectie van het parket te optimaliseren.

Het directiecomité komt één keer per week bijeen. Het wordt voorgezeten door de federale procureur of een van zijn adjuncten en zal in de toekomst eventueel aangevuld worden, in functie van de evolutie van de wetsontwerpen over het autonoom beheer van de gerechtelijke entiteiten, met de een of andere persoon die bij het federaal parket ingedeeld zou kunnen worden om het te helpen bij het instaan voor het financieel beleid en/of de communicatie dat eraan zou worden toevertrouwd. Het wordt bijgestaan door het secretariaat van de federale procureur, met name secretariaat E, en door een jurist.

Een dergelijke managementstructuur heeft onmiskenbaar als voordeel dat ze het mogelijk maakt om “het management tot rede te brengen zodat het een project kan dragen en mobiliserende waarden voor alle leden van de instelling kan genereren (...)”³², niet enkel de leiding van het parket.

Dit collegiaal aspect van het besluitvormingsproces maakt het mogelijk om een grotere participatiegraad te bereiken. Het impliceert een sensibilisering voor de contingenties in alle componenten van het parket in hoofde van elke magistraat aan het hoofd van een sectie en een interne communicatie die vergemakkelijkt wordt door een snellere en trouwe communicatie van die informatie via diezelfde sectiechef.

De sectiechef heeft inderdaad tot taak om de informatie en beslissingen naar de leden van zijn sectie door te spelen en, omgekeerd, de informatie naar het directiecomité door te laten stromen. Hij zal bijgevolg zijn sectie regelmatig bijeen moeten roepen, bijeenkomsten die hij dan voorziet.

De sectiechef is in het bijzonder verantwoordelijk voor de interne organisatie van zijn sectie wat de beheersing en de verdeling van de werklast betreft, door bijvoorbeeld in te staan voor een visum op de federaliseringsbeslissingen, maar ook de kwaliteitscontrole en de controle op het voldoen aan de richtlijnen met betrekking tot het strafrechtelijk beleid.

---

³²J. HUBIN, « Les nouvelles implications de la dimension managériale : l’optimisation institutionnelle et fonctionnelle des compétences et des responsabilités des premiers présidents du niveau de l’appel », in *Repenser l’appel, Actes du colloque du 5 mai 2011* sous la direction scientifique de P. TAELEMAN, Die Keure-La Chartre, 2012, blz. 212.

2.2 Taakverdeling binnen het directiecomité

In de schoot van dit directiecomité zijn verschillende taken aan elk van de leden toebedeeld. Het spreekt vanzelf dat een zo regelmatig mogelijke aanwezigheid op de bijeenkomsten van het College van procureurs-generaal, van de raad van procureurs des Konings en van het College van het openbaar ministerie onontbeerlijk is.

De federale procureur laat zich, in voorkomend geval, door de adjunct-procureurs bijstaan, die (bij beurtrol of volgens de behandelde materie) de federale procureur vervangen, als die afwezig of niet beschikbaar is.

Naar het voorbeeld van de functie van adjunct-procureur ingesteld voor het nieuwe parket van Brussel door de wet op de splitsing ervan³³, zullen de federale adjunct-procureurs instaan voor de contacten met de parketten, hoven en rechtbanken van hun taalrol.

Verschillende andere opdrachten worden verdeeld over de twee adjunct-procureurs om de federale procureur in zijn functies bij te staan:

- de voorbereidingen van de bijeenkomsten met de Minister, het College van procureurs-generaal, de Raad van procureurs des Konings of met het toekomstige College van het openbaar ministerie;
- de voorbereiding van de korpsvergaderingen;
- het jaarverslag van het federaal parket;
- de opleiding van de toekomstige federale magistraten;
- de opvolging van de uitvoering van de voorstellen tot wets- en technische wijzigingen voor de verbetering van de werking van het federaal parket en de uitvoering van het beleidsplan van het openbaar ministerie;
- de verdeling van de juristen over de secties;

---

³³ Deze wet van 19 juli 2012 is de enige die de functie van adjunct-procureur omschrijft. Hij bepaalt dat de procureur des Konings van Brussel *“bijgestaan wordt door een eerste substituut (Noot van de opsteller: Nederlandstalig – goed tweetalig) met als titel adjunct-procureur des Konings van Brussel, met het oog op het overleg bedoeld in artikel 150ter.”*. De wet voegt daaraan toe dat deze adjunct-procureur optreedt onder het gezag en de leiding van de procureur des Konings van Brussel. *“In die omstandigheden staat hij hem bij, in het bijzonder voor de relaties met het parket van Halle-Vilvoorde, de goede werking van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg, de Nederlandstalige rechtbank van koophandel en de Nederlandstalige politierechtbank van het administratief arrondissement Brussel.”*

- de verlofregeling van magistraten en juristen;
- de wachtdiensten;
- het administratief personeel;
- de deelneming aan het beheerscollege van het Montesquieugebouw waar de kantoren van het federaal parket in zijn ondergebracht;
- de functionele leiding, waaronder het opzetten van de werkingscycli, de evaluatie van de federale magistraten, van de juristen;

Andere opdrachten zijn aan andere magistraten van de beleidscel toebedeeld, waaronder de bijstand aan de federale procureur bij:

- het voorzitterschap van de getuigenbeschermingscommissie (sectiechef Bijzondere opdrachten);
- de vergaderingen van het College voor Inlichtingen en Veiligheid (in 2015 vervangen door de Nationale Veiligheidsraad) (sectiechef Terrorisme);
- de bijeenkomsten van het 'Millennium'-project (sectiechef Bijzondere opdrachten);
- de vergaderingen van de overleggroep internationale gerechtelijke samenwerking en de banden met Eurojust (sectiechef Internationale samenwerking);

Titel 3 - De secties die de strafvordering uitoefenen

De afstemming en de samenhang van de verschillende operationele secties zijn essentieel voor het parket.

De verdeling van de materies over de verschillende secties, de vastlegging van het kader ervan en de verdelingscriteria van de dossiers over die secties mogen niet zuiver empirisch gebeuren. Het is van het grootste belang om de personeelsleden evenwichtig over de secties te verdelen en daarbij objectief te werk te gaan op basis van een analyse van de werklust, van de omvang en actualiteit van de behandelde fenomenen en van de toekomstperspectieven.

Van de secties van het federaal parket zijn er drie die de strafvordering uitoefenen in de materies waarvoor ze bevoegd zijn. De magistraten behandelen er integraal hun dossiers,

voor elke fase van de procedure, zelfs voor wat de uitvoering van de Europese aanhoudingsbevelen en/of uitleveringen, de internationale samenwerking of de bijzondere opsporingsmethodes betreft. Het gaat om de secties Georganiseerde criminaliteit, Terrorisme en Internationaal humanitair recht en Militaire bevoegdheden.

3.1 De administratieve secretariaten

In april 2014 werden de secretariaten van de operationele secties van het federaal parket, gelet op het personeelsgebrek dat nog schrijnender werd door de verplichting om in beide landstalen voor de taken in te staan en zich aan te passen aan de procedures van de verschillende lokale parketten waar de dossiers worden behandeld, samengesmolten tot twee grote gespecialiseerde secretariaten.

Deze hervorming werd heel vlug doorgevoerd en heeft het mogelijk gemaakt bepaalde kritieke punten te detecteren die tot dan niet aan het licht waren gekomen. Sindsdien beschikken de secties die de strafvordering uitoefenen dus over een secretariaat Notities met de naam "B/F", dat de dossiers voorbereidt en behandelt en instaat voor de opvolging ervan, met uitzondering van de terechtzittingen en de uitvoering van de vonnissen en arresten. Een ander algemeen secretariaat dat luistert naar de naam 'Z' (zitting-audience) staat in voor alle aspecten die te maken hebben met terechtzittingen - voorlopige hechtenis of hechtenis na uitspraak ten gronde - evenals met het aspect uitvoering gerechtelijke beslissingen. De administratieve verantwoordelijken van elk secretariaat worden opgeroepen voor elke sectievergadering.

Sedertdien heeft de opname van de nationale DNA-cel en het Belgische bureau bij Eurojust in het Federaal Parket eveneens geleid tot een wijziging van de administratieve structuur. De DNA-cel blijft, gezien haar specifieke karakter, een apart secretariaat, terwijl het administratieve secretariaat dat belast is met de ondersteuning van de sectie Internationale samenwerking (secretariaat A) belast werd met het opvolgen van de betrekkingen met de in Den Haag gevestigde Eurojust-entiteit.

De administratieve ondersteuning van de toekomstige nationale sectie "slachtoffers" is ook toevertrouwd aan het secretariaat A, evenals die van de communicatie- en perscel, die zeer omvangrijk is geworden na de vele gebeurtenissen die we hebben meegemaakt.

3.2 De sectie Georganiseerde criminaliteit

De sectie « Georganiseerde criminaliteit » is in termen van aantal personeelsleden nog altijd de grootste van het federaal parket. Deze sectie neemt alle dossiers die verband houden met de georganiseerde criminaliteit en met de coördinatie van de strafvordering voor haar rekening; ze bereidt ze voor, behandelt ze en staat in voor de opvolging ervan.

Het is binnen deze sectie dat er verschillende plannen ter bestrijding van nieuwe en internationale vormen van georganiseerde criminaliteit worden ontwikkeld, door het ontwerpen van een aanpak die er altijd voor zorgt dat de lokale parketten, de federale en zelfs lokale politiediensten en de buitenlandse gerechtelijke autoriteiten erbij worden betrokken.

De strijd tegen de rondtrekkende dadergroeperingen heeft er zo toe geleid dat er vier maandelijks vergaderingen plaatsvinden met de parketten van Antwerpen, Brussel, Charleroi en Luik waar, onder het voorzitterschap van een magistraat van de sectie, de referentiemagistraat van het lokaal parket, de centrale diensten van de federale politie (DGJ/DJB), de FGP en, eventueel, de betrokken lokale politie bijeenkomen³⁴. Gelijkaardige overlegondes werden georganiseerd inzake de strijd tegen de internationale drughandel.

De sectie behandelt eveneens andere inbreuken waarvoor de federale procureur de strafvordering kan uitoefenen³⁵, te weten: mensensmokkel en -handel en, meer in het algemeen, de inbreuken die, in grote mate, verschillende rechtsgebieden betreffen of een internationale dimensie hebben, vooral de georganiseerde criminaliteit. Zo kreeg ze de materies criminele motorbendes³⁶, de onderzoeken betreffende sekten of Europese door OLAF meegedeelde fraudedossiers toebedeeld. Meerdere magistraten van deze sectie hebben overigens een expertisepool ontwikkeld inzake bestrijding van informaticacriminaliteit.

De door deze sectie behandelde materies zijn dikwijls gevarieerd en proberen mee te zijn met de internationale en grensoverschrijdende criminaliteit. Het is dus passend om regelmatig de vastgelegde prioriteiten opnieuw te bekijken en het personeel dienovereenkomstig aan te passen³⁷, in gebeurlijk geval via detachering of delegatie van

---

³⁴ Zie de omzendbrief COL 1/08 van het College van procureurs-generaal.

³⁵ Zie artikel 144ter §1 van het Gerechtelijk Wetboek.

³⁶ Omzendbrief COL 6/2009 van het College van procureurs-generaal.

³⁷ Dat gebeurt op basis van een monitor van dossiers die door het secretariaat worden bijgehouden.

een gespecialiseerde magistraat³⁸, zoals om in te gaan op het verzoek van het college en van bepaalde arbeidsauditeurs om het federaal parket in bepaalde complexe gerechtelijke onderzoeken betreffende sociale fraude in te zetten.

3.3 De sectie Terrorisme

De magistraten van deze sectie zijn belast met de gerechtelijke respons inzake terrorisme³⁹, misdaden en wanbedrijven tegen de veiligheid van de Staat, dreigingen van aanslag of diefstal van nucleair materiaal evenals inbreuken inzake piraterij⁴⁰.

Deze sectie onderhoudt een gestage briefwisseling met de inlichtingendiensten, Eurojust, de BIM-commissie en het Coördinatieorgaan voor de Dreigingsanalyse (OCAD)⁴¹, maar ook met buitenlandse diensten. Het gaat om een materie waarin het aantal betrokken diensten groter is dan gewoonlijk en waarvoor een gecoördineerde en geïntegreerde samenwerking noodzakelijk is. De administratieve werklast is ook aanzienlijk: alle dossiers geopend voor een inbreuk gelinkt aan terrorisme moeten bijvoorbeeld aan Eurojust meegedeeld worden, van zodra er twee of meer landen betrokken zijn⁴².

3.4. De sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden

De bij die sectie ingedeelde magistraten zijn belast met de dossiers internationaal humanitair recht (genocide, oorlogsmisdaden, enz.)⁴³ evenals met de door Belgische militairen (op missie) in vredetijd in het buitenland gepleegde inbreuken. Andere inbreuken waarbij militairen betrokken zijn, nu in België, worden eveneens behandeld, zoals luchtschip- of parachuteongevallen. Deze sectie is het gerechtelijk contactpunt voor alle internationale rechtshulpverzoeken die uitgaan van de verschillende internationale straftribunalen (ISVJ, ISH, ISR, etc.).

---

³⁸ Zie artikel 144*bis* §3 van het Gerechtelijk Wetboek.

³⁹ Zie COL 9/2005.

⁴⁰ Ook hier is het bijhouden en updaten van een monitor van de dossiers voor de sectiechef een onmisbaar instrument.

⁴¹ Zie COL 2/2007.

⁴² In de loop van 2014 werd deze verplichting uitgebreid tot bijna alle inbreuken die de core business van het federaal parket vormen. Zie Titel 9 van de wet houdende diverse bepalingen betreffende Justitie die het besluit 2009/426/JBZ omzet van de Raad van 16 december 2008 inzake het versterken van Eurojust en tot wijziging van Besluit 2002/187/JBZ betreffende de oprichting van Eurojust teneinde de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit te versterken (wijziging van de wet van 21 juni 2004 tot omzetting van het besluit van de raad van 28 februari 2002 betreffende de oprichting van Eurojust teneinde de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit te versterken).

⁴³ Het gaat om een exclusieve bevoegdheid van het federaal parket: zie artikel 144*quater* van het Gerechtelijk Wetboek.

Aangezien België een van de pioniers geweest is inzake internationaal humanitair recht, zoals onlangs nog aangetoond is door de rol die de Belgische autoriteiten (en vooral dan het federaal parket) hebben gespeeld bij de vervolgingen ingeleid tegen ex-dictator van Tsjaad Hyssène Habré, is het volume dossiers in deze materie aanzienlijk toegenomen. Het grootste deel van de te voeren onderzoeken houden verplaatsingen naar het buitenland in.

Bovendien bracht de ramp van de MH17 in het luchtruim van Oekraïne in juli 2014 een ongehoorde investering van de sectie met zich mee. Ondanks de weinige middelen heeft België, via het federaal parket, een niet verwaarloosbare bijdrage aan het onderzoek gedaan en het mogelijk gemaakt om, door zich bij Nederland aan te sluiten, via Eurojust een gemeenschappelijk onderzoeksteam op te zetten, waarbij Oekraïne, Australië en, later, Maleisië zich hebben aangesloten.

Voor wat de door militairen in het buitenland gepleegde inbreuken betreft is er aanzienlijk gewerkt aan het vertrouwd raken met het leger via een regelmatige aanwezigheid op het terrein van de magistraten van de sectie, van andere federale magistraten of van in militaire technieken gebrevetteerde magistraten van andere parketten, die dan door het federaal parket worden gedelegeerd om zich bij de troepen in het buitenland te voegen.

Ondanks die ontwikkeling heeft deze sectie altijd het hoofd moeten bieden aan het steeds terugkerende probleem van de heel beperkte onderzoekscapaciteit om dit soort zaken te behandelen. Het is dus passend om de gedane inspanningen voort te zetten en ervoor te zorgen dat er voldoende onderzoekscapaciteit binnen de bevoegde politiediensten voor die dossiers wordt gereserveerd.

Titel 4 - De operationele steun- en controlesecties

Naast de uitoefening van de strafvordering heeft het federaal parket een erg belangrijke rol bij het ondersteunen van andere parketten om de internationale samenwerking te begunstigen en voor een hele reeks bijzondere opdrachten waaronder de toepassing van de bijzondere opsporingsmethodes. Bovendien oefent het federaal parket ook bepaalde controlebevoegdheden met betrekking tot de werking van de federale politie uit. In 2018 zullen al deze taken, die voorheen over twee secties waren verdeeld, namelijk de sectie Internationale samenwerking en de sectie Bijzondere opdrachten, worden toegewezen aan één nieuwe sectie, die wordt opgericht door deze twee operationele steun- en controlesecties samen te voegen om ervoor te zorgen dat de taken over meerdere magistraten kunnen worden verdeeld en meer bepaald om het risico van verlies van kennis en expertise bij vertrek of afwezigheid van een van hen te vermijden.

4.1 De sectie Internationale samenwerking en Bijzondere opdrachten

Deze “nieuwe sectie” is de sectie Internationale samenwerking en Bijzondere opdrachten. Deze omvat dus het grootste deel van de taken die aan het federaal parket zijn toevertrouwd om het werk van de lokale parketten te ondersteunen. Dit zijn het vergemakkelijken van de internationale samenwerking, de nationale DNA-cel, de bijzondere opsporingsmethodes en het ontwerp van een nationale slachtoffercel.

4.1.1. De internationale samenwerking in strafzaken:

Een van de belangrijkste taken van deze sectie is het ondersteunen van de Belgische en buitenlandse autoriteiten inzake wederzijdse rechtshulp. In dit opzicht wordt ze door de Belgische en buitenlandse magistraten gezien als een echte parel van onze internationale samenwerking. Het feit dat de wetgever in de zogenaamde wet “Potpourri II” heeft besloten dat het Belgische nationale lid bij Eurojust en diens adjunct federale magistraten zullen zijn, heeft het optreden van het federaal parket op dit gebied versterkt. Voor de andere magistraten van het federaal parket die in principe de internationale aspecten van hun dossiers beheren gaat het eveneens om een belangrijke steun.

Deze sectie moet zich met talrijke materies inlaten. Wij halen hier aan:

- de bevoegdheden inzake informatiegaring in het kader van de betrekkingen met internationale organisaties: AWF van Europol, Eurojust, OLAF, Interpol, Europese Unie, Europees Justitieel Netwerk, Douane, enz.⁴⁴;
- de materies uitlevering of Europese aanhoudingsbevelen;
- de gemeenschappelijke onderzoeksteams;
- de nationale en internationale signaleringen;
- de *Child Alert* -programma's;

---

⁴⁴ Zie meer bepaald de omzendbrieven van het College van procureurs-generaal COL 5/2002 met betrekking tot het federaal parket die er het centraal gerechtelijk contactpunt van maakt voor de internationale instellingen, en COL 9/2003 die het federaal parket maakt tot 'toegangskloket' voor de aanklachten van OLAF bij de Belgische autoriteiten.

- de organisatie en ondersteuning van de procedures via videoconferentie⁴⁵.

De omzetting in Belgisch recht van het besluit van de Raad van de Europese Unie om Eurojust te versterken⁴⁶ heeft een overmaat aan navolgend werk met zich gebracht. De wet bepaalt inderdaad, naar het voorbeeld van de verplichting terroristische dossiers mee te delen die al bestond, dat de federale procureur Eurojust in kennis zal stellen van de volgende gegevens:

- het instellen en de resultaten van een gemeenschappelijk onderzoeksteam (...);
- elk dossier waarbij ten minste drie lidstaten betrokken zijn en waarin een verzoek of een besluit inzake justitiële samenwerking aan ten minste twee lidstaten is toegezonden voor een hele reeks inbreuken strafbaar gesteld met een vrijheidsbenemende straf van minstens 5 jaar die limitatief door de wet zijn opgesomd.

Deze lijst van inbreuken, waarin onder andere de gevallen vermeld staan waarin een criminele organisatie betrokken is, verplicht het federaal parket om alle informatie te centraliseren betreffende dossiers van dat type die op ons grondgebied worden geopend. Zelfs als er in de wet bepaald is dat deze toezichting gefaseerd en in computerformat mag gebeuren.

Er moest dan ook concreet in een procedure worden voorzien om die verplichtingen te vervullen en, in voorkomend geval, het secretariaat bij die sectie te versterken (secretariaat A).

4.1.2. Bijzondere opdrachten

Deze sectie moet onder andere instaan voor het toezien op de uniforme en coherente toepassing van de bijzondere opsporingsmethodes.

In dit opzicht is ze dus belast met de opvolging van de *BOM*-commissies, de controle op het gebruik van de verschillende provisies, de inzet van de speciale technische middelen en de

---

⁴⁵ Col 11/2014 betreffende het gebruik van het videoconferentiesysteem van het federaal parket.

⁴⁶ Zie Titel 9 van de wet houdende diverse bepalingen betreffende Justitie die het besluit 2009/426/JBZ omzet van de Raad van 16 december 2008 inzake het versterken van Eurojust en tot wijziging van Besluit 2002/187/JBZ betreffende de oprichting van Eurojust teneinde de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit te versterken (wijziging van de wet van 21 juni 2004 tot omzetting van het besluit van de raad van 28 februari 2002 betreffende de oprichting van Eurojust teneinde de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit te versterken).

bescherming van de bedreigde getuigen⁴⁷. Het is eveneens deze sectie die rechtshulpverzoeken behandelt waarin een beroep moet worden gedaan op het gebruik van bijzondere methoden.

Ter herinnering, als er bijzondere methodes worden gebruikt in een federaal dossier, is het de magistraat-titularis ervan die dit aspect behandelt, ook al kan hij altijd, in geval van moeilijkheid, de steun van de sectie Bijzondere opdrachten vragen.

Het is via deze sectie dat een hele serie controlebevoegdheden uitgeoefend worden, waarvan de voornaamste die van het toezicht op de werking van de federale politie is. Het gaat onder meer over het toezicht op de werking van de Algemene Directie Gerechtelijke politie (DGJ), op de werking van FAST, op de arbitrageprocedure, op de in de Wet op het politieambt omschreven embargoprocedure, op de problematiek van de capaciteit of nog op de in bepaalde tuchtrechtelijke procedures tegen DGJ-leden uit te brengen adviezen.

Sinds 2015 heeft deze sectie een procedure uitgewerkt waardoor de praktijken betreffende het informantenbeheer inzake terrorisme uniform gemaakt konden worden, praktijken die sterk bleken te verschillen naargelang de gerechtelijke arrondissementen.

In 2018 heeft deze sectie ook het beheer van de nationale DNA-cel geïntegreerd en was deze belast met de oprichting van een nationale “slachtoffer”-cel om de magistraten van de lokale parketten en het federaal parket te helpen een uniforme en gerichte aanpak te ontwikkelen in geval van aanslagen of gebeurtenissen die een groot aantal slachtoffers veroorzaken. Deze cel heeft de werkzaamheden voor het oprichten van een uniek loket voor de slachtoffers van terroristische aanslagen gevolgd, zoals gevraagd door de parlementaire onderzoekscommissie voor de aanslagen van 22 maart 2016.

Titel 5 - Een parket waar iedereen zich kan ontplooiën

“Goede organisaties hebben heel sterke teams met zeer geëngageerde individuen. De leider moet in staat zijn de kracht van de teams en de individuen te begrijpen en er gebruik van te maken.”⁴⁸

De toepassing van een te theoretisch management dat de realiteit en de initiatieven van de leden van de organisatie niet in overweging neemt, kan leiden tot een absoluut te

---

⁴⁷ Zie de wet van 14 juli 2011 tot wijziging van de wet van 7 juli 2002 houdende een regeling voor de bescherming van bedreigde getuigen en andere bepalingen.

⁴⁸ Interview met MINTZBERG, *op. cit.*

vermijden vorm van pessimisme die onverschilligheid in de hand werkt. Uit de studie van dit fenomeen besluit Norbert ALTER het volgende wat betreft de bedrijfswereld: *“Omdat ze niet uitdrukkelijk erkend worden voor wat ze doen, (n.v.d.r.: leden van de organisatie) nemen ze uiteindelijk soms utilitaristische of conformistische houdingen aan en beginnen dan hun subjectieve investering in het werk als pijnlijk te beleven.”*

Daarom is de persoonlijke ontplooiing van iedereen in de organisatie een bijzonder belangrijke strategische doelstelling die moet vertaald worden in concrete operationele doelstellingen rond drie centrale ideeën:

- Eerder investeren in een bottom-up dan in een top-down management vanuit de invalshoek dat *“een beslissing nooit goed is op zichzelf, maar het kan worden door te analyseren wat haar geleidelijk aan doeltreffend maakt”*⁴⁹;
- Een communicatiebeleid invoeren dat niet vergeet te erkennen wat op alle niveaus goed gedaan werd.
- De vorming bevorderen van een collectieve identiteit door verschillende al dan niet met de uitgeoefende functies verbonden initiatieven;

Op structureel niveau is het van belang het parket vanuit het oogpunt van de organisatie te bekijken. Het is niettemin even belangrijk om de tegenovergestelde, maar complementaire oefening te doen: uitgaan van degenen waaruit ze bestaat. Inderdaad, *“De individuen zitten in het centrum van de strategie, aangezien de strategie slechts haar betekenis krijgt langsheen haar ontplooiing via de personen die de organisaties bezielen en belichamen.”*⁵⁰

Binnen eender welke organisatie is persoonlijke ontplooiing enkel mogelijk door een optimaal humanresourcesmanagement.

Handelen opdat iedereen zich goed voelt mag echter niet beperkt worden tot het verzekeren van de aanwezigheid van het personeel, maar dient het voorwerp uit te maken van een geïntegreerde benadering die, om de eendracht en het enthousiasme te garanderen, zich buiten het klassieke, hiërarchische schema dient te bevinden.

---

⁴⁹ Interview met MINTZBERG, *op. cit.*

⁵⁰ J. HUBIN, « La gestion des ressources humaines au sein du pouvoir judiciaire », *op. cit.*, blz. 117.

5.1. De beleidsmateries

Het gaat om het beheer van de zogenaamde “transversale” materies die een invloed hebben op het korps in zijn geheel, zoals het humanresourcesmanagement in brede zin. Het is onontbeerlijk voor de goede werking van het korps dat elke persoon die er werkt, gemotiveerd is en de zin inziet van de taken die hij uitvoert.

Gezien de diversiteit van de aangehaalde materies en het hoge niveau van juridische complexiteit die ze over het algemeen vertonen, zal voorrang gegeven worden aan de uitwisseling, tijdens korpsvergaderingen, afdelingsvergaderingen of via Ompranet, over interessante casussen, aangetroffen juridische problemen, best-practices, rechtspraak of het opstellen van modellen of vademecums om de praktijk te uniformiseren.

Op het niveau van elke sectie spreekt het voor zich dat elke beleidsmagistraat-sectiechef ook de verantwoordelijkheid zal hebben om deze informatieoverdracht te verzekeren, evenals de opvolging van niet-operationele en beleidsaspecten waarvoor zijn afdeling bevoegd is, zoals de evolutie van de wetgeving en de rechtspraak, activiteiten van de expertisenetwerken en richtlijnen betreffende strafrechtelijk beleid van de minister van Justitie en/of het College van procureurs-generaal.

Humanresourcesmanagement dient te verlopen langs drie complementaire assen:

- de aanwezigheid van het personeel verzekeren.
- de continuïteit van het werk verzekeren.
- de kwaliteit van het werk verzekeren;

Deze taken zijn dan ook essentieel voor de werking van het federaal parket in zijn geheel. Binnen dit kader moet het beleidsplan uitgevoerd en regelmatig geëvalueerd worden, evenals het dagelijks beheer van de werking van het korps.

De essentie van deze doelstelling is om te zorgen voor de continuïteit van de dienst door een voortdurende monitoring van de werklast van de verschillende onderafdelingen van het parket, zowel op het niveau van de administratieve medewerkers als op het niveau van de magistraten en de juristen.

De andere zijde van deze taak is het garanderen van de kwaliteit van het werk via een interne opleiding, de oprichting van motiverende projectgroepen en, indien nodig, de

uitwerking van voorstellen tot wetswijziging om de arbeidsomstandigheden en het statuut van sommigen te verbeteren.

5.2 De flexibiliteit

Werknemers flexibele werkomstandigheden garanderen is een belangrijke uitdaging. Het heeft immers een belangrijke weerslag op zowel de persoonlijke ontwikkeling van de werknemers als voor de ontwikkeling van het federaal parket zelf. Zo geven wij onze personeelsleden flexibele modaliteiten met betrekking tot hun mobiliteit, uurroosters, verlofregeling, thuiswerk, ...

Dit parket is weliswaar in Brussel gevestigd, maar moet over het hele grondgebied tussenkomen. Wanneer een magistraat overweegt te postuleren als federaal magistraat, stelt zich de vraag van de verplaatsingen van en naar Brussel. Deze verplaatsingen worden als belastend ervaren, vooral omdat ze samen moeten gebeuren met het grootste deel van de pendelaars die op het werk moeten zijn tussen 8 en 17 uur, wat over het algemeen veel tijd vergt en vermoeiend en zwaar is, onder andere, voor het gezinsleven.

Met het oog op een grotere efficiëntie en een kwaliteitsvolle aanwerving is het broodnodig om voldoende flexibel te zijn om dit type problematiek aan te kunnen en te proberen er een oplossing voor te vinden. Een grotere flexibiliteit in de dagelijkse uurroosters en, bijvoorbeeld, bij het opnemen van verlof kan op persoonlijk vlak gunstig werken. Verschillende studies over het onderwerp kwamen tot de conclusie dat een dergelijke speelruimte kan helpen om het absentisme en het te-laat-komen te verminderen: die speelruimte verbetert het moreel van de medewerkers en begunstigt aanwerving en het op peil houden van het personeelsbestand⁵¹. Een dergelijke moderniseringsbeweging van de werkprocessen was trouwens gewenst door veel magistraten die deelgenomen hebben aan de enquête van de Hoge Raad voor de Justitie met betrekking tot de problematiek van de rekrutering voor het openbaar ministerie⁵².

Er is dus nagedacht over de mogelijkheid om de deur open te zetten voor een grotere flexibiliteit, zonder er een absoluut recht van te maken en mits bepaalde grenzen te stellen, zoals:

---

⁵¹ Zie b.v. Prof. C. VANDENBERGHE, V. DE KEYSER, P. VLERICK, W. D'Hoore, *Changement organisationnels, stress des employés et satisfaction des clients: émergence du concept Flexihealth*, http://www.belsp/home/publ/pub_ostc/PS/rPS14r

⁵² Zie *Note sur la problématique du recrutement au ministère public*, 30 mei 2012, www.CSJ.be

- De continue dienstverlening waarborgen binnen elke sectie tussen 8 en 17 uur;
- Het naleven van de vereisten voor de goede werking van de dienst;
- Het vastleggen van twee stamtijden, d.w.z. de periodes waarbinnen iedereen op het parket aanwezig moet zijn (tussen 9u45-11u45 en 14u00-15u30) en glijdende uren aan het begin en op het einde van de werkdag;

Binnen dit kader, waarbij elke situatie verschillend is, zouden de magistraten die hierom vragen en hiervoor geldige redenen hebben (vb. familiale of gebonden aan de afstand tot hun woonplaats of het verkeer tijdens de spitsuren) een bijzondere regeling kunnen onderhandelen met hun sectiechef en met de definitieve toestemming van het korpshoofd. Als onvermijdelijke keerzijde van deze soepelheid moeten de betrokken personen een striktere controle aanvaarden van hun effectieve aanwezigheid tijdens de overeengekomen periodes en van het geleverde werk.

5.3 De evaluatie en het proces van de functioneringscyclus

Overeenkomstig artikel 259*sexies* §2 lid 3 van het Gerechtelijk Wetboek wordt elke federale magistraat aangewezen voor een termijn van vijf jaar, die na evaluatie tweemaal kan worden hernieuwd.

Opdat werk voldoet, moet het regelmatig aan feedback worden onderworpen die berust op de periodieke evaluatie in de zin van het Gerechtelijk Wetboek⁵³ en het Koninklijk besluit van 20 juli 2000 tot vaststelling van de nadere regels voor de evaluatie van magistraten, de evaluatiecriteria en hun weging⁵⁴. Een dergelijk systeem bestaat eveneens voor de juristen en het administratief personeel.

Het gaat om een waardevol instrument voor het leiden van het parket dat meer bepaald ten dienste staat van het korpshoofd, waarbij hij persoonlijk de opvolging kan doen van elk lid van zijn korps, het kan aanmoedigen en, zo nodig, elders kan inzetten.

Naast deze evaluaties werden werkingscycli ingevoerd via jaarlijkse planningsgesprekken met het korpshoofd en de sectiechef⁵⁵. Dit werktuig maakt het onder meer mogelijk om voor elkeen specifieke doelstellingen te bepalen die, bijvoorbeeld, kunnen leiden tot een

---

⁵³Zie art. 259*nonies* e. v. van het Gerechtelijk Wetboek wat de magistraten betreft.

⁵⁴ (BS, 02/08/2000).

⁵⁵ In voorkomend geval door externe professionele hulp te vragen (hier van de FOD P&O) naar het voorbeeld van wat gebeurd is op het parket van Brussel.

geïndividualiseerd opleidingstraject dat niet alleen op het persoonlijke niveau waarde creëert doordat het de bijzondere competenties van iedereen in de kijker zet, maar ook voor het parket in zijn geheel. Aan sommigen werd in dit verband gevraagd om zich te specialiseren in bepaalde materies, zoals de informaticacriminaliteit, of om actieplannen uit te werken met betrekking tot bepaalde oude of nieuwe misdaadfenomenen, enz.

Bovendien is dit proces van werkingscycli een belangrijk instrument om elke medewerker in staat te stellen zijn verwachtingen te expliciteren en een tegenprestatie of erkenning te krijgen voor het geleverde werk. De essentiële bestaansreden ervan is elk lid van het parket en elke afdeling te laten meedraaien bij de uitwerking van operationele doelstellingen die erop gericht zijn hun efficiëntie en dagdagelijkse praktijk te verbeteren.

5.4 Voorstel van en steun aan wetgevende initiatieven om de werking van het federaal parket te verbeteren

Het is van het grootste belang om voortdurend de wetgevende struikelblokken te identificeren die de werking van het federaal parket nog ernstig hinderen en waarvoor het van belang is dat de leiding van het parket er verder aandacht aan besteedt om te proberen verbeteringen aan te brengen. Dat krijgt concreet gestalte door het opzetten van projectgroepen. Het betreft duidelijk het lobbyen of het delen van expertise met de politicus die beslist om de wetgeving al dan niet te wijzigen. Deze dialoog is echter nuttig voor iedereen en de ervaring leert dat het zeer constructief is.

Het kan gaan om verzoeken van wetgevende initiatieven die bestemd zijn om verbeteringen in het positief recht te verkrijgen, die de rechterlijke orde in haar geheel ten goede komen. Als voorbeeld zou men de inspanningen kunnen aanhalen die met succes door de vorige federale procureur werden geleverd om artikel 12 van de Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering te wijzigen, zodat het federaal parket in staat werd gesteld om onderzoek te verrichten naar ernstige gewelddaden gepleegd in het buitenland ten nadele van Belgische staatsburgers⁵⁶ of als gevolg van de gijzeling buiten de kust van Somalië van de bemanning van het schip *Pompei*, het op punt stellen van nieuwe wetgeving met betrekking tot piraterij op zee, die onlangs is omgewerkt in het nieuwe Belgische Scheepvaartwetboek. In dezelfde lijn lijkt ons de voltooiing van de inspanningen voor een nieuwe wetgeving cybercriminaliteit en procedurele aspecten van het gebruik van nieuwe technologieën een onmisbaar werktuig om te zorgen voor een efficiënt strafbeleid in de toekomst. Gezien de dwang en de enorme kosten die deze procedure met zich

---

⁵⁶ Deze inspanningen en resultaten zijn toegejuicht door het College van procureurs-generaal in zijn laatste verslag over het federaal parket, *op. cit.*, blz. 2.

meebrengt voor de gerechtelijke autoriteiten, is het verzoek tot afschaffing van het Hof van assisen op dit moment een prioriteit voor de komende periode. Met een dergelijke procedure zal het proces tegen de daders van de aanslagen van 22 maart 2016 waarschijnlijk zeer ingewikkeld zijn.

Bovendien zijn er ook wetgevende initiatieven betreffende de organisatie van het federaal parket of het statuut van de magistraten of het personeel.

In 2018 zijn met steun van het College van procureurs-generaal de volgende verbeteringen doorgevoerd:

- de uitbreiding van het kader voor de federale magistraten;
- de creatie van een specifiek kader voor parketjuristen bij het federaal parket;
- de creatie van de functie van adjunct-federale procureur.

Voor de toekomst moeten nog verdere voorstellen voor verbetering (opnieuw) op tafel worden gelegd:

- Tweetaligheidspremie voor alle magistraten die wettelijk tweetalig zijn.
- Wijziging van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken opdat de magistraten van het federaal parket zouden kunnen zetelen in een gerechtelijk arrondissement met een ander taalstelsel dan dat van hun diploma.
- Gezien de toename van het kader en de zaken die door het federaal parket worden behandeld, de invoering van een aparte Franstalige en Nederlandstalige wachtdienst voor de nachten, weekends en feestdagen.
- De mogelijkheid voor een gedelegeerde federale magistraat om alle bevoegdheden van de federale procureur op nationaal niveau uit te oefenen en niet langer beperkt te zijn tot zijn gerechtelijk arrondissement, wat absoluut noodzakelijk lijkt om te kunnen ingrijpen bij terroristische incidenten.
- Op administratief niveau is het ook hoogstnoodzakelijk dat er hervormingen worden voorgesteld op het gebied van aanwerving en statuut, aangezien het momenteel veel voordeliger lijkt om voor een andere FOD te werken dan voor de rechterlijke orde. Deze problematiek is niet specifiek voor het federaal parket, maar heeft er wel gevolgen voor, omdat een aanzienlijk aantal na de terroristische crisis

nieuw aangeworven personen het federaal parket al in 2017 hebben verlaten, Deze vertrekken werden voortgezet en zelfs versneld in 2018 en 2019.

5.5. De opleiding van magistraten, administratief personeel en juristen

Het is de taak van elke organisatie ervoor te zorgen dat de leden ervan in een dynamisch leerproces meestappen, aangezien er gelegenheid is om samen te werken met telkens andere personen en er binnen een organisatie, die constant leercapaciteit ontwikkelt, correct en duurzaam ingespeeld moet worden op veranderingen die in haar omgeving opduiken.

Er moet dus een intern opleidingsproces worden aangeboden dat het externe opleidingsaanbod van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) en het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (OFO) aanvult.

5.5.1 Magistraten

Het was van belang een 'opleidingsluis' uit te werken, zodat nieuwe federale magistraten zo snel mogelijk operationeel konden worden.

Om de twee jaar wordt op het federaal parket samen met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding een opleiding van vijf dagen georganiseerd. Deze opleiding is belangrijk: ze stelt degene die ze gevolgd heeft in staat een getuigschrift te behalen dat noodzakelijk is om bij het federaal parket te postuleren, en stelt het federaal parket in staat een reserve toekomstige kandidaten op te bouwen die het kent en wier parcours gevolgd kan worden nog voordat zij voor een vacante plaats komen postuleren.

Op verzoek van de federale procureur heeft het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding ook enkele uren introductiecursus federaal parket opgenomen in de opleiding voor stagiairs.

Het aanleren of perfectioneren van een andere nationale en/of vreemde taal, bij voorkeur het Engels, wordt door de federale procureur ten zeerste aangemoedigd, want dit kan de werking van het korps in zijn geheel verbeteren bij zijn vele internationale contacten.

5.5.2 Juristen en administratief personeel

Op dit niveau wordt er vooral gedacht aan permanente vorming om het hoofd te bieden aan de belangrijke turnover van juristen en administratief personeel.

Gelet op de hoge techniciteit van de door het federaal parket behandelde materies kan het verschil in vereisten, wat betreft ervaring, gesteld bij de aanwerving van magistraten en die van juristen en administratief personeel erg problematisch uitvallen. Waar de wetgever inderdaad de post van federaal magistraat voorbehouden heeft voor door de wol geverfde magistraten die een gespecialiseerde opleiding hebben genoten, heeft hij totaal nagelaten gelijkaardige eisen te stellen voor de juristen en het administratief personeel, of in elk geval bepaalde categorieën ervan. Dat heeft tot gevolg dat, al te vaak, mensen naar het federaal parket komen die nog nooit van ver of nabij een gerechtelijk dossier hebben gezien en van wie men toch verlangt dat ze vlug operationeel zouden zijn, wat in bepaalde gevallen een bron is van ernstige stress, wederzijdse prikkelbaarheid of zelfs van demotivering.

Er werd gestart met een interne cursus van een paar dagen om elke nieuwkomer te onthalen. De inzet van een magistraat of jurist bij de opleiding van administratief bedienden is eveneens essentieel. Om ervoor te zorgen dat het administratief werk goed wordt uitgevoerd, is het immers nodig dat de persoon die het uitvoert inzicht heeft in wat hij doet en waarom hij het doet, kortom dat hij minstens weet in welk spel hij meespeelt. Zo zijn er verschillende werkgroepen opgezet met de secretariaten BF, Z en A om de werkingsprocessen van die verschillende secretariaten te onderzoeken en te optimaliseren.

Aangezien de hoge complexiteitsgraad van de door het federaal parket behandelde dossiers het aanleren van de elementaire basisbeginselen van bepaalde functies vaak gecompliceerd maakt, wordt er soms om steun van de parketten van eerste aanleg gevraagd voor een initiatie van een maand tot een trimester voor de nieuwe juristen of personeelsleden die niet over die ervaring beschikken.

Wat de doelstellingen van de opleiding betreft, heeft men de adjunct-procureurs de taak gegeven om alles wat met de selectie en de opleiding van het nieuwe personeel te maken heeft te centraliseren (en hen daarbij door een of meer daartoe aangestelde federale magistraten te laten bijstaan):

- door zich met het onthaal van de nieuwe magistraten in te laten;
- door een opleidingsproces op te zetten dat voor nieuwe juristen of personeelsleden die niet over voorafgaande parketervaring beschikken kan worden geactiveerd;

- door de opleidingsverzoeken die van buitenaf komen (universiteiten, hogescholen, politiescholen, betrekkingen met de Hoge Raad voor de Justitie...) te behandelen;
- door het documentatiebeheer (bureau DOC) te centraliseren;

5.5.3 Ten opzichte van de buitenwereld

We hebben al verwezen naar het belang van een tweejaarlijkse opleiding voor het federaal parket. Het delen van ervaring door het federaal parket met de buitenwereld is eveneens erg belangrijk, voornamelijk om de werking en doelstellingen ervan te ondersteunen. Zo kunnen wij als voorbeeld de basisopleidingen aanhalen inzake de strafrechtelijke en strafprocedurele aspecten van de informaticacriminaliteit die sinds vijf jaar onder de leiding van een federaal magistraat worden georganiseerd en die in heel België en in het buitenland geleid hebben tot een netwerk van magistraten gespecialiseerd in deze materie.

In een andere materie wordt de inzet van magistraten van de internationale afdeling in de opleiding over de internationale samenwerking ook unaniem als erg nuttig beoordeeld. Federale magistraten hebben ook een opleiding inzake de DNA-wetgeving gegeven.

Bovendien is het federaal parket betrokken bij het project 'Law Train'. In samenwerking met o.a. de Europese Commissie, KU Leuven en de Bar Ilan University in Tel Aviv, werkt het federaal parket aan de ontwikkeling van een computersimulator. Dit instrument zal dienen om Europese politiemensen op te leiden in het verhoor van verdachten verwikkeld in internationale georganiseerde criminaliteit. Dit project wordt ondersteund en opgevolgd door verschillende magistraten van de sectie Georganiseerde criminaliteit van het federaal parket.

5.6 De projectgroepen

De opgezette hiërarchische structuur moet ruimte laten voor autonome en van de klassieke secties losstaande structuren die meer functioneel werken en die wij de naam projectgroepen geven. Het is op die manier dat het merendeel van de onder voorgaande punten opgesomde initiatieven hun beslag zullen moeten krijgen. Die projectgroepen moeten een plaats bieden aan verschillende specialiteiten waarvan de doelstelling is te werken aan specifieke problemen die een functionele finaliteit moeten hebben, zoals bijvoorbeeld de oprichting van een werkgroep werktijdflexibiliteit, of een meer gerechtelijke finaliteit, zoals die voor het opzetten van de nationale DNA-cel. Het doel van deze gedecentraliseerde structuur is een bepaald dynamisme en innovaties via transversale, en niet langer verticale, krachtlijnen te promoten.

Naast het feit dat ze een innoverende aanpak, die meer gericht is op een fenomeen in al zijn aspecten, mogelijk maakt, stelt een dergelijke werkwijze ons ook in staat om elke persoon, die bereid is om zich in een dergelijk proces in te schrijven, te waarderen en te responsabiliseren en hem ertoe aan te zetten het beste van zichzelf te geven ten dienste van 'zijn' project.

Dergelijke werkgroepen, waarvan de essentiële taak er meestal in bestaat om te laten doen, eerder dan zelf te doen, zijn mogelijk op de verschillende niveaus van het federaal parket: of het nu bijvoorbeeld gaat om de magistraten, met de talrijke problematieken die het federaal parket op geïntegreerde wijze probeert aan te pakken in functie van de keuzes inzake strafrechtelijk beleid of de aanbevelingen van het College van procureurs-generaal of het in de praktijk brengen van de zich aandienende hervormingen, maar ook op het niveau van de parketjuristen en het administratief personeel.

In functie van de toebedeelde doelstelling zal de werkgroep de verschillende categorieën van parketmedewerkers omvatten. Bijvoorbeeld de reflectie over de meest adequate manier om bepaalde erg omvangrijke dossiers, met verzoeken naar en vanwege alle parketten te beheren, vereist een multidisciplinaire groep magistraten en administratief personeel om alle aspecten van de uit te voeren taak te omvatten (overdracht van de dossiers, typebrieven, overdracht van overtuigingsstukken, brieven aan benadeelden, advocaten, burgerlijke partijen, enz.). Voor bepaalde doelstellingen zal het niet te vermijden zijn dat externe partners worden aangetrokken, zoals politiediensten, vertegenwoordigers van de FOD Justitie of het parket-generaal van Gent, dat de portefeuille van het federaal parket beheert op het niveau van het College van procureurs-generaal.

Het is ook in dit transversale perspectief dat de optimalisering van de werking van het parket moet worden geplaatst, zoals de uitwerking of actualisering van vademecums en van brief- of vorderingsmodellen die door alle magistraten van het parket moeten worden gebruikt en niet die van hun parket van herkomst.

Deze strategische doelstelling maakt het dus mogelijk dat iedereen die zich wenst in te zetten gewaardeerd wordt, op welk niveau van de organisatie hij zich ook bevindt, wat op zijn beurt de korpsgeest positief zal beïnvloeden en de eenheid van de instelling zal versterken. Ze krijgt vanwege de parketdirectie constante aandacht en aanmoediging, aangezien die tot taak heeft om initiatieven uit te lokken of voor te stellen, de processen te begeleiden en te helpen bij het afronden ervan. De voorgestelde processen worden, in voorkomend geval, op een strategisch seminarie geformaliseerd.

5.7 Het aanwenden van de delegatie

5.7.1 De gelegenheidsdelegatie

Ter herinnering, hoewel de wetgever een federaal parket heeft opgericht, heeft hij tegelijk beslist om geen federale rechtbank op te richten. De zaken van het federaal parket moeten dus, op enkele uitzonderingen na, voor alle hoven en rechtbanken van het Koninkrijk worden gebracht. Bovendien is het federaal parket een volwaardig parket, onderscheiden van het lokaal parket bij de lokale hoven en rechtbanken. Dat brengt talrijke verplaatsingen van de federale magistraten met zich mee, soms omwille van eenvoudige procedurerechten, die gemakkelijk beheerd kunnen worden op de lokale parketten, zoals uitspraak, het uitspreken van een vonnis of beschikking, in beroep gaan, enz.

Teneinde onnodige verplaatsingen en tijdverlies te vermijden worden regelmatig akkoorden gesloten met de parketten-generaal en de lokale parketten om een kader uit te werken waarbinnen de lokale magistraat die zitting houdt gedelegeerd kan worden om bepaalde procedurehandelingen te stellen. In 2015 heeft de federale procureur deze kwestie op de agenda van de Raad van procureurs des Konings geplaatst om te herinneren aan het kader waarin deze delegaties plaatsvinden.

Dit zal eveneens het gunstige neveneffect genereren dat de werklast van de chauffeurs van het federaal parket zal dalen. Voor wat de kwestie van de delegaties betreft: wij rekenen de gelegenheidsdelegaties voor een terechtzitting of om een precieze procedurehandeling te stellen hier niet bij.

5.7.2 De delegatie op lange termijn

Inzake terrorisme en in bepaalde dossiers georganiseerde criminaliteit hebben wij voor de parketten buiten Brussel de gewoonte om een magistraat te delegeren, die op het lokaal parket blijft en daarnaast zijn lokale dossiers blijft beheren, waardoor hij veel makkelijker in staat is het verband te leggen tussen de door de procureur des Konings behandelde dossiers en de in diens arrondissement gefederaliseerde dossiers. Dit stelt het federaal parket in staat van de lokale contacten van de magistraat met speurders en onderzoeksrechters te profiteren, maar stelt vooral het lokaal parket in staat op de hoogte te blijven van wat er in zijn arrondissement gebeurt, hoewel het de strafvordering in die dossiers niet langer uitvoert.

Inzake de bestrijding van het terrorisme werkt het federaal parket, gezien op de lokalisering van de gespecialiseerde eenheden inzake terrorisme van de FGP's, enkel met delegatie via Antwerpen, Charleroi, Eupen en Luik. Gezien de enorme werklast als gevolg van het onderzoek naar de aanslagen van 13 november, werd dit soort delegatie eind 2015 ook meermaals beoefend voor magistraten van het parket van Brussel, ondanks de geografische nabijheid. Het gaat niet om een algemene delegatie. Die delegaties gebeuren dossier per dossier, zelfs als het altijd dezelfde lokale magistraat is die gedelegeerd wordt (waarbij hijzelf aangesteld is door zijn korpschef).

In die precieze gevallen beperkt het handelen van de gedelegeerde magistraat zich ertoe om, onder supervisie van een federale magistraat-titularis van het dossier:

- een aantal stukken te ondertekenen (bijvoorbeeld, inonderzoekstelling);
- van tijd tot tijd te zorgen voor een Raadkamer;

heel uitzonderlijk, een gedeelte van de eindvorderingen op te stellen en een deel van het dossier voor de rechtbank te verdedigen, maar altijd vergezeld door de federale magistraat-titularis van het dossier (bijvoorbeeld Sharia4Belgium of een ander actueel voorbeeld een klein dossier in Luik betreffende twee jongeren die geprobeerd hebben naar Syrië te gaan voordat ze door hun ouders opnieuw teruggehaald werden).

Het beleid van het federaal parket inzake delegatie is altijd geweest dat het de federale magistraat-titularis toekomt de zaak van A tot Z te beheren en dat het zeker niet de bedoeling is om al het werk naar de gedelegeerde magistraat door te schuiven. Deze laatste neemt soms, in functie van zijn wensen en die van zijn korpschef, voornoemde taken op zich.

5.7.3 De detachering naar het parket

In 2018 werd een magistraat van het arbeidsauditoraat van Gent twee dagen per week gedetacheerd naar het federaal parket met het oog om de arbeidsauditoraten bij te staan in hun criminele aanpak van de sociale fraude. Dit gebeurt op nadrukkelijke vraag van het College van procureurs-generaal en in samenwerking met de procureur-generaal van Luik, die de portefeuille voor deze materie beheert. Het federaal parket is op zoek naar een Franstalige auditeur voor dezelfde opdracht, sinds de aanstelling als federale magistraat van de substituut-arbeidsauditeur die eerder onder dezelfde voorwaarden werd gedetacheerd.

In het kader van de bestrijding van de sociale fraude hebben deze magistraten al coördinaties georganiseerd tussen auditoraten en parketten en kregen ze verschillende gefederaliseerde dossiers toevertrouwd. Aangezien het doel ook is om hen vertrouwd te maken met de aanpak van grote dossiers van georganiseerde criminaliteit om die dan in de dossiers sociale fraude toe te passen (gebruik van bijzondere opsporingsmethodes, opbouwtechniek van dossiers, enz.), beheren zij eveneens enkele dossiers georganiseerde criminaliteit.

5.8 Enkele logistieke aspecten

Het welzijn van de leden van het federaal parket kan ook verbeterd worden door wijzigingen van talrijke logistieke aspecten. De aanwezigheid van de federale procureur in het beheerscollege van het Montesquieugebouw waarin de lokalen van het federaal parket ondergebracht zijn, heeft voor een aantal veranderingen gezorgd.

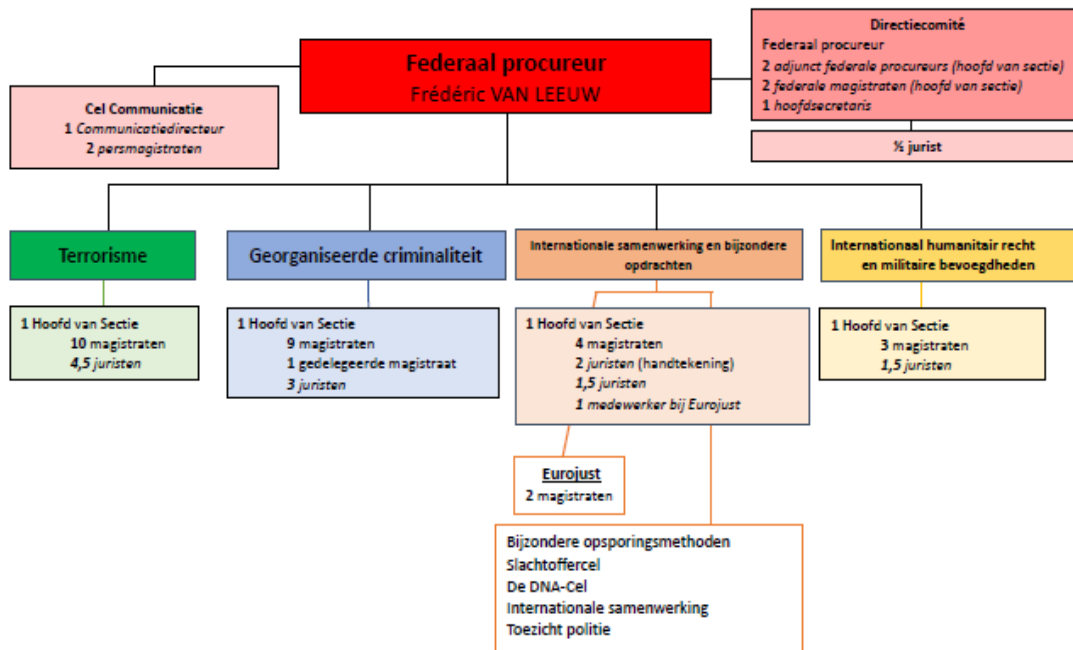
Er zijn verschillende technische verbeteringen gevraagd en verkregen. Na ons herhaald verzoek werd in 2015 een wifi-netwerk geïnstalleerd. Andere aanvragen hebben een positief antwoord gekregen, maar zijn nog in staat van uitvoering, zoals de vraag naar een geluidsinstallatie met micro's in de grote vergaderzaal. Er werd eveneens gevraagd om iets te doen aan de totale afwezigheid van materiaal voor vertaal- en tolkwerk op een parket dat nochtans een nationale en internationale roeping heeft. In december 2016 heeft de minister van Justitie beslist dat het federaal parket de lokalen van de achtste verdieping van het Montesquieugebouw mocht bezetten. In de plannen voor de inrichting van een grote vergaderzaal op deze verdieping is ook in de installatie van een permanente infrastructuur voor simultaanvertaling voorzien. Deze installatie zou in december 2019 uiteindelijk operationeel moeten zijn.

Een aan te brengen technische verbetering ligt ons nauw aan het hart: de verbetering van de veiligheid van het gebouw door het aanbrengen van toegangsportieken, geblindeerde ramen aan het onthaal en het aanbrengen van metaaldetectiemateriaal aan de ingang, Dit is een aandringend verzoek dat is gehoord, maar waarvan de uitvoering is vertraagd. Op het moment van schrijven is het project echter vooruitgegaan en de opdracht zou in de nabije toekomst aan een bedrijf worden gegund, wat een goed voorteken is voor een uitvoering in het eerste kwartaal van 2020.

Sinds 2015, toen er een tijd een dreigingsniveau 4 gold na de aanslagen in Parijs, heeft de leiding van het federaal parket tijd noch moeite gespaard om die noodzakelijke investeringen voor de veiligheid en het welzijn van zijn personeelsleden te bekomen. Eenmaal per maand wordt een opvolgingsvergadering georganiseerd met de federale procureur, de adjunct-procureur die belast is met het toezicht op de infrastructuur, de FOD Justitie en de Regie der Gebouwen.

Structuur van het federaal parket

Hoofdstuk III. De uitoefening van de strafvordering

Titel 1 - Statistieken

1.1 Aantal federale strafdossiers

In 2018 besliste de federale procureur in het kader van zijn competenties inzake de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit de strafvordering zelf uit te oefenen in 1932 strafdossiers.

Het aantal van de nieuwe federale strafdossiers op jaarbasis is enerzijds een eerder relatief criterium als het erom gaat een idee te krijgen van de werklast binnen de sectie Georganiseerde criminaliteit. De federale dossiers zijn per definitie het voorwerp van een ernstige voorafgaandelijke afweging naar prioriteit en capaciteit toe, langdurig in opbouw en bijzonder arbeidsintensief. Het dossier van de Bende van Nijvel bijvoorbeeld is slechts 1 eenheid in de statistieken, maar vertegenwoordigt minstens 1,5 voltijdsequivalent, wat haast 20 percent van de capaciteit van de sectie georganiseerde criminaliteit uitmaakt.

Deze exponentiële cijfermatige stijging van méér dan 100% wordt in sterke mate beïnvloed door de toevloed aan dossiers “kinderporno/ pedofilie” die vaak vanuit het buitenland en politieel worden aangemeld. Deze dossiers worden na lokalisatie tot beschikking overgemaakt aan het territoriaal bevoegde eerstelijnsparquet. In casu gaat het om 1187 dossiers (tabel 3.3).

Een vaststelling is evenwel dat in 2018 de toestand binnen de sectie een verdere normalisering heeft gekend. Nadat als gevolg van een reeks terroristische aanslagen sedert 2015 de volledige focus hierop kwam te liggen, wat gepaard ging met het inzetten van magistraten van de sectie georganiseerde criminaliteit in de sectie terrorisme, kwamen in 2017 4 magistraten (3F/1NL) de sectie georganiseerde criminaliteit versterken. Dit heeft zich vertaald in een verhoging van de nieuw gefederaliseerde dossiers én een opvallend ruimere aanmelding van dossiers uit Franstalige parketten. De nood aan een nauwere synergie met deze parketten werd reeds vermeld in het beleidsplan van de federale procureur. De daartoe geleverde inspanningen leveren thans hun vruchten af.

Bovendien is het ook zo dat de sectie georganiseerde criminaliteit haar pilootfunctie blijft uitoefenen in de uitbouw van de prioriteiten inzake aanpak van de nationale en internationale drugscriminaliteit, wapenhandel, informaticacriminaliteit, ernstige en georganiseerde sociale fraude, criminele motorbendes, sportfraude, rondtrekkende dadergroeperingen en mensenhandel/mensensmokkel.

Tevens zetten de leden van de sectie zich met betrekking tot deze thema's geregeld in op allerlei expertise-fora in binnen- en buitenland.

Wat betreft de globale werklast van de sectie, zijn er eind 2018 921 dossiers in opsporingsonderzoek en 77 dossiers in gerechtelijk onderzoek.

1.2 Aantal personen in voorlopige hechtenis

In 2018 werden in de gerechtelijke onderzoeken 44 personen in voorlopige hechtenis geplaatst, wat 195 zittingen van de onderzoeksgerechten noodzaakte (zie tabel 3.17).

1.3 Opsplitsing naar herkomst van de federale strafdossiers

Van deze 1932 dossiers, werden er 65 aangemeld door de lokale parketten en 14 door de arbeidsauditoraten. Het merendeel van de dossiers werd aangemeld vanuit een andere bron, nl. als een aanmelding door de federale politie of door middel van een rechtstreekse klacht. *(Zie tabel 3.2 in de bijlagen)*

Dit cijfer toont aan dat niet consequent en zoals voorzien door de vigerende richtlijnen van het College van Procureurs-generaal wordt aangemeld. Een reflectie desaangaande dringt zich op en zal verder voorwerp van dialoog zijn in 2019.

1.4 Opsplitsing naar bevoegdheidsgrond

De bevoegdheid van de federale procureur om zelf de strafvordering uit te oefenen berust op zowel een limitatieve lijst van misdrijven (artikel 144ter, §1, 1°, 4° en 5° Ger. W.) als op twee kwalitatieve criteria, nl. een veiligheidscriterium (artikel 144ter, §1, 2° Ger. W.) en een geografisch criterium (artikel 144ter, §1, 3° Ger. W.) en op alle ermee samenhangende misdrijven.

Binnen dit bevoegdheidskader oefende de federale procureur de strafvordering uit in de materies als vermeld (zie tabel 3.3. in de bijlagen). Het weze opgemerkt dat het hier

geenszins het aantal federale strafdossiers betreft, doch wel de preventiecodes die in een dossier kunnen worden aangetroffen.

Overeenkomstig de gehanteerde prioriteiten, werd de strafvordering vooral uitgeoefend ten aanzien van criminele organisaties, informaticacriminaliteit, sociale dumping, wapenhandel en verdovende middelen.

Zoals reeds hoger vermeld is er een groot aantal kinderpornografiedossiers geregistreerd, wat zich in 2018 massaal heeft doorgezet om een nijpend capaciteitsprobleem te vormen op het niveau van de centrale dienst DJSOC en bij afgeleide het federaal parket en lokale parketten. Vele van deze gegevens zijn immers afkomstig vanuit buitenlandse politiediensten en ngo's die met automatische zoekrobots dergelijke feiten massaal detecteren op het internet (*zie tabel 3.3 in de bijlagen*).

1.5 Vonnissen en arresten gevelde in 2018

Tabel 3.9b in de bijlagen geeft een overzicht van alle vonnissen en arresten die gevelde werden in 2018.

Titel 2 - Uitsluitingsgrond voor wat de leden van gemeenschaps- of gewestregeringen en ministers betreft

De bevoegdheid van de federale procureur om zelf de strafvordering uit te oefenen, is aan twee bijkomende voorwaarden onderworpen. Enerzijds, kan hij de strafvordering slechts uitoefenen *“met het oog op een goede rechtsbedeling”* en, anderzijds, kan hij de strafvordering niet uitoefenen ten aanzien van leden van een gemeenschaps- of gewestregering en van ministers.

Er werd in 2018 geen dossier bij het federaal parket aangemeld waarbij laatstgenoemde uitsluitingsgrond diende te worden ingeroepen.

Titel 3 - Dringende maatregelen

De federale procureur dient alle dringende maatregelen te nemen die met het oog op het uitoefenen van de strafvordering noodzakelijk zijn en dit zolang een procureur des Konings/arbeidsauditeur zijn wettelijk bepaalde bevoegdheid niet heeft uitgeoefend.

De federale procureur oefende ook in 2018 deze bevoegdheid uit, bijvoorbeeld inzake grensoverschrijdende operaties. In de meeste gevallen werd, zodra de zaak gelokaliseerd kon worden, het strafdossier aan de bevoegde procureur des Konings tot beschikking toegezonden.

Het informaticasysteem dat thans op het federaal parket voorhanden is, maakt het niet mogelijk om precieze statistieken op te stellen m.b.t. dat soort tussenkomst van het federaal parket.

Titel 4 – Nietigheidsgronden

In 2012 werd in verschillende federale strafdossiers de bevoegdheidsverdeling tussen de federale procureur en de procureur des Konings/arbeidsauditeur/procureur-generaal in vraag gesteld. In het federaal terrorismedossier *Diblood*, stelde de correctionele rechtbank van Dendermonde bij vonnis van 21 mei 2012 drie prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof betreffende artikel 144ter §§1 en 5 van het Gerechtelijk Wetboek.

Het Grondwettelijk Hof besliste bij arrest van 28 maart 2013 dat artikel 144ter §§1 en 5 van het Gerechtelijk Wetboek de artikelen 10, 11 en 12 van de Grondwet niet schendt. Sindsdien werd de bevoegdheidsverdeling niet meer in vraag gesteld.

Titel 5 - Bijzondere opdrachten van de sectie Georganiseerde criminaliteit

Het bestrijden van mensensmokkel en mensenhandel is één van de prioriteiten voor de sectie Georganiseerde criminaliteit. Op grond van het K.B. van 16 mei 2004 betreffende de bestrijding van mensensmokkel en mensenhandel is het federaal parket ook in 2017 betrokken bij de werking van de “Interdepartementale coördinatiecel ter bestrijding van de mensensmokkel en de mensenhandel”. Deze cel houdt zich onder andere bezig met het formuleren van voorstellen en aanbevelingen inzake het beleid ter bestrijding van de mensensmokkel en de mensenhandel.

Op basis van hetzelfde K.B. maakt het federaal parket ook deel uit van het beheerscomité van het informatie- en analysecentrum voor mensenhandel en mensensmokkel (IAMM). Dit is een geïnformatiseerd informatienetwerk dat anonieme gegevens afkomstig van de verschillende partners samenbrengt. Op grond van deze gegevens worden strategische

analyses uitgevoerd door strategische analisten die ter beschikking worden gesteld door de verschillende partners bij het IAMM.

Titel 6 - De aanpak van de georganiseerde criminaliteit door de sectie Georganiseerde criminaliteit

6.1 Informaticacriminaliteit

Het federaal parket had in de loop van 2017 de beleidskeuze gemaakt om extra in te zetten op de strijd tegen Cybercrime. In uitvoering hiervan werd begin 2018 een 'Actieplan Cybercrime voor het Federaal Parket' uitgeschreven. Daarbij wordt ingezet op drie pijlers: een operationele pijler, een netwerkpijler en een expertisepijler.

Om voor de realisatie van het Actieplan de vereiste omkadering te bieden, zag medio 2018 een nieuwe "Cybercrime Unit" het licht binnen de sectie Georganiseerde criminaliteit. De referentiemagistraat cybercrime voor het federaal parket leidt deze Cybercrime Unit waarin drie magistraten en een parketjuriste zich in hoofdzaak toeleggen op de strijd tegen cybercriminaliteit.

Een van de punten waarop binnen de Cyber Unit wordt ingezet, is de uitbouw van een noodzakelijk niveau van technische kennis over informaticasystemen en -netwerken, de beveiligingsmogelijkheden en -strategieën, en de immer aanwezige bedreigingen.

In dat kader zullen twee magistraten en de parketjuriste van de Cyber Unit begin 2019 gedurende een week een intensieve opleiding Cybersecurity (SANS 401 – Cyber Security Essentials) volgen. Het hoofd van de Cyber Unit volgde deze opleiding reeds eind 2017 en behaalde begin 2018 het bijhorende, gerenommeerde GIAC-Certificaat door het navolgend examen met succes af te leggen. Als alles goed gaat zullen eind 2019 dan ook alle leden van de Cyber Unit GIAC-gecertificeerd zijn.

Het domein van de cybercriminaliteit blijft een belangrijke prioriteit voor het federaal parket. Zoals beschreven in het vorig jaarverslag, ligt de focus op dossiers van bedreigingen van nationale kritieke ICT-infrastructuren en de zgn. "alfa-cases". Concreet komt dit voor 2018 neer op strafonderzoeken naar virtuele overheidsspionage, illegale online marktplaatsen op het Dark web, ransomwarecampagnes, cryptophones en witwassen met virtuele valuta.

Een concreet resultaat van deze onderzoeken zijn bijvoorbeeld de persberichten die begin 2019 zijn verschenen over het neerhalen van de illegale online marktplaats xDedic waar wereldwijd en massaal gehackte servers verhandeld werden, waaronder ettelijke honderden servers van Belgische slachtoffers. Deze gezamenlijke actie was mogelijk dankzij een intensieve samenwerking met het Parket-generaal van Oekraïne (in een JIT) en met de US Attorney Office of the Middle District of Florida (parallel onderzoek). De betreffende strafonderzoeken naar de organisatoren, de kopers en verkopers op deze marktplaats lopen verder in 2019.

Naast de autonome strafonderzoeken blijft het federaal parket investeren in het opbouwen en delen van cyberexpertise, zowel nationaal als internationaal.

De goede professionele werkverhoudingen met het Centre for Cybersecurity Belgium (CCB) en CERT.be als strategische partners in het verzekeren van de cyberveiligheid in België, werden verder bekrachtigd en verbeterd tijdens verschillende werkvergaderingen.

De Cyber Unit van het federaal parket blijft zich engageren binnen het Expertisenetwerk Cybercrime van het College van Procureurs-generaal. Zo participeerde de Cyber Unit verder actief aan verschillende werkvergaderingen van de werkgroep 'Bitcoins', met de bedoeling om in 2019 te resulteren in een COL Virtuele Valuta.

De Cyber Unit nam deel aan diverse overlegvergaderingen met de administratie en het kabinet van de FOD Justitie n.a.v. evoluties in wetgeving en rechtspraak (o.a. dataretentie, e-evidence) en aan twee EJCN-vergaderingen in Den Haag (European Judicial Cybercrime Network) waarbij o.a. de nieuwe omzendbrief COL 09/2017 van het College van procureurs-generaal betreffende het opsporings- en vervolgingsbeleid inzake ransomware als best practice werd voorgesteld.

Verschillende leden van de Cyber Unit waren spreker tijdens drie meerdaagse IGO-Opleidingen Cybercrime en tijdens een IGO-opleiding over internationale samenwerking in cybermateries tussen België en de VS in aanwezigheid van de Office of International Affairs van het Amerikaanse Department of Justice. Een lid was trainer op een cyber-workshop georganiseerd door de Raad van Europa voor de nieuw toegetrokken leden en kandidaat-leden van de Cybercrime Conventie in Azië.

Ten slotte maakte het hoofd van de Cyber Unit deel uit van een missie in februari 2018 van de minister van Justitie naar de Verenigde Staten ter bevordering van enerzijds de gerechtelijke samenwerking in cyberstrafzaken met de Amerikaanse politionele en justitiële autoriteiten en anderzijds de directe samenwerking tussen de Belgische justitiële

autoriteiten en de grote Amerikaanse internetbedrijven. Daarbij werden onder meer vruchtbare ontmoetingen opgezet met de Amerikaanse minister van justitie, de Office of International Affairs, diverse politiediensten die verantwoordelijk zijn voor de strijd tegen cybercrime en met de verantwoordelijken voor justitiële samenwerking bij Facebook, Microsoft, Apple en Google.

6.2 Economische en financiële criminaliteit

Het federaal parket blijft actief investeren in dit criminaliteitsdomein, hetzij door het opnemen van specifieke hooghrenpelige dossiers, hetzij door een rol als coördinator en facilitator op te nemen met betrekking tot gegevens die aangeleverd worden en meerdere of alle gerechtelijke arrondissementen van het land betreffen.

Dit wordt geïllustreerd door de cijfergegevens weergegeven in tabel 3.3, betreffende dossiers van omkoping, witwassen, oplichting en vennootschapsrechtelijke dossiers.

Het federaal parket blijft ook bestemming van de klachten en aangiften van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF).

Daarnaast is het federaal parket ook sterk bevraagd buiten de aanpak van specifieke dossiers, met inzet van federale magistraten op diverse internationale fora teneinde mede aan de Belgische verplichtingen te voldoen.

De oprichting van het EPPO (Europees Parket) werd en wordt nauwkeurig gevolgd en van advies ten aanzien van de Minister van Justitie en het College van Procureurs-generaal voorzien.

6.3 Ernstige en georganiseerde sociale fraude

1. Operationele luik.

Sector van het internationaal vervoer van goederen over de weg

Het federaal parket bleef investeren in de strijd tegen het fenomeen van de illegale sociale dumping in de sector van het internationale wegvervoer, een sector met een verhoogd risico op dit gebied.

Ter herinnering: sociale dumping is een natuurlijk verschijnsel dat het gevolg is van de liberalisering van de markten en de toegenomen behoefte aan concurrentievermogen van bedrijven. In deze context is de sociale bescherming van werknemers een factor in de prijsaanpassing geworden, gezien de loonverschillen tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie. Het is echter belangrijk om in gedachten te houden dat de vrijheid van vestiging van ondernemingen ook de vrijheid impliceert om de activiteit te verplaatsen, ook om redenen die verband houden met de voordelen die het nieuwe land van vestiging biedt, met name in termen van sociale kosten. Sociale dumping is dus geen misdrijf op zich, op voorwaarde dat de verplaatsing van de onderneming echt is en een werkelijke activiteit op het grondgebied van het aldus gekozen land met zich meebrengt.

Omgekeerd is sociale dumping illegaal als deze het gevolg is van frauduleuze praktijken, die meestal bestaan uit een reeks inbreuken op de sociale, weg- en belastingwetgeving, met als doel de sociale kosten en de sociale bescherming van de werknemers op illegale wijze te verminderen, om zo de economische voordelen van de onderneming op illegale wijze te vergroten. Illegale sociale dumping impliceert dus de oprichting van bedrijven die gevestigd zijn in landen waar de sociale kosten lager zijn. Deze bedrijven worden vervolgens voorgesteld als de werkgevers van werknemers die in dienst zijn in of gedetacheerd worden naar landen waar deze kosten hoger liggen. De fraude ligt in het feit dat deze bedrijven geen echte activiteit hebben omdat ze slechts "brievenbussen" vormen met als enige doel om werknemers op ongerechtvaardigde wijze te onderwerpen aan veel goedkopere socialezekerheidsstelsels en zo illegaal de betaling van Belgische sociale bijdragen te omzeilen.

Illegale sociale dumping draagt zowel bij tot de ineenstorting van het Belgische socialezekerheidsstelsel als tot de ineenstorting van een geïntegreerd socialezekerheidsstelsel binnen een langetermijnvisie van het Europese project. Illegale sociale dumping kan dus ook worden beschouwd als een vorm van fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Unie, waarvan de belangrijkste slachtoffers de Europese burgers in hun geheel zijn.

Vanuit dit oogpunt is de bestrijding van illegale sociale dumping een domein waarin het federaal parket investeert, in het bijzonder wanneer deze sociale dumping plaatsvindt in het kader van ware criminele organisaties die op het hele nationale grondgebied en in het buitenland actief zijn.

Het federaal parket heeft tegelijkertijd geïnvesteerd:

- Op het niveau van fraude gepleegd door grote ondernemingen in de sector van het internationale wegvervoer, waarbij financiële verliezen van tientallen miljoenen euro's aan sociale bijdragen geleden werden;
- Op het niveau van ondernemingen en natuurlijke personen die het opzetten van dit soort fraude ten voordele van ondernemingen in de sector hebben vergemakkelijkt.

Deze dossiers, die een krachtige boodschap aan de sector hebben gestuurd en tot een sociale reflectie hebben geleid, zijn met succes afgerond dankzij de nauwe samenwerking met de andere lidstaten van de EU, mede mogelijk gemaakt door de verschillende bilaterale samenwerkingsprotocollen tussen het federaal parket en zijn buitenlandse tegenhangers.

Bouwsector.

Het Federaal Parket heeft ook geïnvesteerd in het fenomeen van de zogenaamde “koppelbaasstructuren”, d.w.z. criminele organisaties van hoofdzakelijk nationale aard, die hun toevlucht nemen tot de oprichting van handelsvennootschappen die schijnbaar onafhankelijk van elkaar zijn, maar een gestructureerd geheel van vennootschappen vormen die in rechte of in feite door meerdere natuurlijke personen worden geleid.

Het basisidee achter een dergelijke structuur is om de indruk te wekken dat een derde de werkgever van de werknemers is, terwijl deze derde een onderneming zonder activiteit is die enkel dient om een schijn van wettigheid aan de tewerkstelling van arbeidskrachten te verlenen. Deze derde stapelt de schulden aan sociale bijdragen op, terwijl deze bijdragen door de echte werkgever van de werknemers verschuldigd zijn, die in de schaduw blijft staan.

Dergelijke structuur brengt snelle, aanzienlijke en onherstelbare schade toe aan het Belgische socialezekerheidsstelsel en resulteert in aanzienlijke illegale geldstromen voor het witwassen van geld.

Het is ook moeilijk deze structuur te begrijpen, aangezien werknemers sociaal verzekerd zijn, aangezien zij aangegeven zijn en niet benadeeld worden door het niet betalen van sociale bijdragen door hun werkgever. Zij profiteren ook indirect van dit systeem, dat ook gepaard gaat met massale tijdelijke werkloosheidsfraude, waarbij werknemers op de ene werf werkloos worden verklaard, maar in werkelijkheid op een andere werf worden tewerkgesteld.

Inzicht in dit fenomeen kan enkel verworven worden door middel van een werkelijk multidisciplinaire aanpak, waarbij verschillende gespecialiseerde onderzoeksdiensten samenwerken.

2. Samenwerking tussen het federaal parket en de arbeidsauditoraten.

Om zijn investeringen in de strijd tegen ernstige vormen van sociale fraude te versterken, heeft het federaal parket verder synergieën ontwikkeld met de arbeidsauditoraten in de verschillende arrondissementen van het land.

3. Systemen voor witwassen van geld via compensatie

In de loop van 2018 heeft het federaal parket geïnvesteerd op het gebied van witwassen om het fenomeen van witwassen via compensatie tegen te gaan.

Witwassen via compensatie houdt een koppeling in tussen:

- enerzijds, criminele organisaties waarvan de activiteiten *winst opbrengen in de vorm van contant geld* (in het bijzonder bij drugs);

- en anderzijds, criminele organisaties waarvan de activiteiten een *behoefte aan contant geld* met zich meebrengen om verschillende types fraude te belonen, in het bijzonder ernstige en georganiseerde sociale fraude;

Witwassen via compensatie past in het kader van internationale criminele organisaties die in groten getale een beroep doen op activiteitsloze handelsstructuren die slechts dienstdoen als dekmantel om massaal gebruik te maken van valse documenten om de onrechtmatige geldstromen wettig te doen lijken.

Door dit type criminaliteit te bestrijden, worden tegelijkertijd verschillende criminele groepen die werkzaam zijn in de meest uiteenlopende gebieden bestrijd. Daarbij wordt een dubbele aanpak gevolgd:

- aanpak gericht op de neutralisatie van de hogere kringen van criminele organisaties;
- aanpak gericht op de inbeslagname en confiscatie van onrechtmatige witgewassen vermogens waardoor het fenomeen niet langer als rendabel beschouwd wordt.

Dit vereist nauwe internationale samenwerking tussen de Financial Intelligence Units en gerechtelijke autoriteiten van de verschillende betrokken landen.

6.4 Internationale samenwerking met Frankrijk

In 2017 nam de sectie Georganiseerde criminaliteit deel aan de toenaderingsbeweging met de gerechtelijke autoriteiten die onder de jurisdictie van het Hof van Beroep van DOUAI vallen, met het oog op de intensivering van de internationale samenwerking tussen beide landen.

In dit kader heeft de federale procureur in september een Franse delegatie ontvangen, bestaande uit mevrouw Marie-Suzanne LE QUEAU, procureur-generaal bij het Hof van Beroep van Douai, de heer Eric BEDOS, eerste advocaat-generaal bij het Hof van Beroep van Douai, de heer Thierry POQUET DU HAUT JUSSE, procureur van de Republiek van de tribunal de grande instance van Rijsel, de heer Bruno DIEUDONNE, adjunct-procureur van de Republiek in Rijsel, belast met JIRS (gespecialiseerde interregionale jurisdictie) en wederzijdse rechtshulp in strafzaken.

Ook leden van de secties Georganiseerde criminaliteit en Internationale samenwerking van het federaal parket namen deel aan deze bijeenkomst, waar de twee delegaties de wens hebben uitgesproken om hun onderlinge samenwerking te versterken.

Met het oog hierop zijn de federale procureur en de leden van de sectie Georganiseerde criminaliteit in december in Rijsel bijeengekomen met de procureur van de Republiek, de adjunct-procureur van de Republiek en leden van JIRS om de doelstellingen van deze versterkte samenwerking te bepalen. Besloten werd dat er regelmatig bijeenkomsten zouden worden georganiseerd tussen leden van de sectie Georganiseerde criminaliteit en vertegenwoordigers van JIRS.

In 2018 werd deze samenwerking verder uitgebouwd, en daarnaast een inhoudelijke samenwerking op touw gezet met het Parquet Financier de France, gevestigd in Parijs.

6.5 De (internationale) wapenhandel

Het federaal parket heeft in uitvoering van de richtlijn Col 14/12 van het College van procureurs-generaal de taak op zich genomen om de lokale parketten bij te staan in geval van dossiers van internationale wapenhandel. Naast het beleggen van regelmatige vergaderingen met de parketten Charleroi, Brussel, Antwerpen, wordt ook deelgenomen aan de interfederale vergaderingen inzake wapens op het ministerie van Justitie. Via deze weg werd reeds bekomen dat inzake inbreuken op de wapenwetgeving, ook de poging om een wapen te verhandelen, strafbaar werd gesteld. Deze bijkomende wetgeving was vooral noodzakelijk om de handel in wapens via het internet beter te kunnen bestrijden.

Met betrekking tot de handel in wapens via het dark web, heeft het federaal parket het initiatief genomen om in samenwerking met de Amerikaanse en Australische autoriteiten, de Belgische kopers van wapens op het dark web te identificeren, en te vervolgen. Hiertoe heeft het federaal parket een 'best practice' uitgetest, dat nu reeds door verschillende lokale parketten werd overgenomen en verder in praktijk werd gebracht.

6.6 De drugsproblematiek

Reeds vele jaren heeft het federaal parket geïnvesteerd in onderzoeken naar grote internationale drugsgroeperingen. Via het Fedland-overleg werden de banden met Nederland aangehaald en werden reeds verschillende alfadossiers opgestart en met succes beëindigd. Ook 2017 was in dit verband een groot succes, met het dossier lastens de 'AQUINO-clan', het dossier lastens 'de pizzabakker', waarbij maffiabanden konden worden

aangetoond. Telkens opnieuw wordt getracht om nieuwe wegen te bewandelen, nieuwe technieken uit te werken, nieuwe contacten te leggen, zodat ook de lokale parketten en de politiediensten in de toekomst baat kunnen hebben bij het geleverde werk.

Hierbij dient te worden vermeld dat de voltijdse inzet van federaal magistraat Marianne Cappelle, de meest beslagen drugsmagistrate van de sectie, in het dossier van de bende van Nijvel, een onmiskenbare invloed heeft op de beschikbaarheden inzake capaciteit van het federaal parket.

Sommige lokale parketten (West-Vlaanderen en Limburg) vroegen ook punctuele bijstand met betrekking tot bijvoorbeeld de opstart van een dossier, de wijze waarop de bewijsvoering in een bepaalde dossier kan worden verstevigd, het leggen van contacten met het buitenland, de tactische methodologieën en inzichten bij onderzoeken, hulp bij juridische kwesties op zittingen, enz. Vanuit het federaal parket wordt steeds getracht om deze vragen positief te beantwoorden. Het dossier kan op deze wijze verder door de lokale parketten worden behandeld.

Omgekeerd werd ook steeds getracht om lokale parketmagistraten te betrekken bij dossiers die op het federaal parket worden behandeld door middel van delegatie van de lokale parketmagistraat. Dit is zeker een win-winsituatie, waarbij, enerzijds, de federale magistraat de lokale gewoontes veel beter kan inschatten en, anderzijds, de lokale parketmagistraat wordt geïntroduceerd in de werkwijze die wordt gehanteerd in grote internationale onderzoeken.

Het federaal parket heeft zich in 2018 voorgenomen om in de toekomst deze weg zeker nog verder te bewandelen. De samenwerking met de lokale parketten en in bepaalde dossiers met de parketten-generaal, zeker in het domein van de drugswetgeving, moet ertoe leiden dat de grote internationale drugsorganisaties, die nu maar al te vaak onder de radar blijven, worden blootgelegd en kunnen worden vervolgd.

Tot slot heeft het federaal parket nog verder geïnvesteerd in haar contacten met de landen van Zuid-Amerika.

Het federaal parket heeft zich ingeschreven in het Iberico-platform. Dit is een contactgroep van Spaanse en Latijns-Amerikaanse parketmagistraten, die tot doel heeft om vragen inzake drugsdossiers snel met elkaar te kunnen uitwisselen.

In 2018 werden de contacten en onderhandelingen met het parket-generaal en het federaal parket van Brazilië opgestart, die in maart 2019 zullen leiden tot een samenwerkingsakkoord.

Deze overeenkomst kadert volledig in het Antwerpse STROOMPLAN.

6.7 Mensenhandel

6.7.1 Bijstand

In 2018 is er bijstand verleend in het kader van een dossier over mensenhandel en de productie en verspreiding van kinderpornografie (OP Azraël en Gargamel). In het kader van een Belgisch onderzoek werden meerdere personen als daders geïdentificeerd en werden verbanden gelegd met een tiental landen (EU en niet-EU). Om de internationale samenwerking te vergemakkelijken hebben wij met het Belgische bureau bij Eurojust een coördinatievergadering gehouden en hebben wij de doorgifte van bewijselementen bevorderd.

Ook hebben wij bijstand verleend om in het kader van een Belgisch onderzoek (Mama Leather) een minderjarige, slachtoffer van mensenhandel, die zich in Frankrijk (Rijsel) bevond na uit de plaats van mishandeling te zijn ontsnapt, terug te vinden.

Daarnaast werd er ook bijstand verleend in het kader van internationale samenwerking bij onderzoeken inzake mensenhandel.

6.7.2 Fenomeen 'tienerpooiers'

In 2018 steunden wij de vraag van een parket om een operationele vergadering te houden met verschillende parketten en politiezones die te maken krijgen met het fenomeen van 'tienerpooiers'. Dit fenomeen is evengoed mensenhandel, maar met de verzwarende omstandigheid jegens minderjarigen.

In 2019 wordt een nieuwe operationele vergadering gehouden.

6.8 Mensensmokkel

6.8.1 Samenwerkingsproject Noordzee

In 2016 richtten Frankrijk, België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk gezamenlijk een taskforce op in de strijd tegen de illegale migrantensmokkel in de landen rond de Noordzee. Het College van het openbaar ministerie heeft het federaal parket aangewezen om deel te nemen aan deze Noordzeetaskforce (op 12/05/2016). Deze taskforce bestaat uit een vertegenwoordiger van het parket en van de centrale politiediensten voor elk land.

Het samenwerkingsproject Noordzee is een operationele samenwerking op twee niveaus. Enerzijds, de algemene vergadering die minstens tweemaal per jaar samenkomt en, anderzijds, de harde kern die nieuwe dossiers via e-mail meedeelt en gevoelige situaties of nieuwe modi operandi bijhoudt.

In 2018 werden er twee vergaderingen gehouden. Eén vergadering werd gewijd aan Koerdische organisaties naar aanleiding van een tragisch voorval in België. Op ons verzoek heeft Europol een analyse opgemaakt met betrekking tot de Koerdische netwerken en die op deze vergadering voorgesteld. Met deze presentatie werd duidelijk aangetoond dat nauwere samenwerking tussen België, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk nodig is om de Koerdische netwerken te ontmantelen. Er is een dossier ingeleid in het kader van dit samenwerkingsproject.

Dit overleg heeft in 2018 de samenwerking tussen Frankrijk, België en het Verenigd Koninkrijk vergemakkelijkt in het kader van een Albanese smokkelroute. De onderzoeken lopen nog (voor België, Op Roadrunner en Albebac) en zouden in 2019 moeten worden afgerond.

6.8.2. Samenwerkingsproject E40

Al enkele jaren, op initiatief van het federaal parket, komen de referentiemagistraten voor mensensmokkel van de gerechtelijke arrondissementen die met dit fenomeen te maken krijgen, samen. Het samenwerkingsproject E40 werd opgezet met de parketten van Brussel, Brugge (ondertussen West-Vlaanderen), Dendermonde en Gent (en ondertussen Oost-Vlaanderen). Wegens de uitbreiding van het mensensmokkelfenomeen hebben de parketten van Halle-Vilvoorde en Leuven zich ook aangesloten bij dit project.

Het doel van dit overleg is om lopende gerechtelijke onderzoeken en eventuele verbanden te bespreken, nieuwe tendensen alsook vonnissen en arresten te delen en te bespreken.

In 2018 werd er in dit verband één vergadering gehouden. Overwegende dat het mensensmokkelfenomeen zich over heel België verspreid heeft, wordt de E40-

samenwerking uitgebreid naar alle parketten. Begin 2019 wordt er een vergadering gehouden.

6.8.3 Bijstand en ondersteuning bij internationale samenwerking

Het federaal parket heeft bijstand en ondersteuning verleend in het kader van coördinatievergaderingen bij Eurojust met betrekking tot onderzoeken inzake mensensmokkel. Verder heeft het ook hulp verleend om verzoeken om wederzijdse rechtshulp en Europese onderzoeksbevelen te versturen in het kader van mensensmokkel.

6.8.4 Raad van Europa

Wij hebben een werkvergadering bijgewoond van de Raad van Europa, *The Working Group on fostering international cooperation and investigative strategies in fighting the smuggling of migrants*. Deze werkgroep heeft tot doel concrete voorstellen te doen om criminele netwerken van personensmokkel te ontmantelen.

6.9 De Bende van Nijvel

Eind 2017 werd aan het federaal Parket gevraagd om zich te engageren in het dossier van de Bende van Nijvel. Er werd gevraagd om onderdelen van het dossier nader te bekijken en om na te gaan welke elementen konden worden aangebracht om progressie te maken in het onderzoek, gezien het feit dat de verjaring van het onderzoek is voorzien in 2025.

In 2017 werd de bestaande onderzoeksmethode bekeken en van daaruit werd een nieuwe methode uitgetekend, waarbij de verschillende informatie enerzijds en de verschillende reeds bestaande pistes anderzijds op een structurele wijze werden benaderd. Deze onderzoeksmethode zal, zoals gekend, in 2018 leiden tot het federaliseren van het dossier op vraag van de procureur-generaal van Bergen.

Dit dossier heeft een enorme impact op de capaciteit van de sectie, die op 2 voltijdsequivalenten kan worden geschat.

In februari 2018 werd het dossier “de bende van Nijvel” gefederaliseerd.

Vooraf waren er reeds uitgebreide contacten met de procureurs-generaal van Bergen en van Luik, die tot op dat ogenblik het dossier beheerden.

Bij de federalisering van het dossier was dan ook reeds een plan opgemaakt van de toekomstige structuur waarbinnen de onderzoekers zouden functioneren, alsook van de grote lijnen van het onderzoeksopdrachten zelf.

Dit plan, dat tot op de dag van vandaag de basis van de werkmethodes vormt, kan als volgt worden omschreven.

- Er is 1 onderzoeksleider die alle opdrachten ontvangt, doorstuurt, coördineert. Hij staat in permanent contact met de onderzoeksrechter en de federale magistraat.
- Er worden verschillende onderzoeksteams gevormd die de opgedragen onderzoeksopdrachten vervullen. Hierbij zal zeker een team worden ingeschakeld om de binnengekomen informatie te verwerken en te analyseren. Een tweede belangrijk team is het team dat zich bezighoudt met alle materiële bewijzen: vingerafdrukken, DNA, ballistiek, andere in beslag genomen voorwerpen. De teamchefs dienen de teamleider permanent op de hoogte te houden van de vooruitgang in hun team.
- Dossiers die niet tot de saisine van de onderzoeksrechter behoren, maar die belangrijke elementen voor het onderzoek vertonen, worden ook onder de loep genomen.
- Er wordt een analyse van het dossier gemaakt; uit deze analyse zullen de uit te voeren onderzoeksopdrachten worden gedestilleerd.
- Bij de bespreking van de onderzoeksopdrachten zal de BTS-officier een heel voorname rol spelen, waarbij deze ideeën aanbrengt van de wijze waarop de opdrachten kunnen worden uitgevoerd.

Hierbij werd ook duidelijk gesteld dat aangezien het dossier in 2025 definitief verjaart, en het uiteindelijke doel van het dossier moet zijn om tot vervolging en berechting van de daders te komen, het onderzoek klaarheid dient scheppen tegen 2022, gezien zeker 3 jaar nodig zijn om tot een vonnis te komen.

Een tweede *conditio sine qua non* was de beschikking over voldoende speurders, analisten en materieel.

Een jaar na datum kan worden meegedeeld dat het nodige materieel kon worden bekomen en dat de onderzoekploeg inderdaad werd uitgebreid.

Kwalitatief en kwantitatief gezien werden de beoogde verwachtingen niet geheel ingelost.

Ondanks deze problemen, werd van de kant van het Federaal Parket een immense inspanning geleverd om op een 8-tal maanden tijd het volledige dossier door te nemen, en in samenspraak met de onderzoeksrechter, de analisten, de BTS-officieren en de speurders verschillende onderzoekspistes uit te tekenen en voor te stellen.

De binnengekomen informatie (ook de oude informatie) werd getrieerd en sommige informatie werd reeds gecontroleerd.

Er werd een “expert” aangeduid, zijnde de vroegere onderzoeksleider van het dossier MENDEZ om de informatie van dat dossier te verbinden met de elementen van het dossier Bende van Nijvel. Er werd een zelfde oefening gedaan met betrekking tot het dossier “de bende Haemers”.

Daarnaast werden en worden ook de onderzoeken naar de materiële bewijzen volledig gesystematiseerd. Er werd gestart met een controle van alle vingersporen en de vergelijking ervan met de verdachten. Hieruit bleek enerzijds dat verschillende aangetroffen vingersporen niet waren opgenomen en anderzijds niet systematisch met alle verdachten werden vergeleken. Dit werk is volop gaande.

Wat betreft de DNA-sporen is moeten worden vastgesteld dat deze NIET in de databank sporen waren opgenomen (behalve 1 spoor); bovendien werd geopteerd om bepaalde sporen te heranalyseren, rekening houdende met de nieuwste technieken. Ook dit werk is nog niet beëindigd.

Recent zijn ook de vroegere ballistische onderzoeken weer onder de loep genomen en wordt ook hier een schema opgemaakt teneinde na te gaan of alle mogelijke vergelijkingen wel zijn uitgevoerd; ook hier werden reeds verschillende onvolkomenheden opgemerkt.

Voor de toekomstige periode is het absoluut noodzakelijk dat de speurdersgroep verder kan werken en dit met voldoende aantal mensen. Om voldoende vooruit te kunnen, zou er een uitbreiding moeten komen, gezien het vele werk dat nog ligt te wachten.

6.10 Sportfraude

Het fenomeen van manipulatie van sportwedstrijden heeft de voorbije jaren jammer genoeg regelmatig in de belangstelling gestaan en heeft zich ontwikkeld tot de belangrijkste bedreiging van de integriteit van de sport. Deze praktijk heeft zich geleidelijk aan over alle

landen en sportdisciplines verspreid. De manipulatie komt hoofdzakelijk voor in de vorm van corruptie, bedreigingen of geweld tegen spelers, trainers of officials om het resultaat van een wedstrijd te beïnvloeden en zo financieel voordeel te behalen. De georganiseerde misdaad is regelmatig betrokken bij deze praktijken.

Deze praktijk is niet alleen strafbaar, maar is ook nefast voor de sport in het algemeen omdat ze afbreuk doet aan essentiële waarden zoals eerlijkheid, de integriteit en fair play.

Om de integriteit van de sport te beschermen én dit fenomeen aan te pakken, heeft België een **nationaal platform** opgericht in navolging van de Macolin-conventie, waarin de federale overheid en de gemeenschappen, de onderzoeksdiensten, de kansspelregulator, de nationale loterij en de sportsector vertegenwoordigd zijn.

Binnen dit platform werd eveneens een “signalenoverleg” gecreëerd, waarbij samen met de coördinator sportfraude van de federale politie CDBC overleg wordt gepleegd en richting wordt gegeven aan bepaalde aanwijzingen van sportfraude in al zijn facetten.

Het federaal parket levert zo een bijdrage tot het uitwerken van een brede, geïntegreerde aanpak om deze praktijken op te sporen, te bestrijden en te bestraffen.

Ook op Europees niveau is het federaal parket zeer nauw betrokken bij het “Network of prosecutors” dat zich wereldwijd met deze problematiek bezighoudt.

Door de intense samenwerking met de federale politie binnen de schoot van het CDBC en de persoon van nationaal coördinator commissaris Guy Goudesoone, worden meer en meer gevallen van mogelijke corruptie gedetecteerd, de contacten met de sportbonden op een basis van vertrouwen onderhouden, en informatie uitgewisseld. De toepassing van de zich als opportuniteit aandienende spijtoptant heeft bovendien een bijzondere dimensie aan dit dossier gegeven.

Ook werd een uitstekende samenwerking gecreëerd met de lokale parketten en politie wat betreft de monitoring van sportevenementen en tennistornooien in het bijzonder.

Deze prioriteit kadert volledig binnen de aanpak van de georganiseerde criminaliteit, waar de sportclubs in het huidige businessmodel kwetsbaar zijn met betrekking tot de infiltratie van maffieuze organisaties, wat een tendens is die wereldwijd wordt vastgesteld.

06.11 Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF)

De omzendbrief nr. COL 5/2002 van het College van procureurs-generaal met betrekking tot het federaal parket bepaalt dat de federale procureur het centrale gerechtelijke contactpunt is voor internationale instellingen als OLAF.

Ingevolge de omzendbrief van het College van procureurs-generaal betreffende OLAF – nr. COL 9/2003 van 23 juli 2003 – is het federaal parket het “toegangskloket” voor aangiften van OLAF bij de Belgische gerechtelijke autoriteiten. Het federaal parket informeert OLAF over het parket waarnaar de aangifte doorgestuurd wordt en over de referenties van het dossier. Zo nodig staat het ook in voor de opvolging van de behandeling van het dossier.

Zoals supra reeds aangehaald, behandelt het federaal parket sinds 2011 de facto het volledige Belgische OLAF-contentieux.

Voor elk verzoek of elke mededeling van OLAF wordt een dossier op het federaal parket geopend. In 2017 werden bovendien 6 OLAF-dossiers gefederaliseerd (de exacte cijfers in tabel 3.15 c in de bijlagen). In 2018, 2 OLAF-dossiers.

6.12 Bijkomende algemene beschouwingen

Daarnaast werd ook in 2018 ervoor geopteerd maximaal te blijven inzetten op het conceptuele aspect van deze problematieken en op de steun die de lokale parketten hierdoor konden blijven krijgen. Daartoe werden de in meerdere actieplannen voorziene overlegondes met de lokale parketten als platform gebruikt.

Tevens kon worden vastgesteld dat de grootschalige dossiers door de hervorming van het gerechtelijk landschap meer en meer door de lokale parketten aangepakt werd. Dankzij interne specialisatie kon hierop meer dan voorheen ingezet worden.

De meerwaarde van het federaal parket werd bovendien bekomen door zijn expertise op het vlak van internationale samenwerking in strafzaken ten volle aan te wenden.

Het is inderdaad zo dat de jarenlange gezamenlijke inspanningen om België in Europa en de rest van de wereld op de kaart te zetten, dagelijks vruchten afwerpen voor de parketten en onderzoeksrechters die om deze ondersteuning vragen.

Het onderhoud van de diverse afgesloten samenwerkingsprotocollen en de aanwezigheid op belangrijke internationale fora moet in dit opzicht de continuïteit waarborgen. Het

levendig houden van deze acht samenwerkingsprotocollen, in nauwe samenwerking met de sectie “internationale samenwerking”, betekent een continue en doorgedreven inspanning. (Cfr. de samenwerkingsakkoorden met Roemenië, Albanië, Servië, Bulgarije, Nederland, Rusland, Moldavië, Oekraïne en Egypte).

Titel 7 - De samenwerking met de procureurs des Konings, de arbeidsauditeurs of de procureurs-generaal in het raam van de uitoefening van de strafvordering

7.1 De aanmelding

De aanmelding door de procureurs des Konings, de arbeidsauditeurs of de procureurs-generaal van een strafdossier waarvan zij van oordeel zijn dat de federale procureur de strafvordering zou kunnen uitoefenen, gebeurt in principe met behulp van standaardformulieren (aanmeldingsformulieren - COL 8/2002). Voor elke aanmelding door de gerechtelijke autoriteiten wordt op het federaal parket een dossier ‘FDC’ geopend.

Ingeval de federale procureur vervolgens, na analyse van de feiten en verder overleg met de aanmeldende overheid, beslist zelf de strafvordering uit te oefenen, wordt het dossier “FDC” afgesloten en wordt een strafdossier “FD” geopend.

In het andere geval (niet-federalisering) wordt het dossier ‘FDC’ zonder gevolg geklasseerd en wordt het meegedeelde strafdossier teruggestuurd naar het parket(-generaal) of het arbeidsauditoraat dat de aanmelding gedaan heeft.

In 2018 hebben de procureurs des Konings, de arbeidsauditeurs en de procureurs-generaal 65 dossiers bij de federale procureur aangemeld voor uitoefening van de strafvordering (*zie tabel 3.5 in de bijlagen*).

7.2 Delegatie

Artikel 144bis §3, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek geeft de federale procureur de mogelijkheid zijn bevoegdheden te delegeren naar een lid van een parket-generaal, van een auditoraat-generaal bij het arbeidshof, van een parket van een procureur des Konings of van een arbeidsauditoraat bij de arbeidsrechtbank, dat de gedelegeerde bevoegdheden dan vanuit zijn standplaats uitoefent.

7.2.1 voorwaarden en modaliteiten

De wetgever heeft niettemin in waarborgen voorzien, die ook in 2018 scrupuleus in acht werden genomen.

Ten eerste maakt elke delegatie vooraf het voorwerp uit van overleg met de korpschef en van een kennisgeving aan de procureur-generaal (uitgezonderd de punctuele delegatie). Ten tweede wordt van elke delegatie een proces-verbaal opgemaakt, waarvan het origineel op het federaal parket bewaard wordt, terwijl een eensluidend verklaard afschrift ervan naar de gedelegeerde magistraat, zijn korpschef, de procureur-generaal en de minister van Justitie wordt gestuurd. Een eensluidend verklaard afschrift wordt tevens bij het strafdossier gevoegd.

Ten derde heeft de federale procureur de keuze om zijn bevoegdheden geheel of gedeeltelijk te delegeren.

Onder gehele delegatie wordt verstaan de uitoefening van alle bevoegdheden van de federale procureur in het kader van de uitoefening van de strafvordering in een bepaald strafdossier door de magistraat van het parket(-generaal) vanuit zijn parket(-generaal). Onder gedeeltelijke delegatie wordt verstaan de tenuitvoerlegging van een of meer punctuele procedurehandelingen in het kader van de uitvoering van de strafvordering in een welbepaald dossier.

Het mechanisme van de gedeeltelijke delegatie van minder dan drie maanden, zonder budgettaire implicaties, werd ook in 2018 angewend om (vaak zeer belastende en tijdrovende) verplaatsingsproblemen van de federale magistraten op te vangen.

Er kan op dergelijke delegatie worden aangestuurd als de daad die de gedelegeerde magistraat van het parket(-generaal) moet stellen geen bijzondere kennis van het dossier vereist, bijvoorbeeld:

- 1) op een terechtzitting zetelen om voor een uitstel te zorgen
- 2) beroep aantekenen of een beroep volgen
- 3) een aanhoudingsbevel betekenen (in het rechtsgebied van het Hof van Beroep van Gent)
- 4) verzoekschriften tot inzage van het strafdossier (artikel 61ter Sv), tot opheffing van een onderzoekshandeling (artikel 61^{quater} Sv) behandelen.

Dit gaf geen aanleiding tot specifieke problemen.

7.2.2 Budgettaire impact

Krachtens artikel 355*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, ontvangt “de magistraat die met toepassing van artikel 144*bis*, § 3, eerste lid, belast wordt met een opdracht die ten minste drie opeenvolgende maanden in beslag neemt, een vierde van het verschil tussen zijn wedde en die welke aan de functie van federale magistraat is verbonden”.

Op te merken valt dat dit weddenverschil maar één keer verrekend wordt, onafhankelijk van het aantal delegaties waarin een magistraat van een parket(-generaal) optreedt.

In 2018 werd het principe van de punctuele delegatie 4 keer toegepast. De evolutie over de jaren heen kan afgelezen worden van de *tabel 3.16 in de bijlage*.

De delegaties in de federale terrorismeonderzoeken werden hier niet meegeteld. Overeenkomstig de principes van de gemeenschappelijke omzendbrief van 15 juli 2005 van de Minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende de gerechtelijke aanpak inzake terrorisme (COL 9/2005), wordt in de regel voor elk federaal terrorismeonderzoek in Charleroi, Luik en Antwerpen een daartoe door de lokale procureur des Konings aangeduide parketmagistraat gedelegeerd.

7.3 De detachering

Artikel 144*bis* §3, 2de lid Gerechtelijk Wetboek stelt de minister van Justitie in de mogelijkheid om, op voorstel van de federale procureur en na overleg met de bevoegde procureur-generaal, procureur des Konings of arbeidsauditeur, in uitzonderlijke omstandigheden en enkel wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, een lid van een parket-generaal, een auditoraat-generaal bij het arbeidshof, een parket van de procureur des Konings of een arbeidsauditoraat bij de arbeidsrechtbank opdracht te geven om in het federaal parket de opdrachten van het Openbaar Ministerie tijdelijk uit te oefenen in het kader van welbepaalde dossiers.

Deze mogelijkheid tot detachering is in 2018 aangewend door de detachering van Michèle De Conynck, substituut-arbeidsauditeur in Gent (2 dagen per week) in het kader van de behandeling van de dossiers ernstige en georganiseerde sociale fraude/sociale dumping.

Titel 8 - De samenwerking met de onderzoeksrechters, de onderzoeksgerechten en de vonnisgerechten in het raam van de uitoefening van de strafvordering

In 2018 werd voor 29 federale dossiers een onderzoeksrechter gevat. *(zie tabel 3.4 in de bijlagen).*

Hoofdstuk V. De internationale samenwerking

Titel 1 - De capaciteit van de internationale sectie

De bezetting van deze sectie is in 2018 van 2 federale magistraten naar 5 federale magistraten gestegen.

De internationale sectie werd in 2018 bijgestaan door 3 parketjuristen waarvan 1 parketjurist (FR) deeltijds voor de sectie werkt.

Gelet op de veelheid van taken en de toebedeling van bijkomende opdrachten (bv. Slachtoffercel, DNA-cel, BOM-cel, politiecel), was een versterking van de internationale sectie aan de orde. Deze versterking is uiteindelijk doorgevoerd in januari 2018.

De administratieve sectie bestond in 2018 uit één secretaris-hoofd van dienst en drie leden. Sinds augustus 2016 werkt één administratief lid van de sectie deeltijds voor de persmagistraat. Dit brengt o.a. veel bijkomend opzoekingswerk, organisatie, vertalingen, enz. met zich mee. Een ander administratief lid geeft bijstand aan de Slachtoffercel die sinds begin 2018 deel uitmaakt van de sectie Internationale Samenwerking.

Titel 2 - De betrekkingen met de Belgische autoriteiten

Het REA-informaticasysteem dat ook op het federaal parket wordt gebruikt, is niet aangepast om de verscheidenheid aan taken aan te kunnen die aan het federaal parket werden toevertrouwd in het kader van het vergemakkelijken van de internationale samenwerking. Enkel de basisgegevens zullen in de vorm van statistieken weergegeven kunnen worden. De vraag is of de nieuwe informaticatool Mach daartoe wel in staat zal zijn vanaf 2019.

2.1 Betrekkingen met de Belgische gerechtelijke autoriteiten

Er was geen aanleiding tot het nemen van een dwingende richtlijn bij toepassing van artikel 144sexies Gerechtelijk wetboek door de federale procureur om de opdracht van het federaal parket tot het vergemakkelijken van de internationale samenwerking te

waarborgen, aangezien alle beslissingen genomen werden in overleg met de procureurs des Konings.

De verzoeken aan het federaal parket vanwege de Belgische gerechtelijke autoriteiten bleven de laatste 5 jaar nagenoeg constant met een lichte daling voor 2018. (Zie tabel 5.1, 5.2, 5.3 en 5.4 in de bijlagen)

2.2 Betrekkingen met de FOD Justitie

Er werd overeengekomen dat de dienst internationale gerechtelijke samenwerking in strafzaken van het Directoraat-generaal Wetgeving en Fundamentele rechten en Vrijheden van de FOD Justitie de buitenlandse rechtshulpverzoeken die zij als centrale overheid ontvangt, onmiddellijk doorstuurt naar het federaal parket:

- als het verzoek zeer dringend is;
- als de plaats waar het uitgevoerd moet worden niet te lokaliseren valt;
- als de tenuitvoerlegging ervan in twee of meer gerechtelijke arrondissementen moet gebeuren (coördinatie).

Deze werkwijze werd in de betrokken periode aangehouden, zonder noemenswaardige problemen.

De geprivilegieerde betrekkingen die de sectie internationale samenwerking van het federaal parket met de dienst internationale gerechtelijke samenwerking in strafzaken van de FOD Justitie onderhoudt, stellen het federaal parket in staat om op een uiterst korte termijn de toestemming van de minister van Justitie tot uitvoering van de rechtshulpverzoeken uitgaande van landen buiten de Europese Unie te bekomen (art. 873 Gerechtelijk Wetboek).

Als de federale magistraat een rechtshulpverzoek uitgaande van een buitenlandse gerechtelijke autoriteit buiten de Europese Unie naar een of meer parketten stuurt met het oog op de tenuitvoerlegging ervan, voegt hij er deze machtiging bij.

Deze werkwijze werd in de betrokken periode voortgezet.

Een kopie van ieder verzoek tot wederzijdse rechtshulp ontvangen door het federaal parket werd overeenkomstig voornoemd artikel aan de bevoegde dienst van de FOD Justitie elektronisch overgemaakt. Hetzelfde geldt voor ieder verzoek tot wederzijdse rechtshulp

uitgaande van het federaal parket zelf in het kader van zijn dossiers (toepassing van art. 7 § 3 van de wet van 9 december 2004 betreffende de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken).

Het federaal parket werd verschillende keren betrokken bij het onthaalprogramma ter gelegenheid van het door de voorzitter van de FOD Justitie georganiseerde bezoek van buitenlandse gerechtelijke delegaties.

De federale procureur of het hoofd van de sectie Internationale samenwerking, bijgestaan door een of meer federale magistraten, naargelang het programma, stelde het federaal parket en zijn verschillende opdrachten voor.

Er was een meeting met een delegatie van experts van het Parket generaal van Kazachstan op 27 februari 2018. Er was het bezoek van de Crown Prosecution Service van het Verenigd Koninkrijk op 4 april 2018. Een Chinese delegatie werd ontvangen op maandag 25 juni 2018. Op 25 september 2018 was er een ontmoeting met een delegatie van de Braziliaanse federale politie samen met de Belgische verbindingsofficier in Brazilië. Er was het bezoek van de Egyptische procureur-generaal van Caïro van 17 tot 20 april 2018.

De vergadering van de 'Overleggroep Internationale Gerechtelijke Samenwerking' verenigt, naast de vertegenwoordigers van de FOD Justitie, de federale procureur, de procureur-generaal van Gent, vertegenwoordigers van de FOD Buitenlandse Zaken en vertegenwoordigers van de directie internationale politiesamenwerking van de federale politie (CGI). Deze vergadering wordt door de procureur-generaal van Gent en de Directeur-generaal Wetgeving en Fundamentele Rechten en Vrijheden van de FOD Justitie voorgezeten. Elk punt dat verband houdt met internationale samenwerking kan op de agenda worden gezet.

De federale procureur of het hoofd van de sectie Internationale samenwerking, namen aan de vergaderingen deel. Er werden vergaderingen gehouden op 23 maart en 28 september 2018.

Het federaal parket nam aan verschillende werkgroepen deel die ontstaan zijn uit de overleggroep internationale gerechtelijke samenwerking en verband hielden met duidelijk omschreven materies bv. het Europees Parket, Europees onderzoeksbevel, enz.

De federale procureur werd, samen met de procureur-generaal van Gent, ook in 2018 regelmatig aangezocht zijn advies te geven in bepaalde materies die direct aansluiten bij de internationale samenwerking in strafzaken.

De FOD Justitie verzocht het federaal parket, evenals het parket-generaal van Gent trouwens, verschillende keren vragenlijsten van de Europese Unie, van het Europees Justitieel Netwerk en van Eurojust in te vullen.

Het invullen van dergelijke vragenlijsten brengt een steeds grotere werklast mee.

Titel 3 - De betrekkingen met de buitenlandse autoriteiten

3.1 Statistieken verzoek tot ondersteuning (buiten rechtshulpverzoek en Europees onderzoeksbevel) uitgaande van het buitenland

Deze steunaanvragen gaan de laatste vijf jaren in stijgende lijn. In 2018 waren dat er 68. (zie tabel 5.6 in de bijlagen).

3.2 Statistieken internationale rechtshulpverzoeken uitgaande van het buitenland

Het aantal klassieke rechtshulpverzoeken is fors gedaald. In 2018 waren dat er 249 (zie tabel 5.8 in de bijlagen). Dit is het logisch gevolg van de toepassing van de nieuwe wet op het Europees Onderzoeksbevel (wet van 22 mei 2017).

3.3 Analyse van de opdracht van het federaal parket tot ondersteuning van de buitenlandse gerechtelijke autoriteiten wat hun rechtshulpverzoeken betreft: meerwaarde en ondervonden moeilijkheden

De analyse van de rechtshulp via het federaal parket moet in 2018 dus gebeuren samen met de analyse van het Europees Onderzoeksbevel (EOB) dat bij wet van 22 mei 2017 werd ingevoerd (B.S. 23 mei 2017).

Dit nieuwe instrument zal hierna besproken worden.

Door de invoering van het EOB werd binnen de EU tegemoetgekomen aan de problematiek van het voorafgaandelijk exequatur van de Raadkamer voor wat betreft

dwangmaatregelen. Deze wettelijke vereiste valt immers weg bij de procedure tot tenuitvoerlegging van het EOB.

3.3.1 Het Europees Onderzoeksbevel (EOB)

De absolute prioriteit van de internationale sectie in 2017 was de voorbereiding, studie, op- en begeleiding van de eerste toepassingen van het Europees Onderzoeksbevel (wet 22 mei 2017, B.S. 23 mei 2017, zie tabel 5.11*bis* en 5.11 *ter*).

Het Europees onderzoeksbevel (EOB) vervangt vanaf hoger vermelde datum de klassieke rechtshulp met de lidstaten van de EU die de richtlijn van de EU inzake het EOB ook omgezet hebben in interne wetgeving.

Inmiddels hebben, op een paar lidstaten na, nagenoeg alle lidstaten het EOB ingevoerd.

Het opzet van dit nieuwe instrument is de rechtshulp te vergemakkelijken en te versnellen.

Het EOB is gebaseerd op het principe van de wederzijdse erkenning. Het aantal weigeringsgronden is beperkt. De beslissing tot erkenning gaat de tenuitvoerlegging van het EOB vooraf.

Het EOB wordt opgesteld aan de hand van een verplicht gestandaardiseerd modelformulier en de wet schrijft deadlines voor inzake de ontvangstmelding, de beslissing tot erkenning en de tenuitvoerlegging van het EOB.

Ondanks de beperkte capaciteit van de internationale sectie, werd veel tijd geïnvesteerd in de opvolging van dit nieuwe instrument.

De internationale sectie fungeerde sinds de inwerkingtreding van deze nieuwe wet als nationale helpdesk voor de Belgische parketten en onderzoeksrechters enerzijds en van de buitenlandse collega's anderzijds.

In de praktijk bleek al snel dat de practici behoefte hadden aan een centrale steundienst en dat een en ander in de plaats diende te worden gesteld om een uniforme toepassing van dit nieuwe instrument te verzekeren in afwachting van de circulaire van het College van procureurs-generaal.

In de verdere uitvoering van haar taak tot ondersteuning van de lokale parketten en spelers in de internationale samenwerking werd met betrekking tot het EOB actief de leiding genomen in het oprichten van een nationale werkgroep EOB, ressorterend onder het

expertisenetwerk internationale samenwerking in strafzaken, met als doel de mogelijke praktische problemen die dit nieuwe instrument met zich meebrengt te detecteren, te centraliseren en er een concreet antwoord op te formuleren. Deze werkgroep kwam in 2018 reeds drie maal samen. De werkgroep evalueert eveneens de toepassing van de wet en buigt zich over eventuele interpretatieproblemen en doet voorstellen tot verbetering/interpretatie. Daarnaast wordt op de terugkerende vragen en problemen geantwoord via een FAQ die up-to-date wordt gehouden door een senior parketjurist en tevens verspreid en ter beschikking wordt gesteld aan alle actoren op het werkveld in beide landstalen.

De werkgroep kwam bijeen op het federaal parket op 20 april, 15 juni en 14 december 2018.

De nieuwe wet op het EOB werd in 2018 ook opgenomen in het opleidingsprogramma bij het IGO, basisopleiding internationale samenwerking, waarbij de opleiding voorzien werd door magistraten en parketjuristen van de sectie.

Teneinde ook op de hoogte te blijven van de toepassingsproblemen in een ruimere context met verschillende landen gaf een magistraat zijn medewerking aan een trainingsopdracht gedurende twee maal twee dagen in het kader van het EJTN-netwerk waar de nadruk lag op de verbetering van de samenwerking door middel van dit instrument rekening houdend met de diverse nationale regelgevingen.

Internationaal werden ook de verschillende meetings nauwgezet opgevolgd, die het EOB op de agenda geplaatst hebben.

Op 13 en 14 maart 2018 was er de deelname aan BES PRACTICE 2.0 betreffende het EOB te Trier.

Op 20 en 21 maart 2018 werd deelgenomen aan het 'Seminar EU-Cross border evidence in practice' in Barcelona. Er werd tevens een Criminal Justice Seminar georganiseerd over hetzelfde thema door het IGO te Brussel op 22 en 23 oktober 2018.

Er werden praktische tools opgesteld en verspreid voor de magistraten en politiediensten, en onder meer handige checklists, een modellenverzameling voor de briefwisseling en, bijzonder nuttig, een lijst (living document) met de veel voorkomende vragen (FAQ). De parketjuristen van de sectie hebben bij de totstandkoming van deze documenten een cruciale rol gespeeld.

Voorts werd aandacht besteed aan de interne en externe opleiding m.b.t. de toepassingsproblemen van dit nieuwe instrument. Er vond een bilateraal overleg plaats m.b.t het EOB in Hasselt op 26 april 2018, in Breda op 18 oktober 2018 en een overleg met Duitsland op 28 augustus te Brussel.

Er was de “Eurojust meeting on EIO” in Den Haag op 19 en 20 september 2018.

Deze inspanning wordt voortgezet in 2019 vermits het waken over de uniforme toepassing van het EOB een prioriteit blijft.

De eerste statistieken m.b.t. de toepassing van het EOB zijn te vinden in de bijlagen.

Voor een globaal overzicht van de rechtshulp in 2018 dient zowel de statistiek inzake rechtshulp als deze inzake het EOB bekeken te worden.

3.3.2 De grensoverschrijdende operaties (zie tabel 5.10 bis in de bijlagen)

De cijfers, terug te vinden in tabel 5.10 bis en 5.11 in de bijlagen, hebben betrekking op het aantal grensoverschrijdende operaties en niet op het aantal toelatingen door het federaal parket. Er kunnen in eenzelfde dossier verschillende toelatingen worden afgeleverd: verlenging, uitbreiding, wijziging. Eenzelfde verzoek kan betrekking hebben op verschillende misdrijven.

Het administratieve werk ingevolge de toepassing van de wet op de bijzondere opsporingsmethodes blijft aanzienlijk. Hoewel geen precieze statistieken verschaft kunnen worden, toont de praktijk nog altijd aan dat een groot aantal grensoverschrijdende operaties die het voorwerp hebben uitgemaakt van een toelatingsaanvraag uiteindelijk niet plaatsvinden en dat het geleverde administratieve werk derhalve nutteloos was.

De moeilijkheden met de douanediensten met betrekking tot de grensoveroperaties (tijdige verwittiging van de federale magistraat, samenwerking met politie en feedback uitvoeringsstukken) zijn nog steeds actueel.

3.4 Bilateraal of multilateraal overleg met de gerechtelijke autoriteiten van lidstaten of derde staten

3.4.1. Bilateraal overleg met de buurlanden

Een federale magistraat van de internationale sectie is aangeduid voor de betrekkingen met de Franstalige landen en meer in het bijzonder om de vergaderingen m.b.t. de gerechtelijke samenwerking met Frankrijk te volgen. De bedoeling is om te investeren in de samenwerking met de JIRS.

In 2018 vonden ook verschillende overlegvergaderingen plaats met de gerechtelijke (en politionele) overheden van Nederland en Duitsland (Euregio). Deze overlegvergaderingen die een meer algemene benadering betreffen of verband houden met een specifiek thema komen boven op de operationele vergaderingen die regelmatig in het raam van specifieke dossiers worden gehouden.

In 2018 vond een bilateraal overleg België-Nederland plaats te Hasselt op 26 april 2018, een overleg met Nederland m.b.t. het Europees Onderzoeksbevel op 18 oktober 2018 in Breda en een bilateraal overleg met Duitsland te Brussel op 28 augustus 2018.

Er werd een trilateraal overlegplatform EUREGIO (België, Nederland, Duitsland) opgezet in 2002 op initiatief van Nederland. Dit samenwerkingsverbond verenigt de parketmagistraten van de arrondissementen aan de Belgische grens (Eupen, Luik, Hasselt, Tongeren en Verviers), Duitse grens (Aken, Kleve, Krefeld, Mönchengladbach,...) en Nederlandse grens (Maastricht).

Het federaal parket neemt daaraan hoofdzakelijk deel als observator en uit hoofde van zijn opdracht om de internationale samenwerking te vergemakkelijken. Hoewel dergelijke regionale initiatieven van internationale samenwerking zeker positief zijn, moet erop worden toegezien dat er geen wildgroei aan parallelle of elkaar beconcurrerende internationale samenwerkingskanalen ontstaat, naast of bovenop degene die de wetgever of de internationale verdragen hebben opgericht. Het federaal parket wordt over de activiteiten van de EUREGIO op de hoogte gehouden door de jurist van het federaal parket, aldaar afgedeeld, die maandelijks rapporteert op de sectievergadering van het federaal parket.

Overzicht andere meetings in het raam van de Euregio:

- - BEST PRACTICE 2.0 EOB te Trier op 13 en 14 maart 2018.

- - BES Meeting Preparatory Working Group te Maastricht op 15 maart;
- - 2 vergaderingen van de Stuurgroep op 31 januari 2018 en 26 juni 2018 te Maastricht;
- - CrossBES – Cross Border Execution of Sentences op 20 november 2018 in Trier.

3.4.2. Prioritair overleg met andere Europese en derde landen

In nauwe samenwerking met de sectie Georganiseerde Criminaliteit werd ook in 2018 door de internationale sectie geïnvesteerd in de voorbereiding, deelname en opvolging van het jaarlijks overleg met de protocollanden.

Er werd vastgesteld dat het onderhouden van de samenwerking door een jaarlijks overleg een belangrijke meerwaarde blijft opleveren, maar het vergt een ernstige inspanning om deze oefening jaarlijks te organiseren, gelet op de veelheid van prioritaire landen.

Belangrijk gegeven blijft ook dat deze dossiers prioritair opgevolgd worden aan de hand van de monitor.

Er was een werkbezoek i.v.m. het Protocol 2018 aan Belgrado, Servië van 10 t.e.m. 12 juli 2018.

Op 5 juli was er een deelname aan “The Conference within the Project JUST/2015” in Boekarest, Roemenië.

Van 17 t.e.m. 19 oktober werd een werkbezoek afgelegd aan Boekarest – Roemenië in het kader van de “10th Anniversary of the Bilateral Protocol signed in Brussels on 09/09/2008” en de deelname aan de “Annual Meeting of Consultation DIICOT”.

Titel 4 - Het Europees aanhoudingsbevel

4.1 Rol van het federaal parket

De wet op het Europees aanhoudingsbevel vertrouwt het federaal parket een aantal bijzondere opdrachten toe. Ze worden hierna uiteengezet.

Als wegens uitzonderlijke redenen de definitieve beslissing inzake de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel niet kon worden genomen binnen de 90 dagen vanaf de datum van aanhouding van de persoon, wordt de federale procureur daarvan door het Openbaar Ministerie op de hoogte gebracht. De federale procureur brengt vervolgens Eurojust van deze vertraging op de hoogte, met verduidelijking van de redenen daarvan (artikel 19 § 2 van de wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel).

Er werd geen dossier bij de federale procureur aanhangig gemaakt in 2018 waarbij de termijn van 90 dagen overschreden was.

Als verschillende lidstaten van de Europese Unie een Europees aanhoudingsbevel ten laste van dezelfde persoon hebben uitgeschreven, wordt de federale procureur eveneens door de bevoegde procureur des Konings op de hoogte gebracht (artikel 29 van de wet van 19 december 2003). De raadkamer beslist dan op advies van de federale procureur welk aanhoudingsbevel prioritair ten uitvoer moet worden gelegd. De federale procureur zal systematisch het advies van Eurojust vragen inzake de keuze die de voorkeur verdient. In de praktijk wordt Eurojust systematisch bevraagd door het federaal parket. Er werden 5 dossiers samenloop aanhangig gemaakt in 2018.

De federale procureur komt eveneens tussen in geval er een conflict rijst tussen een Europees aanhoudingsbevel en een verzoek tot uitlevering uitgaande van een derde land. Hij wordt daar dan onverwijld door het Openbaar Ministerie van op de hoogte gebracht. De beslissing welke keuze er wordt gemaakt komt toe aan de regering, op advies van de federale procureur en na opmerkingen van de onderzoeksrechter, rekening houdende met alle omstandigheden in de zaak. In 2018 werd geen dossier bij de federale procureur aanhangig gemaakt.

Aangezien een aantal federale magistraten contactpunten zijn van het Europees Justitieel Netwerk, is het federaal parket eveneens geroepen een rol te spelen bij de ondersteuning van de nationale gerechtelijke autoriteiten als de uitvaardigende overheid om de

gerechtelijke autoriteit te identificeren die bevoegd is voor de tenuitvoerlegging van een EAB mocht die onbekend zijn (artikel 33, §4 van de wet van 19 december 2003).

4.2 Vergaderingen van de werkgroep EAB

Er werd op initiatief van de FOD Justitie en het federaal parket een multidisciplinaire werkgroep opgericht. Deze groep waarvan practici uit verschillende diensten (SIRENE-DSO, parket van Brussel, FOD Justitie, parket-generaal van Gent, onderzoeksrechter, federaal parket) deel uitmaken, is ermee belast de concrete moeilijkheden te bespreken die rijzen bij toepassing van de wet betreffende het Europees aanhoudingsbevel en daar praktische en efficiënte oplossingen voor uit te werken.

Er was geen vergadering van de werkgroep in 2018 maar er was wel een vraag en een behoefte om deze werkgroep nieuw leven in te blazen. Deze werkgroep werd inmiddels terug in het leven geroepen in 2018. Er was een vergadering op 15 juni 2018 op het federaal parket.

4.3 Helpdesk en expertise

De internationale sectie fungeert als een helpdesk m.b.t. het EAB ten behoeve van de gerechtelijke autoriteiten, die daar met alle (praktische en juridische) vragen terecht kunnen.

Het federaal parket wordt regelmatig geconsulteerd over de juridische aspecten van de antwoorden die moeten worden gegeven op de internationale vragenlijsten met betrekking tot het Europees aanhoudingsbevel (EAB) uitgaande van de Europese Commissie, van het Europees Justitieel Netwerk, van het voorzitterschap van de Europese Unie en van Eurojust.

Naar aanleiding van een aantal recente arresten van het Europees Hof van Justitie worden het expertisenetwerk en de internationale sectie meer bevraagd door de practici.

4.4 Statistieken

We stellen wel een daling vast in 2018 van het aantal EAB's die door het buitenland aan het federaal parket worden gericht. In 2018 waren dat er 30 (zie tabel 5.12 in de bijlagen).

Eenvoudige informatieverzoeken worden telefonisch of per mail afgehandeld, zonder dat er een dossier wordt geopend.

Titel 5 – Twee aandachtspunten

5.1 Joint Investigation Team (hierna JIT)

In 2017 werd een nieuwe Europese modelovereenkomst voor het oprichten van een JIT verspreid (cfr. memo 713/2017). Dit model is beschikbaar in 23 talen op de Europese website (www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs).

Vanaf 27/08/2018, heeft Eurojust voor de aanvraag van JIT-financiering een online tool, namelijk de JITs Funding Portal (<http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/joint-investigation-teams/Pages/jits-framework.aspx>).

Een financiering kan uitsluitend aangevraagd worden als ook het nationale lid bij Eurojust partner is bij de JIT-overeenkomst. Alle informatie omtrent de aanvraag en de terugvordering van JIT funding en de formulieren zijn terug te vinden op de website van Eurojust, onder Joint Investigations Teams (<http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/JITs/jits-funding/Pages/guidance.aspx>) en de algemene dienstnota 5/2018.

Hierbij wens ik te verwijzen naar belangrijke rechtspraak in 2017 en 2018 waarbij gesteld werd dat de handtekeningen van de onderzoeksrechter en de procureur des Konings vereist zijn als partijen van een JIT-protocol, in geval van een gerechtelijk onderzoek (memo 724/2017; memo 780/17 en 780 bis/17). Deze rechtspraak werd ook internationaal verspreid via het project van “national case law in JIT matters” van het JIT-secretariaat in Den Haag.

Het federaal parket heeft twee nationale JIT-experten.

Wat betreft de statistiek (bijlage) kan gemeld worden dat er 13 JIT's werden geteld waarbij België partij was. Dit wil zeggen dat dit instrument bijzonder populair en succesvol blijft in België, zoals voorheen.

Een tweede opmerking is dat Eurojust meer en meer actief betrokken wordt bij de voorbereiding, de redactie, de coördinatie enz. De financiering door Eurojust speelt hierbij ook een belangrijke rol.

Belangrijkste materies betreffen in 2018 drugs en witwassen. De meeste JIT's worden nog altijd afgesloten met de buurlanden (met Frankrijk: 5; Verenigd Koninkrijk: 1 en Nederland: 3).

Van de 13 protocollen was 1 protocol trilateraal (met het Verenigd Koninkrijk en Spanje). De overige waren allemaal bilateraal (zie tabel).

De twee nationale JIT-experten hebben deelgenomen aan de jaarlijkse expertmeeting in Driebergen op 25 en 26 januari 2018. Er was ook de deelname aan de "14th Annual meeting of JIT-experts" in Den Haag op 6 en 7 juni 2018.

Jaarlijks wordt in januari ook les gegeven over de JIT's in het raam van de basisopleiding voor gerechtelijke stagiaires op het IGO (januari 2018).

Finaal dient vermeld dat de ADN nr. 1/2013 betreffende richtlijnen en modellenverzameling aan een update toe is (nieuwe modelovereenkomst, rechtspraak, financiering, enz...).

5.2 Videoconferentie

Een andere prioriteit voor de internationale sectie betrof de promotie voor en de bijstand bij de realisatie van videoconferenties.

De statistiek voor 2018 is abnormaal laag in vergelijking met de vorige jaren. Van de 49 aanvragen voor videoconferenties werden er 43 uitgevoerd. Er werden geplande videoconferenties geannuleerd zowel omwille van operationele als om technische redenen. De aanhoudende technische gebreken werden telkens aangekaart bij de bevoegde autoriteiten (ICT-dienst van de FOD Justitie), met wisselend succes.

Anderzijds is de internationale sectie, samen met de ICT-afdeling, bereid om de expertise ter beschikking te stellen van het project dat gelanceerd werd door het College van procureurs-generaal en de FOD Justitie tot installatie van meerdere videoconferentie-faciliteiten in België.

In vergelijking met de andere lidstaten van de EU en, in elk geval, met de buurlanden heeft België een ernstige achterstand in te halen inzake het gebruik van videoconferenties.

Titel 6 - De betrekkingen met de internationale instellingen

6.1 De internationale rechtsmachten

De interactie tussen het federaal parket en de internationale rechtsmachten (Internationaal Straftribunaal voor Rwanda, Internationaal Straftribunaal voor ex-Joegoslavië, Internationaal Strafhof) wordt besproken in hoofdstuk IX (De ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht), titel 3 (De betrekkingen met de internationale instellingen).

6.2 Het Europees Justitieel Netwerk

Het Europees Justitieel Netwerk (EJN) werd opgericht in de Europese Unie door het gemeenschappelijk optreden 98/428/JBZ van 29 juni 1998 tot uitvoering van de aanbeveling 21 uit het actieplan ter bestrijding van de georganiseerde misdaad dat in 1997 door de Raad goedgekeurd was, vervangen door het Raadsbesluit 2008/976/JBZ van 16 december 2008 inzake de versterking van Eurojust en het Europees Justitieel Netwerk zoals toegelicht in de COL 10/2012 van 25 juni 2012 van het College van procureurs-generaal. Dit netwerk werd op 25 september 1998 officieel ingehuldigd.

Het basisprincipe is zeer eenvoudig: het identificeren en het ondersteunen van de bevoegde autoriteiten die in elke lidstaat van de Europese Unie een fundamentele rol spelen op het gebied van de justitiële samenwerking in strafzaken, teneinde een netwerk van deskundigen op te richten voor de uitvoering van de rechtshulpverzoeken in strafzaken.

EJN is van een bijzonder belang doordat EJN het principe bevestigt van de rechtstreekse contacten tussen de bevoegde gerechtelijke autoriteiten van de Europese Unie. Het EJN is een informeel, dynamisch en horizontaal georganiseerd netwerk. Het netwerk beschikt enkel over een permanent secretariaat, dat ondergebracht is in hetzelfde gebouw als Eurojust in Den Haag.

Het doel van EJM is de justitiële samenwerking in strafzaken tussen de Lidstaten van de Europese Unie te vergemakkelijken. Daartoe stelt EJM juridische en praktische informatie ter beschikking van de lokale gerechtelijke autoriteiten. Deze terbeschikkingstelling gebeurt via een website (<http://www.ejm-crimjust.europa.eu>) die de instrumenten inzake informatie verzamelt, door het netwerk ontwikkeld, meer bepaald “de atlas” (waardoor de lokale bevoegde autoriteit kan geïdentificeerd worden in het kader van de behandeling van een rechtshulpverzoek) en de “Belgische fiches” (die voor ieder land informatie verstrekken over de meest frequent gevraagde onderzoeksdaten).

Het actualiseren van de informatie op de EJM-website wordt in elke lidstaat door de nationale autoriteiten uitgevoerd. In België wordt deze opdracht door een federale magistraat gecoördineerd. Hij heeft bijgevolg de functie van nationale correspondent voor EJM. De actualisatie zelf wordt uitgevoerd door de tool-correspondent.

EJM biedt voornamelijk, via de contactpunten, een operationele bijstand in het kader van de rechtshulpverzoeken.

De nationale contactpunten worden door iedere Lidstaat aangesteld onder de centrale autoriteiten, belast met de internationale justitiële samenwerking, de gerechtelijke autoriteiten en andere bevoegde autoriteiten die een specifieke verantwoordelijkheid dragen op het gebied van de internationale justitiële samenwerking in het algemeen of in de strijd tegen bepaalde vormen van zware criminaliteit, zoals georganiseerde misdaad, corruptie, drugshandel of terrorisme.

In België zijn er 18 contactpunten aangeduid, waaronder 10 leden van het federaal parket. De andere contactpunten zijn leden van de FOD Justitie en van het parket-generaal van Gent.

De federale magistraten komen zeer regelmatig tussen als Belgisch contactpunt op verzoek van de buitenlandse gerechtelijke autoriteiten.

Het aantal tussenkomsten kan echter moeilijk in cijfers bepaald worden, aangezien vele tussenkomsten per telefoon of per e-mail plaatshebben. Wanneer de verzoeken tot tussenkomst echter omvangrijker zijn en uitsluitend van EJM-leden afkomstig zijn, worden soms dossiers geopend. Zo werden in 2018, 43 nieuwe dossiers geopend.

Het federaal parket doet trouwens vaak een beroep op het netwerk van contactpunten van EJM in het kader van zijn opdracht de internationale samenwerking te vergemakkelijken in het belang van de Belgische gerechtelijke autoriteiten. Het aantal keren dat het federaal

parket zich richt tot een buitenlands EJM-contactpunt is hoog, maar kan niet in cijfers uitgedrukt worden omdat de dossiers met verzoek tot ondersteuning geopend worden op basis van de autoriteit die de ondersteuning aanvraagt en niet op basis van het middel dat aangewend wordt om deze ondersteuning te verzekeren.

De contactpunten vergaderen drie maal per jaar om hun kennis over de verschillende juridische systemen die in de Europese Unie worden toegepast, uit te wisselen, om de problemen, ontstaan bij de tenuitvoerlegging van de rechtshulpverzoeken te onderzoeken en om oplossingen voor te stellen in geval van conflict.

Deze bijeenkomsten bieden eveneens de gelegenheid om informatie over de juridische stelsels van de andere Lidstaten te bekomen en de andere EJM-contactpunten te ontmoeten teneinde een gepersonaliseerd en efficiënt netwerk op te bouwen.

Er waren 2 plenaire vergaderingen: de “50th Plenary Meeting and the 20th Anniversary of EJM” in Sofia van 27 t.e.m. 29 juni 2018 en de “51th Plenary Meeting” van 21 t.e.m. 23 november 2018 in Wenen. Er was de “10th National Correspondents Meeting” in Den Haag op 17 oktober 2018. De vergadering van Belgische EJM-contactpunten vond plaats op het federaal parket op 26 oktober 2018. Er was een bijeenkomst van de EJM e-Evidence Working Group op 17 en 18 september 2018 in Den Haag.

Van deze bijeenkomsten wordt verslag uitgebracht in de driemaandelijkse overlegvergadering internationale samenwerking op de FOD Justitie.

6.3 Eurojust

Op 1 maart 2016 trad de Potpourri II-wet van 5 februari 2016 (*BS 19.02.2016*) in werking. Deze wet wijzigde een aantal modaliteiten met betrekking tot de werkzaamheden en de samenstelling van het Belgische bureau bij Eurojust. Zo had de kaderuitbreiding van het federaal parket van 24 naar 28 magistraten als gevolg dat de twee magistraten bij Eurojust nl. het Belgische lid en zijn adjunct, waarvan de laatstgenoemde functie specifiek gecreëerd werd met de PP II-wet, onder de federale magistraten moesten worden aangewezen.

Het voormalige Belgische lid van Eurojust werd benoemd tot een hoge functie bij de Verenigde Naties in New York, en de Seconded National Expert keerde op het einde van haar mandaat van 4 jaar terug naar het parket van Brugge.

Inmiddels werd op 1 april 2017 vooreerst een federale magistraat door de minister aangewezen als adjunct-lid van het Belgische bureau bij Eurojust, en vervolgens, op 1

december 2017, een federale magistraat als Belgisch lid van Eurojust (memo 778/2017 betreffende Eurojust).

In 2018 werd er geen parketjurist van het federaal parket aangesteld bij de Belgische desk van Eurojust. Het statuut van deze parketjurist is niet geregeld en er werd geen vacature open verklaard.

De 2 nationale correspondenten bleven in functie als bevoorrechte gesprekspartners van het Belgische bureau bij Eurojust.

Zowel het lid als het adjunct-lid evenals de administratieve assistente oefenen hun ambt voltijds uit op de zetel in den Haag. De Minister heeft ter zake beslist voor wat betreft het adjunct-lid.

Uit de statistiek van 2018 blijkt dat zowel de verzoeken aan Eurojust als de verzoeken van Eurojust m.b.t. de operationele dossiers gestegen zijn. Deze opmerking geldt ook voor het aantal coördinatievergaderingen waarbij België betrokken was. Bij de beoordeling van de samenwerking met het Belgische bureau moet rekening worden gehouden met het feit dat 2017 als overgangsjaar beschouwd kan worden, nu twee magistraten Eurojust verlieten en vervangen werden door twee andere magistraten.

Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat de hoger genoemde Potpourri II-wet een aantal wijzigingen heeft doorgevoerd die de centrale rol van het federaal parket in de internationale samenwerking bevestigen en die gevolgen hebben op de werking van het Belgische bureau bij Eurojust.

In 2017 werd, om de praktische samenwerking uit te klaren, een bijzondere dienstnota opgesteld die besproken werd op de ENCS-vergadering van 15 december 2017 en gefinaliseerd werd op 7 februari 2018 (memo 797/2018).

Deze dienstnota beschrijft de context van de nieuwe wetgeving, de wetgeving, de samenstelling van het Belgische bureau en de organisatie van het federaal parket, de basisprincipes, de uitvoering van de verzoeken van en aan Eurojust, de rol bij de coördinatievergaderingen, de rol bij de oprichting van of deelname aan Joint Investigation Teams (JIT's), de gegevensuitwisseling (fiches), de samenwerking met het bureau van Europol (protocol), de functionering van het ENCS, de rapportage van de interne taakverdeling van de Belgische desk bij Eurojust.

Volledigheidshalve worden ook meer praktische zaken geregeld zoals de niet-beschikbaarheid, het verlof, de dienstreizen, de opleidingen en de afwezigheid ingevolge ziekte.

Twee punten die nog verder moeten worden uitgewerkt, betreffen de organisatie en de taakverdeling in het Belgische bureau bij Eurojust en de procedure van rapportage, evaluatie en toezicht (zie ook wetsvoorstellen ter verbetering van de werking federaal parket – College PG 24/08/2017).

De interne organisatie zou ook de specialisatie, de materies, de kwaliteitsvereisten, de aanpak van een beleidsplan, ... moeten bevatten.

Wat betreft de communicatie, zij het van operationele, tactische of strategische aard (het onderscheid is soms moeilijk te maken), wordt door het College van procureurs-generaal en de federale procureur één lijn voorgesteld en dit is via het federaal parket, die op zijn beurt zal uitmaken of het College van procureurs-generaal dient ingelicht (d.w.z. één lijn!).

Wat betreft de rapportage werd geopteerd voor een jaarlijks beleidsplan, eerder dan de tweemaandelijks verslagen zoals nu het geval is (voorstel amendering van art. 309ter §4 Gerechtelijk Wetboek).

Bovendien dient het Belgische lid zesmaandelijks verslag uit te brengen aan de federale procureur om het beleidsplan te toetsen.

Wat betreft de evaluatie, werd geopteerd voor een dubbele evaluatie, meer bepaald jaarlijks, door het College van procureurs-generaal in haar jaarverslag op basis van het beleidsplan en door de federale procureur op het einde van het mandaat (art. 259*undecies*).

Voor gedetailleerdere statistieken in verband met de dossiers die door het Belgische bureau bij Eurojust werden behandeld, wordt verwezen naar het tweemaandelijks en jaarlijkse verslag dat het Belgische lid aan de minister van Justitie, de procureur-generaal van Gent en de federale procureur moet richten.

De federale magistraten moeten zich meer en meer naar Den Haag of naar aangrenzende landen verplaatsen om assistentie te verlenen bij vergaderingen die door Eurojust (of door Europol) worden belegd.

In 2018 werden 28 operationele en/of coördinatievergaderingen die door Eurojust in Den Haag (Nederland) of in andere landen werden georganiseerd voorbereid en opgevolgd door de federale magistraten.

In het kader van het Eurojust National Coordination System (ENCS), werden bij het federaal parket 2 vergaderingen gehouden op 23 maart en 28 september 2018.

6.4 De Europese Unie

Op uitnodiging van het Directoraat-generaal Wetgeving en Fundamentele Rechten en Vrijheden van de FOD Justitie namen de federale procureur en de federale magistraten deel aan verschillende werkgroepen opgericht binnen de Europese Unie.

Deze werkgroepen hebben meestal tot doel Europese overeenkomsten uit te werken die verband houden met materies die binnen de bevoegdheden van het federaal parket vallen of, meer algemeen gesteld, te maken hebben met de strafprocedure of met de internationale rechtshulp.

Het gaat voornamelijk om voorbereidende vergaderingen ten behoeve van het Comité Article Trente-Six (C.A.T.S.) en van de Copen-meetings.

Titel 5 - Opdrachten van het federaal parket inzake internationale politiesamenwerking

7.1 Europol

Voor de deelname van de federale politie aan strategische analyses op gerechtelijk vlak en aan de AWF (Analytical Working Files: operationele misdaadanalyses die verband houden met een specifiek crimineel fenomeen dat onder de bevoegdheid van EUROPOL valt) moet de federale procureur zijn toestemming geven, in overleg met de procureur-generaal van Gent.

Sedert enkele maanden is er niet langer sprake van “Focal Points” (FP) maar van “Analyseprojecten” (AP’s). De gegevens over het aantal Analyseprojecten (28) dat in 2018 behandeld werd, vindt men terug in tabel 5.17 van de bijlagen.

Op 24 september 2018 vond de evaluatie plaats van de MOU tussen de Belgische desk van Eurojust en die van Europol.

7.2 Interpol

De federale procureur diende in 2018 geen toelating te geven voor de deelname van de federale politie aan operationele analyses van verschillende misdaadfenomenen die door Interpol werden uitgevoerd.

7.3 Betrekkingen met de verbindingsofficieren

In 2018 werden de posten in Algerije, Brazilië, Spanje en Turkije vacant verklaard.

In 2018 werd tevens voorgesteld om een nieuwe post te openen in het Verenigd Koninkrijk (n.a.v. de Brexit). Inmiddels heeft de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken deze beslissing genomen.

Het federaal parket speelde een actieve rol bij de totstandkoming van de nieuwe ministeriële omzendbrief betreffende de Belgische verbindingsofficieren. Deze omzendbrief kent overigens een belangrijkere rol toe aan de federale procureur op het vlak van de evaluatie van het netwerk, de aanwijzing of selectie, de centrale operationele rol en aanspreekpunt, het advies voor accreditatie, de vorming en tot slot de evaluatie en controle. In 2018 werd door het federaal parket een advies geformuleerd betreffende de samenwerking met de Belgische verbindingsofficieren.

Elk jaar nemen de Belgische verbindingsofficieren in het buitenland deel aan een terugkomweek in België. Die werd gehouden van 16 t.e.m. 20 april 2018. Het federaal parket werd uitgenodigd op een ontmoeting met de verbindingsofficieren op 16 april 2018.

De magistraten van het federaal parket en vooral van de internationale sectie hebben zeer regelmatig contact met de Belgische verbindingsofficieren, hetzij op verzoek van de Belgische gerechtelijke autoriteiten, hetzij ambtshalve in het kader van hun eigen dossiers. Het is onmogelijk om al die contacten in cijfers weer te geven, aangezien vaak telefonisch of per e-mail wordt gewerkt.

De federale procureur ontvangt regelmatig verslagen die door Belgische verbindingsofficieren in het buitenland worden opgesteld en verband houden met gerechtelijke materies. Die rapporten worden onverwijld naar de gerechtelijke of politievorming gestuurd die de daarin vermelde informatie kan exploiteren. In de referentieperiode 2018 werden in 35 dossiers verslagen naar het federaal parket gestuurd.

De adviesbevoegdheid inzake de accreditatie van de buitenlandse verbindingsofficieren wordt gezamenlijk en in overleg met de procureur-generaal van Gent uitgeoefend.

De federale procureur ontving in 2018 twee verzoeken om advies inzake de accreditatie van een buitenlands verbindingsofficier voor België, namelijk van Turkije en Georgië.

De directie internationale politiesamenwerking van het commissariaat-generaal van de federale politie (CGI) organiseert jaarlijks een bijeenkomst van alle buitenlandse verbindingsofficieren die in België geaccrediteerd zijn, of ze nu op post zijn in België of in het buitenland (Den Haag of Parijs). Het federaal parket werd in 2018 niet uitgenodigd voor deze ontmoeting.

Wat betreft het gemeenschappelijk gebruik van het netwerk van Benelux-verbindingsofficieren, werd op 29 april 2011 een uitvoeringsafspraken ondertekend en op 16 januari 2014 een werkafspraken. Tekst en uitleg werd verspreid binnen het openbaar

ministerie via memo 485/2014. Regelmatig vernemen we positieve signalen over de praktische toepassing van deze werkafspraken.

7.4 Betrekkingen met de federale politie

Het federaal parket wordt regelmatig op de hoogte gehouden van internationale signalementen met betrekking tot personen of goederen die niet in België gelokaliseerd kunnen worden.

Het CGOT vraagt het advies van de federale procureur voor elk signalement van een persoon die hoofdzakelijk van terrorisme, schendingen van het internationaal humanitair recht en/of oorlogsmisdaden verdacht wordt.

In 2016 kreeg de federale procureur meer dan 2000 adviesaanvragen. Na overleg tussen het federaal parket, CGOT en de Dienst Vreemdelingenzaken werd een nieuwe werkwijze op punt gesteld. In 2018 werden 121 dossiers “signalementen” geopend.

De buitenlandse rechtshulpverzoeken die via het politiekanaal (Interpol) worden verzonden, worden door DGJ/DJO aan het federaal parket toegestuurd. In 2018 waren er 3.

Ze worden op het federaal parket identiek behandeld als de verzoeken die via andere kanalen worden toegestuurd, ware het niet met de bijkomende moeilijkheid te moeten achterhalen via welk kanaal het origineel van het rechtshulpverzoek werd overgemaakt.

Het federaal parket was ook in 2018 vragende partij voor een nauwere samenwerking met de verschillende geledingen van de federale politie op het vlak van de internationale samenwerking, buiten het bestaand structureel overleg (bijv. Overleggroep Flore-Dernicourt, ENCS, Justipol, jaarlijks overleg met Belgische en buitenlandse LO's,...).

Titel 8 - Centraal contactpunt en expertise

Om de opdracht tot het faciliteren van de internationale samenwerking te kunnen volbrengen, beschikt het federaal parket over een gespecialiseerde documentatie inzake rechtshulp in strafzaken: referentiewerken, rechtspraak, modellen van internationale rechtshulpverzoeken en specifieke documentatie over de in verschillende landen geldende wetgeving.

Om hun voortgezette opleiding te waarborgen en een bepaalde expertise te verwerven in de materies die direct onder hun bevoegdheid vallen, nemen de federale magistraten regelmatig deel aan internationale conferenties.

Buiten de verplaatsingen in het kader van de opdrachten tot het vergemakkelijken van de internationale samenwerking, de uitvoering van internationale rechtshulpverzoeken of de vergaderingen op Eurojust, Europol of in het raam van het Europees Justitieel Netwerk, namen de federale procureur en verschillende federale magistraten deel aan internationale bijeenkomsten of conferenties, in België of in het buitenland, waarvan de voornaamste thema's verband houden met de bevoegdheid van het federaal parket.

In 2018 werd, zoals hoger reeds aangehaald, veel aandacht besteed aan de toepassing van het Europees onderzoeksbevel en de wetwijziging betreffende Eurojust.

Titel 9 – Bijzondere opdrachten A

9.1. De nationale DNA-cel

9.1.1. Wettelijk kader

De nationale DNA-cel werd opgericht bij de DNA-wet van maandag 7 november 2011 houdende wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-analyse in strafzaken en toepasbaar gemaakt bij het KB van 17/07/2013 houdende de uitvoering van deze wet.

Deze wijziging had als doel de DNA-procedure te vereenvoudigen en doeltreffend te laten verlopen.

Bij haar oprichting op 1 januari 2014 werd de nationale DNA-cel, in overleg met het College van procureurs-generaal en de federale procureur, voorlopig bij het federaal parket ondergebracht.

Het belang van de cel bij de identificatie van verdachten werd duidelijk toen ze haar rol speelde na de terreuraanvallen van 13/11/2015 (Parijs) en 22/03/2016 (Brussel).

Sinds 10 juni 2017 is de nationale DNA-cel geïntegreerd in het federaal parket en sinds januari 2018 maakt zij deel uit van de sectie Internationale samenwerking en Bijzondere opdrachten.

9.1.2 De belangrijkste taken van de nationale cel zijn (art. 3bis §2 DNA-wet):

1. het toekennen van de DNA-codenummers;
2. het beheren van een gegevensbank die de met de DNA-codenummers gecorreleerde administratieve gegevens bevat;
3. de coördinatie en het beheer van de uitwisseling en overdracht van informatie in verband met de vergelijkingen van gegevens geregistreerd in de nationale DNA-gegevensbanken tussen de dienst die de nationale DNA-gegevensbanken beheert, de betrokken magistraten en de erkende laboratoria;

4. de coördinatie en het beheer van de referentiestalen en de opdrachten inzake DNA-onderzoek met betrekking tot veroordeelden;
5. het opstellen van pro justitia's waaruit de overeenstemming van het DNA-codenummer en de naam van de betrokken persoon blijkt;
6. het adviseren van het College van procureurs-generaal inzake het strafrechtelijk beleid met betrekking tot de identificatieprocedure via DNA-onderzoek in strafzaken.

Om bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de rechten van de rechtsonderhorigen (zowel verdachten als veroordeelden) maximaal te waarborgen kent de Nationale cel op nationaal niveau een unieke DNA-BE-code toe in een vroeg stadium van de procedure en gaat ze tot een eventuele identificatie over in geval van een match in een cluster.

Daartoe werd een DNA-applicatie ontworpen door de Nationale cel in samenwerking met de informaticadienst (ICT) van de FOD Justitie en die van (OMP) het College van procureurs-generaal. Op die manier is de Nationale cel uitgegroeid tot het zenuwcentrum voor het toekennen van de unieke DNA-codenummers die de identificatie van een verdachte of veroordeelde persoon mogelijk maken na een positieve DNA-vergelijking.

De door de Nationale cel beheerde DNA-applicatie betreft een nationaal bestand van de DNA-codenummers dat verbonden is met de gegevensbank ADBA van de parketten (opvragen van identiteitsgegevens en notitienummers). Ze is toegankelijk voor de magistraten van het openbaar ministerie en bepaalde leden van de administratie. De onderzoeksrechters hebben er nog altijd geen toegang toe aangevraagd. Deze applicatie biedt de mogelijkheid een DNA-code en uniforme documenten (apostilles, vorderingen, brieven) aan te maken, alsook de DNA-historiek van elke verdachte/veroordeelde persoon te raadplegen.

Dit jaar is de nationale cel bovendien ermee doorgedaan geprivilegieerde contacten met de lokale DNA-cellen op te bouwen.

In elk (en, in afwachting van een interne herstructurering van de parketten, soms in elke afdeling van het) parket werd inderdaad een lokale cel opgericht. Bij deze lokale cellen komen onder meer alle verslagen binnen met betrekking tot de DNA-identificatieprocedure voor het betrokken arrondissement. De Nationale DNA-cel ontwikkelt met de lokale cellen een uitwisseling van informatie en expertise en ziet erop toe dat de DNA-

identificatieprocedure in strafzaken correct wordt toegepast door de parketten van de verschillende arrondissementen.

Er wordt niettemin vastgesteld dat de lokale cellen de door de nationale DNA-cel geboden mogelijkheden inzake de oplossing voor eventuele problemen waarmee zij worden geconfronteerd niet voldoende benutten. Binnenkort krijgen de lokale cellen een nieuw dienstenaanbod om ze te helpen en om een uniformisering van de praktijken te verzekeren.

9.1.3 Samenstelling

Op 1 januari 2018 telde de nationale DNA-cel twee federaal magistraten, Bernard MICHEL en Luc DE HOUWER, en drie administratieve personeelsleden (1 niv. A2, Dirk VANBINST, 1 niv. B, Karin DELEU en 1 niv. C, Mila OLJACA). De twee administratieve personeelsleden van niv. C, die in de zomer van 2017 de nationale cel hebben verlaten, zijn nog steeds niet vervangen.

Het laatste personeelslid van niv. C was trouwens sedert 26/06/2017 in langdurig ziekteverlof. Na haar terugkeer op 1 december 2018, is deze persoon toegewezen aan de sectie B/F en niet langer aan de nationale DNA-cel.

In januari 2018 wees de federale procureur ook Patricia NEVE aan als DNA-referentiemagistraat ter vervanging van Bernard MICHEL.

De nationale DNA-cel geniet van tijd tot tijd eveneens de ondersteuning van een parketjuriste, Coralie CAUCHY.

Vanaf 5 maart 2018 kreeg de nationale DNA-cel daarentegen versterking van een niv. C, Nancy GOEGAN (die zonet haar functie bij het federaal parket weer opgenomen had).

Midden juni 2018 werd de niv. B op het federaal parket intern geswitcht met een niv. C, Dirk FONTAINE, van de sectie BOM.

Op 1 december 2018 kreeg de nationale DNA-cel versterking van een niv. B, Ludivine ADAM (voormalig verantwoordelijke voor de lokale DNA-cel van Brussel), gedetacheerd van het parket van Brussel.

Op 31 december 2018 bestaat de nationale DNA-cel dus uit 2 DNA-referentiemagistraten, voor het beleidsaspect en 4 administratieve medewerkers, voor het dagelijkse beheer (1 niv. A2, 1 niv. B en 2 niv. C).

9.1.4 Statistieken voor het jaar 2018

In 2018 heeft de DNA-webapplicatie 2.644 verdachte personen geregistreerd, d.w.z. dat er 2.644 nieuwe codes werden toegekend. Het gaat om personen die de DNA-procedure 'afname van een verdachte persoon' ondergingen (hetzij op verzoek van het openbaar ministerie, hetzij op verzoek van een onderzoeksrechter). Er dient opgemerkt te worden dat 10 codes gedeactiveerd werden op verzoek van een lokale cel.

In 2018 registreerde de DNA-applicatie 4.660 veroordeelde personen. Er werden dus 4.660 DNA-BE-codes aan veroordeelde personen toegekend om in de gegevensbank "Veroordeelden" van het NICC te worden ingebracht. Er dient hier ook opgemerkt te worden dat 16 codes gedeactiveerd werden op verzoek van een lokale cel.

Het is interessant om op te merken dat voor 6.751 veroordeelden de bestaande DNA-BE-code uit eerdere veroordelingen is hergebruikt voor een "nieuwe" veroordeling en meerdere malen voor bepaalde personen, d.w.z. in totaal 6.989 verlengingen voor deze 6.751 veroordeelden.

In 2018 werden er 657 profielen van verdachten naar de DNA-gegevensbank veroordeelden overgebracht.

De Nationale Cel heeft 4.216 doosjes met het DNA van veroordeelde personen ontvangen teneinde die te laten analyseren door Eurofins in Ebersberg (Duitsland), het enige DNA-labo belast met de analyse van DNA-stalen veroordeelde personen. De samenwerking met dit Duitse, erkende DNA-labo verloopt harmonieus.

Het is niettemin nodig er de aandacht op te vestigen dat de vermeldingen met betrekking tot bijna een derde van de door de nationale DNA-cel ontvangen doosjes niet overeenstemmen met wat wettelijk voorgeschreven is. De politiediensten hebben zich op dit punt sedert 2014 niet verbeterd.

Het onderzoek dat in april-juli 2017 is uitgevoerd, blijft geldig.

Het NICC heeft 1.550 clusters met matches tussen een of meer DNA-sporen en een referentieprofiel van een veroordeelde/verdachte persoon naar de Nationale Cel gestuurd.

De Nationale Cel heeft 1.781 identificatie-pro justitia's opgesteld voor 1.374 verschillende DNA-BE-codes (d.w.z. geïdentificeerde personen). De pro justitia's werden vervolgens naar elke bij de cluster betrokken magistraat-titularis verzonden.

Sinds 1 september 2018 wordt de gegevensbank Vermiste Personen (M.P. Missing Persons) geactiveerd door het NICC DIS.

Deze gegevensbank leverde 7 DNA-overeenkomsten op, waarvan 6 clusters en 1 pedigree.

De nationale cel heeft 6 pro justitia's (clusters) opgesteld met betrekking tot een match in een M.P.-dossier, d.w.z. een M.P.-spoor met een ander spoor of het profiel van een al eerder geïdentificeerde persoon. En 1 pro justitia (Pedigree) met betrekking tot een match van het DNA van verwante personen met een M.P.-spoor.

Deze pro justitia's zijn vervolgens naar elke magistraat-titularis gestuurd die betrokken is bij de cluster of pedigree, evenals telkens naar de cel vermiste personen van de federale politie.

In de DNA-webapplicatie hebben 24 verwante personen een DNA-BE-MP-code ontvangen voor 13 dossiers inzake vermiste personen.

Evolutie van de cijfers in vergelijking met de vorige jaren:

	2014	2015	2016	2017	2018
1. verdachten (creatie)	1.972	2.178	1.956	1.787	2.664
2. veroordeelden (creatie)	7.022	6.219	6.813	7.102	4.660
3. veroordeelden (hernieuwing)	/	1.323	839	1.152	6.751
4. overdracht verdachten naar veroordeelden	20	324	585	871	657
5. ontvangen stalen	2.351	3.859	4.890	4.752	4.216
6.clusters	534	1.527	1.572	1.463	1.550
7. identificatie	534	1.947	1.872	1.695	1.781
8. DNA-BE-MP (oprichting)	/	/	/	/	24
9. MP Pedigree	/	/	/	/	1

9.1.5 De geautomatiseerde internationale uitwisseling

Deze uitwisseling volgt uit het Verdrag van Prüm van 27/05/2005 dat een geautomatiseerd samenwerkings- en informatie-uitwisselingssysteem tussen de Lidstaten heeft opgezet, waaronder DNA-profielen.

In 2018 hebben zes Lidstaten zich aangesloten bij de geautomatiseerde internationale DNA-uitwisseling (Prüm).

Eind 2018 organiseert België deze Prüm-DNA-uitwisseling met 13 Lidstaten: Duitsland, Oostenrijk, Spanje, Estland, Frankrijk, Letland, Luxemburg, Nederland, Polen, Portugal, Republiek Tsjechoë, Roemenië en Zweden.

Zoals vermeld in vorige verslagen zijn er nog verbeterpunten voor een doeltreffendere uitwisseling en de interne en externe opvolging ervan.

Voor het jaar 2019 is er een nieuwe lijst met prioriteitslanden opgesteld in overeenstemming met het NICC en in overleg met de federale politie (CGI)

Het federaal parket volgt deze weg verder ook al zijn het informaticasysteem en het proces niet aangepast op een performante uitwisseling op deze schaal, rekening houdend met de redelijk verwachtingen van de nationale en internationale partners.

Het is in 2018, bij gebrek aan een adequaat IT-instrument, inderdaad nog altijd niet mogelijk het aantal 'internationale hits' en de daaruit voortvloeiende behandelingslast te kennen, want een internationale hit is per definitie geënt op een 'nationale' cluster.

In het kader van de internationale uitwisseling is de Nationale DNA-cel voor België het door het Verdrag van Prüm vereiste enige toegangspunt. Na geautomatiseerde vergelijking verzonden DNA-rechtshulpverzoeken gaan dan ook via de Nationale DNA-cel. Die verzoeken stuurt de Nationale cel vervolgens naar de NICC-gegevensbank (NICC DIS) om de DNA-match die aan de basis ligt van het verzoek wetenschappelijk te valideren. Wanneer de match het referentieprofiel van een in de Belgische databanken bekende verdachte of veroordeelde Belg bevat komt de Nationale cel eveneens tussen om de pro justitia van identificatie op te stellen en naar de Lidstaat te sturen. De Nationale cel deelt vervolgens aan de verzoekende staat mee tot welk parket hij zich moet richten om aanvullende informatie te verkrijgen over de persoon wiens naam in de pro justitia vermeld staat.

De Nationale cel speelt eveneens een rol als het gaat om een geautomatiseerde internationale briefwisseling waarbij België betrokken is, want na de cluster van het NICC

te hebben ontvangen en de pro justitia van identificatie te hebben toegevoegd, deelt de cel alle informatie mee aan de magistraten-titularissen die bij de cluster betrokken zijn.

Deze procedures zijn dus ingewikkeld en de Nationale DNA-cel beschikt niet over een computerprogramma dat het mogelijk maakt om Commissie verzoeken om wederzijdse bijstand inzake DNA 'op te sporen' en te allen tijde te weten welke instantie (NICC, lokaal parket, verzoekende instantie, enz.) moet reageren in de keten van de behandeling van het verzoek. Zo is het bij het sturen van een herinnering door de verzoekende Staat momenteel bijvoorbeeld onmogelijk te weten hoe ver men staat in de procedure en of het verzoek wel degelijk door het lokale parket behandeld werd of niet. Dit probleem zal waarschijnlijk nog groter worden naarmate er automatische uitwisseling met nieuwe lidstaten komt.

Zoals in 2016 al werd aangegeven, heeft de federale procureur de aandacht van het College van procureurs-generaal op deze kwestie gevestigd, en het College heeft ermee ingestemd het probleem op de lijst van ICT-prioriteiten voor het openbaar ministerie te plaatsen. Het is inderdaad van het allergrootste belang een structurele oplossing te vinden om de huidige en toekomstige internationale uitwisselingen zo goed mogelijk te beheren. Binnen deze context versterkt de nationale DNA-cel de contacten om tot een duurzame ICT-oplossing te komen.

Een ander probleem dat de Nationale cel ondervindt, is het willekeurige gebruik van beveiligde kanalen zoals SIENA, Interpol 24/7 of andere door sommige lidstaten om hun verzoek over te maken. Momenteel stemt CGI ermee in deze verzoeken via hun kanaal SIENA te ontvangen en vervolgens over te maken aan de Nationale DNA-cel, maar het gaat slechts om een tijdelijke oplossing.

De verantwoordelijken van CGI en de nationale DNA-cel werken aan een nieuwe methodologie die beter aangepast en doeltreffender is (customer-friendly). Het SIENA-ontwerpprotocol is momenteel dus geen prioriteit meer.

CGI stelt voor om zich voor STEP 2 meer te richten op de procedures die bij het merendeel van de Europese partners worden toegepast en zo veel mogelijk de mogelijkheden uit te werken die de huidige informatie-uitwisselingssystemen van de politie bieden, zoals bijvoorbeeld die uit het Zweedse kaderbesluit.

Er zal een aangepast proces worden uitgewerkt in samenspraak met het DNA-expertisenetwerk.

9.1.6 Ontwikkeling van meer punctuele projecten

9.1.6.1 ISF-AMIF-project: internationale DNA-opvolging

Wegens het gebrek aan een performant informaticasysteem om de internationale DNA-uitwisselingen te monitoren, voert het federaal parket de inspanningen op om een doeltreffende tool te ontwikkelen.

Eind maart 2018 heeft het NICC contact opgenomen met het federaal parket om mee te delen dat het ISF nieuwe Europese financieringsmiddelen openstelde voor de indiening van projecten tot 2022.

Het federaal parket heeft vervolgens, in samenwerking met het NICC en de FOD Justitie een project ingediend met als doel een informaticasysteem uit te werken voor het beheer van DNA-informatie-uitwisselingen.

Het ISF-AMIF heeft het project geselecteerd en een subsidie toegekend ten bedrage van 75% van het gehele project met een maximum van € 150.000 op een totaalbudget van € 200.000.

Met een dergelijk systeem voor documentbeheer wordt de opvolging mogelijk van alle briefwisseling in verband met de geautomatiseerde internationale DNA-uitwisseling voor diensten die voor deze uitwisseling verantwoordelijk zijn, namelijk de nationale DNA-cel, de lokale DNA-cellen en de dienst van de NICC-gegevensbanken.

Bovendien biedt het systeem dat wordt uitgewerkt preciezere statistiekgegevens over de internationale uitwisseling van DNA-gegevens in België, waarmee de werking ervan kan worden verbeterd.

Deze tools zorgen bovendien voor betere kwaliteit en een snellere verwerkingstijd van buitenlandse aanvragen en een doeltreffendere strijd tegen terrorisme, grensoverschrijdende criminaliteit en illegale migratie.

Het project is in afwachting van goedkeuring door het Stuurcomité van het ISF-AMIF en groen licht van de inspecteur van financiën van de FOD Justitie wat het financieringsluik betreft.

9.1.6.2 DNA-gegevensdatabank “Vermiste Personen”

Op het vlak van de implementatie van de gegevensdatabank Vermiste Personen (wet van 09/04/2017 tot wijziging van de wet van 21 december 2013 betreffende de oprichting van een DNA-gegevensdatabank “Vermiste Personen”) heeft het NICC DIS deze gegevensdatabank in september 2018 uitgevoerd. Sindsdien hebben de eerste hits, verschillende “identificaties” plaatsgevonden en zijn enkele cold-cases opgelost.

9.1.6.3 DNA-gegevensdatabank “Intervenanten”

De nationale cel neemt bovendien deel aan de ad-hoc-werkgroep die belast is met het opstellen van het koninklijk besluit ter uitvoering van de gegevensbank “Intervenanten” (wet van 17/05/2017 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-onderzoek in strafzaken, met het oog op de oprichting van een DNA-gegevensbank "Intervenanten"). Deze werkgroep brengt vertegenwoordigers van de magistratuur, de politie, de gegevensbanken van het NICC, het DNA-labo van het NICC, het departement criminologie van het NICC, de dienst gerechtskosten FOD Justitie en het kabinet van de minister bijeen.

9.1.6.4 PRIONICS-DNA-doesjes

Eind 2018 wees de cel overheidsopdrachten & aankoopbeleid van de FOD de nationale DNA-cel erop dat de lopende overeenkomst (Prionics, doesjesleverancier) op 24 januari 2018 afliep en dat de ‘verlengings’-procedure (overheidsopdracht gegund aan Eurofins Ebersberg) wegens een computerbug opnieuw moest worden opgestart. Om die reden werd er een overbruggingsovereenkomst voorgesteld en ingevoerd na goedkeuring van de inspectie van financiën.

Er staan wijzigingen gepland in het bestek alsook met betrekking tot de technische voorschriften op de kits voor DNA-afname.

Daarom heeft de nationale DNA-cel gevraagd om samen te zitten met een vertegenwoordiger van de doesjesleverancier om wijzigingen te vragen (zie deel 9.1.3., de vermeldingen op bijna een derde van de ontvangen doesjes zijn niet conform).

Ondertussen is het bedrijf Prionics overgenomen door Thermo Fisher Scientific. Ondanks twee vergaderingen, waarvan een met een vertegenwoordiger van het NICC, en meerdere beloftes in juni en september, is er eind 2018 niets veranderd.

Thermo Fisher Scientific heeft echter wel een nieuwe methode voor DNA-afname, die al met succes werd toegepast bij de aanslagen in Parijs (nov. 2015), verfijnd en aangeboden voor de afname van DNA op sporen en personen.

Een nieuwe afnamemethode moet evenwel besproken worden binnen het REN DNA. Helaas is de vergadering van het REN DNA die in september 2018 gepland stond, uitgesteld tot 2019 wegens langdurig ziekteverlof van de voorzitter. Thermo Fisher Scientific is op de hoogte gebracht dat het product door de Belgische DNA-laboratoria, de federale politie (LPTS) goedgekeurd moest worden en dat de technische beschrijving moest toelaten er gebruik van te maken. Vervolgens wordt er ten laatste eind 2021 een Europese openbare aanbesteding gelanceerd.

9.1.6.5 DAPIX LEA Europe

De nationale DNA-cel heeft ook aanvaard om deel te nemen aan een focusgroep (Working Party on Information Exchange and Data Protection, DAPIX) op Europees niveau. Op het voorbereidende werk te vergemakkelijken in het kader van de verdere ontwikkeling van Prüm, zijn er binnen DAPIX kleine denkgroepen opgezet met nationale experts. De Commissie van de Raad van de Europese Unie zelf reageerde positief op het idee. De Commissie is van mening dat de activiteiten van de discussiegroepen en DAPIX aanvullend zijn. De eerste vergadering wordt naar verwachting in de eerste helft van 2019 gehouden.

9.1.7 Doelstellingen voor het jaar 2019

1. Rekening houdend met de talrijke taken die haar werden toegewezen, moet een computerprogramma verlichting brengen bij het beheren van de informatiestroom op Belgisch en internationaal vlak. De toename van het aantal landen waarmee België binnenkort een geautomatiseerde uitwisseling van DNA-gegevens zal onderhouden maakt een dergelijke computertool absoluut noodzakelijk. De nationale DNA-cel werkt actief aan het vinden van een voldoende schenkende oplossing ten behoeve van het openbaar ministerie in zijn geheel en het imago van de instellingen ervan in het buitenland. Op het vlak van de geautomatiseerde Prüm-DNA-uitwisseling zal het jaar 2019 een continuïteitsjaar zijn wat betreft de uitbreiding van het aantal Prüm-partnerlanden. Het doel blijft om het ritme van de internationale uitwisselingen ten aanzien van het verleden te verhogen.

2. De evaluatiecommissie waarin het parket zal zetelen gaat in 2019 (opnieuw) van start. Het koninklijk besluit van 21/12/2018 betreft de nieuwe samenstelling van deze evaluatiecommissie die niet meer is samengekomen sinds augustus 2015.
3. De nationale cel zal op Europees niveau ook vertegenwoordigd zijn in de DAPIX-werkgroep (Step2 Prüm).
4. De nationale DNA-cel zal ook een actieve rol spelen in de vergaderingen van het DNA-expertisenetwerk dat in 2019 opnieuw zal samenkomen.
5. Betreffende de gegevensbank Vermiste Personen, zal de nationale DNA-cel werkvergaderingen houden met de betrokken partners.
6. Om de zichtbaarheid van de DNA-cel te verhogen zal ze deelnemen aan IGO-opleidingen en verschillende werkgroepen op dit gebied.
7. Een voorbereidende nota betreffende wetswijzigingen inzake DNA zal worden meegedeeld met het oog op de vorming van een toekomstige regering.

9.2 Toezicht op de politie

In hoofdstuk VIII wordt dieper ingegaan op dit onderwerp.

9.3 Slachtoffercel

Op 16 januari 2017 werd op de interne beleidscel beslist om de reeds bestaande interne SLO-cel uit te bouwen, te bestendigen en te versterken. Deze slachtoffercel werd opgericht mede als gevolg van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie naar de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 te Brussel.

De slachtoffercel werd samengesteld uit vier federale magistraten van de internationale sectie, één gedetacheerde inspecteur van de federale politie van Zaventem, twee parketjuristen en administratieve bijstand (1 personeelslid). In geval van nood kan de slachtoffercel beroep doen op de bijstand van gedetacheerde magistraten van de lokale parketten (al naargelang de lokalisatie van de aanslag of ramp). Dit operationeel netwerk dient nog verder te worden uitgebouwd.

De slachtoffercel is een bijstandsteam dat geactiveerd kan worden door de bevoegde gerechtelijke autoriteiten in geval van een aanslag of ramp, waarbij een misdrijf aan de basis ligt of kan liggen.

In eerste instantie gaat het om aanslagen of rampen in België waarbij er veel slachtoffers zijn (een minimumaantal wordt niet vooropgesteld).

In tweede instantie worden aanslagen of rampen in het buitenland, waarbij Belgische slachtoffers gevallen zijn, in aanmerking genomen. De aandacht wordt voornamelijk gevestigd op de aanslagen die als terroristische aanslagen erkend worden bij Koninklijk Besluit. Voor de opvolging van het luik m.b.t. de slachtoffers van deze erkende aanslagen wordt telkens een lid van de slachtoffercel aangeduid om de titularis van het dossier bij te staan.

Een derde missie van de slachtoffercel betreft het verlenen van advies aan de titularissen van de dossiers in verband met zware gewelddadigheden (moord, doodslag, gijzeling) gepleegd in het buitenland ten nadele van Belgen (toepassing art.10,5 en 12 VT.Sv.).

Het centrale idee achter deze bijzondere aandacht voor de rechten van de slachtoffers is gegroeid uit de ervaring met de behandeling van gelijkaardige onderzoeken zoals de busramp in Sierre, de treinrampen van Buizingen en Wetteren, de aanslag op MH17, enz... Uit deze ervaring is gebleken dat het luik slachtoffers in dergelijke dossiers een specifieke aanpak vergt door een ervaren of gespecialiseerde magistraat.

Deze opdracht en aanpak valt niet te combineren met de taken van de magistraat belast met het onderzoek (zeker niet in de crisisfase).

In 2018 werd de slachtoffercel, die sinds 22 maart 2016 was opgestart, verder uitgebouwd. De slachtoffercel heeft in 2018 enorm veel tijd geïnvesteerd in dit takenpakket, vaak ten koste van de andere opdrachten van de internationale sectie. Het is onbegonnen werk om verslag uit te brengen over alle projecten en meetings, maar toch beknopt enkele woorden over de belangrijke stappen.

De absolute prioriteit in 2018 bleef uiteraard de opvolging op de voet van het dossier m.b.t. de terroristische aanslagen te Brussel op 22 maart 2016, in nauwe samenwerking met de sectie terrorisme en de drie aangestelde onderzoeksrechters en de verschillende gespecialiseerde diensten (slachtofferonthaal, slachtofferhulp, commissie financiering slachtoffers, enz...). Het aantal slachtoffers van deze aanslagen is inmiddels opgelopen tot ongeveer 1000.

Een tweede prioriteit van de slachtoffercel betrof de actieve medewerking aan de opvolging van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie m.b.t. de slachtoffers. De Parlementaire Onderzoekscommissie heeft niet enkel aanbevolen om een slachtoffercel op te richten op het federaal parket (uitgevoerd) maar ook om een centrale slachtofferlijst bij te houden. Ook deze aanbeveling werd uitgevoerd samen met een werkgroep en in de vorm van een projectfiche gegoten. Er werd ook een projectfiche opgesteld voor wat betreft de afhandeling van de aanslagen in het buitenland.

Zoals u bekend, heeft de Minister van Justitie in maart 2018 de ontwikkeling van een centraal loket, waar slachtoffers met hun vragen in de postcrisisfase terecht kunnen, aan het federaal parket en de Gemeenschappen toevertrouwd. Dit project is nog “under construction”. Daarnaast heeft de slachtoffercel ook, in samenwerking met het expertisenetwerk van het College van procureurs-generaal (PG Brussel), deelgenomen aan andere werkgroepen die werden ingesteld door de strategische en technische werkgroep van de FOD Justitie die waakt over de opvolging van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie.

Een derde prioriteit betrof de opvolging door de slachtoffercel van de erkende terroristische aanslagen in het buitenland met Belgische slachtoffers in nauwe samenwerking met de titularissen van de sectie terrorisme. We denken hierbij voornamelijk aan de belangrijke aanslagen in Turkije (Istanbul op 01/01/2017), Zweden (Stockholm op 07/04/2017), Spanje (Barcelona op 17/08/2017) en de VS (New York op 31/10/2017), waarbij Belgische slachtoffers gevallen zijn.

En “last but not least”, vestig ik de aandacht op de actieve bijstand van de slachtoffercel aan de vele slachtoffers van de Bende van Nijvel einde 2017, vooraleer en nadat dit onderzoek gefederaliseerd werd (06/02/2018). De slachtoffercel heeft meegewerkt aan de verbetering en update van de slachtofferlijst, aan de installatie van een centraal mailadres en aan een drietal informatiesessies (Brussel, Dendermonde en Charleroi).

Tot slot wil ik benadrukken dat de gedetacheerde politie-inspecteur een onmisbare schakel is geworden van deze slachtoffercel. Willen we ook het ‘centraal loket’ uitbouwen zoals aanbevolen door de Parlementaire Onderzoekscommissie, dan is de slachtoffercel nog aan versterking toe.

Volledigheidshalve dient vermeld dat de slachtoffercel actief heeft geparticipeerd in de wijziging van de COL 17/2012 betreffende het waardig afscheid nemen (specifieke identificatieprocedure in geval van aanslagen of rampen).

9.4 Persdienst

De cel communicatie van het federaal parket bestaat uit twee federale magistraten, een communicatiedirecteur en een administratief bediende (half-tijd). Voor alle betrokkenen is dit een taak die zij bovenop hun normaal takenpakket bijnemen.

In principe is één federaal magistraat 15 dagen van persdienst. Deze dienst wordt 24/7 verzekerd. Dit betekent dat de persmagistraten ook tijdens het weekend, 6 maanden op één jaar van dienst zijn. En de directeur elke dag en elke nacht van de week, en soms ook de weekends, van dienst is.

Het federaal parket is voor de pers bereikbaar via een gsm-nummer – exclusief functioneel voor de pers - en een e-mailadres federal-prosecutor-office.press@just.fgov.be.

De cel Communicatie kan drie soorten persdossiers openen:

- Een persdossier D1 voor elk belangrijk dossier of item waarin het federaal parket heeft gecommuniceerd. Dit is het geval wanneer er beslist wordt om een persbericht te versturen of wanneer meerdere communicaties omtrent één onderwerp/dossier naar verschillende media/persagentschappen werden gedaan.
- In dit persdossier worden de persberichten bewaard, nota's van communicaties die er geweest zijn met de verschillende Persdiensten, maar ook aanhoudingsmandaten, beslissingen van de raadkamer, kamer van inbeschuldigingstelling, vonnissen en arresten,

enz. van de dossiers in kwestie. Met andere woorden gaat het om alle documenten die kunnen dienen om een correcte en waarheidsgetrouwe communicatie te verzekeren. Er wordt uiteraard altijd streng op toegezien dat het geheim van het onderzoek nooit wordt geschonden.

- In sommige dossiers van grote omvang wordt aan permanente communicatie gedaan. Het gaat bijvoorbeeld om de dossiers betreffende de aanslagen van 13 november 2015 te Parijs of van 22 maart 2016 te Brussel/Zaventem. Dit zijn de dossiers D2. Voor deze dossiers worden de beslissingen van de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling systematisch medegedeeld aan de hand van een persbericht. In andere belangrijke dossiers die veel persbelangstelling genieten, worden eveneens persmededelingen gedaan, voor zover het lopend onderzoek dit toelaat.

Een laatste soort persdossier dat wordt geopend zijn de dossiers D3. Deze worden geopend telkens wanneer er een aanvraag tot interview wordt ingediend. Het gaat om interviews met de federale procureur, een specifieke federale magistraat of een persmagistraat. Ook de aanvragen tot medewerking aan televisieprogramma's (bijvoorbeeld een reportage over 1 jaar na de aanslagen van 22 maart 2016 te Brussel/Zaventem), behoren tot deze persdossiers.

In 2018 werden er 36 operationele persdossiers geopend en 23 dossiers gerelateerd aan interviewaanvragen. In totaal dus 59 dossiers.

Sinds 2015, toen we begonnen zijn met het openen van persdossiers, werden er in totaal 194 persdossiers geopend.

Onze functionele mailbox kreeg in 2018 747 inkomende e-mails, en bevatte 839 uitgaande e-mails.

Het aantal communicaties per telefoon werden niet bijgehouden, maar we kunnen stellen dat er tijdens een gewone werkdag een tiental telefoonoproepen binnenkomen. Ook tijdens het weekend kan de pers contact opnemen. In 2017 zijn er zelfs dagen geweest waar we tot 150 oproepen per dag dienden te verwerken.

Er werden in 2018 74 persberichten verstuurd. Behalve de dossiers Parijs (15) en Brussel Zaventem (13) zijn er in 2017 nog een aantal dossiers geweest die een intense en belangrijke communicatie vereisten, bijvoorbeeld het incident te Antwerpen op de Meir (maart 2017), een belangrijk dossier sociale fraude in de transportsector (mei 2017), de terroristische aanslag in het centraal station van Brussel (juni 2017), de terroristische

aanslag te Brussel op patrouillerende militairen (augustus 2017), de organisatie van de quadripartite in september 2017, het dossier Puigdemont (november 2017).

Op 18 december 2017 vond te Brussel het proces plaats betreffende de schietpartij tussen mogelijke terroristen en de politie in de Driesstraat te Brussel waarbij Salah Abdeslam betrokken was. De organisatie van de terechtzitting lag in handen van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, maar op zijn vraag werd voor het aspect 'communicatie' ondersteuning geleverd door het federaal parket.

Er werd een systeem van accreditaties voor journalisten georganiseerd met o.a. de creatie van een specifiek mailadres. Tijdens dit proces werd speciaal een tweede zittingszaal geopend om geaccrediteerde journalisten in op te vangen. In deze zaal werd het proces live uitgezonden op een groot beeldscherm. De cel Communicatie stond ook specifiek in voor de organisatie en begeleiding van de ploeg journalisten die speciaal werd samengesteld om - met akkoord van de voorzitter van de rechtbank en de voorzitter van de kamer - beelden te maken van de aanvang van het proces.

In 2018 werd een externe communicatieverantwoordelijke aangeworven. Deze is uiteindelijk op 3 september 2018 aan zijn taak begonnen.

Dit kadert in de toekomstige uitbouw van een proactief, intern en extern transparant communicatiebeleid (zie tabel 5.18 in de bijlagen).

Titel 10 - Sectie-overschrijdende bevoegdheden

De sectie Internationale samenwerking houdt zich eveneens bezig met taken betreffende thema's die onder de bevoegdheid van de andere secties vallen, zoals de financiering van terrorisme of kinderpornografie.

In 2018 werden er in totaal 2928 nieuwe dossiers geopend in de internationale sectie. Van dit totaal kunnen we stellen dat 1551 dossiers werden geopend in het kader van rechtshulp, 121 dossiers betreffende signalementen, 1197 dossiers werden geopend in het kader van kinderporno (FD.37RE.) en 59 dossiers waren "persdossiers". Drie vierde van deze nieuwe zaken werd aangemeld via de mailbox van de internationale sectie.

Hoofdstuk VI.

Getuigenbeschermingscommissie

Titel 1 - Wettelijke basis

De wet van 7 juli 2002 houdende een regeling voor de bescherming van bedreigde getuigen en andere bepalingen (de artikelen 102 tot 111 van het Wetboek van Strafvordering) bepaalt dat de federale procureur het voorzitterschap van de getuigenbeschermingscommissie waarneemt.

Als voorzitter van de Commissie is de federale procureur bovendien bevoegd om bij voorlopige beslissing gewone beschermingsmaatregelen toe te kennen, indien deze dringend noodzakelijk zijn.

De wet van 14 juli 2011 bracht enkele wijzigingen aan wat betreft de tijdelijke beschermingsidentiteit en de identiteitswijziging.

Titel 2 - Werkingsmiddelen

2.1 Het huishoudelijk reglement

Het huishoudelijk reglement werd in het Belgisch Staatsblad van 1 maart 2004 gepubliceerd en een wijziging ervan werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 11 oktober 2004.

In 2018 waren er geen wijzigingen.

2.2 De financiële middelen

Artikel 11 van de wet van 7 juli 2002 bepaalt dat de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken de bijzondere organisatorische maatregelen nemen die noodzakelijk zijn om de bescherming van getuigen mogelijk te maken.

Sinds 2005 wordt een speciaal fonds voor de operationele bescherming van bedreigde getuigen jaarlijks aan de federale politie toegekend (provisie D genaamd). Gelijktijdig werd

het werkingsfonds (provisie E) voor de werking van de dienst getuigenbescherming voor de niet-operationele kosten van de dienst vastgesteld.

Deze beide fondsen worden regelmatig gecontroleerd door de federale magistraat die instaat voor de opvolging van de getuigenbescherming. Deze magistraat voert jaarlijks een volledige controle door van beide provisies D en E en stelt hierover een verslag op voor de federale procureur. Deze laatste bezorgt dit verslag, na goedkeuring, aan het College van procureurs-generaal.

Ten gevolge van de wet van 19/02/2016 die de taakverdeling op gebied van getuigenbescherming heeft gewijzigd, werd de verdeling van de provisies over de verschillende diensten herzien op 01/01/2017. De hele getuigenbeschermingsdienst ressorteert nu onder DGJ/DJO en de beide provisies dekken enerzijds operationele kosten en anderzijds niet-operationele kosten.

Titel 3 - Statistieken

3.1 Vergaderingen

In 2018 waren er twee vergaderingen van de getuigenbeschermingscommissie, meer bepaald op 18 juni, 22 oktober 2018 en op 06 november 2018 was er vergadering van de commissie getuigenbescherming/spijtoptanten.

3.2. Aantal dossiers

Op verzoek van de Belgische gerechtelijke autoriteiten werd in 2018 één nieuwe aanvraag voor opname in het beschermingsprogramma ingediend.

De Commissie stond ook in 2018 in voor de opvolging van de beschermingsdossiers, voor de bevestiging of wijziging van bestaande beschermingsmaatregelen, voor het toekennen van nieuwe maatregelen en voor het beëindigen van de bescherming (*zie tabel 4.1 in de bijlagen Sectie BOM*).

De federale procureur heeft in 2018 één steunaanvraag uit het buitenland ontvangen in zaken waarin in het buitenland reeds een volledig programma inzake getuigenbescherming liep en waarvoor aan ons land hulp werd gevraagd. Vermits het om een langdurige relocatie gaat werd het dossier ook aan de getuigenbeschermingscommissie voorgelegd.

Titel 4 - Deelname aan internationale vergaderingen

In 2018 werden geen bijzondere vergaderingen bijgewoond.

Titel 5 - Noodzaak wetgevend initiatief

Er dient nog steeds wetgevend initiatief te worden genomen inzake verschillende punten. Zo dienen er ten eerste bijkomende gewone beschermingsmaatregelen te komen, nl.

- afscherming van de gegevens over beschermde personen die in publieke of private databanken worden bijgehouden;
- controle op de consultaties van die gegevensbanken.

Ten tweede moet er een bijkomende bijzondere beschermingsmaatregel gecreëerd worden, nl. de mogelijkheid om een opgesloten beschermde getuige naar een gespecialiseerde gevangenisinstelling in het buitenland over te brengen.

Ten derde moet de mogelijkheid kunnen bestaan om financiële hulpmaatregelen toe te kennen, zelfs als de gewone beschermingsmaatregelen werden toegekend.

Ten vierde moet de mogelijkheid er komen om inlichtingen op te vragen bij bankinstellingen, de administratie van belastingen en van het kadaster en verzekeringsmaatschappijen met het oog op een volledige analyse van de geschiktheid van de beschermde getuige om voor financiële hulpmaatregelen in aanmerking te komen.

Hoofdstuk VII. De bijzondere opsporingsmethoden

Titel 1 - Structurele organisatie van het federaal parket inzake BOM

Op het federaal parket maakt in 2018 één magistraat deel uit van de sectie Bijzondere opdrachten, die onder meer belast is met de opvolging van de bijzondere opsporingsmethoden op operationeel gebied.

Deze magistraat werkt in nauw overleg samen met het expertisenetwerk “Groot Banditisme en Terrorisme” van het College van procureurs-generaal wat de niet-operationele vraagstukken inzake bijzondere opsporingsmethoden en de conceptuele aspecten van deze materie betreft.

De meer operationele vragen worden opgevangen door de werkgroep LEXPO, bestaande uit BOM-magistraten, BTS-officieren, een vertegenwoordiger van de verschillende parketten-generaal, de federale procureur en de magistraten “Bijzondere opdrachten” en DGJ(DJO). Deze werkgroep kwam in 2018 niet samen bij gebrek aan aanvragen.

De magistraat van de sectie stond in 2018 in voor de voorbereiding en de opvolging van de zogenaamde “Millennium”-commissie die, in uitvoering van artikel 47quinquies § 4 Sv., ten behoeve van de ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken de omkaderende en organisatorische maatregelen voorstelt die noodzakelijk zijn om de anonimiteit en de veiligheid van de met de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden belaste politieambtenaren te vrijwaren. Hij nam met de federale procureur deel aan deze vergaderingen die plaatsvonden op 13 maart en 16 oktober 2018.

Titel 2 - Tussenkomsten van de federale procureur en statistieken

2.1 De informatieplicht van de parketten en de arbeidsauditoraten/ Algemene statistieken BOM

2.1.1 Wettelijke basis en richtlijnen

Artikel 47ter §2, tweede lid van het Wetboek van Strafvordering, stelt dat de procureur des Konings de federale procureur inlicht over de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden binnen zijn gerechtelijk arrondissement.

De omzendbrief van het College van procureurs-generaal COL 13/2006 betreffende de bijzondere opsporingsmethoden en enige andere onderzoeksmethoden voorziet voor elke infiltratie of observatie in een onmiddellijke schriftelijke kennisgeving aan het federaal parket van de machtiging waarbij de infiltratie of observatie door de procureur des Konings werd toegestaan of ten uitvoer gelegd.

2.1.2 Statistieken

Aantal toepassingsgevallen van artikel 47undecies, derde lid Sv.:

Krachtens artikel 47undecies, derde lid Wetboek van Strafvordering, maakt de federale procureur eveneens in zijn jaarverslag de globale evaluatie en de statistische gegevens bekend van de zaken waarvoor het federaal parket een opsporingsonderzoek opgestart heeft waarin een observatie of een infiltratie aangewend werden en die tot een seponering hebben geleid.

In 2018 werden twee strafdossiers van dit type door het federaal parket geseponerd. Deze dossiers betroffen terrorismezaken die geklasseerd werden om technisch juridische redenen.

2.1.3 Algemene statistieken

Uit de algemene statistieken die men terugvindt onder de tabellen 7.1, 7.2 en 7.3 in de bijlagen kan men het hiernavolgende deduceren.

De cijfers van de eerste tabel houden slechts rekening met de operaties die aan de federale procureur in de referentieperiode gemeld werden en omvatten dus niet de laattijdige kennisgevingen.

Men moet er rekening mee houden dat eenzelfde operatie slechts eenmaal per jaar in bovenvermelde tabellen opgenomen wordt, zelfs wanneer verschillende machtigingen verleend werden (verlenging, wijziging, aanvulling). De cijfers betreffen operaties die in 2018 aangemeld zijn en operaties inzake dossiers die reeds vroeger opgestart werden.

Wat betreft de niet-lokaliseerbare aanvragen komende van het buitenland (observaties en infiltraties) dient gepreciseerd te worden dat zij cijfermatig opgenomen worden in de rechtshulpverzoeken die behoren tot de bevoegdheid van de internationale sectie doch in de praktijk volledig en exclusief behandeld worden door de magistraat van de sectie Bijzondere opdrachten.

2.1.4 Exploitatie van de door de parketten toegezonden informatie

De exploitatie van deze gegevens heeft ten eerste tot doel om een globaal zicht te krijgen op de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden in het land. Deze gegevens worden aan de BOM-magistraten gemeld op de gespecialiseerde opleidingsseminaries (zie infra).

Ten tweede kunnen deze gegevens ertoe leiden dat dossiers die onder de bevoegdheid van het federaal parket kunnen vallen, gedetecteerd worden, hetzij in het raam van de uitoefening van de strafvordering, hetzij in het raam van de coördinatie ervan. De magistraat van de sectie Bijzondere opdrachten stuurt de informatie naar zijn collega, belast met de materie in het federaal parket. Indien nodig neemt deze laatste contact op met de BOM-magistraat van het betrokken parket. Deze toezending gebeurt regelmatig. Verschillende dossiers hebben de bijzondere aandacht van de BOM-magistraat van het federaal parket gekregen en werden door hem toegestuurd aan zijn collega, belast met de materie in het federaal parket.

De cijfergegevens worden ten derde aangewend ter ondersteuning van de Dienst Strafrechtelijk Beleid in het raam van de jaarlijkse evaluatie die dient te gebeuren overeenkomstig artikel 90*decies* Sv.

2.2 Observaties – analyse van de statistieken

Het federaal parket ontvangt een kopie van de machtigingen tot observatie afgeleverd door de lokale parketten en de onderzoeksrechters. Samen met de eigen cijfers van de door het federaal parket behandelde operaties krijgt men zo een goed overzicht van de lopende operaties van 2018 (817 in 2017 en 793 in 2018).

Hier valt, wat betreft de lokale parketten, een lichte daling op, in 2017 ging het om 670 dossiers en in 2018 om 642 dossiers.

Ook wat het federaal parket betreft is er een stijging van het aantal dossiers vast te stellen, te weten 151 lopende observaties in 2018 tegenover 147 in 2017. Voor de volledigheid moet gewezen worden op het feit dat van de 151 operaties er 78 aanvragen betreffen die via een rechtshulpverzoek door het buitenland geformuleerd werden voor niet-gelocaliseerde observaties op ons grondgebied en 73 operaties federale dossiers aanbelangen.

2.3 Infiltraties – analyse van de statistieken

Het federaal parket ontvangt een kopie van de machtigingen van alle parketten en onderzoeksrechters. Daarnaast verzekert het federaal parket een meer doorgedreven opvolging van elke infiltratie.

Inderdaad, volgens de van kracht zijnde richtlijnen moet elke infiltratie het voorwerp van een “commissie 1” uitmaken voor de aanvang ervan. Tijdens de infiltratie zelf heeft een “commissie 2” plaats bij elke belangrijke ontwikkeling, of ten minste om de drie maanden. De federale magistraat, belast met de operationele opvolging van de bijzondere opsporingsmethoden, neemt aan elke commissievergadering deel.

Deze vergaderingen liepen in de referentieperiode op tot verschillende tientallen en worden hetzij op het federaal parket gehouden of, meestal, bij de lokale parketten.

In 2018 nam het volledige aantal infiltraties lichtjes toe, 48 in 2018 tegenover 45 in 2017. Vooral de langdurige infiltraties nemen gestaag toe.

Deze langdurige infiltraties zijn bijzonder capaciteitsrovend zodat het federaal parket, met de goedkeuring van het College van procureurs-generaal, een wegingsstelsel toepast. Dit maakt het mogelijk, in de geest van de omzendbrief COL 4/2001 van het College van procureurs-generaal betreffende de arbitrageprocedure bij onvoldoende gespecialiseerde

personele en materiële middelen van de politiediensten in de strijd tegen de zware en georganiseerde criminaliteit, die het federaal parket de arbitrage rol toevertrouwt, de voorhanden zijnde gespecialiseerde capaciteit optimaal te benutten. Om dit te realiseren werd de Wegingscommissie in het leven geroepen. Deze commissie, die samengesteld is uit de directeur van DGJ/DJO, de directeur van DSU (ex-CGSU: bijzondere eenheden), het hoofd van het undercoverteam en de beleidsmagistraat bijzondere opdrachten, komt in principe vier maal per jaar samen teneinde de aanvragen door te nemen en de prioriteiten volgens vaststaande criteria af te spreken. In 2018 werden 2 Wegingscommissies gehouden op 6 maart en 25 juni.

Bij nazicht van de statistieken valt op dat voor de lokale parketten 31 infiltraties in 2018 geteld worden tegen 28 operaties in 2017, wat een kleine stijging betreft.

Bij nazicht van de cijfers van 2018 valt op dat voor het federaal parket 17 infiltraties opgestart worden, hetzelfde aantal als in 2017. Er dient op gewezen te worden dat 12 van deze infiltraties federale dossiers betroffen en 5 infiltraties een internationale aanvraag betroffen. Het ging hier inderdaad om aanvragen die via rechtshulpverzoeken door het buitenland geformuleerd werden, meestal om op een niet-gelocaliseerde plaats op ons grondgebied een contact met een undercoveragent toe te staan in het kader van de buitenlandse procedure.

2.4 De buitenlandse steunaanvragen inzake infiltratie

Buitenlandse undercoverteams richten in bepaalde gevallen steunaanvragen aan UCT België, om, enerzijds, hun agenten toe te laten in het raam van hun undercoveropbouw niet-operationele bezoeken aan België te brengen en, anderzijds, een Belgische undercoveragent in 'bruikleen' te krijgen teneinde deze in het raam van een operationeel dossier op hun grondgebied in te zetten.

Al deze aanvragen moeten aan de federale procureur gemeld worden die voorafgaand zijn akkoord moet geven. Dit gebeurde ook in 2018.

2.5 De controle en beheersopdracht van de bijzondere fondsen

De magistraat van de sectie Bijzondere opdrachten oefent een driemaandelijks controle op de provisies A (informantenwerking en dekking van kosten van bijzondere operaties) en C (algemene niet-operationele kosten van het undercoverteam) uit.

Deze magistratuur staat eveneens in voor de globale jaarlijkse controle van deze fondsen. Deze jaarlijkse controle voorziet in de doorlichting van elk bewijsstuk dat door de politiediensten opgemaakt wordt.

Over deze controle wordt een verslag via het College van procureurs-generaal aan de minister van Justitie toegezonden.

De magistratuur voerde in 2018 eveneens de controle uit over de aanwending van de provisie B ("toongeld" dat gebruikt wordt in het raam van de bijzondere opsporingsmethoden). De operaties waarvoor het "toongeld" aangewend werd, waren vrij uiteenlopend met een duidelijk overzicht van operaties in het kader van inbreuken inzake verdovende middelen. Voor 2018 werden deze gelden één keer gebruikt voor een bedrag van 375.000€, na voorafgaande toelating van het federaal parket.

2.6 De controle van de fictieve identiteiten

Een vertrouwelijke richtlijn van het College van procureurs-generaal van 18 november 2002 regelt de controle en het toezicht door de federale procureur op het gebruik van fictieve identiteiten.

De creatie en het gebruik van de fictieve identiteiten bij infiltratie door de Belgische politieambtenaren worden door het federaal parket gecontroleerd.

Over deze controle wordt een verslag via het College van procureurs-generaal aan de minister van Justitie (de FOD Justitie) toegezonden.

Behalve voor de controle op het gebruik van fictieve identiteiten is het federaal parket eveneens verantwoordelijk voor de aanvragen tot toekenning van fictieve documenten voor de undercoveragenten. Elke aanvraag van dit type moet het akkoord krijgen (met medeondertekening) van de beleidsmagistratuur van de sectie Bijzondere opdrachten.

In 2018 werden volgende aanvragen inzake gangbare coverdocumenten aan het federaal parket overgemaakt:

- Aanvragen creatie van een Belgische fictieve identiteit in het rijksregister: 52
- Aanvragen inschrijving van een buitenlandse fictieve identiteit in het rijksregister: 3
- Aanvraag creatie van een dossier "openbare veiligheid – DVZ" voor een Belgische fictieve identiteit: 1

- Aanvragen creatie van een Belgisch rijbewijs voor een Belgische fictieve identiteit – categorie B: 43
- Aanvragen creatie van een Belgisch rijbewijs voor een Belgische fictieve identiteit – categorie C en hoger: 5
- Aanvragen creatie van een Belgisch rijbewijs voor een Belgische fictieve identiteit – categorie C met vakbekwaamheid: 6
- Aanvragen creatie van een Belgisch rijbewijs voor een buitenlandse fictieve identiteit – categorie B: 2
- Aanvraag creatie van een Belgisch rijbewijs voor een buitenlandse fictieve identiteit – categorie C met vakbekwaamheid: 1
- Aanvragen opening van een Belgische bankrekening onder een Belgische fictieve identiteit: 98
- Aanvragen opening van een Belgische bankrekening voor een buitenlandse fictieve identiteit: 3
- Aanvragen vrijwaring van de verplichte meldingen CFI voor een Belgische bankrekening onder een fictieve identiteit: 5
- Aanvragen inschrijving van een voertuig in België onder een Belgische fictieve identiteit: 10
- Aanvraag inschrijving van een voertuig in België onder een buitenlandse fictieve identiteit: 1
- Aanvragen creatie loonfiches onder een Belgische frontstore voor een Belgische fictieve identiteit: 6
- Aanvragen creatie loonfiches onder een Belgische frontstore voor een buitenlandse fictieve identiteit: 3
- Aanvraag creatie van een Belgische frontstore onder een Belgische fictieve identiteit: 1
- Aanvraag creatie van een valse studentenkaart onder een Belgische fictieve identiteit: 1

In 2018 werden dus opnieuw enkel de gebruikelijke operationele aanvragen geformuleerd.

2.7 De controle op de informantenwerking

De omzendbrief van het College van procureurs-generaal COL 13/2006 betreffende de bijzondere opsporingsmethoden en enige andere onderzoeksmethoden bepaalt dat de procureur des Konings aan de federale procureur een kopie van het driemaandelijks verslag over de informantenwerking stuurt.

Deze toezendingen gebeurden regelmatig en stelden geen noemenswaardige problemen. Er werd wel vastgesteld dat enkele gerechtelijke arrondissementen nalieten aan deze verplichting te voldoen.

De nationale informantenbeheerder stuurde in 2018 aan de federale procureur een jaarlijks overzicht van de informantenwerking zodat eventuele structurele problemen kunnen gesignaleerd worden, alsook een driemaandelijks algemeen verslag over de informantenwerking in het hele land.

De federale procureur hield het College van procureurs-generaal via de procureur-generaal van Gent op de hoogte van deze gegevens.

Het federaal parket onderhield eveneens regelmatige contacten met de Dienst Vreemdelingenzaken via de federale gerechtelijke politie (centrale diensten). Zo was er een overlegvergadering op 21 februari 2019.

2.8 Specifieke BOM-machtigingen

Artikel 8 van het Koninklijk besluit van 9 april 2003 betreffende de politionele onderzoekstechnieken en de omzendbrief van het College van procureurs-generaal COL 13/2006 betreffende de bijzondere opsporingsmethoden en enige andere onderzoeksmethoden, voorzien in bijzondere machtigingen die afgeleverd moeten worden door het federaal parket. *(zie tabel 7.4 in de bijlagen)*.

Deze worden afgeleverd in het raam van dossiers behandeld door een lokaal parket en in zaken behandeld door het federaal parket, te weten federale dossiers of uitvoering van rechtshulpverzoeken.

	2016	2017	2018
Gecontroleerde aflevering van personen	0	1	-
Gecontroleerde doorlevering van goederen	0	0	-
Bewaakte aflevering van personen	1	0	1
Bewaakte doorlevering van goederen	0	0	4
Frontstore	3	7	3

2.9 De algemene en beleidsmatige dossiers

Zij betreffen de algemene problematiek en het beleidsmatig aspect van de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden.

De federale magistraten belast met het operationele en beleidsmatige aspect van de bijzondere opsporingsmethoden namen actief deel aan de werkgroep LEXPO. Deze werkgroep, uit magistraten en politiemensen samengesteld, buigt zich over concrete cases, rechtspraak en veel gestelde vragen inzake de bijzondere opsporingsmethoden, om het professionalisme op het terrein te verhogen en te komen tot het ontwikkelen van *best practices* en het permanent updaten van een codex BTS en de FAQ's.

In 2018 waren er geen vergaderingen.

Titel 3 - De helpdesk

De federale magistraten van de sectie Bijzondere opdrachten vormen, in overleg met de magistraten van het parket-generaal te Gent, de helpdesk bestemd voor DGJ/DJO, de parketmagistraten en de onderzoeksrechters die geconfronteerd worden met problemen bij de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden. In die context worden vrijwel dagelijks adviezen verstrekt in het kader van de toepassing van de bijzondere opsporingsmethoden.

Titel 4 - Gespecialiseerde opleidingen

4.1 Seminars over uitwisseling van beroepservaringen tussen magistraten gespecialiseerd in bijzondere opsporingsmethoden

In 2018 werd geen seminarie BOM ingericht.

4.2 Jaarlijkse BTS dagen (bijzondere technieken – techniques spéciales)

Op deze jaarlijkse dagen komen de BTS-officieren van de federale politie, de lokale informantenbeheerders, de BOM-magistraten, de federale magistraten, de gespecialiseerde magistraten van de parketten-generaal en de leden van de directies DGJ/DJO en CGSU bijeen.

Op 10 december 2018 werd een specifieke BTS-dag georganiseerd in verband met de wetwijzingen inzake de onderzoeksmogelijkheden op internet en in de virtuele wereld.

Titel 5 - Wetgevende initiatieven

Op 22 juli 2018 werd de wet op de burgerinfiltrant gestemd (BS. 7-8-2018).

Ter uitvoering van de wet diende er zich op gerechtelijk niveau enerzijds een Col PG te komen en op politioneel niveau anderzijds, politionele onderrichtingen. De twee documenten werden opgesteld door een werkgroep waarin eveneens een federale magistraat deel van uitmaakte.

In 2018 zijn er 2 meldingen geweest bij het federaal parket met betrekking tot de inzet van de bijzondere opsporingsmethode "burgerinfiltratie". Eén dossier werd afgesloten zonder uiteindelijk gebruik te maken van een burgerinfiltrant. Het andere dossier is nog lopende.

Op 22 juli 2018 werd eveneens de wet gestemd tot wijziging van het wetboek van strafvordering betreffende toezeggingen in het kader van de strafvordering, de strafuitvoering of de hechtenis wegens het afleggen van een verklaring in het kader van de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit en het terrorisme, kortweg de wet betreffende de spijtoptant (BS.07/08/2018).

In de loop van de maand september diende er zich een kandidaat-spijtoptant aan in het kader van een dossier van het federaal parket.

Op 12 november 2018 werd in het kader van dit dossier een memorandum getekend tussen het federaal parket en de spijtoptant. Het onderzoek is nog lopende.

Sinds de inwerkingtreding van laatstgenoemde wet, waren er in totaal vier aanmeldingen op het federaal parket van dossiers waarin zich een mogelijke spijtoptant aanbood. Twee van deze dossiers werden afgesloten zonder dat het tot de ondertekening van een memorandum kwam. De twee andere dossiers zijn nog lopende.

Hoofdstuk VIII. Het toezicht op de algemene en bijzondere werking van DGJ

Titel 1 - Toezicht op de algemene werking - functioneringsmodel

De federale procureur oefent het toezicht uit op de algemene en bijzondere werking van de federale politie, zoals bepaald in de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus (WGP). De wetgever gaf geen algemene definitie van de toezichtfunctie van de federale procureur, maar somde de verschillende toezichtfuncties op in de artikelen van de WGP. Deze artikelen werden in het eerste jaarverslag opgesomd en toegelicht (p.64 e.v.).

Ook in 2018 werd deze toezichtsoopdracht waargenomen door de sectie Internationale samenwerking en bijzondere opdrachten.

Het federaal parket bleef ook in 2018 goed geplaatst om de activiteiten van DGJ, voornamelijk van de centrale directies, voor zoveel als mogelijk te volgen. In de praktijk werden de agenda en de documentatie van de vergadering van de directeur-generaal met de centrale directeurs om de twee weken overgemaakt, en werd de belangrijkste informatie aan het expertisenetwerk “politie” doorgespeeld, dat op zijn beurt voor de verdere informatiedoorstroming instond.

Titel 2 - Het toezicht op de officieren van gerechtelijke politie

De federale procureur oefent, onder het gezag van de Minister van Justitie, het toezicht uit op alle officieren van gerechtelijke politie, wanneer zij opdrachten voor het federaal parket uitvoeren.

In de loop van het jaar 2018 werd één dossier geopend met betrekking tot een strafrechtelijke en/of tuchtrechtelijke procedure ten laste van één officier van gerechtelijke politie naar aanleiding van de uitvoering van opdrachten van het federaal parket.

Het federaal parket is eveneens gehouden om krachtens artikel 24 van de wet van 13 mei 1999 houdende het tuchtstatuut van de leden van politiediensten een advies te formuleren in de tuchtrechtelijke procedures die opgestart werden tegen leden van de federale politie die niet rechtstreeks aan een bepaald arrondissement verbonden zijn. In 2018 werden twee adviezen uitgebracht in deze procedures.

Titel 3 - De federale politieraad

De federale procureur, lid van de federale politieraad, nam zelf of via de federaal magistraat van deze sectie deel aan de vergaderingen van de federale politieraad van 23 januari, 27 maart, 15 mei, 19 juni, 25 september, 23 oktober, 27 november en 19 december 2018.

Titel 4 - De bijzondere arbitrageprocedure betreffende de verhouding tussen de commissaris-generaal en de directeurs-generaal van de federale politie

De federale procureur kan een rol (initiatief en advies) spelen in de 'bijzondere arbitrageprocedure' met betrekking tot het algemeen toezicht op de verhouding tussen de commissaris-generaal en de directeurs-generaal. De wetgever achtte het wenselijk dat het beroep op deze omslachtige, bijzondere arbitrageprocedure de uitzondering zou blijven en dat de commissaris-generaal en de directeurs-generaal door voorafgaand overleg een oplossing voor een dergelijk geschil zouden zoeken.

Zoals voor de voorgaande jaren, meldde de commissaris-generaal voor het jaar 2018 geen enkel conflict aan het federaal parket, noch richtte hij het federaal parket een vraag om advies in de zin van artikel 100 WGP.

De federale procureur werd ook in 2018 niet uitgenodigd op de bijeenkomsten van de Commissaris-generaal en zijn directeurs-generaal, maar werd op de hoogte gehouden van de agenda ter gelegenheid van de bijeenkomsten van de centrale directies van DGJ en de gerechtelijke directeurs. De directeur-generaal bracht er zelf verslag uit inzake de belangrijkste agendapunten.

Titel 5 - Het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en de Algemene Inspectie van de federale en lokale politie

De federale procureur kan, in het kader van zijn bevoegdheden, een onderzoek laten uitvoeren door de dienst enquêtes van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en door de Algemene Inspectie van de federale en lokale politie.

In 2018 werden geen dossiers geopend door het federaal parket.

Titel 6 - De dienstbetrekkingen met de leiding van de federale politie

Artikel 5/3, 2° van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (WPA) bepaalt dat de commissaris-generaal en de directeur-generaal DGJ geregelde dienstbetrekkingen met de federale procureur onderhouden voor het vervullen van de opdrachten van gerechtelijke politie. De wetgever achtte het wenselijk een regelmatig en gestructureerd overleg te laten plaatsvinden tussen het federaal parket en de top van de federale politie.

De federale procureur was in 2018 tweemaal aanwezig op vergaderingen van het overlegplatform Justipol. Deze vergaderingen waarbij het College van procureurs-generaal, de federale procureur en de commissaris-generaal samenkwamen, vonden plaats op 24 mei en 29 november 2018. Er waren eveneens ontmoetingen tussen de federale procureur en de commissaris-generaal naar aanleiding van de vergaderingen van de federale politieraad. Daarbuiten vond geen verder onderling gestructureerd overleg plaats tussen de federale procureur en de commissaris-generaal.

Er werd in 2003 mondeling overeengekomen met de commissaris-generaal dat de federale procureur zou worden uitgenodigd op de vergaderingen met de directeurs-generaal in geval van dringende problemen waarbij de tussenkomst van het federaal parket gewenst zou zijn (bv. een bijzondere arbitrage – artikel 100 WGP). In 2018 ontving de federale procureur geen enkele uitnodiging voor een dergelijke vergadering.

De directeur-generaal DGJ onderhield in 2018 geregelde dienstbetrekkingen met de federale procureur.

Titel 7 - De arbitrageprocedure

Krachtens artikel 8/7 WPA kunnen de federale procureur of, bij delegatie, de bij artikel 47^{quater} Sv. bedoelde federale magistraten beslissen na overleg met de directeur-generaal van de algemene directie van de gerechtelijke politie aan welke vordering bij voorrang gevolg wordt gegeven, indien de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie niet over het vereiste personeel en de nodige middelen beschikt om gelijktijdig de vorderingen van de verschillende gerechtelijke overheden uit te voeren.

Deze procedure werd eveneens in detail geregeld door de omzendbrief COL 4/2001 van het College van procureurs-generaal betreffende de arbitrageprocedure bij onvoldoende gespecialiseerde personele en materiële middelen van de politiediensten in de strijd tegen de zware en georganiseerde criminaliteit. Overigens voorziet deze omzendbrief ook in een jaarlijkse evaluatie bij wijze van verslag van de federale procureur aan het College van procureurs-generaal (punt 6 van de evaluatie en blz. 10 van de omzendbrief). Deze evaluatie gebeurt in het raam van dit jaarrapport.

Het toepassingsveld van voormelde omzendbrief is beperkt tot het domein van de zware en georganiseerde criminaliteit, omdat daarin de nood aan 'arbitrage' inzake gespecialiseerde steun het vaakst voorkomt, maar de procedure en de criteria kunnen naar analogie perfect toegepast worden voor de bestrijding van andere vormen van criminaliteit.

Los van het feit dat de federale magistraten met wachtdienst soms gecontacteerd worden door DGJ/DJO voor de herschikking van operaties ingevolge de beperkte inzetcapaciteit van DSU (ex-CGSU), meldden de procureurs des Konings in 2018 geen arbitradedossiers officieel aan bij het federaal parket. Dit wijst er effectief op dat de meeste capaciteitsproblemen opgelost worden door een herschikking van operaties op het niveau van de politie, al dan niet na kennisgeving en overleg met de betrokken magistraten. Ook in 2018 werd aldus het merendeel van de arbitradedossiers opgelost, hetzij door DGJ/DJO, op politieel niveau tijdens de zogenaamde "prearbitrage", hetzij door de politiediensten op het niveau van het arrondissement via de BTS-officier, in voorkomend geval na overleg met het lokaal parket.

Volgende cijfers zijn beschikbaar:

Sedert 2005 houdt DGJ/DJO statistieken bij van de arbitradedossiers die aan het federaal parket meegedeeld worden. In 2018 werden 72 prearbitradedossiers behandeld door DGJ/DJO en werd door DGJ/DJO geen beroep op het federaal parket voor een formele arbitrage van gespecialiseerde capaciteit.

Wat de observatiecapaciteit betreft, dient opgemerkt te worden dat er in het kader van grensoverschrijdende observaties voornamelijk beroep wordt gedaan op een “opstapper”, aangezien DSU (ex-CGSU) niet over voldoende observatiecapaciteit beschikt om dergelijke aanvragen uit te voeren. De telling bevat dus een *dark number*, gezien enkel de nationale dossiers in rekening gebracht worden.

Titel 8 - De embargoprocedure

Krachtens artikel 44/8 WPA wordt, in afwijking van het algemeen principe van artikel 44/4 WPA dat voorziet in de centralisatie van inlichtingen en gegevens in de algemene nationale gegevensbank (ANG), de toezending van deze inlichtingen en gegevens aan de ANG uitgesteld, wanneer en tot zolang de bevoegde magistraat, in akkoord met de federale procureur, van oordeel is dat deze toezending de uitoefening van de strafvordering of de veiligheid van een persoon in gevaar kan brengen.

In 2018 werden aldus 94 nieuwe embargodossiers genoteerd, 87 van lokale parketten en 7 van het federaal parket (*zie tabel 8.1 in de bijlagen*).

Daarnaast waren er nog embargo's lopend uit dossiers die geïnitieerd werden in vorige jaren en nog niet afgesloten konden worden.

Het federaal parket stemde, na overleg met DGJ/DJO/NIK, bijna steeds in met de toepassing van de embargoprocedure. Dit betekent dat de embargoaanvragen steeds goed gemotiveerd waren (gevaar voor uitoefening van de strafvordering en/of veiligheid van een informant), hoewel er soms bijkomende informatie bij de parketten werd ingewonnen. In de meeste gevallen werd er gewag gemaakt van het risico op lekken.

De federale procureur blijft de nadruk leggen enerzijds, op het feit dat deze procedure uitzonderlijk moet blijven en, anderzijds, op het belang van de coördinatieproblematiek van de gegevens van het onderzoek in geval van embargo. De aandacht van de lokale parketten wordt ook gevestigd op het belang om de termijn van het embargo te beperken tot het strikt noodzakelijke.

De reeds in het verleden gemaakte bewuste beleidskeuze van de federale procureur om regelmatig alle federale dossiers onder embargo te toetsen op het nog voorhanden zijn van de wettelijke criteria om een embargo te plaatsen, met name het gevaar voor uitoefening van de strafvordering en/of veiligheid van een informant werd in 2018 voortgezet.

Sinds 2010 wordt er ook steeds strikter over gewaakt dat ook in de niet-federale dossiers deze wettelijke criteria tijdens de hele duur van het embargo wel degelijk vervuld zijn. Zo wordt bijvoorbeeld aan de parketten gevraagd op regelmatige tijdstippen een gemotiveerd verslag uit te brengen (desgevallend via een politieel verslag) van de noodzaak om het embargo verder te handhaven. Deze actualisering wordt om de twee maanden gevraagd.

Titel 9 - Het specifiek toezicht op de werking van DGJ

9.1 Algemeen

Krachtens artikel 47*tredecies* Sv. is een federale magistraat specifiek belast met het toezicht op de werking van de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie. Deze magistraat waakt er in het bijzonder over dat de gespecialiseerde gerechtelijke opdrachten door deze algemene directie worden uitgevoerd, overeenkomstig de vorderingen en richtlijnen van de gerechtelijke overheden. De federale procureur belastte de magistraten van deze sectie hiermee.

De federale procureur en, bij delegatie, de door hem aangeduide magistraten beschikken hierbij over een stok achter de deur, doordat ze de minister van Justitie kunnen verzoeken het bevel te geven aan de federale politie zich te schikken naar de aanbevelingen en de precieze aanwijzingen van de vorderende gerechtelijke overheid. Artikel 160 WGP regelt enkel de procedure om de politiedienst te verplichten de vordering uit te voeren. Een dergelijke situatie kan zich voordoen wanneer de politiediensten bepaalde vorderingen niet of niet tijdig kunnen uitvoeren, omdat de uitvoering ervan andere politieopdrachten in het gedrang brengt.

De wet noch de memorie van toelichting bepalen verder de omvang van de toezichtsfunctie, noch de wijze waarop deze opdracht dient te worden uitgevoerd. De wetgever beperkte het toezicht wel enigszins tot een toezicht (a posteriori) van de vorderingen en de richtlijnen van de gerechtelijke overheden. Er is dus ruimte voor interpretatie. De geest van de wet is evenwel duidelijk: het Openbaar Ministerie moet nauwer betrokken worden bij de vervulling van de taken van gerechtelijke politie door de federale politie en de uitvoering ervan controleren.

Het verdient aanbeveling de toezichtsfunctie beter kenbaar te maken binnen het Openbaar Ministerie en DGJ door de omzendbrief COL 3/2001 van het College van procureurs-generaal betreffende de politiehervorming en de follow-up van de toepassing van de WGP,

gestructureerd op twee niveaus, aan te vullen met de rol van het federaal parket op het vlak van het toezicht op de werking van DGJ.

Dit verbeterpunt zal worden geagendeerd op het expertisenetwerk “politie”.

9.2 De werkgroep “gerechtelijke pijler”

Er werd in 2018 geen enkele vergadering van deze werkgroep georganiseerd. Er wordt overwogen om de opportuniteit van het verder bestaan van deze werkgroep te herbekijken.

9.3 Het expertisenetwerk “politie”

Als lid van het expertisenetwerk “politie” nam de toezichtsmagistraat van deze sectie, of een magistraat van zijn sectie actief deel aan de vergaderingen van 7 februari, 2 mei en 10 oktober 2018.

Deze magistraat deelde de informatie die hij van DGJ vernam aan het expertisenetwerk mee. Op deze wijze werd het expertisenetwerk regelmatig op de hoogte gebracht van de belangrijke initiatieven van DGJ.

Tijdens de vergaderingen van het netwerk werden de agendapunten voor de vergaderingen van het College van procureurs-generaal met de federale politie voorbereid.

9.4 De vergaderingen met de directeur-generaal, de centrale directeurs en de gerechtelijke directeurs van de algemene directie van de gerechtelijke politie

De vergaderingen van de directeur-generaal DGJ met de centrale directeurs en de gerechtelijke directeurs werden door een federale magistraat opgevolgd.

Deze vergaderingen vinden nu maandelijks plaats.

In 2018 vonden deze vergaderingen plaats op: 7 februari, 14 maart, 4 juli, 5 september en 07 november 2018.

Titel 10 - De problematiek van de HYCAP

De federale procureur beschikt niet over een eigen researchcapaciteit op centraal niveau maar kan, voor de uitvoering van zijn gerechtelijke vorderingen, een beroep doen op de politieambtenaren van de federale politie die behoren tot de federale gerechtelijke politie van het arrondissement (FGP's) en tot de centrale diensten ter bestrijding van de corruptie (CDBC) en ter bestrijding van de georganiseerde economische en financiële delinquentie (CDGEFID) en, in mindere mate, op de lokale politie.

Het uitgangspunt is daarbij dat, wat de federale politie betreft, de federale procureur beschikt over de researchcapaciteit van de FGP die normaliter voor een dergelijk onderzoek wordt ingezet. Bovendien kan de federale procureur in elke FGP een beroep doen op een gereserveerde researchcapaciteit (HYCAP). In de mate dat deze capaciteit niet wordt ingezet voor federale opdrachten, staat zij in tussentijd ter beschikking van de procureur des Konings, de arbeidsauditeur en de onderzoeksrechter voor lokale onderzoeken.

Met het oog op het verduidelijken van de invulling van het begrip gehypothekeerde of gereserveerde capaciteit werd door het federaal parket een ontwerp van richtlijn opgesteld.

Dit document werd eind 2007 met de verschillende partners besproken. Uit deze bespreking kwam naar voren dat het noodzakelijk was eerst een nulmeting door te voeren, alvorens de reflectie ten gronde verder te zetten. Er zou tevens een specifieke capaciteitsmeting worden gedaan voor 2008 in de materie van het terrorisme, voornamelijk wat de FGP's van Antwerpen, Luik, Charleroi en Brussel betreft.

De federale procureur kreeg op 14 december 2007 het akkoord van de Raad van procureurs des Konings en op 20 december 2007 van het College van procureurs-generaal om in die zin te werk te gaan.

Derhalve werd, om een correct beeld te bekomen van de HYCAP, gedurende verschillende jaren door de gerechtelijke directeurs de hoeveelheid capaciteit bijgehouden die werd besteed aan het uitvoeren van opdrachten van het federaal parket.

De vaststellingen die in het HYCAP-verslag van 2013, dat de problematiek zich hoofdzakelijk stelde (en nog steeds stelt) op gebied van de terrorismeonderzoeken, zijn eigenlijk nog actueel.

Het federaal parket heeft hieromtrent zijn standpunt laten gelden doch er dient vastgesteld te worden dat deze problematiek gezien dient te worden in het ruimere project “optimalisatie van de federale politie”. De wijzigingen in de structuren van de “gerechtelijke” organisatie van de federale politie zullen na een eerste periode geëvalueerd moeten worden. In hoeverre de schaalvergroting een antwoord zal kunnen bieden op de exponentiële toename van o.a. het aantal terrorismeonderzoeken zal later onderzocht dienen te worden.

Hoewel er in 2016 werd beslist dat de problematiek rechtstreeks door het PG-college zou worden opgevolgd werd de problematiek ook intern op het federaal parket (in directiecomité) besproken en opgevolgd. De parlementaire onderzoekscommissie “Aanslagen” deed in zijn eindrapport van oktober 2017 o.a. een aanbeveling met betrekking tot de verbetering van de werking en de organisatie van de rechnercapaciteiten van de federale gerechtelijke politie alsmede over de voorbehouden rechnercapaciteit voor het federaal parket. Naar aanleiding van dit rapport kwam begin 2018 op vraag van de minister van Justitie, de federale procureur samen in een werkgroep om te reflecteren over deze materie. De uitkomst van deze reflectie werd in een brief vanuit het PG-college verstuurd naar de minister van Justitie op 31 mei 2018.

Titel 11 - Het samenwerkingsmodel tussen het federaal parket en DGJ

De algemene en specifieke werking van de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie wordt geregeld in een intern functioneringsmodel dat in de maand mei 2003 gevalideerd werd door de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie. Dit model, dat nog steeds van kracht is, regelt vooral de wisselwerking tussen de centrale en de gedeconcentreerde directies en diensten.

In bovenvermeld model is de verhouding tussen het federaal parket en de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie echter niet verwerkt.

Om die reden werd een reflectiedocument voorbereid over de toepassing van het functioneringsmodel DGJ op de samenwerking tussen het federaal parket en de centrale directies van de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie.

De samenwerking tussen het federaal parket en de centrale directies van DGJ situeert zich vooral in de volgende domeinen:

- internationale samenwerking;
- uitoefening en coördinatie van de strafvordering;
- algemene steunfuncties;
- DGJ/DJF;
- militaire competenties DJMM.

Dit reflectiedocument werd in eerste instantie voorbereid tussen het federaal parket en DGJ. Het initiatief werd tevens besproken met het College van procureurs-generaal op 22 november 2007. Vervolgens werd het reflectiedocument verder gefinaliseerd in een ad-hoc-werkgroep onder voorzitterschap van de federale procureur, met de hoofdcoördinator van het expertisenetwerk “politie”, de directeur-generaal DGJ, vertegenwoordigers van de centrale en gedeconcentreerde directies van DGJ en de lokale parketten en het federaal parket op 13 november 2008.

Op 14 mei 2009 keurde het College van procureurs-generaal deze nota goed en vaardigde het de omzendbrief COL 9/2009 van 18 juni 2009 van het College van procureurs-generaal uit, houdende *addendum* aan de gemeenschappelijke omzendbrief van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal 5/2002 betreffende het federaal parket – Modaliteiten van samenwerking tussen het federaal parket en de centrale directies van de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie.

Deze modaliteiten van samenwerking dienen samen gelezen te worden met het intern functioneringsmodel DGJ van 7 mei 2009 over de verhouding tussen centrale directies en de gedecentraliseerde diensten onder leiding van de directeur-generaal (gevalideerd door de minister van Binnenlandse Zaken en Justitie) en de visietekst over de verhouding centraal – arrondissementeel niveau DGJ van juli 2006.

Wel dient er op gewezen te worden dat de samenwerking intern tussen de politiediensten soms stroef verloopt, conflicten tussen de centrale directies en de FGP's komen nog steeds regelmatig voor in 2018 en worden dan geëxporteerd naar het federaal parket, terwijl deze problematiek opgevangen zou moeten kunnen worden binnen de federale politie. Ook de samenwerkingsproblemen tussen verschillende FGP's worden regelmatig naar het federaal parket geëxporteerd in 2018.

Titel 12 - Het toezicht op de dienst ter bestrijding van de corruptie

De federale procureur belastte een federale magistraat met het specifieke toezicht op de werking van de Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie (CDCB) binnen DGJ.

Deze magistraat dient jaarlijks een eigen verslag aan de minister van Justitie uit te brengen, die dit verslag aan het Parlement mededeelt. De federale magistraat kan trouwens desgevallend door het Parlement worden gehoord over de algemene werking van de dienst ter bestrijding van de corruptie.

Omwille van de overdracht binnen het federaal parket van de functie van “toezichtsmagistraat” eind 2016 aan een andere federale magistraat, werd in de loop van 2018 een verslag opgesteld dat uitzonderlijk betrekking had op zowel het kalenderjaar 2016 als 2017. In de loop van 2019 zal opnieuw een jaarverslag afgeleverd worden over de werking van de CDDBC over het kalenderjaar 2018. Dit zal de algemene statistieken van de CDDBC hernemen en de werking van de federale politie en de aanpak van het fenomeen corruptie analyseren in het licht van het nationaal veiligheidsplan en van de internationale verplichtingen en verwachtingen. Het zal eveneens op kritische wijze de middelen, aanpak en resultaten van de CDDBC aansnijden bij de uitvoering van zijn gerechtelijke opdrachten.

Hoofdstuk IX. De ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht

Titel 1 - Wettelijke basis

Een dubbele wettelijke basis ligt ten grondslag aan de bevoegdheid van het federaal parket met betrekking tot de ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht.

Ten eerste, het artikel 144^{quater} van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd door de wet van 5 augustus 2003, dat bepaalt dat de federale procureur exclusief bevoegd is om de strafvordering inzake ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht uit te oefenen.

Ten tweede, de omzendbrief van het College van procureurs-generaal COL 16/2003 met betrekking tot de wet van 5 augustus 2003 en de addenda erbij.

Titel 2 - Huidige situatie: nieuwe en lopende dossiers (opsporings- en gerechtelijke onderzoeken)

In vergelijking met 2017 wordt een lichte stijging vastgesteld van nieuwe dossiers die in de loop van 2018 werden geopend (zie bijgevoegde tabel 9.1).

Tien dossiers werden in 2018 geseponeerd (zie tabellen 9.9. a en b in de bijlagen).

Het aantal lopende dossiers ligt op 31 december 2018 hoger ten opzichte van 2017, zowel voor dossiers in gerechtelijk onderzoek als dossiers in opsporingsonderzoek (zie tabel 9.8 in bijlage): zodoende worden er 112 lopende dossiers geteld op 31 december 2018 tegenover 97 lopende dossiers op 31 december 2017.

In dit opzicht wordt erop gewezen dat de kamer van inbeschuldigingstelling bij twee gerechtelijke onderzoeken met betrekking tot de Rwandese genocide van 1994 beslissingen heeft genomen en daarbij in totaal vijf beschuldigten voor het hof van assisen van het administratieve arrondissement Brussel-Hoofdstad heeft verwezen. Er is een

aanvraag om twee assisenzittingen te openen verstuurd naar de eerste voorzitter van het hof van beroep in Brussel.

Verschillende dossiers in gerechtelijk onderzoek betreffen zaken waarin er geen gunstig gevolg kon worden gegeven aan een aan België gericht uitleveringsverzoek (geen toepasselijk uitleveringsverdrag, Belgische nationaliteit of statuut van politiek vluchteling van de betrokken persoon). Van deze 112 lopende dossiers hadden er 35 betrekking op ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht die in Rwanda plaatsvonden in 1994.

De andere dossiers betreffen feiten die zich afspeelden in de volgende landen: Chili, Democratische Republiek Congo, Cambodja, Tsjaad, Guatemala, Congo-Brazzaville, Ivoorkust, ex-Joegoslavië, Liberia, Turkije, Libanon, Palestina, Tsjetsjenië, Burundi, Dagestan, Sierra Leone, Syrië, Guinee, Irak, Oekraïne, Iran, Israël.

Het onderzoek naar oorlogsmisdaden na de aanslag op het vliegtuig MH17 in Oekraïne, waarbij verschillende Belgische slachtoffers omkwamen, wordt voortgezet. Voor dit dossier is een gemeenschappelijk onderzoeksteam (Nederland, België, Australië, Oekraïne en Maleisië) opgericht, dat in 2018 evaluatievergaderingen heeft gehouden, soms per videoconferentie.

In 2018 heeft de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep van Brussel geen enkele beslissing genomen op basis van artikelen 10 - 1° *bis* en 12 *bis*, lid 3 van de VTWSv (weigering van de federale procureur om een zaak bij de onderzoeksrechter aanhangig te maken in de gevallen van passieve persoonlijke bevoegdheid).

De tendens, ingezet sedert 2007, wordt voortgezet, al moet er op worden gewezen dat er enkele nieuwe dossiers geopend werden ingevolge door de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen toegestuurde informatie.

In 2018 zijn er geen veroordelingen uitgesproken voor ernstige schendingen van het humanitair recht.

Er kan ten slotte gesignaleerd worden dat, ondanks de ernst van de feiten in dossiers van ernstige schendingen van het humanitair recht, het kleine aantal speurders en magistraten dat voor dit type onderzoek uitgetrokken wordt de federale procureur de facto verplicht prioriteiten te stellen bij de behandeling van dossiers. Zo hebben de prioritair behandelde zaken te maken met Belgische opgeslotenen en slachtoffers of met verdachten die op Belgisch grondgebied verblijven, evenals met verzoeken tot uitvoering van internationale

rechtshulpverzoeken, meer bepaald degene die afkomstig zijn van de internationale strafrechtbanken. Er moet nochtans verduidelijkt worden dat zelfs in die 'prioritaire' dossiers er keuzes moeten worden gemaakt ingevolge de beschikbare middelen zowel op het vlak van politie als van magistratuur.

Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een lijst van prioritaire dossiers op basis van de volgende prioriteiten:

- Ten eerste, dossiers met betrekking tot personen die zich op Belgisch grondgebied bevinden en ten laste waarvan een internationaal aanhoudingsbevel (IAB) werd uitgevaardigd, maar die men niet op wettelijke wijze kan uitleveren, en waarvoor België verplicht is zich te houden aan de internationale verplichting *aut dedere, aut judicare*.
- Ten tweede, dossiers met betrekking tot folterdaden waarin België verplicht is de principes, die het Internationaal Gerechtshof (ICJ-CIJ) uitgevaardigd heeft in het kader van de zaak Habré waarin België tegenover Senegal staat (arrest van 20 juli 2012), na te komen.
- Ten derde, dossiers waarin de aangeklaagde feiten bijzonder zwaar lijken te zijn.

Titel 3 - Huidige stand van zaken: aantal dossiers algemene en specifieke onderzoeken geopend in 2018 (behalve opsporings- en gerechtelijk onderzoek)

Je vindt hier de dossiers met betrekking tot verzoeken om of uitwisselingen van inlichtingen of briefwisseling met de federale politie, de inlichtingendiensten, de lokale parketten en de parketten-generaal, de FOD Justitie en de buitenlandse en internationale gerechtelijke autoriteiten (zie tabel 9.6 in de bijlagen).

Titel 4 - De internationale gerechtelijke samenwerking in 2018

4.1 Internationale rechtshulpverzoeken uitgaande van internationale strafgerichten

Het gaat vooral om de volgende instanties: het Internationaal Straftribunaal voor Rwanda, het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië, de Residuele mechanismen van deze tribunalen, het speciaal Tribunaal voor Sierra Leone en het Residuele mechanisme, het Internationaal Strafhof, het speciaal Tribunaal voor Libanon, de Groep deskundigen van de Verenigde Staten inzake de Democratische Republiek Congo en de Kosovo-gespecialiseerde kamers.

De federale procureur is het centraal gerechtelijk contactpunt waaraan de FOD Justitie alle internationale rechtshulpverzoeken uit deze internationale instanties doorstuurt op grond van zijn exclusieve bevoegdheid inzake ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (cf. gemeenschappelijke omzendbrief COL 5/2002 van 16 mei 2002 van de Minister van Justitie en het College van procureurs-generaal en artikel 144quater van het Gerechtelijk Wetboek). Het federaal parket neemt overigens eveneens de rechtshulpverzoeken van het speciaal tribunaal voor Libanon in ontvangst.

De federale procureur staat zelf in voor de uitvoering van alle rechtshulpverzoeken van de internationale strafrechtbanken waarvan hij, in de regel, de uitvoering toevertrouwt aan het gespecialiseerde bureau van de federale gerechtelijke politie van Brussel.

Er zijn het hele jaar door talrijke contacten (post, fax, telefoon, e-mail) tussen de beleidsmagistraat, hoofd van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden en de FOD Justitie, en de autoriteiten van het internationaal straftribunaal voor Rwanda, het internationaal straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië, de Residuele mechanismen van deze tribunalen en het internationaal strafgerechtshof.

Vergeleken met 2017, werd 2018 gekenmerkt door een daling van het aantal rechtshulpverzoeken uitgaande van de internationale straftribunalen (zie tabel 9.12 in de bijlagen).

De door de internationale straftribunalen gerichte rechtshulpverzoeken omvatten verschillende ambtsplichten zoals dossierconsultaties, getuigenverhoren, eventueel per videoconferentie, bankonderzoeken, ambtsplichten inzake telefonie, enz.

Deze rechtshulpverzoeken kunnen ook betrekking hebben op het nemen van beschermingsmaatregelen ten aanzien van personen die zich op Belgisch grondgebied bevinden en al door deze internationale straftribunalen als beschermde getuigen erkend werden.

Voor dit soort verzoeken heeft de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafgerechtshof en de internationale straftribunalen aan de minister van Justitie, in diens hoedanigheid van centrale autoriteit, de zorg toevertrouwd om over de beschermingsmaatregelen te beslissen die genomen konden worden op basis van degene die in het wetboek van strafvordering aangegeven zijn.

De minister van Justitie moet, vooraf, de voorzitter van de getuigenbeschermingscommissie, de federale procureur dus, raadplegen.

De federale procureur wordt, na beslissing van de minister van Justitie, belast met de uitvoering van de beschermingsmaatregelen waartoe besloten werd, meer bepaald met het vorderen van de bevoegde politiediensten.

De kosten veroorzaakt doordat België instaat voor een beschermde getuige van een internationaal straftribunaal komen ten laste van de FOD Justitie, en niet van het speciaal fonds van de federale politie voor de bescherming van bedreigde getuigen.

4.1 Internationale rechtshulpverzoeken uitgaande van staten

(zie tabel 9.12.b in de bijlagen)

Het aantal van dergelijke verzoeken is verdubbeld ten opzichte van 2017.

Deze gingen meestal over dossiers inzake ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht die in Rwanda plaatsvonden in 1994.

4.2 Internationale rechtshulpverzoeken van het federaal parket

(zie tabel 9.11.a in de bijlagen)

Deze verzoeken nemen toe ten opzichte van 2017 en waren voornamelijk gericht aan het ICC.

4.3 Europees netwerk van contactpunten

Het Europees netwerk van contactpunten bestaat onder meer uit magistraten belast met de materies volkenmoord, misdaden tegen de mensheid en oorlogsmisdaden. Het werd opgericht bij besluit van 13 juni 2002 van de Raad van de Europese Unie en is op 24 en 25 mei en op 14 en 15 november 2018 voor de 24ste en 21ste keer bijeengewees in Den Haag.

Twee magistraten van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden hebben aan die vergaderingen deelgenomen.

Titel 5 - (Inter)nationale conferenties

Van 14 tot 16 maart 2018 woonde een magistraat van de sectie een colloquium bij in Ottawa (Canada), georganiseerd door de universiteit van Laval, over samenwerking tussen vervolgingsautoriteiten en ngo's, in het kader van de vervolging van misdaden tegen het internationaal humanitair recht.

Op 23 mei 2018 woonde een magistraat van de sectie een vergadering bij in Den Haag waarop het internationaal, onpartijdig en onafhankelijk mechanisme werd voorgesteld voor de meest ernstige schendingen van het internationaal recht die in Syrië worden begaan.

Op 30 en 31 mei 2018 woonde een magistraat van de sectie een seminarie bij in Brussel over de smokkel van antiquiteiten, georganiseerd door de Europese coördinator voor terrorismebestrijding.

Op 9 oktober 2018 ontving de beleidsmagistraat, hoofd van de sectie, de procureur van Mali in Brussel; twee federaal magistraten hebben bij die gelegenheid een presentatie gegeven over de Belgische wetgeving inzake terrorisme en bijzondere opsporingsmethoden.

Op 15 oktober 2018 gaf de beleidsmagistraat, hoofd van de sectie, op de École Nationale de la Magistrature in Parijs een presentatie over de Belgische ervaring met vervolging van misdaden tegen het internationaal humanitair recht.

Op 19 oktober 2018 werd diezelfde magistraat in Parijs gevraagd als “grand témoin” op de “Premières journées internationales du pôle crimes contre l’humanité, crimes et délits de guerre”, georganiseerd door de École Nationale de la Magistrature en het parket van Parijs.

Van 26 tot 28 november 2018 woonde een magistraat van de sectie een seminarie bij georganiseerd door UNESCO in Parijs, over de bestrijding van smokkel van cultuurgoederen.

Op 29 november 2018 gaf een magistraat van de sectie in Warschau, op uitnodiging van de Ambassade van België en het Europacollege, een conferentie over de bestrijding van straffeloosheid van daders van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht.

Op 13 december 2018 gaf een jurist van de sectie in Brühl (Duitsland) Duitse politieagenten les over de mensenrechten en het internationaal humanitair recht.

Titel 6 - Gespecialiseerde opleidingen

In 2018 heeft de nationale researcheschool van de federale politie opnieuw, ter voortzetting van het in 2009 begonnen initiatief, in het kader van de specifieke functionele opleiding in gerechtelijke politie in een luik internationaal humanitair recht voorzien. De beleidsmagistraat, hoofd van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden, werd uitgenodigd om dit luik van de opleiding voor zijn rekening te nemen.

Zoals reeds het geval is sinds 2010 werd de beleidsmagistraat in november 2018 door de universiteit van Luik uitgenodigd om een deel van de in de rechtsfaculteit bestaande cursus internationaal humanitair recht voor studenten van de eerste en 2de master in de rechten en in de politieke wetenschappen te geven.

Drie magistraten van de sectie hebben de opleidingsmodule over internationaal humanitair recht van het Rode Kruis gevolgd.

Verschillende magistraten van de sectie hebben bovendien een deel van de opleidingen gegeven die door het IGO georganiseerd worden, voor gerechtelijke stagiairs.

Titel 7 - Commissies

De beleidsmagistraat, hoofd van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden, en een zaakmagistraat zijn respectievelijk effectief en plaatsvervangend lid van de interministeriële Commissie internationaal humanitair recht. Een andere magistraat en een jurist van diezelfde sectie zijn bovendien experts binnen deze Commissie.

De beleidsmagistraat, hoofd van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden, heeft in 2018 bovendien deelgenomen aan verschillende vergaderingen van de werkgroep “Wetgeving” van de interministeriële commissie humanitair recht.

Dezelfde magistraat en een andere zaakmagistraat van de sectie zijn respectievelijk effectief en plaatsvervangend lid van de Belgian Task Force for International Criminal Justice (BTF-ICJ). In 2018 hebben ze aan verschillende plenaire vergaderingen of kleine groepen van deze taskforce deelgenomen.

We kunnen ten slotte niet verzwijgen dat de capaciteit van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden, die uit vier magistraten bestaat, in 2018 wel erg gehypothekeerd werd:

- een eerste magistraat is een van de twee persmagistraten van het federaal parket;
- een tweede magistraat is lid van de Hoge Raad voor de Justitie;
- een magistraat van de sectie verliet het federaal parket in november 2017; hij werd pas in november 2018 binnen de sectie vervangen.

HOOFDSTUK IX bis. De internationale corruptie (buiten de Europese Unie)

In de loop van 2018 is er besloten om de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden de dossiers toe te vertrouwen inzake internationale corruptie die buiten de Europese Unie is gepleegd.

Er werden in 2018 vijf dossiers van dit type geopend (zie tabel 9.17 in de bijlagen). Meerdere van deze dossiers zijn afkomstig van aanklachten die het Ministerie van Buitenlandse Zaken via de FOD Justitie bij het federaal parket heeft ingediend.

HOOFDSTUK X. De militaire bevoegdheden

Titel 1 - De bevoegdheid van de federale procureur

De militaire bevoegdheden van het federaal parket berusten op verschillende juridische gronden die hierna worden uiteengezet:

1.1 Artikel 144*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek

Artikel 144*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek stelt dat de federale procureur bevoegd is voor in het buitenland door leden van de Belgische strijdkrachten gepleegde misdrijven die in België vervolgd kunnen worden. Hij wordt rechtstreeks over deze misdrijven ingelicht, hetzij door de commandanten van de militaire eenheden die in het buitenland gestationeerd zijn, hetzij door de leden van de federale politie. De federale procureur kan na overleg beslissen dat een procureur des Konings de strafvordering uitoefent. De federale procureur oefent zelf de strafvordering uit in de volgende dossiers:

- feiten die vervolgd moeten worden door het assisenhof;
- ernstige feiten en feiten die de handhaving van de militaire discipline in het buitenland kunnen schaden en door de correctionele rechtbank vervolgd moeten worden;
- verkeersinbreuken en minder erge feiten kunnen aanleiding geven tot:
  - seponering;
  - seponering en aanklacht van de feiten bij de tuchtrechtelijke overheid;
  - het ter beschikking overmaken aan de procureur des Konings van het domicilie van de verdachte, na overleg met de procureur des Konings.

Artikel 144*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek werd ingevoerd bij artikel 90 van de wet van 10 april 2003 tot regeling van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vreedstijd alsmede van het behoud ervan in oorlogstijd.

1.2 De gemeenschappelijke omzendbrief van het college van procureurs-generaal

Deze omzendbrief (Col 1/2004) van 5 januari 2004 met betrekking tot de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vreedstijd alsmede het behoud ervan in oorlogstijd – wetten van 10 april 2003 – geeft voorrang aan de bevoegdheid van de federale procureur voor bepaalde

specifieke onderzoeken inzake scheepsongevallen, vliegtuigongevallen en ongevallen bij valschermspringen waarbij gebouwen, luchtvaartuigen of militair personeel betrokken zijn.

1.3 Het akkoord van de raad van procureurs des Konings

Krachtens het akkoord van de raad van procureurs des Konings van 5 maart 2004 oefent de federale procureur de strafvordering uit voor misdrijven gepleegd aan boord van een militair schip of luchtvaartuig (beschouwd als nationaal grondgebied), zelfs als ze zich in de Belgische territoriale wateren of het Belgisch luchtruim bevinden. Ingevolge artikel 144ter van het Gerechtelijk Wetboek wordt de federale procureur systematisch van deze feiten op de hoogte gebracht.

Titel 2 - De contacten met de Minister van Defensie, de FOD Justitie en de militaire overheden

2.1 Het protocolakkoord tussen de Ministerie van Defensie en de FOD Justitie van 1 maart 2005 en de gemeenschappelijke omzendbrief van de ministers van Justitie, Landsverdediging en Binnenlandse zaken van 8 juni 2007

Als gevolg van de opheffing van de militaire gerechten heeft de generale staf van de landmacht nieuwe richtlijnen uitgewerkt met betrekking tot de nieuwe gerechtelijke structuren voor de militairen. Er is eveneens een hoofdstuk gewijd aan de initiatieven die de militaire autoriteiten moeten nemen als ze kennis krijgen van een in het buitenland gepleegd misdrijf en aan de houding die ze moeten aannemen gedurende het onderzoek.

Op 1 maart 2005 werd er een protocolakkoord getekend tussen de minister van Landsverdediging en die van Justitie tot regeling van de logistieke steun die verleend moet worden aan federale magistraten met opdracht in het buitenland en aan de magistraten van het openbaar ministerie die, bij toepassing van artikel 309*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, door de federale procureur aangeduid zijn om deel te nemen aan langdurige opdrachten in het buitenland.

De procureur-generaal van Bergen, belast met de materie Militair strafrecht in het College van procureurs-generaal, wordt, in samenwerking met de federale procureur, belast met de

uitvoering van dit protocolakkoord, wat gerealiseerd werd in een gemeenschappelijke omzendbrief van 8 juni 2007 van de ministers van Justitie, Landsverdediging en Binnenlandse zaken. Deze omzendbrief slaat op het meesturen van magistraten van het openbaar ministerie om de Belgische troepen in het buitenland te begeleiden en het gelijktijdig sturen van federale politiemensen.

2.2 De contacten met de verbindingdienst in Duitsland

In de nasleep van het vertrek van de Belgische troepen uit Duitsland en in het belang van de aldaar nog gestationeerde Belgische militairen staat de verbindingdienst in Keulen nog altijd in voor het overmaken van strafdossiers tussen de Duitse gerechtelijke overheid en het federaal parket.

2.3 De overlegvergaderingen en de deelname aan conferenties

De volgende activiteiten en initiatieven werden georganiseerd in het kader van de bevoegdheden van het federaal parket ten aanzien van de leden van de strijdkrachten in het buitenland:

- Eerst en vooral waren er in 2018 geregeld contacten tussen het federaal parket en ACOS Ops&Trg in Evere, dat de link verzekert tussen de troepen in het buitenland en het federaal parket.
- Ten tweede hebben de magistraten van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden hun bijdrage geleverd aan verschillende door de militaire overheid georganiseerde opleidingen teneinde de leden van de strijdkrachten in staat te stellen zich vertrouwd te maken met de werking van het federaal parket dat het openbaar ministerie vertegenwoordigt voor de in het buitenland in vreedstijd gestationeerde militairen (meer bepaald opleidingen aan de KMS voor de (toekomstige) korpscommandanten, de raadgevers recht der gewapende conflicten, de LEGAD's aan de KMS).
- Ten derde hebben de magistraten en juristen van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden deelgenomen aan uiteenzettingen georganiseerd door Het Koninklijk Hoger Instituut voor Defensie (KHID) en het Studiecentrum voor Militair Recht en Oorlogsrecht. Deze uiteenzettingen van eminente sprekers hebben meestal betrekking op actuele problemen in verband met het internationaal humanitair recht en het oorlogsrecht.

Een jurist van de sectie nam ook deel aan de conferentie "Silent Leges Inter Arma" die van 18 tot 21 september 2018 in Brugge werd georganiseerd door de Internationale Vereniging voor Militair Recht en Oorlogsrecht. Dezelfde jurist nam deel aan het Brugse Colloquium, georganiseerd door het ICRC, met als thema "Juridische en

operationele uitdagingen van de huidige internationale gewapende conflicten”. Van 15 tot 18 mei 2018 heeft de beleidsmagistraat, hoofd van de sectie, in Lissabon deelgenomen aan het XXle Congres van de Internationale Vereniging voor Militair Recht en Oorlogsrecht.

- Ten vierde functioneerde het expertisenetwerk “Militair strafrecht” tot voor kort onder supervisie van de procureur-generaal van Bergen; de beleidsmagistraat, hoofd van de sectie Internationaal humanitair recht en militaire bevoegdheden, was lid van dit expertisenetwerk. Het College van procureurs-generaal heeft in september 2015 beslist om dit netwerk op te heffen. Verschillende magistraten die militaire dossiers behandelen hebben de wens te kennen gegeven om het weer in te voeren, om weer te beschikken over een structuur voor overleg en gedachtewisseling met het openbaar ministerie, DJMM en Defensie. Voorbereidende vergaderingen, waaraan de beleidsmagistraat, hoofd van de sectie heeft deelgenomen, hebben geleid tot de uitwerking van een nieuw protocol, dat het College van procureurs-generaal op 20 december 2018 heeft goedgekeurd, met betrekking tot de oprichting van een expertisenetwerk “Militaire zaken”. De beleidsmagistraat, hoofd van de sectie, is lid van dit netwerk.

2.4 Brevet in militaire technieken

In samenwerking met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding en Defensie werd er een opleiding tot het behalen van het brevet in militaire technieken in Leopoldsburg, van 14 tot 18 mei 2018. Eén magistraat van de sectie heeft deze opleiding gevolgd. Op 12 juni hebben de magistraten van de sectie deze opleiding afgerond met een presentatie over de juridische en operationele luiken van de militaire bevoegdheden van het federaal parket.

Voor magistraten die dit brevet al hadden werd er op 23 en 24 mei 2018 en op 28 en 29 mei 2018 een bijscholing georganiseerd. Drie magistraten van de sectie hebben deze gevolgd.

Titel 3 - De contacten met de federale politie DGJ/DJMM

3.1 De nood aan een gespecialiseerde politiedienst

In het kader van zijn opdrachten duidt de federale procureur systematisch de gespecialiseerde politiedienst van de federale politie aan die rechtstreeks van de gerechtelijke directeur-generaal (DGJ) afhangt – de Gerechtelijke Directie in Militair Milieu (DJMM) – voor de tenuitvoerlegging van zijn onderzoeksplichten.

In overleg met de gerechtelijke directeur-generaal van de federale politie werd er regelmatig een DJMM-ploeg meegestuurd met de belangrijke detacheringen van Belgische militairen in het buitenland, zoals in Afghanistan, Mali en evenals bij manoeuvres in het buitenland. Sedert 2007 is DJMM niet meer permanent aanwezig. De ondersteuning door DJMM is nu teruggebracht tot een periodieke aanwezigheid (waarvan de duur bepaald is in overleg met het leger, DJMM en het federaal parket).

De noodzaak om die gespecialiseerde dienst van de federale politie te behouden wordt bevestigd, voornamelijk in het belang van het bijhouden van de expertise die voortdurend geaccumuleerd wordt bij de behandeling van de onderzoeken in het buitenland en van de voorziene ontwikkeling van deze opdracht van het federaal parket.

3.2 Activiteiten en evaluatie

De directeur van DJMM stuurt vandaag de dag regelmatig een activiteitenverslag naar de federale procureur. Het activiteitenrapport voor het jaar 2018 is nog niet overgemaakt.

Titel 4 - Statistieken

In 2018 heeft het federaal parket 48 dossiers geopend in het kader van zijn militaire bevoegdheden, een duidelijke daling vergeleken met 2017 (zie tabel 10.1 in de bijlagen).

Deze feiten deden zich voor in verschillende landen (zie tabel 10.17 in de bijlagen) en een of meer leden van de strijdkrachten waren daar telkens bij betrokken, hetzij als dader, mededader of slachtoffer, en dit in het kader van manoeuvres of operaties in het buitenland.

Deze statistieken hebben eveneens betrekking op ongelukken waarbij Belgische militaire vliegtuigen, schepen en parachutisten betrokken zijn, of die ongelukken nu plaatsvinden in België of in het buitenland.

Er zijn in 2018 twee onderzoeksdossiers inzake militaire bevoegdheden van het federaal parket geopend (zie tabel 10.4 in de bijlagen).

Het aantal lopende dossiers op 31 december 2018 bedroeg 45, waarvan 2 dossiers in gerechtelijk onderzoek (zie tabel 10.8 in de bijlagen).

Er is in 2018 geen enkele veroordeling geweest in het kader van de 'militaire' dossiers van het federaal parket (zie tabel 10.7 in de bijlagen).

Er werden 23 dossiers afgesloten in 2018, waaronder 3 dossiers het voorwerp hebben uitgemaakt van een pretoriaanse probatie (zie tabel 10.9a en b in de bijlagen). Er werd één dossier naar de korpstucht doorverwezen.

Titel 5 - Verplaatsingen van (gedelegeerde) federale magistraten tot bij de Belgische troepen

De federale procureur heeft op grond van artikelen 309*bis* en 144*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek specifieke bevoegdheden inzake door Belgische militairen in het buitenland gepleegde misdrijven.

Toen de militaire rechtbanken nog bestonden, stonden de Belgische militaire autoriteiten erop dat er permanent een magistraat de troepen vergezelde bij opdrachten in het buitenland of grote manoeuvres. Sedert het federaal parket deze bevoegdheid heeft overgenomen in januari 2004 is dit niet meer van toepassing.

Daarom wenste de vorige federale procureur bij zijn aantreden opnieuw bijzondere aandacht te besteden aan de toepassing in de praktijk van artikel 309*bis* van het Gerechtelijk Wetboek. De huidige federale procureur sluit zich aan bij deze benadering.

Deze proactieve aanpak werd sinds 2009 geconcretiseerd door de toepassing van artikel 309*bis* van het Ger. Wetb. ter gelegenheid van de verplaatsingen van (gedelegeerde) federale magistraten; ze werd de volgende jaren en in 2018 voortgezet (zie tabel 10.18 in de bijlagen).

In het kader van deze verplaatsingen tot bij de troepen heeft de federale procureur 14 federale magistraten aangeduid, evenals 14 magistraten van het openbaar ministerie, houders van een brevet in militaire technologie, die voor de duur van deze opdracht naar het federaal parket worden gedelegeerd.

Bij die verplaatsingen naar het buitenland wordt van de aanwezige magistraten gevraagd dat ze het federaal parket voorstellen en, meer specifiek, de militaire bevoegdheden ervan. Er werd daartoe een standaardpowerpointpresentatie, in het Frans en in het Nederlands, gemaakt.

Titel 6 - Varia

6.1 De tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel in het buitenland

Artikel 9 van de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 juli 2006) wijzigt artikel 16§2 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

Deze bepaling, aangevuld bij de wet van 10 april 2003, stelde het voorafgaand verhoor in van de verdachte door een beroep te doen op audiovisuele middelen als hij, aangezien hij in het buitenland was, niet fysiek door de onderzoeksrechter kon worden verhoord.

De nieuwe bepaling maakt het mogelijk op een ruimere waaier van middelen een beroep te doen, zoals radio, telefoon of andere technische middelen, waarbij de opsomming niet limitatief is: enerzijds moet er een rechtstreekse stemoverbrenging zijn tussen onderzoeksrechter en verdachte en, anderzijds, moeten de uitwisselingen vertrouwelijk blijven.

In 2018 is er geen toepassing geweest van deze nieuwe bepaling.

6.2 De verwijzing naar de korpstucht

De opheffing van artikel 24 van het wetboek van strafrechtspleging voor het leger door de wet van 10 april 2003 maakte een eind aan de mogelijkheid om de strafvordering af te sluiten met een beslissing van het parket of de onderzoeks- of vonnisgerechten om de verdachte door te verwijzen naar de korpstucht voor kleinere misdrijven of misdrijven die minder ernstig zijn.

Zoals verschillende keren door de gerechtelijke autoriteiten werd gevraagd, heeft de wetgever uiteindelijk het systeem van doorverwijzing naar de korpstucht opnieuw ingesteld door de wet van 23 april 2010 aan te nemen tot wijziging van verschillende wetten van toepassing op het militair personeel (B.S. 7-5-2010). Artikel 2 van deze wet vervangt artikel 44 van de wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de Krijgsmacht. Zo kan een militair door worden verwezen naar de korpstucht door het openbaar ministerie, de onderzoeksgerechten en de rechter ten gronde. De beslissing is bindend voor de militaire tuchtoverheid en stopt de strafvervolgning.

In 2018 heeft het federaal parket één keer beslist iemand naar de korpstucht door te verwijzen in toepassing van voornoemde wet.

6.4 De opsporing en vaststelling van in het buitenland gepleegde misdrijven

Een ander aandachtspunt betreft de eerste gerechtelijke vaststellingen ter plaatse in geval van een in het buitenland gepleegde inbreuk.

Vóór de opheffing van de militaire gerechten verzekerden een DJMM-ploeg en een militaire magistraat een permanente aanwezigheid bij belangrijke detacheringen naar het buitenland. Zoals reeds gesteld is dit vandaag niet langer het geval. Als het federaal parket en/of DJMM ter plaatse zijn, stelt dit uiteraard geen enkel probleem. DJMM zal onmiddellijk de eerste gerechtelijke vaststellingen doen en het onderzoek onder de leiding van het federaal parket voeren.

Dit is anders als noch DJMM, noch het federaal parket ter plaatse vertegenwoordigd zijn. In dit geval kan men verwachten dat de militaire politie de eerste vaststellingen doet, terwijl gewacht wordt op de komst van het federaal parket en/of DJMM, maar ze heeft geen juridische bevoegdheid. In gebeurlijk geval zal de militaire politie zich eveneens gelasten met de “bewarende maatregelen” die het federaal parket zal vragen, nadat het onmiddellijk door de eenheidscommandant op de hoogte is gebracht.

Dit kan nochtans moeilijkheden stellen als, bijvoorbeeld met betrekking tot in een ver land gepleegde feiten, er verschillende dagen verlopen alvorens de gerechtelijke ploeg (federaal parket/DJMM) ter plekke kan gaan. Aangezien de militaire politie niet over de hoedanigheid van gerechtelijk officier beschikt, kan er de eerste dagen geen enkele gerechtelijke vaststelling worden gedaan, noch enige onderzoeksplicht met gerechtelijke waarde worden gesteld. Rekening houdend met de aard en de ernst van de misdrijven die gepleegd zouden kunnen zijn (moord, vrijwillige doodslag, onvrijwillige doodslag, enz.) en met de juridische problemen die op dat moment opgelost zullen moeten worden (de problematiek van de wettige zelfverdediging en het wettige overheidsbevel), zijn de eerste vaststellingen nu net van cruciaal belang.

Er moet dus nagedacht worden over de wijze waarop voornoemd probleem van de eerste gerechtelijke vaststellingen verholpen moet worden, teneinde van in het begin een professionele gerechtelijke aanpak mogelijk te maken.

Een denkpiste in het bijzonder werd daartoe in aanmerking genomen in 2014: de (gedeeltelijke) toekenning van bepaalde bevoegdheden van gerechtelijke politie aan (bepaalde) leden van het leger, meer bepaald de leden van de militaire politie.

Dit idee, waarvan het initiatief overgelaten wordt aan Defensie, werd niet echt verder ontwikkeld in 2018.

6.5 De Belgische militaire vliegtuigongevallen

Er werd binnen het Belgisch leger een permanente onderzoeksdienst opgericht om elk ongeluk of incident met een Belgisch militair luchtvaartuig te analyseren, de ODOV (Belgische Onderzoeksdienst Ongevallen Vliegtuigen).

Het door de ODOV gevoerde onderzoek heeft ten doel om de oorzaak van het ongeluk te achterhalen en veiligheidsaanbevelingen aan de militaire overheid te doen, zodat andere incidenten of ongelukken vermeden kunnen worden. Dit onderzoek streeft er dus niet naar om fouten of verantwoordelijkheden vast te stellen, dit is de taak van het door de federale procureur gevoerde strafonderzoek.

Gelet op het hoge expertiseniveau van de ODOV ligt het voor de hand dat in geval van een ongeluk met een luchtvaartuig het federaal parket de medewerking van deze dienst niet kan missen. Er moet nochtans rekening worden gehouden met het feit dat de ODOV opereert met een heel ander doel voor ogen en dat de door die dienst opgestelde verslagen dikwijls (gedeeltelijk) geklasseerd worden. In 2010 zijn de noodzakelijke contacten gelegd om, in 2011, uit te lopen op een diepgaander overleg tussen het federaal parket en de ODOV en de bevoegdheden van elk duidelijker af te bakenen en uit te maken of - en in welke mate - het federaal parket in geval van een ongeluk met een luchtvaartuig een beroep op de ODOV zou kunnen doen.

De ODOV is er eveneens mee belast, in het kader van zijn onderzoek, alle brokstukken van het luchtvaartuig te recupereren en alle technische documenten (onderhoud, enz.), de documenten van de piloot, de opnames van de gesprekken tussen de controletoren en de piloot, enz. te analyseren. Deze stukken worden uiteraard gerechtelijk in beslag genomen in het kader van het strafonderzoek. Zoals vandaag reeds het geval is voor munitie en explosieven, waarbij de ontmijningsdienst van het leger (DOVO) beschouwd wordt als de bewaarder van de in beslag genomen stukken, zou hetzelfde statuut aan de ODOV kunnen worden toegekend.

In 2012 werden al deze kwesties nader bekeken tijdens contacten en bijeenkomsten tussen het federaal parket en de ODOV. Die hebben in 2012 geleid tot de uitwerking binnen het federaal parket van een ontwerp vademecum specifiek gewijd aan ongelukken met Belgische militaire luchtvaartuigen; dit ontwerp werd in 2013 gefinaliseerd en gaf aanleiding tot het uitwerken van een algemene dienstnota (nr. 04/2013 van 30 augustus 2013).

In 2018 bleven het federaal parket, DJMM en SEAA regelmatig contacten onderhouden, wat zich meer bepaald vertaalde in de deelname van het federaal parket aan oefeningen op militaire vliegtuigongelukken, bovenop de contacten in het kader van gerechtelijke dossiers die geopend werden na ongelukken met militaire vliegtuigen.

Hoofdstuk XI. Terrorisme

Titel 1. Statistisch overzicht

Niettegenstaande het terrorisme geen exclusieve wettelijke bevoegdheid van het federaal parket is, oefent de federale procureur overeenkomstig de COL 9/2005 van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal de facto wel steeds de strafvordering uit en draagt hij de verantwoordelijkheid voor de opsporing en de vervolging van deze misdrijven in België.

De federale procureur doet dit op basis van het veiligheids criterium (artikel 144ter § 1, 2°, Gerechtelijk Wetboek), dat hem bevoegd maakt ten aanzien van de “misdrijven gepleegd met gebruik van geweld tegen personen of materiële belangen om ideologische of politieke redenen met het doel zijn doelstellingen door middel van terreur, intimidatie of bedreigingen te bereiken en in het bijzonder de in boek II, titel I ter van het Strafwetboek bedoelde misdrijven”.

De misdrijven waarvoor de federale procureur zich gelast op basis van dit veiligheids criterium (artikel 144ter, § 1, 2°, Gerechtelijk Wetboek) worden behandeld binnen de sectie Terrorisme van het federaal parket. Strafrechtelijk vertaalt deze omschrijving (veiligheids criterium) zich voornamelijk, maar zeker niet altijd, in de artikelen 137 tot en met 141 Strafwetboek.

De hierna vermelde cijfers betreffen derhalve alle dossiers en strafonderzoeken behandeld binnen de sectie Terrorisme van het federaal parket, maar niet noodzakelijkerwijze allemaal inbreuken op de artikelen 137 tot en met 141 Strafwetboek.

De statistieken van het federaal parket over de gerechtelijke aanpak van het fenomeen terrorisme kunnen als nationale cijfers worden beschouwd.

In 2018 werden 155 nieuwe federale dossiers inzake terrorisme geopend (zie tabel 11.1 in de bijlagen). Deze 155 federale strafdossiers kunnen naar herkomst en bevoegdheidsgrond worden opgesplitst volgens tabel 11.2 en tabel 11.3 in de bijlagen.

Van deze 155 federale dossiers maken 73 dossiers het voorwerp uit van een gerechtelijk onderzoek (tabel 11.4).

In totaal werden in 2018 112 dossiers door de lokale parketten aangemeld (zie tabel 11.5). Van deze dossiers werden er 72 gefederaliseerd, terwijl er 33 FDC-dossiers werden afgesloten (niet gefederaliseerd). Op 31 december 2018 waren 7 FDC-dossiers nog in analyse met het oog op een eventuele federalisering.

Het totale aantal nieuwe dossiers (niet-strafzaken) terrorisme, die in 2018 op het federaal parket zijn binnengekomen, bedraagt 760 dossiers. De herkomst van deze dossiers is aangegeven in tabel 11.6. Een heel groot aantal van deze dossiers heeft betrekking op nota's van de inlichtingendiensten en politiediensten evenals de procedure met betrekking tot de intrekking of ongeldigverklaring van paspoorten, informatie van de FOD Buitenlandse Zaken evenals aanmeldingen van de CFI en algemene informatie van DJSOC/Terro.

Het aantal nieuwe actieve internationale rechtshulpverzoeken inzake terrorisme bedraagt 88 dossiers (zie tabel 11.11a in de bijlagen). De bestemming van deze rechtshulpverzoeken vindt u in tabel 11.11b in de bijlagen. Ook al gaat een groot aantal van de rechtshulpverzoeken uit van de onderzoeksrechters, toch zorgt het federaal parket grotendeels voor de zendingen, vertalingen en verplaatsingskosten.

Het aantal nieuwe passieve rechtshulpverzoeken inzake terrorisme bedraagt 74 dossiers (tabel 11.12a en 11.12b in de bijlagen). Overeenkomstig de COL 9/2005 staat de federale procureur in voor de uitvoering van de internationale rechtshulpverzoeken in zaken die:

- onmiddellijk gelinkt zijn aan een reeds bestaand federaal terrorismedossier
- of duidelijk en onmiddellijk betrekking hebben op de problematiek van het terrorisme.

Het aantal dossiers passieve uitleveringen of Europese aanhoudingsbevelen inzake terrorisme bedraagt 8 dossiers (tabel 11.13 in de bijlagen) en het aantal dossiers actieve uitleveringen of Europese aanhoudingsbevelen inzake terrorisme bedraagt 35 dossiers (tabel 11.14 in de bijlagen).

Overeenkomstig de COL 9/2005 stellen de procureurs des Konings de federale procureur in kennis van elke vraag tot uitlevering en overlevering in zaken van terrorisme. De regel is echter dat deze vragen door de lokale parketten zelf behandeld worden, tenzij er een duidelijke en onmiddellijke link is met een reeds bestaand federaal dossier. Het betreft hier dus geen nationale cijfers.

Elk (inter)nationaal proactief onderzoek is krachtens artikel 28bis Sv. ook een opsporingsonderzoek en wordt statistisch dan ook meegeteld als federaal strafonderzoek. In 2018 werd geen enkel nationaal proactief onderzoek inzake terrorisme opgestart.

Tot slot zijn er eveneens de beleidsmatige dossiers. Deze dossiers – een honderdtal – bevatten verslagen, inlichtingen, vraagstukken van beleidsmatige (niet-operationele) aard, die van belang zijn voor de strijd tegen het terrorisme of betrekking hebben op wetgevende of regelgevende initiatieven waarbij het federaal parket een beleidsondersteunende rol ten behoeve van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal (in het bijzonder het expertisenetwerk Terrorismen en sekten) vervult. Deze dossiers worden in hoofdzaak

behandeld door de beleidsmagistraat, hoofd van de sectie Terrorisme van het federaal parket.

In 2018 werden in totaal 74 personen door een onderzoeksrechter in voorhechtenis geplaatst. Op 31 december 2018 waren 24 daarvan nog steeds aangehouden.

Het totale aantal openstaande dossiers uitoefening van de strafvordering in 2018 bedroeg 467 dossiers (tabel 11.8 in de bijlagen).

Titel 2 - Belangrijke processen inzake terrorisme

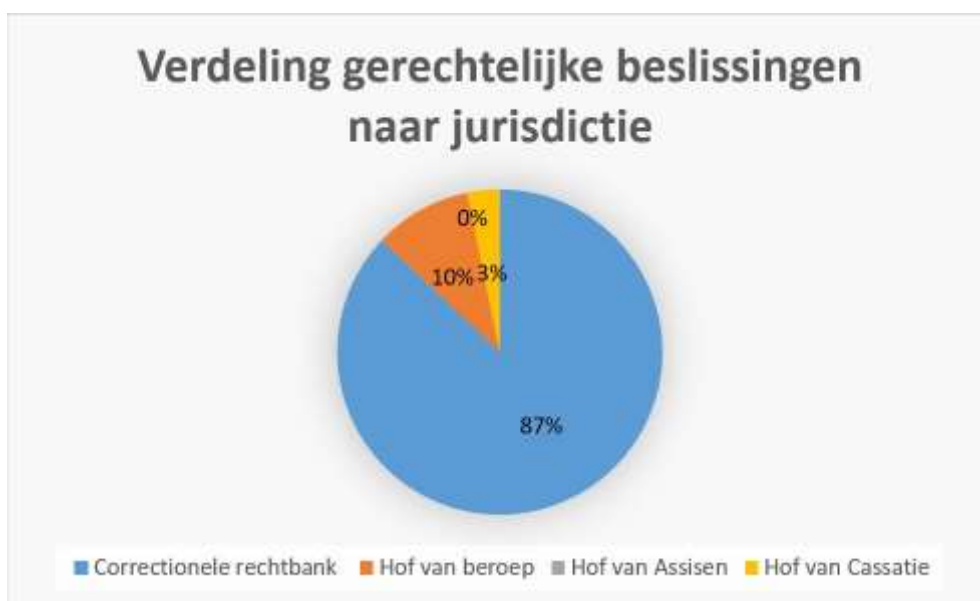
In 2018 werden 54 vonnissen en 6 arresten uitgesproken die in totaal 117 in verdenkinggestelden betreffen (zie ook tabel 11.7 in de bijlagen).

Aantal gerechtelijke beslissingen	Aantal verdachten
62	117

Telling ten opzichte van de gerechtelijke beslissingen

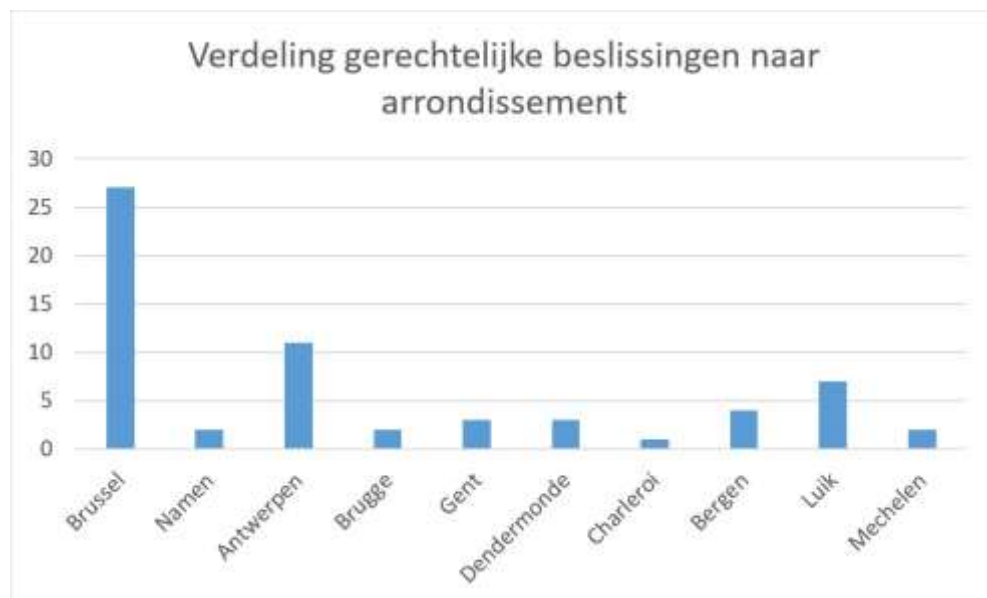
Verdeling naar jurisdictie	Aantal gerechtelijke beslissingen
Correctionele rechtbank	54
Hof van beroep	6
Hof van Assisen	0

Hof van Cassatie	2
Totaal	62

Verdeling naar arrondissement	Aantal gerechtelijke beslissingen
Brussel	27
Namen	2
Antwerpen	11

Brugge	2
Gent	3
Dendermonde	3
Charleroi	1
Bergen	4
Luik	7
Mechelen	2
Totaal	62

Verdeling naar tenlasteleggingscodes	Aantal gerechtelijke beslissingen
FD35	60
FD30	2

Telling ten opzichte van de verdachten

Verdeling naar soort vonnis/arrest	Aantal verdachten
Vonnis op tegenspraak	60
Vonnis bij verstek	45
Arrest op tegenspraak	9
Arrest bij verstek	0
Arrest door het Hof van Cassatie	3
Totaal	117

Verdeling naar soort beslissingen	Aantal verdachten
Veroordelingen	92*
Internering	0
Vrijspraak	15 **
Gewone/probatieopschorting	4 ***
Beroep/verzet dat onontvankelijk of ongedaan wordt verklaard	2
Verklaring van afstand van beroep	1
Verwerping van de het cassatieberoep	3
Totaal	117

* Van deze 92 veroordelingen zijn er 12 in beroep (verzet, beroep, cassatie).

** Van deze 15 vrijspraken zijn er 3 in beroep.

*** Van deze 4 gewone/probatieopschortingen, is er een in beroep.

Deze gerechtelijke beslissingen zijn dus niet definitief met betrekking tot de gewone rechtsmiddelen.

Het merendeel van de veroordelingen betreft nog steeds de problematiek van de Foreign Terrorist Fighters en het deelnemen aan de activiteiten van Maglis Shura Al Mujahidin, Islamitische Staat en Jabhat Al Nusra die als terroristische groepen worden beschouwd.

Belangrijk te vermelden is dat in het hangende PKK-proces voor het eerst toepassing werd gemaakt van artikel 141bis Strafwetboek. Dit artikel bepaalt dat de terrorismewetgeving niet van toepassing is op handelingen van strijdkrachten tijdens een gewapend conflict als gedefinieerd in en onderworpen aan het internationaal humanitair recht, noch op de handelingen van de strijdkrachten van een Staat in het kader van de uitoefening van hun officiële taken, voor zover die handelingen onderworpen zijn aan andere bepalingen van internationaal recht.

De uitsluitingsgrond van artikel 141bis Sw is een letterlijke overname van de elfde overweging van het kaderbesluit van 13 juni 2002. De reden van deze uitsluitingsgrond bestaat erin superpositie te vermijden tussen de bepalingen die ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht sanctioneren en de bepalingen die terroristische misdrijven strafbaar stellen. Dit artikel wordt in bijna elk terrorismeproces opgeworpen dat betrekking heeft op de deelname aan de activiteiten van terroristische groepen in een buitenlands strijdgebied. Het federaal parket verdedigde tot op heden met succes de stelling dat de litigieuze handelingen van de beklaagden geen handelingen betroffen van “strijdkrachten” tijdens een gewapend conflict als gedefinieerd in en onderworpen aan het internationaal humanitair recht vermits de betrokken (terroristische) groepen niet konden worden beschouwd als strijdkrachten in de zin van het internationaal humanitair recht.

Over de problematiek van de toepassing van artikel 141bis Sw en de wisselwerking van het terrorismestrafrecht en het internationaal humanitair recht, werd volop gediscussieerd in de hangende strafprocedure lastens personen die ervan verdacht worden te hebben deelgenomen aan de activiteiten van de “PKK”. Bij arrest van de Kamer van Inbeschuldigingstelling te Brussel dd. 14 september 2017 werden de (PKK-)inverdenkinggestelden allen buiten vervolging gesteld o.a. op grond van de overweging dat de toepassing van de terrorismewetgeving diende te worden uitgesloten aangezien de PKK beschouwd zou dienen te worden als een strijdkracht in een gewapend conflict in de zin van het internationaal humanitair recht. Tegen kwestieus arrest van de Kamer van Inbeschuldigingstelling werd een voorziening in cassatie ingesteld. Bij arrest van 13 februari 2018 vernietigde het Hof van Cassatie partieel de door de Kamer van Inbeschuldigingstelling te Brussel gelaste buitenvervolginstelling. De zaak werd voor een nieuwe beoordeling verwezen naar de Kamer van Inbeschuldigingstelling te Brussel, anders samengesteld⁵⁷.

---

⁵⁷ Zie het overzicht van de bestaande rechtspraak A. FRANSEN, J. KERKHOF en P.A.M. VERREST, *Terrorisme: Een analyse van het Belgische en Nederlandse materieel strafrecht*, Pre-adviezen voor de Nederlands-Vlaamse Vereniging voor Strafrecht 6 oktober 2017 te Mechelen, Wolf Legal Publishers, Nijmegen, 2017, 204 p. et A. FRANSEN en J. KERKHOF, *Tijdschrift voor Strafrecht*, juli 2018, p. 150-193.

Op 8 maart 2019 besliste deze Kamer van Inbeschuldigingstelling dat moet worden besloten dat PKK/HPG sedert vele tientallen jaren verwickeld is in een aanhoudend en intensief niet-internationaal gewapend conflict tussen haarzelf en de Turkse nationale staat. De PKK/HPG is als deelnemer van dit conflict te beschouwen als een (sterk) georganiseerde strijdkracht en de handelingen die aan deze organisatie kunnen worden toegeschreven en die zouden kunnen beantwoorden aan de materiële criteria van terroristische misdrijven zijn alle gesteld binnen de grenzen van het conflictgebied. De Kamer van Inbeschuldigingstelling oordeelde op grond van artikel 141bis Strafwetboek dat titel I ter van hetzelfde wetboek te dezen niet van toepassing is en de inverdenkinggestelden buiten vervolging dienen te worden gesteld. Tegen deze beslissing werd door het federaal parket opnieuw Cassatieberoep aangetekend.

Er kan alleszins worden vastgesteld dat de problematiek van artikel 141bis Strafwetboek en de (al dan niet) toepassing ervan veel discussie opwekt in de rechtsleer. De vraag stelt zich dan ook meer en meer of dit artikel niet gewijzigd dient te worden.

Titel 3 - Samenwerking met andere instellingen of diensten

3.1 Het expertisenetwerk Terrorisme en sekten

De beleidsmagistraat Terrorisme, die sinds januari 2019 hoofdcoördinator van het expertisenetwerk Terrorisme en sekten is, bereidt actief mee de agenda voor van het expertisenetwerk terrorisme en sekten en neemt samen met de federale procureur en de federale magistraten van de sectie terrorisme deel aan de vergaderingen ervan die op 2 september 2018, 20 april 2018, 14 september 2018 en 16 november 2018 georganiseerd werden.

3.2 De Nationale Veiligheidsraad, het Strategisch Comité en het Coördinatiecomité Inlichting en Veiligheid

De federale procureur neemt deel aan de vergaderingen die door de Nationale Veiligheidsraad, het Strategisch Comité en het Coördinatiecomité Inlichting en Veiligheid georganiseerd worden. De beleidsmagistraat Terrorisme neemt sinds september 2017 deel aan de vergaderingen van het Coördinatiecomité Inlichting en Veiligheid.

In het kader van het Strategisch Comité en het Coördinatiecomité voor Inlichting en Veiligheid en gevalideerd door de Nationale Veiligheidsraad werd onder meer het Platform m.b.t. de strijd tegen radicalisering en terrorisme gecreëerd.

Binnen het Coördinatiecomité voor Inlichting en Veiligheid werd het subplatform Terrorisme opgericht, met de procureur-generaal van Brussel als piloot en met als objectief de omzendbrief COL 9/2005 te actualiseren.

Het betreft niet alleen de basisomzendbrief COL 9/2005, maar ook de addenda 18/2006 (gespecialiseerde onderzoeksrechters), 2/2007 (OCAD), 12/2013 (terroristische misdrijven), 20/2013 (explosieven) en 14/2016 (terroristische gijzeling of aanslag). Daarnaast zijn ook de omzendbrieven COL's 10/2015 (FTF), 11/2016 (weigering van afgifte, intrekking en ongeldigverklaring van identiteitskaarten), 12/2016 (weigering van afgifte en intrekking van reisdocumenten/paspoorten), 13/2016 (administratieve bevrozing van tegoeden), 21/2016 (haatpredikers) en 22/2016 (gemeenschappelijke gegevensbank FTF) gelinkt aan deze COL 9/2005.

Na overleg werd beslist om ook deze 5 addenda-COL en 6 gelieerde omzendbrieven COL's te integreren in één omzendbrief COL over de gerechtelijke reactie in terrorisme-zaken.

In deze omzendbrief COL worden inmiddels per hoofdstuk de verantwoordelijken (piloot) aangeduid. Alle geïnteresseerde magistraten of leden van de inlichtingendiensten, OCAD en de politiediensten mogen zich bij de verantwoordelijke piloot melden om aan de redactie van het desbetreffende hoofdstuk mede te werken. Inlichtingendiensten, politiediensten en OCAD zullen sowieso door de piloot betrokken worden waar nodig.

Er werd reeds van start gegaan met de werkgroep tot herziening van het hoofdstuk m.b.t. de financiering van terrorisme, de samenwerking met de inlichtingendiensten en de problematiek van de vervallenverklaring van de nationaliteit.

In een tussenfase zal m.b.t. de materie van de identiteitskaarten en paspoorten een nieuwe omzendbrief COL gemaakt worden. Er wordt evenwel nog steeds gewacht met de redactie van deze nieuwe omzendbrief COL op de wetwijziging van het Consulaire wetboek. Deze nieuwe omzendbrief zal dan de wetwijzigingen inzake het Consulaire wetboek, de ministeriële omzendbrief van 22.09.2017 betreffende het afleveren van voorlopige en beperkte reisdocumenten voor de terugkeer van Turkije naar België en de ministeriële omzendbrief van 22.09.2017 betreffende de gecontroleerde terugkeer van de Belgische (vermoede) FTF die uitgewezen worden vanuit Turkije, de COL 12/2016 betreffende de weigering van afgifte en intrekking van reisdocumenten/paspoorten en de COL 11/2016 betreffende de weigering van afgifte, intrekking en ongeldigverklaring van identiteitskaarten, behandelen en integreren.

In deze tussenfase zal tevens in de aan te passen COL 10/2015 (gerechtelijke aanpak FTF) de ministeriële omzendbrief van 22.05.2018 worden geïntegreerd, alsmede de COL 22/2016 (Gemeenschappelijke gegevensbank FTF), de COL 21/2016 (Haatpredikers) de twee Koninklijke besluiten van 23 april 2018 en de wet van 30.07.2018 LIVC-R. tevens wordt het KB afgewacht over de nieuwe categorieën (Potentieel Gewelddadige Extremisten en veroordeelden voor terroristische misdrijven).

Gelet op een aantal operationele prioriteiten als gevolg van de aanslagen van Parijs van 13 november 2015 en de aanslagen te Brussel en Zaventem van 22 maart 2016, werd in 2016 prioritair werk gemaakt van de uitwerking van het nationaal noodplan betreffende de aanpak van een terroristische gijzelneming of terroristische aanslag, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 1 mei 2016 (BS 16 mei 2016), dat hoofdstuk 12 van de COL 9/2005 betreffende de terroristische gijzeling vervangt. Belangrijk ter zake is te verwijzen naar de COL 14/2016 van het College van procureurs-generaal betreffende de aanpak van een terroristische gijzeling of een terroristische aanslag – Addendum COL 9/2005. Deze omzendbrief herneemt grotendeels het nationaal noodplan betreffende de aanpak van een terroristische gijzelneming of terroristische aanslag, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 1 mei 2016 (Belgisch Staatsblad 16 mei 2016) en vervangt hoofdstuk 12 van de COL 9/2005 betreffende de terroristische gijzeling.

Een aantal oefeningen m.b.t. een scenario van terroristische aanslag bracht aan het licht dat bepaalde wijzigingen van het Koninklijk besluit van 2016 wenselijk waren. In 2018 werd dan ook prioritair gewerkt aan een actualisering van het Koninklijk besluit dat meer beantwoordt aan de verzuchtingen van het terrein.

Het hoofd van de sectie Terrorisme en de federale procureur gaven tijdens talrijke overlegvergaderingen met het Crisiscentrum van de Regering (ADCC) en de procureur-generaal te Brussel advies over de ontwerp tekst, die ook meermaals besproken werd in het expertisenetwerk Terrorisme en sekten, het College van procureurs-generaal en het Coördinatiecomité Inlichting en Veiligheid.

Het hoofd van de sectie Terrorisme nam bovendien in het najaar van 2018 deel aan diverse vergaderingen van de stuurgroep ter voorbereiding van een provinciale oefening Terro in West-Vlaanderen onder leiding van de arrondissementscommissaris te West-Vlaanderen. De oefening vond plaats op 29 januari 2019 op grond van het voormelde ontwerp van Koninklijk besluit. Uit deze oefening bleek vooral dat de werking van het nationaal veiligheidspitaal ICMS (algemeen logboek) onvoldoende ingeburgerd en gekend is in de gerechtelijke pijler. Een opleiding is derhalve noodzakelijk voor de leden van de JUDI's en het voorzitterschap en zal in de loop van 2019 georganiseerd worden.

De tekst van het ontwerp Koninklijk besluit werd inmiddels besproken op het College van procureurs-generaal en goedgekeurd. Na de publicatie van het nieuwe Koninklijk besluit zal de omzendbrief COL 14/2016 moeten aangepast worden.

De sectie Terrorisme van het federaal parket is eveneens vertegenwoordigd bij het Platform m.b.t. de strijd tegen financiering van terrorisme en nam ter zake deel aan overlegvergaderingen met het CETIF en andere partners.

3.3 Eurojust

Eurojust is een erg belangrijke partner voor het federaal parket in de internationale samenwerking in de strijd tegen het terrorisme, die in 2018 opnieuw in verschillende concrete dossiers haar meerwaarde heeft bewezen.

De sectie Terrorisme nam deel aan een aantal diverse coördinatievergaderingen georganiseerd door Eurojust m.b.t. onder meer de aanslagen te Parijs (22 en 23 maart 2018), gijzelnemingen van Europese burgers in Syrië (17 oktober 2018), dossiers financiering van terrorisme - Syrian Wallet/Hawala (12 juli 2018 en 21 november 2018) - evenals op 20 en 21 juni 2018 aan de tactische vergadering van de nationaal correspondenten terrorisme m.b.t. onder meer op de problematiek van de FTF returnees (inclusief vrouwen en kinderen) en deze van de slachtoffers van terroristische aanslagen.

Om tegemoet te komen aan de verplichtingen opgelegd door het Besluit 2005/671/JHA van de Raad van Europa van 20 september 2005 betreffende de informatie-uitwisseling en samenwerking in verband met strafbare feiten van terroristische aard, deelt het federaal parket de volgende informatie aan Eurojust mee met betrekking tot alle federale strafdossiers terrorisme (inbreuk op de artikelen 137 – 141 Sw.):

- elk internationaal rechtshulpverzoek;
- elk Europees aanhoudingsmandaat of internationaal aanhoudingsmandaat bij verstek;
- elk aanvankelijk proces-verbaal waarin ernstige aanwijzingen voorhanden zijn van strafbare feiten van terroristische aard, bedoeld in de artikelen 137 tot en met 141 Strafwetboek die twee of meer lidstaten van de Europese Unie treffen of kunnen treffen;
- in de loop van het onderzoek, elk proces-verbaal waarin ernstige aanwijzingen voorhanden zijn van strafbare feiten van terroristische aard, bedoeld in de artikelen 137 tot en met 141 Strafwetboek en die twee of meer lidstaten van de Europese Unie treffen of kunnen treffen;
- de gevelde vonnissen en arresten.

Dit gebeurt via de zogenaamde “templates” of “Eurojust-fiches”. Elke fiche bevat de aard van het misdrijf en een korte beschrijving van de specifieke omstandigheden, de naam en de persoonlijke gegevens van de perso(n)en of van de groep, het voorwerp van het onderzoek, het bestaan van rechtshulpverzoeken of Europese aanhoudingsbevelen, de in aanmerking komende tenlasteleggingen n.a.v. de regeling van de rechtspleging en tot slot inlichtingen i.v.m. de uitspraak (kopie van elk vonnis en arrest).

In samenspraak met het Belgisch lid van Eurojust werd in een bijzondere rubriek in de fiches voorzien, genaamd “handling codes”. Hierin wordt vermeld of er ingevolge de informatie-uitwisseling gevaar bestaat voor wezenlijke nationale veiligheidsbelangen, voor lopende onderzoeken of voor de veiligheid van personen. De uitwisseling gebeurt dan op meer behoedzame wijze.

In 2018 maakte de beleidsmagistraat, nationaal correspondent terrorisme, in totaal 172 fiches aan Eurojust over (met onder meer kopie van Belgische vonnissen, internationale rechtshulpverzoeken en Europese en internationale aanhoudingsbevelen).

Sinds eind 2009 worden deze fiches langs beveiligde geautomatiseerde weg aan het Belgisch lid van Eurojust toegezonden.

Tevens verleende de beleidsmagistraat, nationaal correspondent terrorisme, in 2018 opnieuw steun bij het nazicht van de statistieken voor de Terrorism Convictions Monitor van Eurojust en het TE-SAT-rapport van Europol.

Eurojust is ook technisch expert in JIT's die met verschillende Europese partners afgesloten werden.

3.4 De inlichtingendiensten

De samenwerking tussen de Veiligheid van de Staat en de Algemene Dienst voor Inlichtingen en Veiligheid van de Krijgsmacht en de gerechtelijke overheden wordt geregeld in de omzendbrief 9/2012. Over het algemeen kan gesteld worden dat in 2018 de principes van deze omzendbrief correct en systematisch werden toegepast. Dit geldt zowel voor de mondelinge en schriftelijke informatieverstrekking, van dringende of gewone aard, als voor de invulling van het begrip technische bijstand en medewerking, zoals bedoeld in artikel 20§2 van de wet van 18 juli 1998.

De werkgroep die het hoofdstuk van de COL 9/2015 m.b.t. de samenwerking met de inlichtingendiensten dient aan te passen (cfr. supra), kwam reeds samen teneinde de COL 9/2012 aan te passen aan nieuwe wetgeving en nieuwe werkmethoden. Deze werkzaamheden zijn nog steeds lopende.

De beleidsmagistraat en de federale magistraten van de sectie Terrorismen hebben in de loop van 2018 de inlichtingen- en veiligheidsdiensten regelmatig ontmoet in het kader van operationele vergaderingen die op het federaal parket georganiseerd werden in terrorismedossiers.

De beleidsmagistraat van de sectie Terrorismen nam tevens het initiatief om de inlichtingendiensten te laten uitnodigen op de vergaderingen van het expertisenetwerk Terrorismen en sekten.

Er worden tevens op meer geregelde basis strategische vergaderingen gehouden met de inlichtingendiensten.

3.5 Vierpartijenoverleg Marokko -Spanje -Frankrijk -België

In het kader van voornoemd samenwerkingsverband werd op 14 en 15 november 2018 te Valencia een vergadering gehouden met de korpschefs en de contactpunten van de betrokken landen met het oog op de uitwisseling van informatie en de bespreking van

problemen gelieerd aan de problematiek van de Foreign Fighters in Syrië en Irak en de Home Grown Terrorist Fighters.

De antiterreurprocureurs hebben meer bepaald volgende punten opgeworpen:

Er werd nadruk gelegd op de positieve samenwerkingsgeest tussen alle kantoren van de procureurs die aan het vierpartijenoverleg van Valencia hebben deelgenomen en ook op de duidelijkheid in de presentatie over de aangehaalde thema's: behandeling van het terreurfenomeen, nieuwigheden qua wetgeving en rechtspraak in het afgelopen jaar, oplossingen voor specifieke kwesties die elke delegatie heeft aangehaald en belang van iedereen om die te delen.

Ook werd er nadruk gelegd enerzijds op de toename in de ontwikkeling van een endogene terrorisme en anderzijds, de groei van banden tussen de grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit en het terreurfenomeen, waarvan de aanpak een nieuwe vorm van internationale samenwerking vereist.

Het geheel van onderwerpen dat in de verschillende tussenkomsten werd uiteengezet, heeft geleid tot een reeks conclusies die door de vier aanwezige parketten worden gedeeld. Deze conclusies moeten worden beschouwd als de elementen waarop stevig moet worden ingezet om de technisch-wettelijke benadering ervan doeltreffender en nuttiger te maken. Zodoende acht het vierpartijenoverleg het noodzakelijk om de aandacht te richten op:

- Het gebruik van de cyberspace als middel om terreurgerelateerde misdaden te plegen, alsook als potentieel propagandamiddel door de nationale en internationale impact ervan.
- De gerechtelijke gevolgen van het radicaliseringsfenomeen dat zich voordoet in gevangenissen en detentiecentra, alsook de gevangenisbehandeling voor veroordeelden of personen in hechtenis.
- De situatie van minderjarige kinderen van buitenlandse terroristische strijders m.b.t. de situatie van minderjarige kinderen van buitenlandse terroristische strijders die vanuit ons land naar Irak/Syrië en andere conflictgebieden zijn vertrokken.
- De nood om in het bijzonder aandacht te besteden aan de verzameling en beoordeling van bewijselementen in conflictgebieden om die te behandelen en aan de hoven en rechtbanken voor te leggen.
- Het gebruik van gegevensbanken in vriendschappelijke landen, alsook het gebruik van informatie uit die gegevensbanken in politie- en gerechtelijk onderzoek.

- De verdere uitbouw van de internationale samenwerking op rechtskundig en gerechtelijk vlak.
- Het beheer van de “buitengewone processen”, zowel op organisatorisch en logistiek vlak als bij de behandeling van de slachtoffers vanuit een globaal standpunt.
- De nood om de gerechtelijke autoriteiten de nodige middelen te blijven verschaffen om het hoge samenwerkingsniveau dat er tot nog toe al is te blijven handhaven.

3.6 Gestructureerd bilateraal overleg met Frankrijk, Nederland en Groot-Brittannië

Naast het reeds bestaande gestructureerde overleg met Frankrijk waarbij de secties Terrorisme van beide landen elkaar op regelmatige basis ontmoetten nam de beleidsmagistraat Terrorisme tevens in 2016 het initiatief gelijkaardig overleg te organiseren met Nederland en Groot-Brittannië, wat resulteerde in ontmoetingen tussen de respectievelijke terrorismesecties.

Dit resulteerde ook in 2018 in overlegvergaderingen tussen de antiterreursecties van de diverse landen, onder meer op 17 mei 2018 te Parijs, op 25.10.2018 te Londen (voorstelling van de recente aanslagen in Engeland) en op 12.12.2018 te Rotterdam ingevolge een recente tussenkomst in een terreuronderzoek in Nederland waarbij een aanslag verijdeld werd.

Op dit overleg worden concrete operationele dossiers besproken die een link vertonen met de betrokken landen, en worden er *best practices* en nieuwe wetgeving uitgewisseld.

3.7 Het project Jupiter

De beleidsmagistraat van de sectie Terrorisme nam in het najaar van 2017 en in 2018 met magistraten uit Frankrijk, Duitsland, Spanje, Bulgarije en Nederland deel aan het project Jupiter « JUDges & Prosecutors Involved in Tackling TERrorism », gestart door de Franse *Direction des affaires criminelles et des grâces* en de *Délégation des affaires européennes et internationales du ministère de la Justice*.

Dit project werd opgezet ter bevordering van doeltreffend gebruik van de Europese middelen voor strafrechtelijke samenwerking op het vlak van de bestrijding van terrorisme en buitenlandse terroristische strijders door rechtstreekse relaties op te bouwen tussen

magistraten die belast zijn met de strijd tegen het terrorisme. Het project heeft ook tot doel de kennis van de nationale systemen voor de bestrijding van terrorisme, de kennis van het fenomeen van buitenlandse terroristische strijders en de gerechtelijke hulpmiddelen die in de strijd daartegen in verschillende landen van de Unie zijn ingevoerd, te verbeteren.

Het JUPITTER-programma kadert hierin en werd over 22 maanden uitgerold, in vier stappen en met aanvang van de activiteiten in mei 2017:

- De uitwerking, doorgifte en antwoord van een vragenlijst.
- De uitwerking en verspreiding van een gemeenschappelijk glossarium in het Engels.
- Een uitwisselingsprogramma voor terrorismebestrijdingsmagistraten (1 per land) – studiebezoek van 3 dagen bij de rechtbanken van het ‘bezochte’ land.
- De opstelling van een verslag na elk bezoek (FTF-problematiek, wetgeving, samenwerking met inlichtingendiensten ... die hebben geleid tot de uitwerking van een “Handbook of practices in the fight against terrorism”.

3.8 Overleg met de gespecialiseerde onderzoeksrechters terrorisme

Op initiatief van de beleidsmagistraat Terrorisme werden de onderzoeksrechters zoals in 2017 nauwer betrokken bij de bepaling van de prioriteiten (zie infra) en werd de deken van de gespecialiseerde onderzoeksrechters uitgenodigd op alle vergaderingen van het expertisenetwerk Terrorisme en sekten.

3.9 OCAD

De federale procureur, de beleidsmagistraat en de federale magistraten van de sectie Terrorisme hebben in de loop van 2018 het OCAD regelmatig ontmoet in het raam van de maandelijkse overlegvergaderingen en operationele vergaderingen die op het federaal parket in terrorismedossiers georganiseerd werden.

De beleidsmagistraat terrorisme is ook – samen met de bevoegde procureur-generaal te Brussel – aanwezig op de maandelijkse vergaderingen van de werkgroep Local Task Force, georganiseerd onder de leiding van het OCAD.

Ook in 2018 bleek het OCAD een zeer belangrijke partner van het federaal parket te zijn, in het bijzonder in het raam van de Syriëproblematiek.

De beleidsmagistraat Terrorisme was in 2018 het aanspreekpunt van het OCAD in het raam van advies- en/of informatieverstrekking in het raam van de volgende materies:

- Informatieverplichting naar OCAD in het kader van de ministeriële omzendbrief FTF van 21.08.2015 (cf. omzendbrief COL 10/2015 van het College PG).
- Adviesverlening naar OCAD in het kader van de problematiek intrekking identiteitskaarten (cf. omzendbrief COL 11/2016 van het College PG).
- Adviesverlening naar OCAD in het kader van de problematiek intrekking reisdocumenten (paspoorten) (cf. omzendbrief COL 12/2016 van het College PG).
- Adviesverlening naar OCAD in het kader van de problematiek administratieve bevrozing (cf. omzendbrief COL 13/2016 van het College PG).

Het OCAD bezorgt de federale procureur tevens kopie van de strategische analyses die het maakt in terrorismegebonden aangelegenheden.

3.10 De BIM-commissie

In 2018 werd geen enkel overleg met de federale procureur aangevraagd door de voorzitter van de BIM-commissie, conform artikel 13/2, derde lid van de wet inlichtingen en veiligheid van 30 november 1998 (samenloop van een inlichtingenonderzoek met gebruik van specifieke en uitzonderlijke methoden en een strafonderzoek).

In 2018 werden twee “niet-geclassificeerde processen-verbaal”, ingevolge artikel 19/1 van de wet inlichtingen en veiligheid van 30 november 1998, door de voorzitter van de BIM-Commissie bij het federaal parket aangemeld, met betrekking tot materies die behandeld worden in de sectie Terrorisme van het federaal parket

3.11 Bestuur van de penitentiaire inrichtingen

In 2018 werd aan de in 2011 uitgewerkte samenwerking met het bestuur van de penitentiaire inrichtingen (het directoraat-generaal EPI) verder uitvoering gegeven.

De beleidsmagistraat Terrorisme heeft het directoraat-generaal EPI op de hoogte gebracht van elke nieuwe aanhouding op basis van inbreuken op de wet betreffende de terroristische misdrijven en van elke informatie die betrekking heeft op personen aangehouden wegens terroristische misdrijven die een impact kan hebben op de interne en externe veiligheid van de gevangenis.

Omgekeerd heeft het directoraat-generaal EPI het federaal parket op de hoogte gebracht van elke beslissing waarbij een persoon aangehouden uit hoofde van terroristische misdrijven de gevangenis, zelfs kortstondig, zou kunnen verlaten (penitentiair verlof, ...).

3.12 FOD Buitenlandse Zaken

De omzendbrief van 29 april 2016 van de Minister van Justitie, de Minister van Binnenlandse Zaken, de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Defensie regelt het overmaken van informatie aan de FOD Buitenlandse Zaken met het oog op de toepassing van de regels inzake de weigering van afgifte en intrekking van reisdocumenten.

De federale procureur, het hoofd van de sectie Terrorisme, de bevoegde procureur-generaal en de hoofdcoördinator van het expertisenetwerk terrorisme en sekten werkten actief mee aan de totstandkoming van deze circulaire en de daaropvolgende COL 12/2016 van het College van procureurs-generaal.

De toepasselijke wetgeving betreft het Consulair Wetboek, ingevoerd bij de wet van 21 december 2013 (B.S. 21 januari 2014), daaronder begrepen de herziening ervan bij de wet van 10 augustus 2015 tot wijziging van het Consulair Wetboek (B.S. 24 augustus 2015) en de inwerkingtreding van artikel 5 van laatstgenoemde wet bij Koninklijk besluit van 16 december 2015 (B.S. dinsdag 5 januari 2016).

Op grond van deze omzendbrief en de COL 12/2016 maakt de beleidsmagistraat van de sectie Terrorisme – zoals reeds het geval is sinds december 2014 – alle vrijheidsbeperkende maatregelen in de federale terrorismedossiers over aan de FOD Buitenlandse Zaken.

De Nationale Veiligheidsraad keurde op 17 december 2018 een nieuwe procedure goed betreffende het Belgische besluitvormingsproces inzake voorstellen voor opneming op of schrapping van een sanctielijst van een bestaand sanctieregime die door andere lidstaten van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zijn ingediend. Conform deze procedure verleent het hoofd van de sectie Terrorisme (naast andere partners) sinds begin 2019 regelmatig advies in een zeer korte tijdsspanne aan de FOD Buitenlandse Zaken m.b.t. de vraag of de opneming of schrapping met inbegrip van de motivering een mogelijke strafvordering in het gedrang kan brengen.

3.13 FOD Financiën

De beleidsmagistraat Terrorisme is het aanspreekpunt van de FOD Financiën voor het overleg met de bevoegde gerechtelijke overheid zoals voorzien in de wet van 11 mei 1995 m.b.t. de administratieve bevroering van goederen.

De Wet van 11 mei 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Organisatie van de Verenigde Naties bepaalt in artikel 1/1 (ingevoegd bij Wet van 18 december 2015 houdende diverse financiële bepalingen, houdende de oprichting van een administratieve dienst met boekhoudkundige autonomie “Sociale activiteiten” en houdende een bepaling inzake de gelijkheid van vrouwen en mannen):

*“Met het oog op de onmiddellijke uitvoering van de financiële sancties bedoeld in de resoluties aangenomen door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties in het kader van Hoofdstuk VII van het Handvest van de Verenigde Naties en onverminderd de specifieke beperkende maatregelen genomen in toepassing van de verordeningen van de Raad van de Europese Unie, kan de minister van Financiën, **na overleg met de bevoegde gerechtelijke overheid**, besluiten alle of een deel van de tegoeden en andere financiële middelen van de in de resolutie bedoelde personen, entiteiten en groeperingen te bevriezen. Dit vanaf het tijdstip van de inwerkingtreding van de resoluties tot het tijdstip dat de resoluties en de lijsten van personen, entiteiten en groeperingen vastgesteld overeenkomstig de resoluties, elke wijziging inbegrepen, in het Europees recht worden omgezet.”*

Dit overleg beoogt inzonderheid na te gaan of de bevriezing van de tegoeden, waarvan de betrokkene noodzakelijkerwijs in kennis wordt gesteld, de uitoefening van de strafvordering niet schaadt.

Inmiddels wordt deze informatie-uitwisseling ook geregeld in de COL 13/2016 van het college van procureurs-generaal.

Titel 4 - De werking van de sectie Terrorisme van het federaal parket

4.1. Algemeen

De sectie Terrorisme werd in 2018 geconfronteerd met een dalend aantal nieuwe strafonderzoeken. Wat de werklast betreft dient uiteraard rekening gehouden te worden met het feit dat zeer veel strafonderzoeken van de vorige jaren thans op zitting gebracht moeten worden, waarbij soms, zoals in het dossier van de aanslag in het Joods museum, het Hof van Assisen bevoegd is. De voorbereiding en behandeling van Assisenzaken vereisen gedurende maanden een grote inspanning van de betrokken magistraten, wat uiteraard ook impact heeft op de werking van de sectie Terrorisme.

De hoeveelheid aan nota's van inlichtingendiensten blijft ongeveer dezelfde in vergelijking met 2017. Ook de nieuwe taken, die overigens niet direct gelinkt zijn aan de corebusiness van

het federaal parket die er een is van opsporing en vervolging, werden verder ingevuld en vragen een belangrijke investering:

- De voorbereiding van de vergaderingen van het expertisenetwerk Terrorisme m.b.t. diverse thema's zoals bij wijze van voorbeeld de vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit en de vraag rond de uniforme toepassing van artikel 23/2 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, de uitwisseling van informatie gelinkt aan terrorisme en radicalisme met magistraten van het openbaar ministerie bij de strafuitvoeringsrechtbank, de toepassing van de wet DNA in terrorismezaken, de toelichting bij nieuwe wetten of richtlijnen,...

De adviesverlening in en/of uitwerking van diverse projecten, bij wijze van voorbeeld de uitbouw van de Joint Intelligence Center (JIC) en de Joint Decision Center (JDC), zoals voorgesteld door de parlementaire onderzoekscommissie, advies en overleg rond de tekst van het ontwerp Koninklijk besluit tot vaststelling van het nationaal noodplan betreffende de aanpak van een terroristische gijzeling of terroristische aanslag, de voorbereiding van de vragenlijsten, countryfiches, studiebezoeken, rapportage m.b.t. deze studiebezoeken en redactie en nazicht van delen van het handboek in het raam van het Jupiterproject, de adviesverlening in het raam van de stuurgroep ter voorbereiding van een provinciale oefening Terro in West-Vlaanderen,...

- Informatieverplichting naar OCAD in het kader van de ministeriële omzendbrief FTF van 21.08.2015 (cf. omzendbrief COL 10/2015 van het College PG);

- Informatieverplichting naar Buitenlandse Zaken in het kader van de ministeriële omzendbrief intrekking reisdocumenten (paspoorten) van 29.04.2016 (cf. omzendbrief COL 12/2016 van het College PG) – reeds sinds december 2014 informeert het federaal parket Buitenlandse zaken;

- Adviesverlening naar OCAD in het kader van de problematiek intrekking identiteitskaarten (cf. omzendbrief COL 11/2016 van het College PG);

- Adviesverlening naar OCAD in het kader van de problematiek intrekking reisdocumenten (paspoorten) (cf. omzendbrief COL 12/2016 van het College PG);

- Adviesverlening naar OCAD in het kader van de problematiek administratieve bevrozing (cf. omzendbrief COL 13/2016 van het College PG);

- Adviesverlening naar de FOD Financiën in het kader van de bevrozing administratieve vermogens VN (cf. omzendbrief COL 13/2016 van het College PG);

Sinds begin januari 2019, adviesverlening naar de FOD Buitenlandse Zaken inzake voorstellen voor opneming op of schrapping van een sanctielijst van een bestaand sanctieregime die door andere lidstaten van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zijn ingediend.

Zeer belangrijk te vermelden is eveneens:

- de perswoordvoering in terrorismedossiers – wat een aanzienlijk werk inhoudt – die door een team van federale persmagistraten wordt waargenomen;
- de positieve en constructieve samenwerking met de lokale parketten en de parketten-generaal via:
- delegatie van referentiemagistraten terrorisme, soms systematisch, soms in crisissituaties (aanslagen Zaventem en Maalbeek, ...), soms in functie van concrete beoordeling dossiers,... maar vaak ten koste van hun eigen werk als lokale procureur;
- geregeld overleg met referentiemagistraten van de lokale parketten zowel in gefederaliseerde als niet gefederaliseerde dossiers;
- creatie van ressortelijke platformen ‘opvolging terrorisme en radicalisme’ door de parketten-generaal, in het bijzonder het platform gecreëerd door de procureur-generaal te Luik;
- vergaderingen en beleidsondersteuning door het expertisenetwerk “terrorisme en sekten”.

Voor de dagelijkse werking van de terrorisme-eenheid van het federaal parket werd in 2018 verder een beroep gedaan op de volgende beleidsinstrumenten:

- de monitor terrorisme;
- de overlegvergaderingen;
- bijzondere richtlijnen;
- de omzendbrief van het College van Procureurs-generaal COL 9/2005, prioriteitenstelling.

4.2 De monitor Terrorismisme

Dit belangrijke beleidsinstrument bevat een summier overzicht van alle inlichtingen en onderzoeken inzake terrorisme die door het federaal parket worden behandeld.

De monitor wordt geraadpleegd bij:

- informatie inzake terrorisme die bij het federaal parket wordt aangemeld;

- de verdeling en toewijzing van een terrorismedossier aan een federale magistraat terrorisme;
- de werklastmeting van de eenheid terrorisme en van elke federale magistraat terrorisme,
- de integrale kwaliteitszorg van de dossiers terrorisme;
- statistische opzoeken.

De monitor wordt dagelijks bijgehouden en wordt verspreid onder alle aanwezigen op de maandelijkse overlegvergaderingen op het federaal parket.

4.3 De overlegvergaderingen

In 2018 werd het systeem van maandelijkse overlegvergaderingen behouden. Deze vergaderingen worden nog steeds georganiseerd in aanwezigheid van alle federale terrorismemagistraten, de juristen, het OCAD, de CFI, de leidinggevende officieren van DGJ/DJP/terrorisme en de vijf antiterreureenheden van FGP Brussel, FGP Antwerpen, FGP Oost-Vlaanderen, FGP Luik en FGP Charleroi evenals de in deze arrondissementen aangeduide referentiemagistraten terrorisme.

Sinds de aanslagen te Brussel en Zaventem van 22 maart 2016 zijn ook beide inlichtingendiensten, de Veiligheid van de Staat en de Algemene dienst Inlichting en Veiligheid, op deze overlegvergaderingen aanwezig.

4.4 De gemeenschappelijke omzendbrief van 15 juli 2005 van de Minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende de gerechtelijke aanpak inzake terrorisme (COL 9/2005)

De wijze waarop het federaal parket instaat voor de bestrijding van terrorisme is minutieus vastgelegd in de gemeenschappelijke omzendbrief van 15 juli 2005 van de Minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende de gerechtelijke aanpak inzake terrorisme (COL 9/2005). Dit beleidsdocument werd op 15 juli 2005 eveneens goedgekeurd door het Ministerieel Comité voor Inlichting en Veiligheid. Dit beleidsdocument is in het bijzonder van belang omdat het de gerechtelijke aanpak inzake terrorisme in België vastlegt en de samenwerking regelt tussen alle partners in de strijd tegen het terrorisme. De inhoud

ervan is dwingend ten aanzien van het Openbaar Ministerie, de federale politie en alle andere diensten die afhangen van de ministers die deel uitmaken van de Nationale Veiligheidsraad.

Deze omzendbrief bevat dwingende richtlijnen in de volgende domeinen:

1. Inleiding en toepassingsgebied;
2. De wet van 19 december 2003 betreffende terroristische misdrijven;
3. De uitoefening van de strafvordering in zaken van terrorisme;
4. De (inter)nationale proactieve onderzoeken (artikel 28*bis* Sv.) ;
5. De taakverdeling, de samenwerking en de coördinatie binnen de federale politie;
6. De informatiedoorstroming naar de bestuurlijke overheden bij een gerechtelijke interventie;
7. De informatieverplichting in hoofde van de onderzoeksrechter (artikel 56, §1, laatste lid Sv.) ;
8. Artikel 125 van het Koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken;
9. De samenwerking met de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (de Veiligheid van de Staat en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid);
10. De samenwerking met de antiterroristische gemengde groep (AGG), thans OCAD;
11. Het NBCR-terrorisme;
12. De terroristische gijzeling;
13. De aanpak van de strijd tegen de financiering van het terrorisme;
14. De administratieve bevrozing van vermogensbestanddelen van opgelijste personen en organisaties;
15. De internationale samenwerking (Europol, Eurojust, Interpol, afhandeling rechtshulpverzoeken, politionele informatie-uitwisseling, enz.);
16. De uitlevering en de extraterritoriale werking;

17. De samenwerking met de Europese instellingen in Brussel;
18. De samenwerking met de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ);
19. Artikel 23 van het Wetboek van Belgische nationaliteit van 28 juni 1984;
20. De samenwerking met het gevangeniswezen;
21. De relaties met de media;
22. Bomaanslagen;
23. Publiek-privaat overleg: communicatiekanalen inzake terrorisme;
24. Signaleringen onder statuut "Informatie Terrorismes".

Zoals supra vermeld werden de nodige initiatieven genomen om de COL 9/2005 te actualiseren.

4.5 Prioriteitenstelling

Gelet op de nog steeds bestaande capaciteitsproblemen die binnen de derde onderzoeksafdeling (OA3) van de federale gerechtelijke politie te Brussel bestaan, werd het federaal parket ook in 2018 opnieuw verplicht prioriteiten te stellen in de afhandeling van de federale strafonderzoeken inzake terrorisme.

- a. De in 2009 ontwikkelde categorieën van dossiers worden hiervoor nog onverkort gehanteerd:

1. De dringend prioritaire dossiers

De criteria om een dossier als categorie 1 te beschouwen zijn:

- een dossier dat een onmiddellijk risico voor de fysieke integriteit van een persoon, de bevolking of instellingen inhoudt, zowel in België als in het buitenland;
- een dossier met aangehouden;

- een dossier van categorie II dat om uitzonderlijke redenen (bijvoorbeeld omdat het kadert in een projectmatige aanpak) en op expliciete vraag van de federale procureur als dossier categorie I wordt beschouwd.

Gevolg inzake capaciteit: Deze dossiers primeren op alle andere dossiers en worden zonder verwijl behandeld met een maximum aan capaciteit.

2. De dringende dossiers

De criteria om een dossier als categorie 2 te beschouwen zijn:

- de dossiers waarin aangehouden waren;
- de waarschijnlijkheid van de resultaten en de concretisering van de verwijzing van verdachten naar de rechtbank. Onder deze noemer wordt rekening gehouden met subcriteria zoals de persoonlijkheid van de verdachten en hun antecedenten, de betrouwbaarheid van de informant en de complexiteit van de te gebruiken technieken. Het uitgangspunt is ook dat bij de opstart van een nieuw terrorismedossier de initiële informatie in een eerste fase altijd prioritair moet kunnen onderzocht worden. Indien in deze eerste fase de initiële informatie niet bevestigd kan worden, kan het dossier in een andere categorie worden opgenomen;
- de dossiers met een impact op de publieke opinie;
- de rechtshulpverzoeken uit het buitenland in dossiers met aanhoudingen;
- de buitenlandse vragen tot uitleveringen en overleveringen.

Gevolg naar capaciteit: In deze dossiers wordt dagelijks gewerkt.

3. De gewone dossiers

De criteria om een dossier als categorie 3 te beschouwen zijn:

- alle dossiers die niet beantwoorden aan één van de voormelde criteria en ook niet met zekerheid kunnen afgesloten worden (sepot of buitenvervolginstelling);
- de rechtshulpverzoeken uit het buitenland in dossiers zonder aanhoudingen.

Gevolg naar capaciteit: In deze dossiers wordt zo regelmatig mogelijk gewerkt.

4. De dossiers restcategorie

De criteria om een dossier als categorie 4 te beschouwen zijn:

- de dossiers waarvan met zekerheid gesteld kan worden dat zij het voorwerp van een sepot of een buitenvervolginstelling zullen uitmaken.

Gevolg naar capaciteit: In deze dossiers wordt gewerkt als er capaciteit is.

5. Twee minimumvereisten:

- Er wordt een minimumexpertise in alle domeinen behouden;
- Er wordt in een algemene minimumcapaciteit voorzien voor het beëindigen van de procedure in de dossiers restcategorie (categorie IV).

b. Rode dossiers

In 2014 werd vastgesteld dat zelfs het stellen van prioriteiten binnen FGP Brussel OA3 geen oplossing meer was voor de toevloed aan dossiers en er geen capaciteit was om een aantal terrorismedossiers binnen OA3 te behandelen (de zogenaamde rode dossiers).

In samenspraak met alle antiterreureenheden en de directeur-generaal van de federale gerechtelijke politie werd beslist om deze dossiers toe te bedelen aan de vier andere (bij wet voorziene) gespecialiseerde antiterreureenheden, namelijk deze van Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Luik en Charleroi.

Begin 2015 besliste de gerechtelijke directeur van Brussel, na overleg met de federale procureur, om de 'rode dossiers' in de FGP Brussel te behandelen, na analyse en contextualisering, hetzij door de antiterreurafdeling OA3, hetzij door een andere OA (opsporingsafdeling) van de federale politie Brussel.

In december 2015 heeft het hoofd van OA3 te kennen gegeven dat – gelet op de bijzondere omstandigheden sinds de aanslagen in Parijs - de politiek inzake behandeling van de dossiers van categorie 1 en 2 (resp. maximale en dagelijkse onderzoeksinspanningen) niet langer gerespecteerd kan worden wegens het gebrek aan capaciteit.

Na de nieuwe aanslagen in maart 2016, heeft de gerechtelijk directeur te Brussel op 22 april 2016 laten weten dat hij een aantal terrorismedossiers niet langer binnen de FGP Brussel kon behandelen. Deze dossiers (in totaal 12) werden opnieuw – zoals in 2014 – toebedeeld aan de andere antiterreureenheden.

In 2018 werden geen nieuwe rode dossiers toebedeeld aan andere FGP's.

De problematiek van de capaciteit werd uitgebreid besproken in de parlementaire onderzoekscommissie en op het niveau van de minister van Justitie (tijdens verschillende vergaderingen met het openbaar ministerie en de federale politie o.l.v. de kabinetschef van de minister van Justitie) en van het College PG/federale procureur.

Ingevolge het verzoek van de minister van Justitie tijdens de vergadering van 6 februari 2018 over de uitvoering van de aanbevelingen van de P.O.C. Terrorisme, hebben de procureurs-generaal, de federale procureur, de procureurs des Konings, de gerechtelijke directeurs, DJSOCTerro en de directeur-generaal DGJ op 2 mei 2018 gereflecteerd over de werking, de organisatie en de researchcapaciteit van de federale gerechtelijke politie, alsmede over de voorbehouden researchcapaciteit voor het federaal parket. De krachtlijnen van deze reflectie werden aan de deelnemers van de vergadering en aan de minister van Justitie ter kennis gebracht.

Tevens werd door de procureur-generaal te Brussel in samenspraak met de federale procureur, de beleidsmagistraat Terrorisme, de inlichtingendiensten, de federale politie en het OCAD, een nota voorbereid over de werking van de Joint Intelligence Center (JIC) en de Joint Decision Center (JDC), zoals voorgesteld door de parlementaire onderzoekscommissie.

Op 13 juli 2018 heeft de Nationale Veiligheidsraad zijn principiële akkoord voor de tenuitvoerlegging van de krachtlijnen van de JIC en JDC in het ressort Brussel gegeven.

Gelijktijdig vraagt de NVR aan de korpschefs van de betrokken diensten om in de ressorten Gent, Antwerpen, Luik en Bergen een M.O.U. op te richten, naar het model van de M.O.U van het ressort Brussel maar rekening houdende met de eigenheden van het ressort en de capaciteiten van de deelnemende diensten. De NVR vraagt het Openbaar Ministerie hierbij te betrekken.

Sinds begin januari 2019 nam het hoofd van de sectie Terrorisme deel aan diverse vergaderingen JIC en JDC in het ressort Brussel (beperkt tot het parket Brussel). De eerste resultaten van deze vergaderingen zijn zeer positief in de mate waarin de beslissingen genomen binnen deze JIC en JDC een (positieve) impact hebben op de capaciteit van de federale politie daar waar soms minder snel dan vroeger beslist wordt om een strafonderzoek te openen.

In het voorjaar van 2019 is een evaluatievergadering gepland door de procureur-generaal te Brussel waaraan de federale procureur en het hoofd van de sectie Terrorisme zullen deelnemen.

De NVR vroeg tevens aan de korpschefs van de betrokken diensten om in de ressorten Gent, Antwerpen, Luik en Bergen een M.O.U. op te richten, naar het model van de M.O.U van het ressort Brussel maar rekening houdende met de eigenheden van het ressort en de capaciteiten van de deelnemende diensten. Inmiddels ligt een tekst op tafel m.b.t. het CT Forum (M.O.U.), die door de betrokken diensten op het Coördinatiecomité Inlichting en Veiligheid van 03 april 2019 werd ondertekend.

Titel 5. Uitvoering van de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie

5.1 Meer verantwoorde prioriteitenstelling

De beleidsmagistraat Terrorisme nam het initiatief om in antwoord op de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie te zoeken naar een meer verantwoorde prioriteitenstelling.

De parlementaire onderzoekscommissie noemde de bestaande prioriteitenstelling in zijn tussentijds verslag van 15 juni 2017 immers onaanvaardbaar onder meer omdat geen sprake is van een gedegen afweging, waarbij centrale onderzoekskeuzes worden gemaakt op grond van een maximum aan gegenereerde informatie.

De parlementaire onderzoekscommissie pleit in zijn rapport voor een verantwoorde prioriteitenstelling in het raam van een nog op te richten JIC en JDC (zie tekst POC).

In afwachting van het definitief oprichten van deze JIC en JDC wenste de beleidsmagistraat Terrorisme – teneinde in een tussenfase enigszins tegemoet te komen aan de aanbevelingen van de POC - het draagvlak van de vergaderingen m.b.t. de prioriteitenstelling te verruimen door niet alleen de inlichtingendiensten en het OCAD uit te nodigen, maar eveneens de hoofdonderzoekers van de diverse onderzoeken en de met de zaak gelaste onderzoeksrechters. Deze zijn immers als leidinggevende magistraten best geplaatst om hun visie te geven op de categorisering van het dossier.

Hiertoe schreef de beleidsmagistraat Terrorisme in november 2017 de deken van de gespecialiseerde onderzoeksrechters, de inlichtingendiensten en het OCAD aan. Dit resulteerde in een vergadering met de betrokken onderzoeksrechters en inlichtingendiensten

inzake de dossiers van categorie 1 en een systematische consultatie van de onderzoeksrechters bij de bepaling van de prioriteiten.

Op initiatief van de beleidsmagistraat Terrorisme werd er tevens voor gepleit om in het raam van de besprekingen m.b.t. de JIC/JDC de inhoudelijke invulling van de criteria van prioriteitenstelling te herbekijken. Dit resulteerde in een nieuwe uitwerking van criteria opgenomen in de nota m.b.t. de JIC/JDC.

Een van de opdrachten van de JIC te Brussel bestaat er immers in een advies uit te brengen over de prioritaire aanwending van de researchcapaciteit van de FGP Brussel.

Deze criteria zien er thans als volgt uit:

- Het advies over de prioritaire aanwending van de researchcapaciteit van de FGP Brussel aan de federale procureur en de lokale procureur des Konings van Brussel wordt, wat de dossiers betreft die werden geopend vóór 19.05.2016 (oprichting M.O.U.), uitgebracht door de FGP Brussel.

- Het advies over de prioritaire aanwending van de researchcapaciteit van de FGP Brussel aan de federale procureur en de lokale procureur des Konings van Brussel wordt, wat de dossiers betreft die werden geopend na 19.05.2016 (oprichting M.O.U.), gezamenlijk uitgebracht door de FGP Brussel en de beide inlichtingendiensten VS en ADIV (aangeduid als technische bijstand).

Beide adviezen worden uitgebracht op basis van de hierna vermelde prioriteitscore.

De beide inlichtingendiensten zullen gradueel door de FGP Brussel worden betrokken bij het uitbrengen van het advies in de dossiers die werden geopend vóór 19.05.2016.

Prioriteit 1

Een onderzoek naar individuen of een groep waarover geloofwaardige en exploiteerbare informatie bestaat met betrekking tot een dreigende aanslagplanning.

Prioriteit 2

De onderzoeken die niet vallen onder prioriteit 1 maken het voorwerp uit van:

a) een *risicoanalyse* van het *individu* of de *groep*, met betrekking tot zijn:

- Intentie;
- Ideologie;

- Historiek;
- Targeting;
- bekwaamheid om tot actie over te gaan.

b) een inschatting van de *omvang* (grootschalig, significant, herhaaldelijk, ...) van de *strafbare feiten*:

- Het leiden van een terroristische groep (art. 140).
- Het verstrekken of inzamelen van gegevens of materiële middelen aan een terroristische groep of aan een individu (art. 140 en 141).
- Het financieren van enige activiteit van een terroristische groep of van een individu (art. 140 en 141).
- Het op een andere manier deelnemen aan de activiteiten van een terroristische groep (art. 140).
- Het verspreiden van een boodschap of anderszins publiekelijk ter beschikking stellen van een boodschap met het oogmerk aan te zetten tot het plegen van terroristische misdrijven (art. 140*bis*).
- Het werven van personen voor het plegen van terroristische misdrijven (art. 140*ter*).
- Het geven van onderrichtingen of het verschaffen van een opleiding voor de vervaardiging of het gebruik van explosieven, vuurwapens of andere wapens of schadelijke of gevaarlijke stoffen, dan wel voor andere specifieke methoden en technieken met het oog op het plegen van terroristische misdrijven (art. 140*quater*).
- Het zich in België of in het buitenland onderrichtingen doen geven of aldaar een opleiding volgen met het oog op het plegen van terroristische misdrijven (art. 140*quinquies*).
- Het verlaten van het nationaal grondgebied met het oog op het plegen, in België of in het buitenland, van een terroristisch misdrijf (art. 140*sexies*).
- Het binnenkomen van het nationaal grondgebied met het oog op het plegen, in België of in het buitenland, van een terroristisch misdrijf (art. 140*sexies*).
- Gaat het om voorbereidingshandelingen of niet? (art. 140*septies*).

In functie van de risicoanalyse en de inschatting van de omvang van de strafbare feiten, wordt elk onderzoek prioriteit 2 gecatalogeerd als:

- High
- Medium
- Low

Het totale overzicht van alle dossiers met de daaraan gekoppelde prioriteitscore, maakt het advies uit dat de JIC zal geven. Het is thans nog wachten op het resultaat van deze eerste oefening inzake prioriteitenstelling op grond van de nieuwe criteria.

5.2 Kennisgeving van de beslissing tot sepot of buitenvervolginstelling

a. Vaststellingen van de parlementaire onderzoekscommissie

In haar derde tussentijdse verslag van 15 juni 2017 merkte de parlementaire onderzoekscommissie belast met het onderzoek naar de omstandigheden die hebben geleid tot de terroristische aanslagen van 22 maart 2016 in de luchthaven Brussel-Nationaal en in het metrostation Maalbeek te Brussel, met inbegrip van de evolutie en de aanpak van de strijd tegen het radicalisme en de terroristische dreiging, het volgende op (pagina 386):

- Ingeval het federaal parket een terrorismedossier zonder gevolg klasseert, dient dit op adequate wijze gemotiveerd te worden.
- Dergelijke dossiers moeten niet alleen theoretisch heropend kunnen worden, maar ook daadwerkelijk in de praktijk verder worden opgevolgd.
- Hiertoe is vooreerst vereist dat in de wetgeving wordt bepaald dat de federale procureur, ingeval van seponering van een door het federaal parket geëvoceerd terrorismedossier, ambtshalve de bevoegde procureur des Konings in kennis dient te stellen van deze seponering.
- Daarnaast moeten alle politiediensten op de hoogte worden gesteld van de seponering en de redenen daarvan.
- De commissie acht het noodzakelijk dat de lokale taskforces op de hoogte zouden zijn van de door het federaal parket genomen beslissing tot seponering. In dat opzicht acht de onderzoekscommissie het noodzakelijk dat hetzij in de wet, hetzij in een omzendbrief van het college van procureurs-generaal duidelijke regels worden gesteld inzake de verdere opvolging van het dossier. Hierbij zijn sluitende afspraken vereist tussen het federaal parket, het lokaal parket, de federale gerechtelijke politie, de lokale politiekorpsen en de burgemeesters. De onderzoekscommissie benadrukt dat de opvolging van geradicaliseerde personen, ook na een seponering, systematisch geagendeerd moet worden op de lokale taskforce.

Teneinde tegemoet te komen aan voormelde opmerkingen bereidde de beleidsmagistraat terrorisme een dienstnota voor die besproken werd op het expertisenetwerk terrorisme met de lokale procureurs en die volgende kennisgevingen inhoudt:

a. Richtlijnen

De richtlijnen die door het hoofd van de sectie Terrorismen ter zake werden uitgewerkt in een dienstnota werden in 2018 strikt nageleefd.

Wanneer een federaal terrorismedossier zonder gevolg wordt geklasseerd (op grond van één van de motiveringen vermeld in de lijst van de COL nr. 16/2014) of wanneer de onderzoeksgerechten in een dergelijk dossier een buitenvervolginstelling uitspreken, zal de federale magistraat – titularis van het dossier – een fiche opmaken die in de reservemap wordt bewaard, waarin hij de naam vermeldt van alle verdachten en kort de feiten van het dossier beschrijft evenals de reden waarom het dossier geklasseerd wordt.

De volgende kennisgevingen vinden (met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2017) plaats:

1. Kennisgeving aan de lokale procureur des Konings t.a.v. de referentiemagistraat terrorisme – het betreft niet alleen de procureur des Konings die het dossier heeft aangemeld maar eveneens de procureur(s) van de woonplaats van alle verdachten die in de loop van het onderzoek naar voren komen – ook ingeval van onderzoek ten laste van X. De kennisgeving aan de lokale procureur moet hem in staat stellen de leden van de Local Task Force in te lichten.
2. Kennisgeving aan de inlichtingendiensten – Veiligheid van de Staat en model 2bis Algemene dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht).
3. Kennisgeving aan de Gerechtelijke directeur van de FGP die het onderzoek voert en aan DJSOC/Terro.
4. De kennisgeving aan de lokale politie en FGP (andere dan deze die het onderzoek voert) van de woonplaats van de verdachten gebeurt door de lokale procureur in de Local Task Force. Op verzoek van de lokale procureur deelt de federale magistraat – titularis van het dossier – alle nuttige elementen mee met het oog op deze kennisgeving in de Local Task force.

Titel 6. Wetgevende, verdrags- en reglementaire initiatieven

De federale procureur en het hoofd van de sectie Terrorisme verlenen samen met de bevoegde procureur-generaal en de hoofdcoördinator van het expertisenetwerk Terrorisme en Sekten regelmatig advies aan het departement en kabinet van Justitie met betrekking tot wetswijzigingen die voorgesteld worden.

De federale procureur en de beleidsmagistraat Terrorisme werden zeer nauw betrokken bij nieuwe wetgeving of voorstellen tot wijziging van wetgeving, evenals de bevoegde procureur-generaal voor terrorisme en de hoofdcoördinator van het expertisenetwerk terrorisme:

- Advies ontwerp Koninklijk besluit tot vaststelling van het nationaal noodplan betreffende de aanpak van een terroristische gijzeling of terroristische aanslag.
- Uitgebreid advies m.b.t de aanpassing van Titel *Iter* boek II Strafwetboek in het raam van het nieuwe ontwerp van Boek II van het Strafwetboek en het ontwerp Wet diverse bepalingen II, onder meer aan de nieuwe Europese Richtlijn Terrorismebestrijding van 2017, waarvan sommige bepalingen nog moeten omgezet worden in Belgisch recht. In essentie gaat het om:
  - De creatie van een tussenniveau in artikel 140 Strafwetboek: strafbaarstelling van eenieder die deelneemt aan het nemen van een beslissing in het kader van een terroristische groep (geïnspireerd op artikel 324*bis* Strafwetboek inzake criminele organisatie, naar een idee van federaal magistraat Ann Fransen).
  - Zelfstudie: de expliciete strafbaarstelling van de persoon die zelf kennis verwerft of zichzelf vormt, bijvoorbeeld via het internet.
  - Minderjarigen: verhoging van de straffen voor terroristische misdrijven ten aanzien van minderjarigen.

Titel 7. Opsporing en vervolging van strafbare feiten inzake kernmateriaal

De wetgever maakte het federaal parket bevoegd voor de opsporing en vervolging van de strafbare feiten m.b.t. kernmateriaal (artikel 144ter § 1, 1° van het Gerechtelijk Wetboek).

De wet van 23 mei 2013 (B.S. van 6 juni 2013) tot wijziging van het Strafwetboek om het in overeenstemming te brengen met het Internationaal Verdrag betreffende de bestrijding van daden van nucleair terrorisme, gedaan te New York op 14 september 2005 en met de Wijziging van het Verdrag inzake externe beveiliging van kernmateriaal, aangenomen te Wenen op 8 juli 2005 door de Conferentie van de Staten die partij zijn bij het Verdrag, wijzigt/voegt in de artikelen 331bis, 487bis, 488bis, 488ter, 488quater en 488quinquies Strafwetboek.

De procureur-generaal te Gent en de federale procureur verzochten in hun advies om de artikelen 488ter, 488quater en 488quinquies SWB toe te voegen aan artikel 144ter, § 1, 1° Gerechtelijk wetboek (bevoegdheidslijst federaal parket) en aan artikel 90ter, § 2, 10° Wetboek van Strafvordering (de zogenaamde taplijst), alsmede om de artikelen 331bis, 488bis, 488ter, 488quater en 488quinquies SWB toe te voegen aan artikel 137, § 2 SWB (lijst terroristische misdrijven) en aan artikel 5 van de wet van 22 maart 1999 betreffende de identificatieprocedure via DNA-onderzoek in strafzaken.

Enkel de toevoeging aan de bevoegdheidslijst van het federaal parket (artikel 144ter, § 1, 1° Gerechtelijk Wetboek) werd weerhouden en voorzien in de wet van 15 juli 2013 (B.S. van 24 juli 2013). Een wijziging van de zogenaamde taplijst werd politiek niet haalbaar geacht.

Ook de opname op de lijst van terroristische misdrijven (artikel 137 Sw) bleek politiek niet wenselijk, waardoor de situatie ontstaat dat de omzetting van een Internationaal verdrag inzake daden van nucleair terrorisme in het Belgisch strafrecht geen terroristisch misdrijf oplevert.

Deze materie wordt eveneens opgevolgd door de sectie Terrorisme van het federaal parket.

In 2018 werd het onderzoek m.b.t. de sabotage in de kerncentrale te Doel voortgezet.

Hoofdstuk XII. De positie van het federaal parket binnen het openbaar ministerie

Titel 1 - Ten aanzien van de Minister van Justitie

De federale procureur staat onder het enkel en rechtstreeks gezag van de minister van Justitie. Dat betekent niet dat artikel 151 van de Grondwet dat de onafhankelijkheid van het Openbaar ministerie waarborgt niet op hem van toepassing zou zijn.

De federale procureur bracht de minister van Justitie op de hoogte van elk dossier dat bij hem aanhangig werd gemaakt en dat ernstige impact zou kunnen hebben op de (inter)nationale veiligheid en openbare orde of op de werking en de externe relaties van het federaal parket, of ernstige politieke of diplomatieke gevolgen zou kunnen hebben.

Inzake terrorisme hield de federale procureur de minister van Justitie eveneens op de hoogte van de belangrijke ontwikkelingen die zich binnen dat fenomeen voordoen.

Titel 2 - Ten opzichte van het College van procureurs-generaal, van de raad van procureurs des Konings en van de raad van arbeidsauditeurs

2.1 Het College van het openbaar ministerie en het College van procureurs-generaal (COMPG)

Bij toepassing van artikel 143 §4 laatste lid Ger. Wetb. neemt de federale procureur deel aan de vergaderingen van het College van procureurs-generaal. Zijn aanwezigheid is een onbetwistbare troef voor een optimale integratie van het federaal parket in het openbaar ministerie.

Parallel daarmee heeft de wet van 18 februari 2014 betreffende de invoering van een verzelfstandigd beheer voor de rechterlijke organisatie het College van het openbaar ministerie opgericht. De federale procureur neemt plaats in het College van het openbaar ministerie naast de vijf procureurs-generaal bij de hoven van beroep, drie leden van de raad van procureurs des Konings en een lid van de raad van de arbeidsauditeurs. De raad van procureurs des Konings en de Raad van arbeidsauditeurs verkiezen hun vertegenwoordigers in het College voor een termijn van vijf jaar.

Het College van het openbaar ministerie is een nieuwe belangrijke instelling met het oog op een verzelfstandigd beheer voor de rechterlijke organisatie. Krachtens het nieuwe art. 184

§ 1 Ger. Wetb. neemt dit College binnen zijn bevoegdheden alle maatregelen die nodig zijn voor een goed beheer van het openbaar ministerie, met name:

- Ondersteuning bieden aan het beheer ter uitvoering van het strafrechtelijk beleid bepaald door het College van procureurs-generaal overeenkomstig artikel 143*bis* § 2.
- Het nastreven van de integrale kwaliteit op het vlak van onder meer communicatie, kennisbeheer, kwaliteitsbeleid, werkprocessen, implementatie van de informatisering, strategisch personeelsbeleid, statistiek, werklastmeting en werklastverdeling, teneinde bij te dragen aan een toegankelijke, onafhankelijke, tijdige en kwaliteitsvolle rechtsbedeling.
- ondersteuning bieden aan het beheer binnen de gerechtelijke entiteiten van het openbaar ministerie.

Ter uitvoering van de taken en bevoegdheden bedoeld in dit artikel kan het College aanbevelingen en dwingende richtlijnen richten aan de directiecomités van de gerechtelijke entiteiten van het openbaar ministerie. De aanbevelingen en richtlijnen worden aan de minister van Justitie overgezonden.

In het belang van de doeltreffendheid en als gevolg van de vaststelling dat beslissingen over strafrechtelijk beleid maar al te vaak een rechtstreekse invloed hebben op het beheer van de entiteiten van het openbaar ministerie, hebben het College van procureurs-generaal en het College van het openbaar ministerie beslist al hun vergaderingen samen te houden. In deze nieuwe configuratie (COMPG) nam de federale procureur persoonlijk deel aan 45 vergaderingen, of werd hij vertegenwoordigd door een adjunct-procureur, waaronder:

- zes vergaderingen onder het voorzitterschap van de minister van Justitie, waarvan één vergadering met de gefedereerde entiteiten, één vergadering met minister Ducarme en het FAVV en één vergadering met de gefedereerde entiteiten;
- een vergadering met het Instituut voor gerechtelijke opleiding (IGO);
- een vergadering met de politie;
- een buitengewone vergadering;
- een buitengewoon seminarie;
- 35 gewone vergaderingen.

2.2 De raad van procureurs des Konings

In de periode van 1 januari tot 31 december 2018 nam de federale procureur, bij toepassing van artikel 150*bis* lid 1 van het Gerechtelijk Wetboek, persoonlijk of vertegenwoordigd door een adjunct-procureur, deel aan tien vergaderingen van de Raad van procureurs des Konings, waaronder een strategisch seminarie.

De deelname van de federale procureur aan de vergaderingen van de Raad van procureurs des Konings is onmiskenbaar een troef voor een optimale integratie van het federaal parket in het Openbaar Ministerie, evenals voor de afstemming van de opdrachten van de parketten van de procureurs des Konings op die van het federaal parket.

De Raad van de arbeidsauditeurs

In het kader van de tenuitvoerlegging van zijn actieplan ter bestrijding van de ernstige en georganiseerde sociale heeft het federaal parket de dialoog met de arbeidsauditeurs geïntensiveerd. Verschillende substituten en arbeidsauditeurs zijn ook tijdelijk gedelegeerd voor federale zaken.

Ter herinnering, zijn er verschillende substituut-arbeidsauditeurs (Gent, Luik, enz.) voor 2/5de naar het federaal parket gedelegeerd, wat de contacten met hun entiteiten bevordert.

Bovendien heeft de federale procureur, op verzoek van het College van procureurs-generaal aanvaard lid te worden van het operationeel comité van de strijd tegen fraude. In september 2017 heeft hij in dit kader aan verschillende vergaderingen deelgenomen.

De federale procureur, of een adjunct-procureur, neemt aan de vergaderingen van de Raad deel als dat nodig is.

Hoofdstuk XIII. De materiële en enkele andere werkmiddelen van het federaal parket

Titel 1 - Het gebouw, de informatica, de andere werkmiddelen en de documentatie

1.1 Het gebouw

De werkzaamheden voor de veiligheid van het gebouw waarin het federaal parket is ondergebracht staan gepland voor eind 2019 of begin 2020.

De beloofde uitbreiding van de lokalen op de achtste verdieping werd niet in 2018 uitgevoerd, maar wel in de loop van het laatste kwartaal van 2019. Rekening houdend met de aanzienlijke stijging van het aantal personeelsleden van het federaal parket, werd dit hoogdringend.

Tot slot werd het verzoek tot voortdurende aanwezigheid van het veiligheidspersoneel (24/7) in het gebouw ook niet in 2018 uitgevoerd, maar werd er in de loop van de laatste maanden van 2019 een positief antwoord ontvangen.

1.2 Informatica

1.2.1 Het informaticasysteem

Het federaal parket gebruikt hoofdzakelijk de applicatie eForms voor de communicatie tussen onze dienst en de ICT van de FOD Justitie. De ICT-dienst van de FOD Justitie heeft vastgesteld dat wij talrijke bijzondere verzoeken hadden gezien de bevoegdheden van het federaal parket, en dus hebben wij met deze dienst verschillende vergaderingen gehouden om de stand van zaken te bepalen in verband met deze 'blokkerende' dossiers en prioriteiten te stellen voor 2018. Het personeelslid dat verantwoordelijk is voor statistieken en ons in 2016 is komen versterken, is in 2018 vertrokken voor een functie als attaché bij het hof van cassatie, wat ons flink verzwakt heeft. We doen ook verplaatsingen om projectiemateriaal te installeren in de rechtszalen van de rechtbanken.

1.2.2 Justscan

In 2018 blijft het federaal parket ondersteuning bieden om barcodes aan te brengen en voor het scannen van federale dossiers die zich op de griffies van de rechtbanken van eerste aanleg of hoven van beroep van andere rechtsgebieden van het land bevinden.

In 2017 heeft het federaal parket problemen gehad met toegang tot dossiers. De dossiers werden per arrondissement gescand, maar de federale magistraten werken aan verschillende dossiers in verschillende arrondissementen. We moesten elke informaticabeheerder contacteren om toegang te vragen, wat een enorm tijdverlies met zich meebracht. Er is contact opgenomen met de nationale beheerder om te zorgen dat we het systeem nationaal kunnen beheren (aanmaak van gebruikers). We werken ook aan de mogelijkheid om een scan te krijgen en alle dossiers aan de basis in te scannen. We stellen vast dat er moet worden samengezeten met de twee steundiensten om de takenverdeling aan te passen, maar ook om gebruikerscriteria op te stellen.

1.2.3 Eurojust

In 2018 heeft het federaal parket 179 dossiers via een beveiligde e-mail en via TESTA ter informatie overgemaakt aan Eurojust volgens de bepalingen van artikel 13(5) tot (7) van de Eurojust-beslissing.

1.2.4 Ompranet

Ook in 2018 blijft het federaal parket Ompranet v.2 optimaal gebruiken. Zo vindt men op Ompranet, meer bepaald, de wachtdiensten van magistraten, secretarissen en chauffeurs, evenals alle dienstnota's en de documentatie van het federaal parket.

Het gebruik van de SharePoint betekent dat de magistraten nu hun kalenders beheren via Outlook. Ook werden er algemene emailadressen gecreëerd waardoor iedereen van een sectie de mail ontvangt van de magistraten bestemd voor hun dienst.

Gezien het federaal parket nu ook instaat voor de DNA-cel werd ook voor hen een SharePoint aangemaakt door onze informaticadienst.

We ontwikkelen momenteel een applicatie om alle informatie op een smartphone of tablet te krijgen.

1.2.5 De videoconferentie

In 2018 werden 21 videoconferenties gehouden. Het federaal parket gebruikt dit systeem in het kader van de bestrijding van piraterij op zee, de internationale samenwerking in strafzaken, de internationale wederzijdse rechtshulp of het internationaal overleg zoals

Eurojust. Dit systeem is ook beschikbaar voor andere openbare diensten. Het project wordt door Europa ondersteund.

Helaas waren er dit jaar veel technische problemen bij het opzetten van de videoconferenties en hebben we een groot aantal verzoeken moeten annuleren.

1.2.6 Statistieken

Het informaticasysteem dat momenteel op het federaal parket wordt gebruikt biedt geen mogelijkheid om performante statistieken te genereren, aangezien talrijke parameters die eigen zijn aan het federaal parket niet geregistreerd kunnen worden.

De informatici van het federaal parket hebben zelf zo veel mogelijk van die noodzakelijke verbeteringen aangebracht. Deze situatie is ook in 2018 ongewijzigd gebleven. Een betere opvolging van de dossiers is echter mogelijk geworden. Dit brengt mee dat de statistieken die opgevraagd worden ook relevanter zijn en redelijk up-to-date. Ook zijn er scripts aangepast om de cijfers in de statistieken relevanter en duidelijker te maken.

1.2.7 Het informaticamateriaal

In 2017 ontvingen de magistraten, de juristen, de hoofdsecretaris, de communicatiedirecteur, de secretarissen-hoofden van dienst, de secretarissen en de experts nieuwe laptops met de recente programma's Windows 10 en Microsoft Office 2013. De leden van het administratief personeel beschikken allen over desktops met de recente programma's Windows 10 en Microsoft Office 2013. Naast dit materiaal kregen de magistraten, de hoofdsecretaris, de directeur communicatie en de informaticadienst een Surface geconfigureerd op het netwerk van justitie. Het federaal parket beschikt nu over betrouwbaar materiaal.

In april 2018 werden de individuele printers van het federaal parket door nieuwe apparaten vervangen. Helaas is er nu maar één apparaat waarmee in kleur kan worden afgedrukt, wat weinig is, en alleen de federale procureur en de hoofdsecretaris hebben er toegang toe.

In 2018 was het federaal parket eveneens betrokken bij verschillende projecten:

- Het SDL TRADOS 2017-project, dat de kosten van vertalingsaanvragen bij externe vertalers vermindert, streeft naar harmonisering en professionalisering van de vertalingen, verzekert controle van de kwaliteit van de vertalingen en vermindert de werklast en de personeelskosten. Hier kregen we een nieuwe versie 2015 waarbij de gebruikers een opleiding kregen.
- Het BINII 2-project (Belgian Intelligence Network Information Infrastructure) is een beveiligde en gecodeerde verbinding met de verschillende overheden en veiligheids- en inlichtingendiensten.

- Het TESTA-project (Transeuropean Service for Telematics between Administrations) moet het federaal parket uitrusten met een beveiligde verbinding met de gegevensbank van EUROJUST, EPOC, een gegevensbank die het op Europees niveau mogelijk maakt na te gaan of een individu bekend staat, voor welke feiten en of hij al veroordeeld werd, dit alles in het kader van de strijd tegen de georganiseerde misdaad, de mensenhandel en de drugshandel. Het beveiligd overmaken van de documenten voor EUROJUST verliepen in 2016 via TESTA.
- Het MACH-project, vervanging van de REA-TPI-app door de MACH-app die ontwikkeld werd door de firma Axylis (lopend project in sommige arrondissementen, maar nu wordt de datum vooruitgeschoven naar 2019). Het zou kunnen helpen de bovengenoemde statistische problemen op te lossen en de opvolging van de dossiers te verbeteren.
- Het DNA-project, de oprichting van een nationale DNA-cel voor de identificering van personen en van een gegevensdatabank via een app die het openbaar ministerie ter beschikking staat. We werken momenteel aan de mogelijkheid om informatie te krijgen via een beveiligd kanaal.
- De ICT-dienst is van plan om samen met het Lync-project te doen wat nodig is om de communicatie met het justitiepersoneel via een chat-app mogelijk te maken. Dit is nog steeds in een testfase. Het werkt zoals Skype, men ziet of de andere persoon aanwezig is en men kan een bericht achterlaten.
- Het SIENA-project, de installatie van het SIENA-netwerk op het federaal parket. Het is een beveiligd netwerk dat door Europol is ontwikkeld om de uitwisseling van operationele informatie over misdrijven tussen de lidstaten van de Europese Unie te waarborgen.

1.3 Andere functionele middelen

Het federaal parket is over het algemeen goed voorzien van het bureaumateriaal nodig voor een goede werking. Defecte apparatuur wordt vlug hersteld of vervangen.

Bovendien werd de wifi die in 2016 werd geïnstalleerd op de verdiepingen van het federaal parket in 2018 afgestemd op de nieuwe normen.

Er is ons een audio-uitrusting ter beschikking gesteld voor persconferenties. Toegang tot het draadloze mobiele netwerk is in ons gebouw verbeterd. Tot slot is er een tv-operator geïnstalleerd voor de persdienst van het federaal parket.

Sinds 2017 hebben alle magistraten een nieuwe Samsung A5-gsm gekregen en hebben alle juristen en chauffeurs een nieuwe Samsung A3-gsm gekregen, zodat ze over meer communicatiemogelijkheden beschikken en hun e-mails kunnen bekijken.

Het federaal parket werkt aan een project voor de installatie van een conferentiezaal. Die zal in 2019 in gebruik genomen kunnen worden.

Afdeling 2. Het budget

2.1. De werkingskosten – inkomsten

Budgettaire posten	Verdeling	Aan deel in totaal	Rest ant 2018
Secretariaatskosten	9.313,22 €	19,01 %	0,00 €

Representatiekosten	16.015,59 €	32,68 %	164,78 €
Kleine uitgaven	5.666,90 €	11,57 %	0,00 €
e-Tickets	1.608,51 €	3,28 %	0,00 €
Drukwerken	5.080,47 €	10,37 %	0,00 €
Papier	5.872,08 €	11,98 %	0,00 €
Dranken & Snacks	5.443,23 €	11,11 %	0,00 €
Totaal	49.000,00 €	100 %	164,78 €

In het jaar 2018 werd enkel een kleine wijziging doorgevoerd wat betreft het thematisch verdelen van de werkingsenveloppe voor het betreffende jaar. Wat in 2016 opgestart is en vorig jaar verdergezet is, voldoet grotendeels nog steeds aan de wensen om hierbij een gedetailleerd overzicht te behouden.

Vanaf 2018 werd het compartiment “Dranken & Snacks” afgezonderd van de post “Representatiekosten” en apart geplaatst.

In 2019 wordt de post “e-Tickets” vervangen door “Transport”, aangezien deze post voortaan ook parkingtickets, railpassen en tickets van de MIVB zullen omvatten. Momenteel worden deze uitgaven ook nog geboekt onder “Representatiekosten”.

2.2. Het bedrag van de toelage

De toelage van het federaal parket voor 2018 bedroeg 49.000 €, een verlaging met 2 % zoals deze vooraf aangekondigd was. Deze besparing bedraagt een vermindering van 1.000 € van ons werkingsbudget, in vergelijking met het budget van 2018.

Deze dotatie werd gestort in twee schijven van elk 24.500 €. De eerste schijf werd pas gestort op 13/04/2018 en een tweede op 15/06/2018.

Aangezien de eerste schijf zo laat gestort werd, heeft dit toch wel een aantal moeilijkheden veroorzaakt, door de laattijdige uitbetaling van de facturen van het eerste trimester.

2.3. Posten en uitgaven

De werkingskredieten zijn strikt omljnd en beperkt tot de omvang van hun toepassing. Ze kunnen bijgevolg enkel gebruikt worden voor het aankopen van specifieke goederen en diensten.

Hierbij een compleet overzicht van de uitgaveposten gefinancierd door de werkingskredieten, gevolgd door de totale bedragen uitgegeven per categorie:

- Secretariaatskosten: **9.313,22 €**

Bureaumateriaal voor magistraten, juristen en personeel.

- Representatiekosten: **15.850,81 €**

Behoren tot deze categorie: kosten voor werkvergaderingen, professionele lunches, team building, bezoek van buitenlandse delegaties, relationele geschenken,...

- Kleine uitgaven: **5.666,90 €**

Bevat de uitgaven betreffende de bibliotheek en persabonnementen.

- E-tickets: **1.608,51 €**

Door de fusie van de werkingskredieten, worden de dienstverplaatsingen per trein van magistraten en juristen nu ook bij ons werkingsbudget ingecalculeerd (verplaatsingen in het kader van een opleiding bij het IGO worden hier niet in rekening genomen).

- Drukwerken: **5.080,47 €**

Deze categorie handelt over de kosten van het gepersonaliseerd drukwerk op papier (voornamelijk specifieke mappen voor onze dossiers en enveloppen, visitekaartjes en de presentatiebrochure van het federaal parket in NL/FR/EN).

- Papier: **5.872,08 €**

Betreft enkel het printpapier.

- Dranken & Snacks: **5.443,23 €**

Deze categorie bevat enkel de bestellingen van dranken (koffie & frisdranken) en versnaperingen voor interne vergaderingen.

2.4. Besluit

Het federaal parket kende ook in 2018 opnieuw een toename van magistraten en personeel. Terzelfdertijd is het werkingsbudget gereduceerd met 2 %, waardoor er noodzakelijkerwijze bepaalde beperkingen werden opgelegd voor wat betreft bepaalde bestellingen en uitgaven.

Wat betreft de uitvoering van het autonoom beheer, zijn er in 2018 geen effectieve wijzigingen aangekondigd.

Hoofdstuk XIV. Het administratief personeel van het federaal parket

Titel 1 - Het personeel

Op 31 december 2018 werkten er **75** personeelsleden op het federaal parket (41 statutairen, 30 contracten onbepaalde duur, 3 contracten van bepaalde duur en 1 detachering):

- Hoofdsecretaris: **1**
- Adviseur – communicatiedirecteur: **1**
- Secretarissen-hoofd van dienst: **3**
- Attaché budget: **1**
- Secretarissen: **14** waarvan 1 statutair werkt volgens het stelsel van de vierdagenweek en 1 statutair halftijds werkt vanaf 55 jaar. 1 secretaris is afwezig voor lange duur wegens persoonlijke aangelegenheden. In 2 gevallen betreft het contractuele experten die een opdracht tot secretaris hebben gekregen. 1 secretaris werd op haar verzoek voltijds vanuit het parket van Brussel gedetacheerd naar het federaal parket. Op zijn verzoek blijft 1 secretaris voltijds naar de FOD Justitie gedetacheerd.
- Administratieve deskundigen: **6** op arbeidsovereenkomst.
- Assistenten: **28** (waaronder 12 op arbeidsovereenkomst) waarvan 2 statutairen en 2 contractuelen werken volgens het stelsel van de vierdagenweek. Op haar verzoek blijft 1 assistent voltijds naar de FOD Justitie gedetacheerd.

Bij M.B. van 17 mei 2018 werd aan 1 assistent, voor een periode van 6 maanden (verlengbaar), opnieuw een opdracht tot secretaris toegekend.

Bij M.B. van 7 juni 2018 werd aan 1 assistent voor een periode van 6 maanden (verlengbaar), opnieuw een opdracht tot secretaris toegekend.

- Medewerkers - dossierbeheer en administratieve ondersteuning: **11** waarvan 4 op arbeidsovereenkomst. 1 contractuele medewerker werkt halftijds voor het bijstaan van of voor het verstrekken van verzorging aan een familielid tot de tweede graad, dat lijdt aan een ernstige ziekte. 1 statutaire medewerker werkt volgens het stelsel van de vierdagenweek.

Aan 3 statutaire medewerkers werd opnieuw een opdracht (verlengbaar) tot assistent toegekend.

Medewerkers - functiefamilie transport: 8 waarvan 5 op arbeidsovereenkomst.

Medewerkers - functiefamilie onthaal: 2 waarvan 1 op arbeidsovereenkomst.

De begin 2016 door de regering genomen beslissingen in het kader van de aanpak van het terrorisme en radicalisme droegen bij tot de zeer noodzakelijke versterking van de operationele capaciteit van de parketten, de parketten-generaal en het federaal parket. Deze budgettaire investeringen schreven zich in in de lijn van het Kanaalplan voor de parketten Brussel, Halle-Vilvoorde, het parket-generaal Brussel en het federaal parket enerzijds en een versterking van de andere rechtsgebieden op het vlak van de strijd tegen het terrorisme en radicalisme anderzijds. De strategische cel van de minister van Justitie en de inspecteur van Financiën hadden daaruit volgend eind april 2016 ingestemd met de versterking van de operationele capaciteit van het federaal parket.

De wetgever heeft vastgelegd heeft dat federale magistraten over veel beroepservaring dienen te beschikken. Dezelfde vereiste werd echter niet gesteld voor de juristen of bepaalde administratieve personeelscategorieën van het federaal parket, wat niet consistent is. Bijgevolg worden er regelmatig personen op het federaal parket aangesteld die net hun loopbaan starten of niets van de gerechtelijke wereld afweten en die, gelet op de complexiteit van te behandelen zaken, grote moeilijkheden ondervinden om snel de knepen van het vak te leren, wat bij sommigen voor frustratie zorgt.

Deze toestand, die al aangeklaagd werd in de vorige jaarverslagen betreffende de van kracht zijnde aanwervings- en benoemingsprocedures, is onveranderd gebleven.

Titel 2 - De organisatie en de diensten

De organisatie van de administratieve diensten werd in 2013 aangepast aan de noden van de dienst. De algemene dienstnota ADN 19/2011 betreffende het federaal parket - strategie en visie - organisatie en structuur - operationele werking - taakverdeling – informatiestroom is nog steeds van kracht.

Titel 3 - De juristen

Het federaal parket beschikte op 31 december 2018 over 13 juristen. Het gaat hier over 6 statutaire en 7 contractuele juristen. 1 statutaire jurist verbonden aan het federaal parket is al jarenlang fulltime gedetacheerd naar Euregio, waar hij werkzaam is voor de parketten van

Maastricht, Luik, Tongeren, Hasselt, Eupen en Verviers. Van de 7 contractuele juristen zijn 2 juristen aangeworven met een “cashflow-contract” dat loopt tot 30 juni 2019.

Bijlage 1: statistische tabellen

- Federaal parket -

Jaarverslag 2018

-

Bijlagen Crimorg

Jaarverslag 2018 – Bijlagen Crimorg

Tabel 3.1: Aantal nieuwe federale dossiers inzake georganiseerde misdaad in 2018

Aantal nieuwe federale dossiers inzake georganiseerde misdaad				
2014	2015	2016	2017	2018
673	320	152	818	1932

Tabel 3.2 : Herkomst van de dossiers

Herkomst	Aantal strafdossiers				
	2014	2015	2016	2017	2018
Parketten					
West-Vlaanderen					
Brugge	1	3	1	2	7
Kortrijk	41	6	0	0	7
Ieper	11	2	0	0	1
Veurne	0	0	0	0	2
Oost-Vlaanderen					
Gent	2	0	1	5	9
Oudenaarde	0	0	0	0	2
Dendermonde	2	2	0	0	11
Antwerpen					
Antwerpen	1	2	4	9	37
Mechelen	0	0	0	4	13
Turnhout	0	1	0	0	10
Limburg					
Hasselt	3	9	2	2	20
Tongeren	0	6	0	5	15
Leuven					
Leuven	0	2	0	2	6
Brussel					
Brussel	11	14	8	23	75
Waals-Brabant					
Nijvel	0	2	1	6	34

Charleroi					
Charleroi	0	6	3	1	30
Eupen					
Eupen	0	3	0	0	1
Luik					
Luik	1	7	1	0	26
Hoei	0	2	0	0	6
Verviers	1	4	0	0	9
Namen					
Dinant	0	0	0	1	6
Namen	0	0	0	4	17
Luxemburg					
Aarlen	0	1	0	0	1
Marche-en-Famenne	0	1	0	1	1
Neufchâteau	0	0	0	0	7
Bergen					
Doornik	23	1	0	3	28
Bergen	0	6	0	7	63
Halle-Vilvoorde					
Halle-Vilvoorde	1	1	11	9	6
PG	0	0	0	0	1
Parket Cassatie	3	1	1	2	1
Federaal parket	0	6	5	5	
Arbeidsauditoraat	0	1	3	1	14
Minnelijke schikking	0	0	0	0	
Parket Frankrijk (Nice, Reims, Saverne)	-	-	1	0	3
Hongaarse autoriteiten	0	1	0	0	1
Onderzoeksrechter					1
TOTAAL:	101	90	42	92	471
Andere herkomst (bijvoorbeeld rechtstreekse klachten, aanmeldingen van de federale politie enz.) *	572	231	110	726	1461
TOTAAL	673	320	152	818	1932

Tabel 3.3: Opsplitsing naar bevoegdheidsgrond

Code	Aantal dossiers					Beschrijving	Detail
	2014	2015	2016	2017	2018		
10	15	15	8	17	33	10A vereniging van misdadigers	9
						10B gijzeling	
						10C criminele organisatie	24
11	26	0	1	5	10	11A diefstal door middel van geweld of bedreiging	8
						11B diefstal waarbij wapens werden getoond of gebruikt	
						11C afpersing	2
						11F carjacking	
						11G homejacking	
12	1	0	0	0	0	12 winkeldiefstal	-
13	0	0	0	0	0	13C wijziging woonplaats	-
14	0	0	0	0	0	14 huisdiefstal	-
15	0	0	0	0	0	15 valsmunterij	-
16	2	0	1	0	1	16A ontvluchting van gevangenen	
						16B medeplichtigheid aan ontvluchting	
						16C verberging van misdadigers	1
						16E dossiers Schengen	
17	165	9	0	19	38	17A diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels	20
						17B diefstal met inbraak in woningen	
						17C poging tot gekwalificeerde diefstal	6
						17D gekwalificeerde wagendiefstal	11
						17E diefstal van fiets of moto door middel van braak, inklimming	
						17F diefstal in garage	
						17G ramkraak	
						17H diefstal in wagen	1

Code	Aantal dossiers					Beschrijving	Detail
	2014	2015	2016	2017	2018		
18	7	6	1	4	8	18A gewone diefstal 18B zakkenrollerij 18E gewone fiets- of motodiefstal 18F poging tot gewone diefstal 18G gewone wagentiefstal	8
20	73	43	21	15*	414	20A verduistering (nalatenschap,...) 20B misbruik van vertrouwen 20D oplichting 20I computermisdrijven 20J informaticabedrog 20K hacking 20L data- of informaticasabotage 20M weigering tot het verlenen van de door de onderzoeksrechter gevorderde medewerking 20O weigering tot het verlenen van de door de procureur des Konings gevorderde medewerking	12 243 113 6 34 6
21	6	0	7	1*	11	21A valsheid in geschriften door particulieren 21B valse verklaring 21C valsheid in informatica 21D valsheid in openbare geschriften gepleegd door een particulier 21E inbreuken inzake subsidies, vergoedingen of toelagen; valse verklaringen	10 1
22	0	0	1	0*	1	22 valse naam	1
24	0	0	0	0	0	24 namaken van zegels, stempels en merken	-

Code	Aantal dossiers					Beschrijving	Detail
	2014	2015	2016	2017	2018		
25	8	4	7	11*	4	25A knevelarij 25B omkoping 25D verduistering of diefstal door een ambtenaar 25E belangenname door een ambtenaar 25F valsheid gepleegd door een ambtenaar 25G Valsheid gepleegd in de aangifte van mandaten, ambten en beroepen of in de vermogensaangifte (art. 6 §1 wet 2 mei 1995) 25H omkoping van buitenlandse en internationale ambtenaren 25I private omkoping	3 1
27	12	9	9	18*	44	27A heling 27B witwassen van geld	44
28	0	2	1	0	0	28A verloren voorwerpen 28B gevonden voorwerpen	-
30	5	7	5	3	9	30A moord 30B doodslag 30D poging tot moord of poging doodslag 30F vergiftiging	4 3 2 -
31	9	10	3	0	11	31A zelfmoord 31B poging tot zelfmoord	1 10
32	7	5	11	4	2	32A ongesteldheid op de openbare weg 32B overlijden anders dan ten gevolge van een misdaad, een wanbedrijf of zelfmoord 32C collocatie	2

Code	Aantal dossiers					Beschrijving	Detail
	2014	2015	2016	2017	2018		
35					1	35K Veiligheidsoverheid: onthullen van geheimen (art. 24 wet 11 december 1998)	1
36	3	13	19	26	15	36A wapens 36B springstoffen 36C Munitie 36E in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik dienstig materieel	9 1 5
37	490	155	20	651*	1196	37A verkrachting 37B aanranding van de eerbaarheid 37C zedenschennis 37D: voyeurisme 37E aanzetten tot ontucht 37F ontucht van minderjarigen 37H prostitutie 37I proxenetisme van meerderjarigen 37J schunnige films, prenten, voorwerpen of boeken 37K pedofilie 37L mensenhandel 37N kinderpornografie 37O publiciteit i.v.m. pornografie en prostitutie 37P incest 37R Ongewenste intimiteiten 37S Grooming (art.377 quater Sw.)	3 2 1 1 1 262 925 1 1
40	4	2	6	5	8	40A wederrechtelijke opsluiting 40B ontvoering van meerderjarigen en van minderjarigen 40C verdwijning	1 2 5
41	1	0	1	0	0	41A smaad	-

Code	Aantal dossiers					Beschrijving	Detail
	2014	2015	2016	2017	2018		
						41E vals alarm	
42	0	0	0	0	1	42E verwaarlozing van kinderen 42O kind in gevaar 42P Ontvluchting	1
43	0	1	0	13	8	43A opzettelijke slagen en verwondingen 43B schuldig verzuim hulp te bieden 43C agressie 43D kindermishandeling 43E Burgerlijk geschil 43F foltering 43G onmenselijke behandeling	4 1 1 2
45	17	15	7	7	13	45A vals bomalarm 45B valse melding van een aanslag 45C bedreigingen 45D klacht van iemand die zich bedreigd voelt 45F verdachte handelingen 45G PV van inlichtingen – geen klacht 45M NBCR-dreigingen	4 6 3
46	0	0	0	1	0	46D vliegtuigongevallen	-
47	2	1	0	0	5	47 opzettelijke brandstichting	5
48	1	0	0	0	0	48B ontploffing	-
49	0	0	0	0	0	49A inmenging in openbare ambten	-
50	1	0	0	0	9	50A vernieling van afsluiting 50B beschadigingen – vernielingen in het algemeen	9
52	0	1	1	0	1	52B laster 52C eerroof 52D schending van het beroepsgeheim	

Code	Aantal dossiers					Beschrijving	Detail
	2014	2015	2016	2017	2018		
						52G Kwaadwillige ruchtbaarmaking 52H onwettig afluisteren van privégesprekken en telecommunicatie	1
53	0	0	0	2	1	53B aanslag op persoonlijke levenssfeer 53D belaging - stalking	1
54	0	0	0	1	0	54A betogingen 54C hindering van het verkeer, met inbegrip van het treinverkeer 54D wet op het voetbalhooliganisme	-
55	6	4	1	2	11	55A wet op de vreemdelingen 55B onwettig verblijf 55C huisjesmelkerij 55D mensenhandel – uitbuiting door arbeid 55E mensenhandel – illegaal wegnemen van organen 55F mensenhandel – dwang tot het plegen van misdrijven 55G mensenhandel (art. 77 <i>bis</i> en art. 77 <i>quinquies</i> wet van 15 december 1980 55H schijnhuwelijk	2 8
56	0	0	0	4	1	56A racisme	1
57	0	0	0	0	1	57A sektes	1
58	0	0	0	0	2	58A kansspelen 58B Pronostieken	1 1
59	0	2	4	0	1	59A geneeskunst 59B geneesmiddelen 59K te koop stellen van geneesmiddelen zonder registratie	1

Code	Aantal dossiers					Beschrijving	Detail
	2014	2015	2016	2017	2018		
60	7	10	13	0	61	60A verdoovende middelen 60B doping 60C verdoovende middelen – internationale handel 60D drugs - dealer 60E bezit van cannabis 60F bezit van heroïne 60H bezit van amfetamines 60J Onwettige aanmaak van verdoovende middelen/psychotrope stoffen 60L gebruik in groep van heroïne 60M Doping	7 2 1 1 1 49
61	0	0	0	0	0	61B elektrische toestellen – veiligheid - bescherming 61D marktpraktijken 61I toegang tot het beroep	
62	0	0	0	0	0	62C vervalsing van voedingsmiddelen 62D hormonen	
64	0	0	0	0	0	64L invoer en doorvoer van industrieel afval	
66	0	0	0	0	0	66B ruimtelijke ordening en urbanisme	
67	0	0	0	0	0	67F luchtvaart	
68	0	0	0	0	0	68A namaak	
69	0	5	3	5	6	69A werkloosheid 69B sluikwerk 69E alle materies die onder de bevoegdheid van de arbeidsauditeur vallen	6
70	0	0	0	2	5	70A misdrijven gepleegd door leiders van vennootschappen en wisselagenten	5

Code	Aantal dossiers					Beschrijving	Detail
	2014	2015	2016	2017	2018		
						70B uitgifte van cheques zonder dekking door een vennootschap of een handelaar, zelfs in staat van faillissement 70C misbruik van maatschappelijk vermogen	
73	0	0	0	0	0	73E misbruik van voorkennis	
75	0	0	1	0	2	75A faling 75B Inbreuken die verband houden met de staat van faillissement	2
77	0	0	0	0	0	77A VZW	
78	0	1	0	1	1	78A fiscale fraude	1
79	0	0	0	1	0	79A Douane en accijnzen 79D rechtstreekse dagvaarding van het ministerie van Financiën	
86	0	0	0	0	0	86 wet op de verplichte verzekering	
Totaal	868	320	152	818*			1936

(*een dossier kan verschillende kwalificaties hebben)

Tabel 3.4: Aantal nieuwe gerechtelijke onderzoeken inzake georganiseerde misdaad (in onderzoek in 2018)

Aantal nieuwe gerechtelijke onderzoeken inzake georganiseerde misdaad in 2018				
2014	2015	2016	2017	2018
12	16	12	21	29

Opsplitsing per gerechtelijk arrondissement van de gerechtelijke onderzoeken inzake georganiseerde misdaad in 2018	
Antwerpen Antwerpen Turnhout Mechelen	1
Oost-Vlaanderen Gent Dendermonde Oudenaarde	-
West-Vlaanderen Brugge Kortrijk Veurne Ieper	2
Leuven	1
Limburg Hasselt Tongeren	2
Brussel	14
Halle-Vilvoorde	
Waals-Brabant (Nijvel)	
Henegouwen Bergen Doornik Charleroi	2 2
Luik Luik Verviers Hoei	4
Namen Namen Dinant	1
Luxemburg Marche Neufchateau Aarlen	
Eupen	

Tabel 3.5: Aantal nieuwe door parketten aangemelde dossiers

	2016	2017	2018
Aanmeldingen (aanmeldingsformulier, kantschrift en andere)	74	34	459
Dossiers FDC -> dossiers FD * (federalisering of voeging bij een federaal dossier)	11	20	65
Dossiers onmiddellijk gefederaliseerd (zonder FDC-dossier)	26	23	334
Afgesloten FDC-dossiers	26	26	25
FDC-dossiers nog in analyse op 31.12.2018	11	16	35

* Tekst F. Van leeuw

Tabel 3.6: Aantal nieuwe dossiers (niet-strafzaken)

Aantal dossiers inzake georganiseerde misdaad				
2014	2015	2016	2017	2018
284	190	117	818	143

	2016	2017	2018
OCAD	23	19	0
Federale politie: DJSOC	47	113	14
Parketten (FA1)	27	31	7
Veiligheid van de Staat – ADIV	291	268	11
CFI	139	146	12
Andere (FA3)	91	78	43
BIM-commissie	9	1	0
Coördinatie (H)	0	1	13
FL2 (Eurojust)	1	1	0
FL6 (Europol)	1	1	0
FL7 (Interpol)	1	7	0
DOSSIERS POOL TERRO (voor georganiseerde misdaad)			
FPT1 – inlichtingenfiche	487	-	0

FPT2 – identiteitskaart	19	2	0
FPT3 – paspoort art. 62	205	115	38
FPT4 – paspoort art. 65	35	34	4
FPT5 – Verzoek FOD MinBuZa	108	116	1
FPT6 – bevrozing tegoeden vanwege VN	6	258	0
FPT7–bevrozing tegoeden vanwege OCAD	38	146	0

Tabel 3.7: Gerechtelijke beslissingen in 2018

Aantal in dossiers ten gronde	
	2018
Vonnissen	168
Arresten	26
Cassatiearrest op voorziening van het federaal parket	20
Totaal	214

Tabel 3.8: Lopende dossiers

Aantal lopende dossiers op 31/12/2018	
	2018
Dossiers in opsporingsonderzoek	921
Dossiers in gerechtelijk onderzoek	77
Dossiers op zitting (ten gronde)	32
Verwijzing naar hof van assisen	0
Totaal	1030

Tabel 3.9a: Afgesloten dossiers (in jaartal 2018)

Aantal afgesloten dossiers op 31/12/2018	
	2018
Zonder gevolg	25
Ter beschikking	72
Verruimde minnelijke schikking	0
Buitenvervolginstelling	8
Totaal	105

Tabel 3.9b: Afgesloten dossiers (detail)

Aantal afgesloten dossiers op 31/12/2018	
	2018
Zonder gevolg	
- GM	5
- PRIO	2
- Conversie zonder motief	1
- GER	1
- NBIS	1
- ONVR	4
- OB	5
- TERM	4
- RECH	1
- REG	1
Gewone transactie	0
Pretoriaanse probatie	0
Veroordeling (per persoon)	
- Vonnis op tegenspraak	45
- Vonnis op verzet	6
- Arrest op tegenspraak	14
- Arrest op verzet	2
- Arrest hof van assisen	0
- Cassatiearrest	16

Totaal	108
--------	-----

Tabel 3.10: JOINT INVESTIGATION TEAM (JIT)

Année	Nombre de dossier	Pays concernés
2016	/	/
2017	2	FR FR, NL, UK, DUITSL, BULG
2018	3	Oekraïne FR FR

Tabel 3.11a: Aantal nieuwe actieve rechtshulpverzoeken

Aantal actieve internationale rechtshulpverzoeken inzake georganiseerde misdaad			
	RHV	EOB	TOTAL
2012	64	-	64
2013	88	-	88
2014	59	-	59
2015	40	-	40
2016	55	-	55
2017	58	8	66
2018	39	38	77

Tabel 3.11b: Betrokken landen

Betrokken landen	
Albanië	1
Algerije	1
Bulgarije	4
Colombia	1
Cyprus	1
Denemarken	1
Duitsland	3
Dominicaanse Republiek	3
Ecuador	1
Egypte	1
Frankrijk	14
India	2
Luxemburg	3
Macedonië	1
Malta	2
Mexico	1
Monaco	1
Montenegro	1
Nederland	3
Oeganda	1
Polen	1
Roemenië	4
Rusland	2
Servië	2
Slovakije	1
Spanje	3
Tunesië	1
Verenigd Koninkrijk	4
Verenigde Staten	8
Zuid-Afrika	2
Zwitserland	2

Tabel 3.12a: Aantal nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Aantal passieve internationale rechtshulpverzoeken inzake georganiseerde misdaad			
	RHV	EOB	TOTAL
2012			
2013			
2014			
2015			
2016	9	-	9
2017	4	0	4
2018	0	2	2

Tabel 3.12b: Herkomst van de nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Herkomst van de nieuwe passieve rechtshulp-verzoeken	
Bulgarije	-
Duitsland	1
Frankrijk	1
Georgië	-
Guatemala	-
Ierland	-
Italië	-
Mali	-
Nederland	-
Oostenrijk	-
Polen	-
Spanje	-
Spanje	-
Tsjechië	-
Tunesië	-
Turkije	-
Verenigd Koninkrijk	-
Verenigde Staten	-

Tabel 3.13: Aantal nieuwe passieve uitleveringen of EAB

Aantal nieuwe passieve uitleveringen of EAB	
2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0
2018	1

Tabel 3.14: Aantal nieuwe actieve uitleveringen of EAB

Aantal nieuwe actieve uitleveringen of EAB	
2012	0
2013	0
2014	1
2015	0
2016	0
2017	13
2018	17

Tabel 3.15a: Dossiers door OLAF toegestuurd aan het federaal parket

Dossiers door OLAF toegestuurd aan het federaal parket					
	2014	2015	2016	2017	2018
Subsidiefraude	-	-	-	-	
Sigarettenmokkel	-	-	-	-	
Misbruik van vertrouwen	-	-	-	-	
Oplichting	-	-	1	-	
Fraude	-	-	-	-	
Corruptie	1	2	-	-	
Valsheid in geschriften	2	-	2	1	2
valsheid gepleegd door een ambtenaar in de uitoefening van zijn functies	-	-	1	1	
Andere	-	-	-	-	
Totaal	3	2	4	2	2

Tabel 3.15b: OLAF-dossiers behandeld door het federaal parket

OLAF-dossiers behandeld door het federaal parket				
2014	2015	2016	2017	2018
2	2	4	2	2

Tabel 3.15c: OLAF-dossiers door het federaal parket aan de parketten toegestuurd

OLAF-dossiers door het federaal parket aan de parketten toegestuurd					
	2014	2015	2016	2017	2018
Brussel	1	2	-	-	-
Hasselt	-	-	-	-	-
Dendermonde	-	-	-	-	-
Totaal	1	0	0	0	0

Tabel 3.16: Aantal langdurige (> 3 maanden) delegaties

2014	2015	2016	2017	2018
40	25	40	6	4

Tabel 3.17: Onderzoeksgerechten

Onderzoeksgerechten (2018)			
Arrondissement	Raadkamer	KI	BOM
Antwerpen Antwerpen Turnhout Mechelen		44	5
Oost-Vlaanderen Gent Dendermonde Oudenaarde	13 2	6	0
West-Vlaanderen Brugge Kortrijk Veurne Ieper			
Leuven			
Limburg Hasselt Tongeren	36 31		
Brussel	11	4	4
Halle-Vilvoorde			
Waals-Brabant (Nijvel)			
Henegouwen Bergen Doornik Charleroi	14 1	6	0
Luik Luik Verviers Hoei		8	2
Namen Namen Dinant	8		

Luxemburg Marche Neufchateau Aarlen			
Eupen			
Totaal	116	68	11

Tabel 4.1: Coördinatiebevoegdheid van de strafvordering

Dossier	Datum	Aanzoekend parket/politiedienst	Materie	Aanwezige Parketten	Onderzoekers
H/001/18 VOXB ONE	10/01/18	PK Charleroi	informaticafraude		
H/002/18	17/01/18	PK Doornik	metaaldiefstallen / bankovervallen / inbraken	PK Namen PK Bergen DJSOC	
H/003/18 POST-IT	10/04/18	PK Luik	criminele organisatie (Afrikaanse en Albanese maffia)		
H/004/18	11/04/18	PK Bergen	criminele organisatie (Algerijnse bendes)		
H/005/18	17/05/18	PK Bergen	mogelijk verband tussen het incident van Maisières (overlijden van de kleine MAWDA tijdens een achtervolging) en twee onderzoeken in Oost-Vlaanderen (Hermes) en Antwerpen (Laadruimte)	PK Doornik PK Antwerpen PK Luik PK OVL PG Gent FGP Luik FGP Bergen FGP OVL	OR Bergen OR Antwerpen OR Dendermonde
H/006/18 ANON-IB	04/06/18	Federaal parket	Fenomeen van circulerende naaktfoto's van Belgische vrouwen via chatrooms en websites.	PK Brussel PK Luik DJSOC RCCU	

				PZ Sint-Truiden	
H/007/1 8	19/06/1 8	DJSOC	diefstallen met specifieke m.o. waarbij een ATM-toestel tot ontploffing wordt gebracht met het doel de aanwezige bankbiljetten te bemachtigen. Om deze banktoestellen te laten ontploffen zijn er 2 technieken gangbaar waarbij er ofwel "gas" ofwel "springstof" wordt gebruikt.	PK Charleroi PK Nijvel PK Halle-Vilvoorde PK Antwerpen PK Dendermonde PK Leuven PK Tongeren DJSOC	
H/008/1 8	22/06/1 8	PK Mons	oplichting	PK Bergen PK Brussel PK Aarlen DGJ	OR Brussel
H/009/1 8 RIOT GUN	17/07/1 8	DJSOC	illegale wapenhandel		
H/010/1 8 VSIX	21/09/1 8	PK Namur	internationale drugshandel	PK Namen PK Hasselt	
H/011/1 8	27/09/1 8	PRBR 10.LL.25471/18	criminele organisatie - gebruik van buitenlandse minderjarigen of jongvolwassenen om diefstal van bankkaarten en computerfraude ten nadele van kwetsbare mensen te plegen		

H/012/1 8	19/10/1 8	PK Halle- Vilvoorde	<p>illegale verkooplijn, die erop gericht is een belangrijke zwarte markt te bevoorraden met SIM-kaarten en herlaadkaarten. MATTHIJS blijkt de belangrijkste klant op deze fraudelijn en wordt beschouwd als beheerder van het fraudesysteem. Betrokkene is politieel reeds gekend voor feiten van witwassen. Vermoedelijk wordt een systeem van valse facturen gebruikt om de SIM-kaarten en herlaadkaarten weg te factureren terwijl de werkelijke bestemmingen de kaarten in het zwart verkrijgen en ook kunnen doorverkopen.</p>	PK Luik PK Halle- Vilvoorde PK Brussel DJSOC OCDEFO FGP Brussel	
H/013/1 8	30/11/1 8	PK Brussel	diefstallen van smartphones		

- Federaal parket -

Jaarverslag 2018

-

Bijlagen Sectie A

Jaarverslag 2018 – Bijlagen Sectie A

Tabel 5.1: Aantal verzoeken tot steun vanwege de Belgische gerechtelijke autoriteiten

Aantal verzoeken tot ondersteuning vanwege de Belgische gerechtelijke autoriteiten	
2012	104
2013	92
2014	94
2015	163
2016	111
2017	62
2018	45

Tabel 5.2: Aantal verzoeken tot steun vanwege de Belgische gerechtelijke autoriteiten

Aantal verzoeken tot ondersteuning vanwege de Belgische gerechtelijke autoriteiten						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Versnelling uitvoering IRHV	8	20	29	16	13	10
Versturing van een IRHV	32	13	15	22	12	10
Vooraf toesturen kopie IRHV	14	8	8	19	5	3
Verzoek stand uitvoering IRHV	13	12	23	17	11	9
Vraag algemene informatie (procedure)	3	13	11	8	7	1
Vraag informatie in een land	2	6	6	7	3	2
Vraag toesturen stukken, een dossier	-	3	5	5	2	1
Verzoek uitlevering of EAB	2	1	-	1	-	1
Vraag naar gevolg gegeven aan aanklacht	3	1	4	3	2	1
Verzoek om een JIT	9	6	4	7	2	2
Dossier AQUINO	-	-	42	6	-	-
Andere	6	11	16	5	5	4

Tabel 5.3: Aantal door onderzoeksrechters aan het federaal parket gerichte verzoeken tot ondersteuning

Aantal vanwege onderzoeksrechters aan het federaal parket gerichte steunaanvragen	
2012	64 (op 104)
2013	55 (op 92)
2014	56 (op 94)
2015	116 (op 163)
2016	68 (op 111)
2017	29 (op 62)
2018	22 (op 45)

Tabel 5.4: Meest aangezochte landen

Meest aangezochte landen						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Frankrijk	4	6	12	4	1	1
Nederland	6	5	11	10	2	1
Verenigd Koninkrijk	1	2	1	3	1	1
Spanje	3	1	6	7	-	3
Zwitserland	-	2	3	-	3	2
Verenigde Staten	1	1	-	-	2	-
Duitsland	4	2	5	5	2	1
Italië	-	7	10	2	-	1
Roemenië	7	8	9	8	1	1
Totaal aantal landen waarvoor om een tussenkomst werd verzocht						
in de Europese Unie	13	15	15	13	12	10
buiten de Europese Unie	6	5	6	7	5	5

Tabel 5.4 Bis Aantal Europese Onderzoeksbevelen

Aantal Europese Onderzoeksbevelen uitgaande van Belgische gerechtelijke autoriteiten	
2018	30 (waarvan 25 vanwege onderzoeksrechter)

Aantal verzoeken tot ondersteuning vanwege de Belgische gerechtelijke autoriteiten	2018
Versnelling uitvoering EOB	7
Versturing van een EOB	8
Vooraf toesturen kopie EOB	4
Verzoek stand uitvoering EOB	3
Vraag algemene informatie (procedure)	3
Vraag informatie in een land	-
Vraag toesturen stukken, een dossier	1
Verzoek uitlevering of EAB	1
Vraag naar gevolg gegeven aan aanklacht	-
Verzoek om een JIT	1
Andere	2

Meest aangezochte landen	2018
Frankrijk	1
Nederland	2
Zweden	1
Malta	1
Duitsland	4
Italië	1
Luxemburg	1
Verenigd Koninkrijk	2
Roemenië	1

Tabel 5.5: Aantal verzoeken vanwege buitenlandse gerechtelijke autoriteiten

Aantal verzoeken uitgaande van buitenlandse gerechtelijke autoriteiten (steunaanvragen en rechtshulpverzoeken)	
2012	636
2013	673

2014	607
2015	654
2016	817
2017	604
2018	317

Tabel 5.6: Totaal aantal aan het federaal parket gerichte steunaanvragen

Totaal aantal aan het federaal parket gerichte steunaanvragen (met uitzondering van rechtshulpverzoeken en EOB)					
2013	2014	2015	2016	2017	2018
59	55	53	64	67	68

Tabel 5.7: Aangezochte landen

Aangezochte landen	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Schengenlanden	20	19	23	15	18	17
Andere Europese landen van de EU	3	4	8	5	4	7
Europese landen buiten EU	6	5	5	3	6	5
Andere	10	14	11	3	8	12
TOTAAL	39	42	47	26	36	41

Tabel 5.8: Totaal aantal aan het federaal parket gerichte rechtshulpverzoeken

Totaal aantal aan het federaal parket gerichte rechtshulpverzoeken					
2013	2014	2015	2016	2017	2018
614	552	601	753	568	249

Tabel 5.9: Landen van de Europese Unie – rechtshulp en steunaanvraag

Landen van de Europese Unie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bulgarije	8	9	2	3	11	10
Cyprus	-	-	4	1	2	1
Denemarken	-	-	1	1	-	-
Duitsland	54	57	48	105	55	25
Estland	3	-	1	1	-	-
Finland	8	1	-	5	2	1
Frankrijk	105	105	99	162	107	49
Griekenland	6	8	3	5	6	7
Hongarije	2	1	2	3	7	3
Ierland	2	-	2	8	-	1
Italië	10	8	6	11	7	1
Kroatië	-	-	-	-	2	-
Letland	4	2	4	7	1	-
Litouwen	1	1	32	33	2	-
Luxemburg	12	19	6	15	14	7
Malta	-	-	-	-	-	-
Nederland	233	185	222	204	138	19
Oostenrijk	-	-	16	15	25	11
Polen	13	9	16	21	29	8
Portugal	5	9	6	17	24	11
Roemenië	20	19	41	28	19	9
Slovenië	1	1	-	1	1	1
Slovakije	-	-	-	-	-	-
Spanje	21	17	16	21	33	44
Tsjechische Republiek	3	6	2	6	3	6
Verenigd Koninkrijk	35	25	18	12	15	1
Zweden	3	6	6	6	1	1
TOTAAL	549	488	553	685	504	216

Tabel 5.10: Landen buiten de Europese Unie – rechtshulp en steunaanvraag

Landen buiten de Europese Unie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zuid-Afrika	-	-	-	-	1	-
Albanië	3	2	6	4	4	11

Algerije	-	2	2	1	-	-
Argentinië	-	-	-	1	2	1
Armenië	-	-	-	1	-	-
Australië	4	1	2	2	-	2
Bosnië	-	-	-	1	-	-
Brazilië	-	-	-	-	1	6
Canada	3	1	1	-	1	2
Chili	-	-	-	1	-	-
Colombia	-	-	2	-	-	-
Congo DRC	-	-	-	-	3	1
Korea	-	-	-	1	1	-
Ecuador	-	-	-	1	-	-
Verenigde Staten	15	20	11	18	13	21
Georgië	-	-	-	-	1	-
Indië	-	1	-	-	-	2
IJsland	-	-	-	1	-	-
Israël	6	1	4	3	5	3
Kazachstan	-	-	-	-	2	3
Kenia	-	-	-	4	-	-
Libanon	-	-	-	-	-	-
Macedonië	-	-	-	1	-	-
Marokko	-	-	-	-	-	1
Mexico	-	-	-	-	1	1
Noorwegen	8	5	3	4	3	3
Peru	1	-	-	-	1	3
Rusland	1	6	1	2	-	3
Servië	2	1	1	4	-	-
Zwitserland	18	17	7	6	10	11
Tunesië	-	-	-	-	-	-
Turkije	4	6	8	6	3	4
Oekraïne	-	2	-	-	4	1
TOTAAL	65	64	48	68	56	79

Tabel 5.10bis: Aantal aan het federaal parket toegestuurde grensoverschrijdende operaties per aanzoekend land

Aantal aan het federaal parket toegestuurde grensoverschrijdende operaties per aanzoekend land						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Duitsland	32	33	23	12	17	14
Frankrijk	35	38	30	55	53	45
Hongarije	-	-	-	-	-	-
Italië	5	-	-	-	-	-
Luxemburg	-	1	-	4	6	1
Nederland	24	25	19	12	17	4
Verenigd Koninkrijk	13	11	4	2	2	1
Zwitserland	4	-	-	-	-	-
Andere	-	13	13	1	1	10
Douane Napels II-verzoeken	-	-	13	12	10	16
TOTAAL	113	108	102	86 + 12	96 + 10	75 + 16

Tabel 5.11: Belangrijkste materies waarop de grensoverschrijdende operaties betrekking hebben

Belangrijkste materies waarop de grensoverschrijdende operaties betrekking hebben						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Verdovende middelen	63	68	53	49	60	39
Douane en accijnzen	26	30	13	12	-	16
Diefstal	15	12	12	14	15	10
Moord	6	2	3	2	1	1
Mensenhandel	8	6	5	5	5	3
Wapens	2	6	5	3	1	1
Criminele organisaties	1	-	1	2	-	5
Vervalsingen	3	3	-	4	3	-
Heling	-	-	-	1	1	-
Gijzelneming	-	1	-	1	-	1
Vuurwerk	-	-	-	-	-	-
Milieu	-	-	-	-	-	-
Fraude	2	1	-	1	1	-
Sigaretten	11	-	-	3	-	1
Witwassen	2	2	3	1	7	-
Computercriminaliteit	-	-	1	-	1	-
Andere	6	7	5	-	10	14

Tabel 5.11 bis: Totaal aantal aan het federaal parket gerichte Europese Onderzoeksbevelen

2018
506

Tabel 5.11 ter: Landen van de Europese Unie – Europees Onderzoeksbevel - EOB

Europees Onderzoeksbevel	2018
Bulgarije	14
Cyprus	-
Duitsland	74
Estland	1
Finland	6
Frankrijk	145
Griekenland	4
Hongarije	-
Italië	5
Kroatië	1
Letland	4
Litouwen	3
Luxemburg	2
Malta	1
Nederland	160
Oostenrijk	5
Polen	13
Portugal	9
Roemenië	16
Slovenië	1
Slovakije	1
Spanje	6
Tsjechische Republiek	1
Verenigd Koninkrijk	24
Zweden	10
TOTAAL	491

Tabel 5.12: Aantal naar het federaal parket gestuurde Europese aanhoudingsbevelen

Uitgaande van een Belgische gerechtelijke overheid						
2013	2014	2015	2016	2017	2018	
7	12	22	16	10	23	
Uitgaande van een Europees land						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bulgarije	-	1	-	-	-	-
Duitsland	1	1	2	8	2	1
Frankrijk	5	10	5	13	7	10
Griekenland	-	-	1	-	-	-
Hongarije	-	2	2	1	3	1
Italië	-	1	1	2	2	1
Letland	-	2	-	1	-	-
Litouwen	-	3	2	1	1	-
Luxemburg	-	-	-	1	3	2
Nederland	2	1	1	-	3	1
Polen	1	-	-	1	2	-
Portugal	-	-	-	-	-	-
Roemenië	-	1	-	3	3	-
Spanje	-	2	1	1	4	7
Tsjechische Republiek	-	1	-	-	-	-
Verenigd Koninkrijk	-	1	-	3	-	-
TOTAAL	12	27	17	33	40	30

Tabel 5.13: Aantal verzoeken of mededelingen van en naar Eurojust

Aantal verzoeken of mededelingen van de Belgische vertegenwoordiger van EUROJUST gericht aan het federaal parket	
2013	169
2014	187
2015	192
2016	179
2017	165
2018	202

Tabel 5.14: Verzoek uitgaande van een Belgische overheid

Verzoek van een Belgische overheid gericht aan EUROJUST voor coördinatie	
2013	8
2014	14
2015	7
2016	7
2017	7
2018	11

Tabel 5.15: Doel van de verzoeken of mededelingen

Doel van de verzoeken of mededelingen van de Belgische vertegenwoordiger bij EUROJUST gericht aan het federaal parket						
Vragen uitgaande van een Lidstaat	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vraag om hulp bij uitvoering aan België gericht IRHV/EOB	24	36	24	19	21	24
Toesturen van een aan België gericht RHV/EOB	15	18	14	12	18	24
Toesturen van een aan België gericht RHV/EOB en vraag om coördinatie	7	16	14	13	33	25
Vraag om informatie over stand van de uitvoering van een aan België gericht RHV/EOB	19	26	22	20	22	27
Vraag om informatie stand van de uitvoering van een Belgisch gerechtelijk dossier	4	15	16	18	18	16

Vraag om informatie over aanhouding van iemand in België	7	4	10	5	2	6
Vraag naar algemene informatie	19	14	18	8	11	18
Vraag om informatie over een EAB	23	11	10	19	17	17
Vraag om JIT	10	6	6	7	9	8
Andere	14	8	20	22	13	15
TOTAAL	142	154	158	149	144	180

Tabel 5.16: Uitnodiging voor coördinatievergaderingen

Uitnodiging voor coördinatievergadering	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	27	19	31	30	21	23

Tabel 5.17: Aantal Europoldossiers (AWF-Focal Point-AP)

Materie	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Witwassen	1	1	1	1	1	1
Georganiseerde criminaliteit	8	6	5	5	5	7
Vervalsing	1	2	2	3	2	1
Pedofilie	1	1	1	1	1	1
Drugs	4	4	3	4	4	4
Terrorisme	2	4	4	5	3	4
Mensenhandel	1	2	2	2	2	2
Sigarettenmokkel	2	1	2	1	1	1
Cybercrime	-	1	1	1	1	2
Handel in illegale vuurwapens	-	-	1	1	1	1
Zeepiraterij	-	1	1	1	1	-
Andere	3	2	2	5	4	4
TOTAAL	23	25	25	30	26	28

Tabel 5.18: Perscijfers

Persdossiers federaal parket		
	2017	2018
Operationele dossiers	49	36
Aanvragen interview / varia	25	23
Persmededelingen	84	74
Behandelde emails	996	In : 747 Uit: 839

Tabel 5.19 JOINT INVESTIGATION TEAM's – JIT's

Landen	
Frankrijk	5
Nederland	3
Oekraïne	1
Verenigd Koninkrijk	1
Spanje	1
Roemenië	1
Denemarken	1
Moldavië	1

Materies	
Drugs	5
Witwassen	3
Milieu	2
Cybercrime	1
Mensenhandel	1
Sociale fraude	1
Fraude	1
Moord	1

Tabel 5.20 Videoconferenties

Videoconferenties	
Aantal aanvragen	49
Doorgegaan	43

- Federaal parket -

Jaarverslag 2018

-

Bijlagen Sectie BOM

Jaarverslag 2018 – Bijlagen Sectie BOM

Tabel 4.1: Overzicht van de open of afgesloten dossiers in 2018

Verzoekende gerechtelijke autoriteit	Datum van het verzoek	Materie	Dringende maatregelen door de voorzitter	Beslissing van de Commissie
Federaal parket	13/10/2011	Doodslag	17/10/2011	21/12/2017 Lopend
Federaal parket	29/06/2018	Criminele organisatie	02/07/20018	22/10/2018 Lopend

Tabel 7.1: Aantal dossiers aangemeld per gerechtelijk arrondissement voor de periode van:

Parketten	Observaties			Infiltraties		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Luxemburg - Aarlen	3	1	2	-	-	-
Antwerpen - Antwerpen	131	141	170	4	5	3
Bergen - Bergen	11	13	18	-	1	-
West-Vlaanderen - Brugge	12	21	10	1	2	2
Brussel	114	134	98	5	9	10
Charleroi	31	38	33	2	-	1
Oost-Vlaanderen - Dendermonde	17	32	28	-	-	-
Namen - Dinant	4	9	3	-	-	-
Bergen - Doornik	7	4	1	-	-	-
Eupen	6	11	8	-	-	-
Oost-Vlaanderen - Gent	51	53	62	1	4	3

Limburg - Hasselt	35	31	28	3	-	2
Halle-Vilvoorde	27	18	20	-	2	3
Luik - Hoei	-	-	-	-	-	-
West-Vlaanderen leper	-	-	-	-	-	-
West-Vlaanderen - Kortrijk	35	34	30	-	1	1
Leuven	38	28	30	1	4	1
Luik - Luik	-	5	8	-	-	2
Luik - Marche-en- Famenne	2	-	3	-	-	-
Antwerpen - Mechelen	48	35	25	-	-	-
Namen - Namen	21	12	15	-	-	1
Luxemburg - Neufchâteau	4	4	8	-	-	-
Waals-Brabant	11	7	10	-	-	-
Oost-Vlaanderen - Oudenaarde	3	7	9	-	-	-
Limburg - Tongeren	19	14	13	-	-	1
Antwerpen - Turnhout	15	15	10	-	-	-
Luik - Verviers	-	3	-	-	-	-
West-Vlaanderen - Veurne	1	-	-	-	-	-
Totaal der operaties	646	670	642	17	28	31

Tabel 7.2: Aantal observaties en infiltraties door het federaal parket gevorderd in het kader van gefederaliseerde dossiers of internationale rechtshulpverzoeken die niet te lokaliseren zijn:

Federaal parket - Parquet fédéral	Observaties - Observations			Infiltraties - Infiltrations		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	203	147	151	25	17	17

Tabel 7.3: Totaal aantal observaties en infiltraties voor alle parketten:

Alle parketten – Ensemble des parquets	Observaties - Observations			Infiltraties -Infiltrations		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	849	817	793	42	45	48

Tabel 7.4: Specifieke BOM-machtigingen

	2016	2017	2018
Gecontroleerde aflevering van personen	0	1	-
Gecontroleerde doorlevering van goederen	0	0	-
Bewaakte aflevering van personen	0	0	1
Bewaakte doorlevering van goederen	1	0	4
Frontstore	3	7	3

Tabel 8.1: Nieuwe aanvragen tot embargo – volgens aanvragende overheid:

Aanvragende autoriteit	2017	2018
Antwerpen - Antwerpen	14	25
Luxemburg - Aarlen	-	-
West-Vlaanderen - Brugge	1	2
Brussel	6	17
Charleroi	2	4
Oost-Vlaanderen - Dendermonde	-	-
Luik- Hoei	-	-
Limburg - Hasselt	-	-
West-Vlaanderen - Kortrijk	1	2

Leuven	-	1
Luik - Luik	5	12
Antwerpen - Mechelen	-	-
Halle-Vilvoorde	-	-
Bergen - Bergen	-	1
Namen - Namen	-	1
Waals-Brabant	2	4
Bergen - Doornik	-	-
Limburg - Tongeren	1	1
Antwerpen - Turnhout	-	-
Luik - Verviers	1	1
Luik - Marche-en-Famenne	-	1
Oost-Vlaanderen - Gent	5	8
Luik - Neufchâteau	-	1
Eupen	-	1
Oost-Vlaanderen Oudenaarde	-	-
Andere		
Federaal parket	11	7
Onderzoeksrechter Brussel	-	-
Onderzoeksrechter Charleroi	-	-
Onderzoeksrechter Luik	-	-
Procureur-generaal Antwerpen Onderzoeksrechter Gent	-	2
Procureur-generaal Luik	1	1
Procureur-generaal Brussel	-	1
Arbeidsauditoraat Brussel	1	1
Totaal - Total	51	94

- Federaal parket -

Jaarverslag 2018

-

Bijlagen Humanitair

Jaarverslag 2018 – Bijlagen Humanitair

Tabel 9.1: Aantal nieuwe federale dossiers in 2018

Aantal nieuwe federale dossiers inzake humanitair recht				
2014	2015	2016	2017	2018
124	40	30	36	26

Tabel 9.2: Herkomst van de dossiers

Niet van toepassing voor de sectie humanitair

Tabel 9.3: Opsplitsing naar bevoegdheidsgrond

Niet van toepassing voor de sectie humanitair

**Tabel 9.4: Aantal nieuwe gerechtelijke onderzoeken
(in onderzoek in 2018)**

Aantal nieuwe gerechtelijke onderzoeken inzake humanitair recht				
2014	2015	2016	2017	2018
21	8	4	3	2

Opsplitsing per gerechtelijk arrondissement van de gerechtelijke onderzoeken in 2018	
Antwerpen Antwerpen Turnhout Mechelen	
Oost-Vlaanderen Gent Dendermonde Oudenaarde	
West-Vlaanderen Brugge Kortrijk Veurne Ieper	
Leuven	
Limburg Hasselt Tongeren	
Brussel	2
Halle-Vilvoorde	
Waals-Brabant (Nijvel)	
Henegouwen Bergen Doornik Charleroi	
Luik Luik Verviers Hoei	
Namen Namen Dinant	
Luxemburg Marche Neufchateau Aarlen	
Eupen	

Tabel 9.5: Aantal nieuwe door parketten aangemelde dossiers

Niet van toepassing voor de sectie humanitair

Tabel 9.6: Aantal nieuwe dossiers (niet-strafzaken)

Aantal dossiers		
2016	2017	2018
14	31	38

	2016	2017	2018
OCAD	-	1	1
Federale politie: DJSOC	2	4	1
Parketten (FA1)	-	0	0
Veiligheid van de Staat – ADIV	-	5	10
CFI	-	1	3
Andere (FA3)	12	18	22
BIM-commissie	-	0	1
Coördinatie (H)	0	0	0
FL2 (Eurojust)	-	1	0
FL6 (Europol)	-	0	0
FL7 (Interpol)	-	0	0
DOSSIERS POOL TERRO			
FPT1 – inlichtingenfiche	-	-	-
FPT2 – identiteitskaart	-	-	0
FPT3 – paspoort art. 62	-	1	0
FPT4 – paspoort art. 65	-	-	0
FPT5 – Verzoek FOD MinBuZa	-	-	0
FPT6 – bevrozing tegoeden vanwege VN	-	-	0
FPT7 – bevrozing tegoeden vanwege OCAD	-	-	0

Tabel 9.7: Gerechtelijke beslissingen in 2018

Aantal in dossiers ten gronde	
	2018
Vonnissen	0
Arresten	0
Cassatiearrest op voorziening van het federaal parket	0
Totaal	0

Tabel 9.8: Lopende dossiers

Aantal lopende dossiers op 31/12/2018	
	2018
Dossiers in opsporingsonderzoek	75
Dossiers in gerechtelijk onderzoek	35
Dossiers op zitting (ten gronde)	-
Verwijzing naar hof van assisen	2
Totaal	112

Tabel 9.9a: Afgesloten dossiers (in jaartal 2018)

Aantal afgesloten dossiers op 31/12/2018	
	2018
Zonder gevolg	10
Ter beschikking	0
Verruimde minnelijke schikking	0
Buitenvervolginstelling	2
Totaal	12

Tabel 9.9b: Afgesloten dossiers (detail)

Aantal afgesloten dossiers op 31/12/2018	
	2018
Zonder gevolg	
- GM	1
- ONVR	3
- OB	4
- OV	1
- IMM	1
Gewone transactie	0
Pretoriaanse probatie	0
Veroordeling (per persoon)	
- Vonnis op tegenspraak	0
- Vonnis op verzet	0
- Arrest op tegenspraak	0
- Arrest op verzet	0
- Arrest hof van assisen	0
- Cassatiearrest	0
Totaal	10

Tabel 9.10: JOINT INVESTIGATION TEAM (JIT)

Voor het jaartal 2018 was er geen JIT

Tabel 9.11a: Aantal nieuwe actieve rechtshulpverzoeken

Aantal actieve internationale rechtshulpverzoeken			
	RHV	EOB	TOTAL
2012	10	-	10
2013	4	-	4
2014	1	-	1
2015	22	-	22
2016	10	-	10
2017	13	0	13
2018	19	0	19

Tabel 9.11b : Betrokken landen

Land	2018
Duitsland	-
Democratische Republiek Congo	-
ICC	10
Frankrijk	-
VN	-
Rwanda	4
Sierra Leone	
USA	2
Liberia	1
Senegal	1
Zambia	
Verenigde Naties	1

Tabel 9.12a: Aantal nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Aantal passieve internationale rechtshulpverzoeken			
	RHV	EOB	TOTAL
2012	46	-	46
2013	22	-	22
2014	38	-	38
2015	34	-	34
2016	44	-	44
2017	25	3	28
2018	20	12	32

Tabel 9.12b : Herkomst van de nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Land	2018
Duitsland	-
Argentinië	-
Burundi	-
Bosnië	2
Canada	2
Colombia	-
Congo	-
Ivoorkust	-
Verenigde Staten	-
Frankrijk	5
Groot-Brittannië	1
Guatemala	1
Nederland	2
Rwanda	-
Senegal	-
Soedan	-
Zweden	4
Zwitserland	-

Tabel 9.12c : Herkomst van de nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Aantal door de internationale strafrechtbanken aan het federaal parket gerichte rechtshulpverzoeken in 2018								
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Internationaal strafgerechtshof		25	16 (1)	23	14	16	13	9
Internationaal straftribunaal voor Rwanda en		10	7	4	3	4	7	-

Residueel mechanisme								
Internationaal straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië en Residueel mechanisme		-	1	-	2	4	-	1
Speciaal tribunaal voor Sierra Leone		1	-	4	-	-	-	-
Speciaal tribunaal voor Libanon		2	-	1	-	-	-	-
Expertengroep Verenigde Naties - DRC								2
Gespecialiseerde kamers voor Kosovo								3
TOTAAL		38	24	32	19	24	20	15

Tabel 9.13: Aantal nieuwe passieve uitleveringen of EAB

2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	16
2017	2
2018	0

Tabel 9.14: Aantal nieuwe actieve uitleveringen of EAB

2012	1
2013	0
2014	0
2015	2
2016	0
2017	0
2018	1

Tabel 9.15 : Aantal langdurige (> 3 maanden delegaties)

Niet van toepassing voor de sectie humanitair

Tabel 9.16 : Onderzoeksgerechten

Niet van toepassing voor de sectie humanitair

Tabel 9.17 : Internationale corruptie (buiten EU)

Aantal geopende dossiers		
	2018	
Totaal	5	

- Federaal parket -

Jaarverslag 2018

-

Bijlagen Militair

Jaarverslag 2018 – Bijlagen Militair

Tabel 10.1: Aantal nieuwe federale dossiers in 2018

Aantal nieuwe federale dossiers				
2014	2015	2016	2017	2018
71	75	80	71	48

Tabel 10.2: Herkomst van de dossiers

Niet van toepassing voor de sectie militair

Tabel 10.3: Opsplitsing naar bevoegdheidsgrond

Aantal dossiers "militaire bevoegdheden" geopend in 2018 – Verdeling per misdrijf						
Code	Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018
11	11A: diefstal door middel van geweld of bedreiging	-	-	-	2	
	11C: afpersing	-	1	-	-	1
13	13A: niet dragen van identiteitskaart	-	-	-	-	
14	huisdiefstal	-	2	-	1	
15	valsmunterij	-	-	-	-	
17	17A: diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels	1	1	4	2	1
	17B: diefstal door middel van braak in woningen	1	-	-	-	
		-	-	1	-	

	17C: poging tot diefstal met braak, inklimming of valse sleutels 17H: diefstal in wagen	-	-	1	-	
18	18A: gewone diefstal 18B: zakkenrollerij 18G: gewone wagen-diefstal	4 - -	1 1 -	4 - -	6 - 1	4
20	20B: misbruik van vertrouwen 20D: oplichting 20J: informaticabedrog	- 2 -	- 1 -	- - -	- - -	
21	21C: vervalsing informatica, bv. Namaak, vervalsing kredietkaarten (art. 210bis Sw.) 21D: valsheid in openbare geschriften	- -	- -	- -	1 1	
22	Valse naam	-	-	-	-	
24	Namaak van stempels, zegels en merken	-	-	-	-	
25	25B: omkoping 25D: verduistering of diefstal door ambtenaar 25F: valsheid gepleegd door ambtenaar bij de uitoefening van zijn functies	1 - 1	- 1 -	- - -	- 1 -	
27	27A: heling	-	-	1	0	
28	28A: verloren voorwerpen	3	5	6	2	2

	28B: gevonden voorwerpen	-	-	-	-	
30	30B: doodslag	-	-	-	-	
	30D: poging tot doodslag of moord	-	-	-	-	
	30F: vergiftiging	-	-	-	-	
31	Poging tot zelfmoord	-	-	-	-	
32	32A: ongesteldheid op de openbare weg	1	1	-	-	
	32B: overlijden anders dan ingevolge misdaad	1	-	2	1	
33	Willekeurige vrijheidsberoving	-	-	-	-	
34	Daden van willekeur gepleegd door de overheid	-	-	-	-	
35	35B: aanslag op de veiligheid van de Staat	1	1	-	-	
	35C: terrorisme	-	-	-	-	
	35D: privé-milities	1	-	-	-	
	35J: veiligheidsmachtiging, aanwending van gegevens of materiaal	1	-	-	-	
	35K: veiligheidsoverheid – onthullen van geheimen	-	-	1	-	
	35L: Vast Comité I	-	-	-	-	
	35V: insubordinatie	-	6	2	-	1
	35W: desertie	1	-	-	-	
	35X: verduistering – diefstal ten nadele van de Staat	4	-	3	-	
	35Y: smaad – geweld-daden jegens overste	1	1	-	-	

	35Z: inbreuk op buitenlandse wetsbepalingen	7	9	2	-	
36	36A: wapens	1	-	2	-	
	36B: springstoffen	-	-	-	-	
	36C: munitie	2	5	1	-	
37	37A: verkrachting	-	-	-	-	
	37B: aanranding van de eerbaarheid	-	1	2	-	2
	37C: zedenschennis	-	-	-	-	
	37D: voyeurisme	-	-	1	1	
	37E: aanzetten tot ontucht	1	-	-	-	
	37F: ontucht van minderjarigen	-	-	-	-	
	37N: kinderporno	-	-	-	-	
	37J: schunnige films, prenten, voorwerpen of boeken	-	-	-	-	
	37R: Ongewenste intimiteiten					1
40	40C: verdwijning	-	-	-	-	
41	41A: smaad	-	-	-	1	
	41B: slagen aan een persoon met openbare hoedanigheid	-	1	-	-	
	41C: weerspanning ten aanzien van overheid of personen met publieke hoedanigheid	-	-	-	-	
42	42F: niet-naleven omgangsrecht	-	-	-	-	
	42N: tuchteloosheid	-	-	-	-	
43	43A: opzettelijke slagen en verwondingen	1	3	5	5	8

	43B: schuldig verzuim hulp te verlenen	-	-	-	-	
	43C: aanranding	-	-	-	-	
	43F: foltering	-	-	-	-	
	43G: onmenselijke behandeling	-	-	-	-	
44	Onopzettelijke doding	-	-	-	-	
45	45A: vals bomalarm	-	-	-	-	
	45C: bedreigingen	-	-	1	-	1
	45D: klacht van iemand die zich bedreigd voelt	-	-	-	-	
	45F: verdachte handelingen	4	1	1	4	1
	45G : PV van inlichtingen – geen klacht	-	-	1	-	
46	46A: onopzettelijke slagen en verwondingen	2	2	5	4	2
	46D: luchtvaarton- gevallen	9	5	17	3	13
	46E: zeevaartongevallen	3	-	2	3	
	46F: Binnenvaartongevallen					2
48	48E: gasontsnapping	-	-	-	-	
50	50B: beschadigingen – vernielingen in het algemeen	-	-	2	-	2
52	52A: beledigingen	-	-	-	-	
	52B: laster	-	-	-	-	
	52C: eerroof	-	-	-	-	
	52D: schending van het beroepsgeheim	-	1	-	-	1

53	53B: aanslag op de persoonlijke levenssfeer	-	-	-	-	
	53D: belaging	1	-	-	1	
54	54C: belemmering van het verkeer	-	-	-	-	
56	56A: racisme	-	-	-	-	
58	58A: kansspelen	-	-	-	-	
60	60A: verdovende middelen	1	3	-	2	
	60B : doping	-	1	-	1	
	60C: internationale drugshandel	-	-	-	-	
	60D: verdovende middelen – dealer	-	-	1	-	
	60E: zich verdovende middelen/psychotrope stoffen verschaffen of pogen te verschaffen middels een vervalst voorschrift of om het even welk ander bedrieglijk middel	-	-	-	2	
64	64C: geluidsnormen in stedelijk milieu	-	-	-	-	
65	65A: arbeidsongeval	1	1	1	3	
	65B: algemeen reglement op de arbeidsbescherming	-	-	-	-	
67	67F: luchtvaart	3	2	3	2	1
	67G: zeevaart	-	-	-	1	
68	bedrog	-	-	-	-	
69	69E: alle materies die onder de bevoegdheid van de arbeidsauditeur vallen	1	-	-	-	

70	70A: misdrijven gepleegd door bedrijfsleiders of wisselagenten	-	-	-	-	
72	Bedrieglijk onvermogen	-	-	-	-	
78	78A: fiscale fraude	-	1		-	
80	Hoger beroep tegen door politierechtbanken uitgesproken vonnissen	-	-	-	-	
81	Verkeersongeval met gewonden: onopzettelijke slagen of verwondingen (art. 418 tot 420 Sw.)	-	-	-	7	3
84	Verkeersongevallen met verwondingen	3	-	-	-	
90	90: in samenhang met verkeersinbreuken 90L: alcoholintoxicatie in samenhang met verkeer	-	-	-	-	
91	aanrijdingen zonder verwondingen	2	-	2	6	2
92	Bijzondere wetgeving	-	1	1	-	
93	verkeer (uitgezonderd KB van 01.12.1975) 93A: 93L: 93K:	3	4	5	-	
94	wegcode (art. 57bis militair Sw.)	-	12	1	7	
98	98F: openbare dronkenschap	-	-	-	-	
Totaal		69	75	81	71	48

**Tabel 10.4: Aantal nieuwe gerechtelijke onderzoeken
(in onderzoek in 2018)**

Aantal nieuwe gerechtelijke onderzoeken in 2018				
2014	2015	2016	2017	2018
2	-	-	-	2

Opsplitsing per gerechtelijk arrondissement van de gerechtelijke onderzoeken in 2018	
Antwerpen Antwerpen Turnhout Mechelen	
Oost-Vlaanderen Gent Dendermonde Oudenaarde	
West-Vlaanderen Brugge Kortrijk Veurne Ieper	
Leuven	
Limburg Hasselt Tongeren	
Brussel	1
Halle-Vilvoorde	
Waals-Brabant (Nijvel)	
Henegouwen Bergen Doornik Charleroi	
Luik Luik Verviers Hoei	1
Namen Namen Dinant	
Luxemburg Marche Neufchateau Aarlen	
Eupen	

Tabel 10.5: Aantal nieuwe door parketten aangemelde dossiers

Niet van toepassing voor de sectie militair

Tabel 10.6: Aantal nieuwe dossiers (niet-strafzaken)

Aantal dossiers				
2014	2015	2016	2017	2018
				0

	2016	2017	2018
OCAD			-
Federale politie: DJSOC			-
Parketten (FA1)			-
Veiligheid van de Staat – ADIV			-
CFI			-
Andere (FA3)			-
BIM-commissie			-
Coördinatie (H)			-
FL2 (Eurojust)			-
FL6 (Europol)			-
FL7 (Interpol)			-
DOSSIERS POOL TERRO (niet van toepassing voor de sectie militair)			

Tabel 10.7: Gerechtelijke beslissingen in 2018

Aantal in dossiers ten gronde	
	2018
Vonnissen	0
Arresten	0
Cassatiearrest op voorziening van het federaal parket	0
Totaal	0

Tabel 10.8: Lopende dossiers

Aantal lopende dossiers op 31/12/2018	
	2018
Dossiers in opsporingsonderzoek	43
Dossiers in gerechtelijk onderzoek	2
Dossiers op zitting (ten gronde)	-
Verwijzing naar hof van assisen	0
Totaal	45

Tabel 10.9a: Afgesloten dossiers (in jaartal 2018)

Aantal afgesloten dossiers op 31/12/2018	
	2018
Zonder gevolg	20
Ter beschikking	1
Verruimde minnelijke schikking	2
Buitenvervolginstelling	?
Totaal	23

Tabel 10.9b: Afgesloten dossiers (detail)

Aantal afgesloten dossiers op 31/12/2018	
	2018
Zonder gevolg	
- GM	4
- AV	1
- BMW	2
- Conversie zonder motief	1
- HOUD	2
- NBIS	1
- ONVR	1
- TERM	3
- TOEV	1
- VJ	3
- WAN	1
Gewone transactie	0
Pretoriaanse probatie	3
Veroordeling (per persoon)	
- Vonnis op tegenspraak	0
- Vonnis op verzet	0
- Arrest op tegenspraak	0
- Arrest op verzet	0
- Arrest hof van assisen	0
- Cassatiearrest	0
Totaal	23

Tabel 10.10: JOINT INVESTIGATION TEAM (JIT)

Niet van toepassing voor de sectie militair

Tabel 10.11a: Aantal nieuwe actieve rechtshulpverzoeken

Aantal actieve internationale rechtshulpverzoeken			
	RHV	EOB	TOTAL
2012	0	-	0
2013	1	-	1
2014	0	-	0
2015	0	-	0
2016	0	-	0
2017	1	0	1
2018	1	0	1

Tabel 10.11b: Betrokken landen of instellingen

Verenigde Naties

Tabel 10.12a: Aantal nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Aantal passieve internationale rechtshulpverzoeken			
	RHV	EOB	TOTAL
2012	0	-	0
2013	0	-	0
2014	0	-	0
2015	0	-	0
2016	0	-	0
2017	0	0	0
2018	0	0	0

Tabel 10.12b: Herkomst van de nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Niet van toepassing voor het jaartal 2018

Tabel 10.13: Aantal nieuwe passieve uitleveringen of EAB

Niet van toepassing voor de sectie militair

Tabel 10.14: Aantal nieuwe actieve uitleveringen of EAB

Niet van toepassing voor de sectie militair

Tabel 10.15 : Aantal langdurige (>3 maanden) delegaties

Niet van toepassing voor de sectie militair

Tabel 10.16 : Onderzoeksgerechten

Niet van toepassing voor de sectie militair

Tabel 10.17: Dossiers militaire bevoegdheden geopend per land

Aantal dossiers "militaire bevoegdheden" geopend in 2018 – Verdeling per land waar het misdrijf werd gepleegd					
Land	2014	2015	2016	2017	2018
Afghanistan	7	2	5	2	1
Zuid-Afrika	-	-	-	-	
Duitsland	12	24	6	9	8
Oostenrijk	-	-	-	1	6
Azerbeidzjan	-	-	-	-	
België	10	6	14	8	6
Benin	-	1	-	-	
Bosnië-Herzegovina	-	-	-	-	
Burundi	-	-	-	-	
Denemarken	-	-	-	-	
Djibouti	-	-	-	-	
Spanje	-	4	3	-	
Estland	-	-	-	1	
Verenigde Staten	-	-	2	-	1
Frankrijk	10	6	12	5	2
Gabon	-	-	6	3	1
Ghana	-	-	-	-	
Golf van Guinea	-	1	-	-	
Groot-Brittannië	1	12	2	-	2
Hongarije	-	-	-	-	
Indië	-	-	-	-	
Irak	-	-	-	2	1
Ierland	-	-	1	-	
Italië	-	-	-	-	
Jordanië	2	2	2	2	
Kenia	-	-	-	1	
Kosovo / Servië-Montenegro	-	-	-	-	
Letland	-	-	-	1	

Libanon	1	-	-	-	
Libië	1	-	-	-	
Litouwen	2	2	8	17	4
Luxemburg	-	-	-	1	
Mali	8	2	10	4	3
Marokko	-	-	-	-	1
Noorwegen	1	-	-	2	
Indische Oceaan	-	-	-	-	
Oman	-	-	-	-	
Pakistan	-	-	-	-	
Nederland	5	4	3	1	1
Polen	-	3	-	1	
Niger					1
Portugal	-	-	1	2	5
Centraal-Afrikaanse Republiek	-	-	-	1	
Democratische Republiek Congo	3	3	3	2	1
Tsjechië	2	3	-	2	2
Rwanda	1	-	-	-	
Senegal	-	-	1	-	
Servië	-	-	-	-	
Zweden	-	-	-	2	
Syrië	1	-	-	-	
Tadzjikistan	-	-	-	-	
Tanzania	1	-	-	-	
Tsjaad	-	-	-	-	
Turkije	-	-	-	-	1
Op Navire Belge F930	-	-	1	1	1
Andere herkomst (bv., directe klachten – aangiftes bij de federale politie, enz.)	1	-	-	-	-
TOTAAL	69	75	80	71	48

Tabel 10.18: Verplaatsing magistraten

Verplaatsing magistraten tot bij de troepen in het buitenland in 2018	
Bestemmingen	Data
Afghanistan	16–22/04/2018 28–31/08/2018 18–21/12/2018
Duitsland (Bergen)	21–26/10/2018
Duitsland (Grafenwöhr)	30/04/2018–04/05/2018
Groot-Brittannië (Otterburn)	12–14/11/2018
Groot-Brittannië (Sennybridge)	22–27/04/2018
Irak	01–03/10/2018
Litouwen	25–28/09/2018
Mali	04–08/03/2018 19–21/03/2018 02–07/05/2018 11–16/12/2018
Portugal	20–24/10/2018
Tsjechië (Hradiste)	02–08/07/2018

- Federaal parket -

Jaarverslag

2018

-

Bijlagen Terro

Jaarverslag 2018 – Bijlagen Terro

Tabel 11.1: Aantal nieuwe federale dossiers inzake terrorisme in 2018

Aantal nieuwe federale dossiers inzake terrorisme				
2014	2015	2016	2017	2018
195	313	273	251	155

Tabel 11.2: Herkomst van de dossiers

Herkomst	Aantal strafdossiers				
	2014	2015	2016	2017	2018
Parketten					
West-Vlaanderen					
Brugge	5	3	3	0	1
Kortrijk	5	7	3	2	1
Ieper	0	0	0	0	0
Veurne	0	0	0	1	2
Oost-Vlaanderen					
Gent	4	15	18	9	22
Oudenaarde	0	1	0	0	0
Dendermonde	1	0	0	2	0
Antwerpen					
Antwerpen	21	39	23	47	19
Mechelen	1	0	0	0	0
Turnhout	0	0	0	0	0
Limburg					
Hasselt	0	5	5	1	3
Tongeren	0	1	4	0	2
Leuven					
Leuven	3	2	4	2	1
Brussel					
Brussel	89	136	94	97	21
Waals-Brabant					
Nijvel	1	1	3	4	1
Charleroi					
Charleroi	6	9	8	5	5
Eupen					

Eupen	0	0	0	0	0
Luik					
Luik	9	22	23	17	23
Hoei	1	0	0	0	1
Verviers	3	5	1	1	0
Namen					
Dinant	1	0	1	0	0
Namen	1	1	1	2	2
Luxemburg					
Aarlen	1	1	0	0	0
Marche-en-Famenne	0	0	0	0	0
Neufchâteau	0	0	1	1	0
Bergen					
Doornik	0	1	2	0	0
Bergen	2	0	4	2	1
Halle-Vilvoorde					
Halle-Vilvoorde	13	9	9	2	4
DIVERSE					
Federaal parket	2	3	8	1	0
Ambtshalve geopend	0	10	9	0	1
Onderzoeksrechter	1	4	0	2	2
Aanklacht andere landen	0	0	9	5	5
TOTAAL	170	275	233	203	117
Andere herkomst:					
- CFI	2	3	4	31	16
- CGVS	0	0	0	0	0
- Verbindingsofficieren	0	0	0	0	0
- Eurojust	0	0	1	0	0
- Federale politie	3	5	12	9	7
- FGP/lokale politie	5	14	0	0	1
- FODJ	3	2	2	0	0
- Veiligheid van de Staat	9	11	19	7	
- SGRS	2	1	0	0	11
- BIM	1	0	0	0	1
- Comité P	0	0	0	0	0
- CGSE	0	0	0	0	0
- Klacht	0	1	2	0	0
- Belgische ambassade	0	1	0	0	2
					0
TOTAAL	150	195	313	251	155

Tabel 11.3: Opsplitsing naar bevoegdheidsgrond

Code	Aantal dossiers					Omschrijving Detail	
	2014	2015	2016	2017	2018		
10	-	-	2	1	1*	10A vereniging van misdadigers	1
						10B gijzeling	1
11	1	0	0	0	0	11A diefstal door middel van geweld of bedreiging	-
12	2	0	0	0	0	12 winkeldiefstal	-
16	0	1	1	0	1	16E Schengendossier	1
17	3	0	0	0	1	17A diefstal door middel van braak, inklimming of valse sleutels	1
						17B diefstal met braak in woning	-
18	1	0	0	0	0	18A gewone diefstal	-
20	-	-	2	0	1	20A	-
						20B misbruik van vertrouwen	1
21	1	7	2	2	0	21A valsheid in burgerlijke of handelsgeschriften	-
						21D door particulier gepleegde valsheid in openbare geschriften	-
22	0	1	1	1	0	22 valse naam	-
27	5	3	5	1	1	27A heling	-
						27B witwassen geld	1
28	0	1	0	0	1	28A verloren voorwerpen	1
30	3	3	4	1	2	30A moord	1
						30B doodslag	-
						30D poging tot moord of doodslag	-
						30G opzettelijk	1

						toedienen van schadelijke stoffen met ongewild de dood tot gevolg (art. 402 en 404 Sw.)	
35						35B aanslag op de veiligheid van de Staat 35C terrorisme 35F gecoördineerde dienstplicht houdende het statuut van gewetensbezwaarden (30 april 1962; 20 februari 1980) 35J veiligheidsmachtiging, gebruik van informatie, gegevens of materiaal 35Y verraad - bespieding - capitulatie –postverlating – smaad aan de Koning, gezag van de kamers, bindende kracht van de wetten - gewelddaden - smaad – toezicht over het krijgsgedomein – vernietiging of beschadiging van de door het leger opgerichte verdedigingswerken.	- 136 - - - -
	151	268	226	222	136		
36						36A wapens (wederrechtelijk dragen, onwettig bezit, enz.) 36B springstoffen 36E in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik	1 - -
	7	6	0	4	1		

						dienstig materiaal	
37	1	0	0	0	0	37B aanranding van de eerbaarheid	-
40	1	5	1	1	1	40C verdwijning	1
41	1	0	3	0	1	41A smaad 41C weerspannigheid tegenover overheid of personen met een openbare hoedanigheid	- 1
43	-	-	1	2	0	43A opzettelijke slagen en verwondingen	-
45	9	14	24	10	6	45A vals bomalarm 45B valse melding van een aanslag 45C bedreigingen 45D klacht van iemand die zich bedreigd voelt 45F verdachte handelingen 45G PV van inlichtingen - geen klacht	- - 1 - 5 -
47	0	3	0	0	0	47 opzettelijke brandstichting	-
48			1	1	0	49A inmenging in openbare ambten	-
52	3	1	0	1	1	52D schending van het beroepsgeheim 52G kwaadwillige ruchtbaarmaking	- 1
55	2	0	0	0	0	55A vreemdelingenwet 55B onwettig verblijf	- -
56	4	0	0	1	0	56A racisme	-
60					1	60A invoer, uitvoer van verdovende middelen/psychotrope stoffen zonder machtiging	1
Total	195	313	273	273	155		156

(*een dossier kan verschillende kwalificaties hebben)

Tabel 11.4: Aantal nieuwe gerechtelijke onderzoeken inzake terrorisme (in onderzoek in 2018)

Aantal nieuwe gerechtelijke onderzoeken inzake terrorisme in 2018				
2014	2015	2016	2017	2018
43	138	104	67	73

Opsplitsing per gerechtelijk arrondissement van de gerechtelijke onderzoeken inzake terrorisme in 2018	
Antwerpen	
Antwerpen	7
Turnhout	
Mechelen	5
Oost-Vlaanderen	
Gent	
Dendermonde	2
Oudenaarde	
West-Vlaanderen	
Brugge	
Kortrijk	
Veurne	
Ieper	
Leuven	
Limburg	
Hasselt	4
Tongeren	
Brussel	26
Halle-Vilvoorde	
Waals-Brabant (Nijvel)	
Henegouwen	
Bergen	8
Doornik	
Charleroi	6
Luik	
Luik	15
Verviers	
Hoei	
Namen	
Namen	
Dinant	

Luxemburg Marche Neufchateau Aarlen	
Eupen	

Tabel 11.5: Aantal nieuwe door parketten aangemelde dossiers

	2016	2017	2018
Aanmeldingen (aanmeldingsformulier, kantschrift en andere)	350	164	112
Dossiers FDC -> dossiers FD * (federalisering of voeging bij een federaal dossier)	207	72	43
Dossiers onmiddellijk gefederaliseerd (zonder FDC-dossier)			29
Afgesloten FDC-dossiers	129	79	33
FDC-dossiers nog in analyse op 31.12.2018	14	13	7

* Tekst F. Van leeuw

Tabel 11.6: Aantal nieuwe dossiers (niet-strafzaken)

Aantal dossiers inzake terrorisme				
2014	2015	2016	2017	2018
678	975	2108	1743	760

	2016	2017	2018
OCAD	23	19	21
Federale politie: DJSOC/Terro	47	113	60
Parketten (FA1)	27	31	35
Veiligheid van de Staat – ADIV	291	268	248
CFI	139	146	42
Andere (FA3)	91	78	126
BIM-commissie	9	1	2
Coördinatie (H)	0	1	0
FL2 (Eurojust)	1	1	2
FL6 (Europol)	1	1	0
FL7 (Interpol)	1	7	0
DOSSIERS POOL TERRO			
FPT1 – inlichtingenfiche	487	-	-
FPT2 – identiteitskaart	19	2	2
FPT3 – paspoort art. 62	205	115	77
FPT4 – paspoort art. 65	35	34	44
FPT5 – Verzoek FOD MinBuZa	108	116	88
FPT6 – bevrozing tegoeden vanwege VN	6	258	9
FPT7–bevrozing tegoeden vanwege OCAD	38	146	4

Tabel 11.7: Gerechtelijke beslissingen in 2018

Aantal in dossiers ten gronde	
	2018
Vonnissen	54
Arresten	6
Cassatiearrest op voorziening van het federaal parket	2
Totaal	62

Tabel 11.8: Lopende dossiers

Aantal lopende dossiers op 31/12/2018	
	2018
Dossiers in opsporingsonderzoek	214
Dossiers in gerechtelijk onderzoek	190
Dossiers op zitting (ten gronde)	63
Verwijzing naar hof van assisen	0
Totaal	467

Tabel 11.9a: Afgesloten dossiers (in jaartal 2018)

Aantal afgesloten dossiers op 31/12/2018	
	2018
Zonder gevolg	47
Ter beschikking	8
Verruimde minnelijke schikking	0
Buitenvervolginstelling	66
Totaal	121

Tabel 11.9b: Afgesloten dossiers (detail)

Aantal afgesloten dossiers op 31/12/2018	
	2018
Zonder gevolg	
- GM	29
- Conversie zonder motief	6
- KG	1
- ONVR	2
- OB	6
- REG	1
- TOEV	1
- BURG	1

Gewone transactie	0
Pretoriaanse probatie	5
Veroordeling (per persoon)	
- Vonnis op tegenspraak	60
- Vonnis op verzet	45
- Arrest op tegenspraak	9
- Arrest op verzet	0
- Arrest hof van assissen	0
- Cassatiearrest	3
Totaal	169

Tabel 11.10: JOINT INVESTIGATION TEAM (JIT)

Aantal JIT inzake terrorisme			
	2016	2017	2018
Totaal	4	8	0

Tabel 11.11a: Aantal nieuwe actieve rechtshulpverzoeken

Aantal actieve internationale rechtshulpverzoeken inzake terrorisme			
	RHV	EOB	TOTAL
2012	42	/	42
2013	33	/	33
2014	55	/	55
2015	77	/	77
2016	90	/	90
2017	77	13	90
2018	30	58	88

Tabel 11.11b: Betrokken landen

Algerije	1
Bulgarije	2
Duitsland	6
Frankrijk	24
Griekenland	2
Ierland	1
Irak	1
Italië	1
Kosovo	1
Luxemburg	1
Mali	2
Marokko	5
Nederland	13
Noorwegen	1
Oostenrijk	4
Roemenië	1
Rusland	1
Rwanda	1
Servië	1
Spanje	2
Tunesië	4
Turkije	6
Verenigd Koninkrijk	2
Verenigde Staten	2

Zweden	3
Zwitserland	1

Tabel 11.12a: Aantal nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Aantal passieve internationale rechtshulpverzoeken inzake terrorisme			
	RHV	EOB	TOTAAL
2012	22	/	22
2013	41	/	41
2014	47	/	47
2015	58	/	58
2016	81	/	81
2017	81	29	81
2018	21	53	74

Tabel 11.12b: Herkomst van de nieuwe passieve rechtshulpverzoeken

Bulgarije	2
Duitsland	8
Frankrijk	23
Georgië	2
Guatemala	1
Ierland	1
Italië	2
Mali	1
Nederland	11
Oostenrijk	1
Polen	5
Spanje	1
Spanje	6
Tsjechië	1
Tunesië	1
Turkije	1
Verenigd Koninkrijk	3
Verenigde Staten	4

Tabel 11.13: Aantal nieuwe passieve uitleveringen of EAB

2012	4
2013	10
2014	1
2015	7
2016	12
2017	18
2018	8

Tabel 11.14: Aantal nieuwe actieve uitleveringen of EAB

2012	8
2013	17
2014	75
2015	96
2016	49
2017	44
2018	35

Tabel 11.15: Aantal langdurige (>3 maanden) delegaties

2014	2015	2016	2017	2018
16	54	37	59	25

Tabel 11.16: Onderzoeksgerechten

Onderzoeksgerechten (2018)			
Arrondissement	Raadkamer	KI	BOM
Antwerpen			
Antwerpen	23	23	2
Turnhout			
Mechelen	10		
Oost-Vlaanderen			
Gent		2	0
Dendermonde	5		
Oudenaarde			
West-Vlaanderen			
Brugge			
Kortrijk			
Veurne			
Ieper			
Leuven	17		
Limburg			
Hasselt	10		
Tongeren			
Brussel	69	19	19
Halle-Vilvoorde			
Waals-Brabant (Nijvel)			
Henegouwen			
Bergen	17	5	5
Doornik			
Charleroi	4		
Luik			
Luik	12	4	4
Verviers			
Hoei			
Namen			
Namen			
Dinant			

Luxemburg			
Marche			
Neufchateau			
Aarlen			
Eupen			
Totaal	167	98	30

- Federaal parket -

Jaarverslag 2018

-

Art. 12

Jaarverslag 2018 – Bijlagen art. 12

Tabel 1: dossiers art.12

Aantal dossiers Art.12 (2018)			
Land	Terro	Andere (doodslag, gijzeling, moord)	2018
Oeganda		doodslag	1
Zuid-Afrika		doodslag	2
Marokko		doodslag	1
Rusland		doodslag	1
Kinshasa (Congo)		doodslag	1
Kosovo		doodslag	1
Canada		doodslag	1
Turkije		doodslag	1
Oekraïne		Oorlogsmisdaad	1
Totaal			10

Bijlage II: JAARVERSLAG Eurojust 2018 / BELEIDSNOTA 2019

BELGISCHE VERTEGENWOORDIGER

EUROJUST

INHOUDSTAFEL

1. INLEIDING

2. VERGELIJKING BELGISCHE DESK / ALGEMENE CIJFERS EUROJUST

2.1 ZAKEN GEOPEND IN 2018

2.2 COORDINATIEVERGADERINGEN

2.3 COORDINATIECENTRA

3. VERWACHTINGEN IN CIJFERS VOOR 2019

4. BELEIDSMATIGE ASPECTEN VOOR DE BELGISCHE DESK IN 2019

1. INLEIDING

Huidig document zal een overzicht geven van de evolutie van het werk op de Belgische desk in het kalenderjaar 2018.

Dit schematisch overzicht kan aangevuld worden met de tweemaandelijks verslagen die doorheen 2018 opgesteld werden en aan huidig verslag gevoegd worden als **bijlage 1**.

De algemene statistieken uitgegeven door Eurojust voor de jaren 2017 en 2018 worden ten inlichting gevoegd als **bijlagen 2 en 3**.

Verder zal de vergelijking gemaakt worden enerzijds tussen de cijfergegevens van de Belgische desk en de algemene statistieken van Eurojust voor 2017 en 2018 en anderzijds tussen het aantal dossiers op de Belgische desk in 2017 en 2018.

Tenslotte zal de aandacht ook gaan naar de vooruitzichten inzake de organisatie en het algemeen beleid van de Belgische desk voor 2019.

2.VERGELIJKING BELGISCHE DESK / ALGEMENE CIJFERS EUROJUST

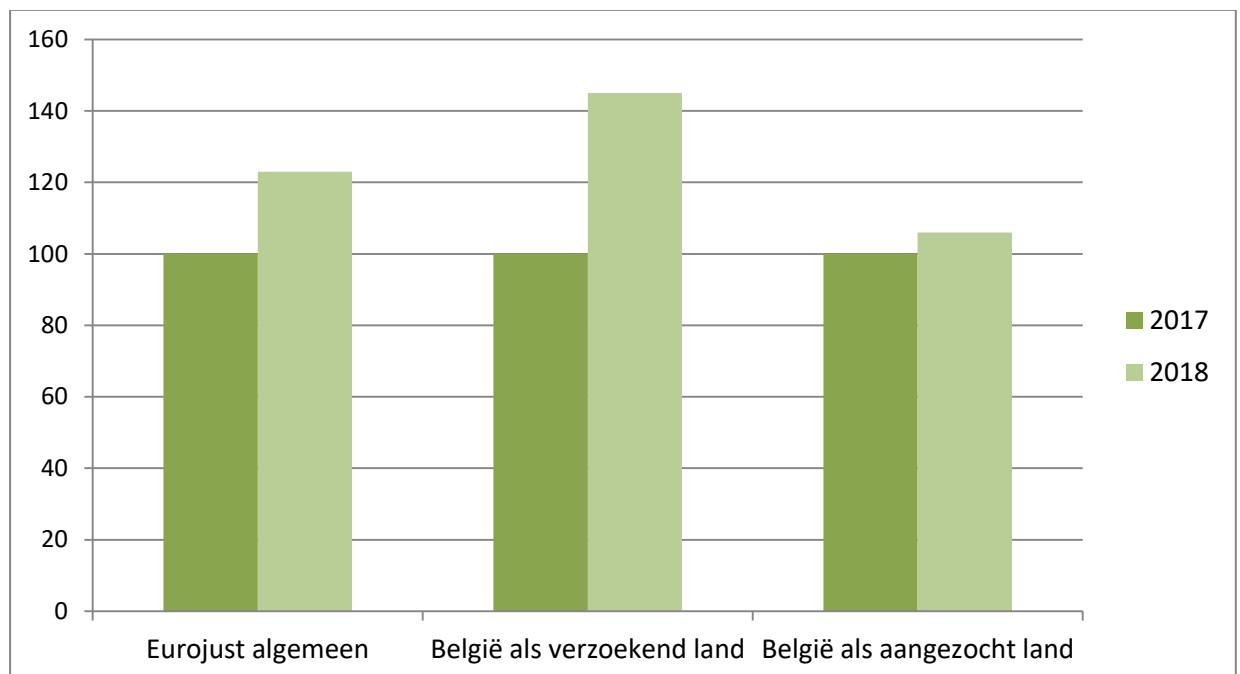
2.1 ZAKEN GEOPEND IN 2018

De algemene trend die al jaren merkbaar is heeft zich in de laatste periode voortgezet, nl. een permanente stijging van het aantal dossiers dat door Eurojust behandeld wordt.

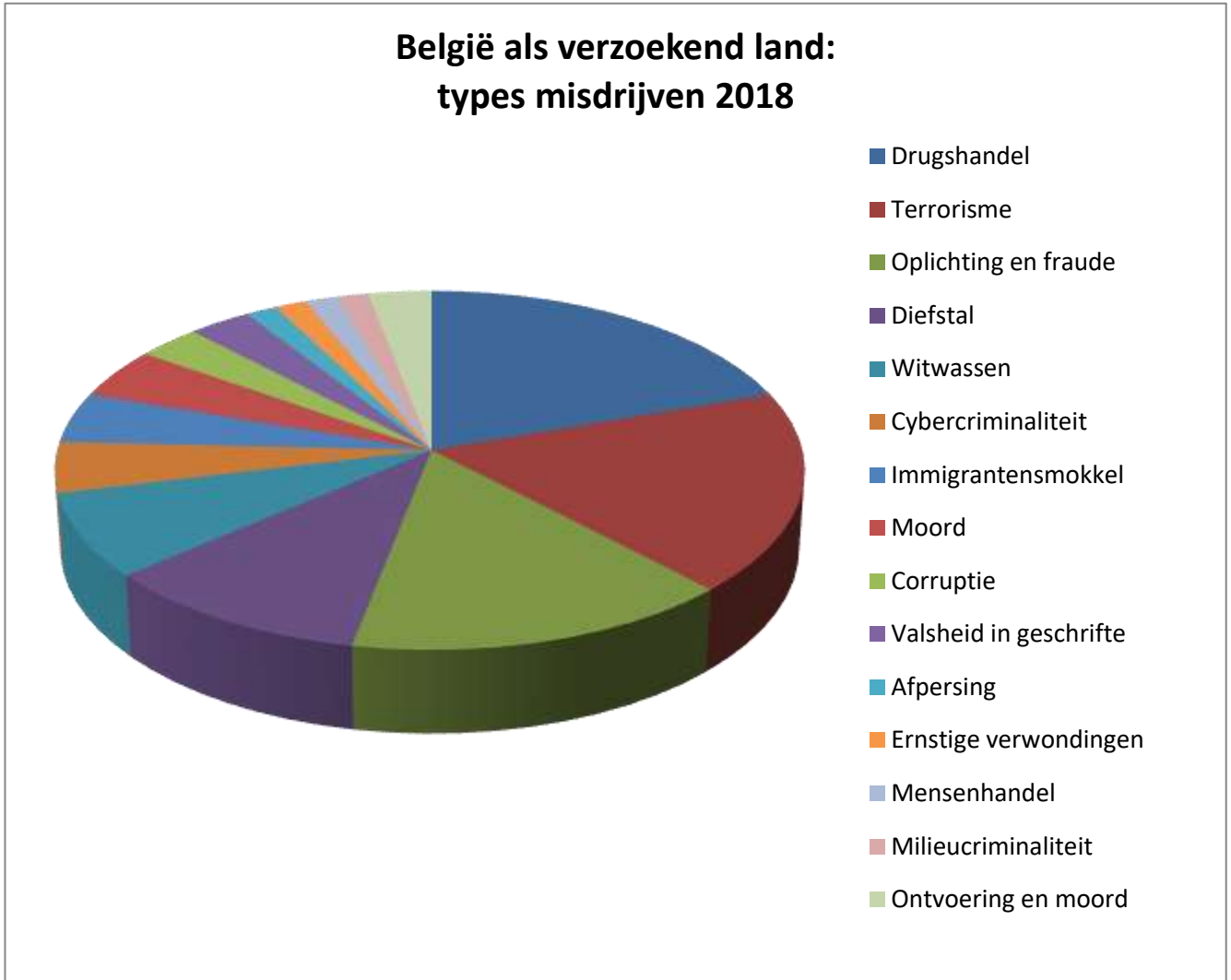
Eurojust heeft in vergelijking met 2017 het jaar **2018** afgesloten met een groei van **23%** in het aantal dossiers.

Wat betreft de Belgische desk is er eveneens een aanhoudende jaarlijkse stijging vast te stellen. De nieuwe zaken waar België werd aangezocht in **2018** namen ten aanzien van 2017 toe met **6%**. In **2018** werden **64** nieuwe Belgische dossiers geopend tegen 44 in 2017, wat een toename van **45%** betekent.

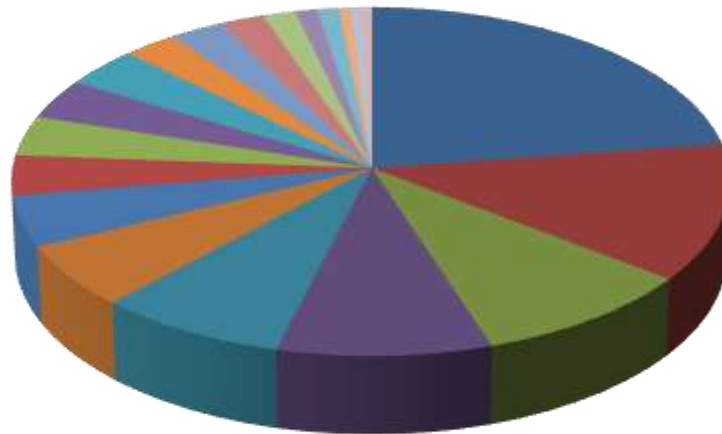
Schematisch uitgedrukt geeft de procentuele toename, in het aantal dossiers, de volgende tabel:

De verdeling van de dossiers naar misdrijftype kan dan schematisch als volgt voorgesteld worden:

België als aangezocht land: types misdrijven 2018

- Oplichting / fraude / corruptie
- Georganiseerde diefstal
- Witwassen
- Moord
- Immigrantensmokkel
- Topics / algemeen
- Sigarettenmokkel / illegale handel
- Oorlogsmisdaden / gewapende opstand
- Milieucriminaliteit / productpiraterij
- Valsheid in geschrifte
- Drugshandel
- Terrorisme
- Andere types misdrijven
- Cybercriminaliteit
- Mensenhandel
- Seksueel misbruik / huiselijk geweld
- Ernstige verwondingen
- Afpersing / ontvoering
- Motorvoertuigcriminaliteit
- Verraad en verzet

Zowel wat betreft de Belgische dossiers als deze waar België aangezocht wordt valt op dat het hoofzakelijk gaat om terrorisme, drugs en financiële/economische zaken.

2.2 COORDINATIEVERGADERINGEN

Ook hier is de groei zeer duidelijk, de algemene cijfers van Eurojust tonen een toename van **18%** tussen 2017 en 2018.

De Belgische desk kan hier echter spreken over een echte explosie in de cijfers betreffende de door ons land georganiseerde coördinatievergaderingen, 10 in 2017 tegen **21 in 2018**, een stijging van meer dan **100%**.

Dit gegeven brengt voor de leden van de desk, en zeker niet in het minst voor onze nationale desk assistent, een ongelooflijke werklasttoename met zich mee.

Deze stijging is echter als zeer positief te omschrijven, het is immers de vertaling van het feit dat onze nationale gerechtelijk overheden steeds meer de weg naar Eurojust vinden. Deze vergaderingen laten ons ook toe onze basistaak te volbrengen, niets gaat inderdaad boven het samenbrengen van mensen rond eenzelfde tafel om de hindernissen van de internationale samenwerking te overwinnen. De infrastructuur en faciliteiten (hoofdzakelijk vertaling) die Eurojust kan bieden zijn hier natuurlijk van het grootste belang.

De coördinatievergaderingen waar België aan deelnam op uitnodiging van een andere organiserende lidstaat namen eveneens toe, doch hier is de stijging minder spectaculair nl. **12% meer in 2018** ten aanzien van 2017.

2.3 COORDINATIECENTRA

Zowel op vlak van de algemene cijfers als voor deze van de Belgische desk is er een daling vast te stellen.

3. VERWACHTINGEN IN CIJFERS VOOR 2019

Uit de eerste gegevens die voorhanden zijn wat betreft het nieuwe jaar blijkt dat de stijgende trend blijft aanhouden.

Voor **januari 2019** werden er op de Belgische desk reeds **10 nieuwe zaken** op verzoek van onze nationale overheden geopend daar waar in januari 2018 slechts 6 nieuwe zaken gerepertorieerd werden. In januari 2019 werden er **20 nieuwe zaken** aangemeld vanuit andere lidstaten, net evenveel als in 2018. Het globaal aantal zaken voor de maanden januari steeg dus van 26 in 2018 naar 30 in 2019, een stijging van **15%**.

Inzake de coördinatievergaderingen zet de trend zich verder in januari 2019, weliswaar namen we deel aan 4 vergaderingen tegen 5 in januari 2018 doch nu zijn er reeds 8 gepland voor februari tegen slechts 2 in februari 2018.

Dit alles laat veronderstellen dat de vastgestelde groei zich gestaag zal verderzetten in **2019**.

4. BELEIDSMATIGE ASPECTEN VOOR DE BELGISCHE DESK IN 2019

Eerst en vooral dient erop gewezen te worden dat de beleidskrijtlijnen voor **2019** zich volledig inschrijven in het algemene beleid voor **2019** van de federale procureur (en het federaal parket waarvan de twee Eurojust magistraten afhangen).

Sinds mijn aantreden als nationaal lid voor België heb ik de focus gelegd op de nauwe samenwerking met de internationale sectie van het federaal parket, die zeker verder gezet dient te worden. Zoals het nu reeds het geval is dient de aanmelding aan het federaal parket van alle nieuwe dossiers (Belgische dossiers en deze op verzoek van de andere lidstaat) op de Belgische desk van Eurojust onverwijld te gebeuren.

Ook de procureur-generaal van Gent wordt, gelet op zijn portefeuille internationale samenwerking, regelmatig cijfermatig op de hoogte gehouden van de nieuwe dossiers die op de desk op verzoek van de Belgische nationale overheden geopend worden.

Naar het federaal parket toe worden alle dossiers van de desk onverwijld aangemeld (Belgische dossiers waar de collega's vergeten zijn eerst via het federaal parket de insteek te doen en deze op verzoek van een andere lidstaat).

Bij dossiers waar de Belgische collega's onmiddellijk naar ons komen zonder via het federaal parket te gaan zal de door ons aan het federaal parket gedane aanmelding eveneens een overleg inhouden inzake de meest gepaste weg die gevolgd moet worden (bv. kan er beroep gedaan worden op de bilaterale protocollen die het federaal parket heeft afgesloten met verschillende landen of is Eurojust inderdaad de best gepaste weg); dit overleg sluit niet uit dat in zeer hoogdringende gevallen de Belgische desk al de nodige bewarende maatregelen zal nemen en het federaal parket hiervan op de hoogte stelt.

Naast de samenwerking met de internationale sectie van het federaal parket waar de eerste nationale correspondent het hoofd van is dient er eveneens gewezen te worden op de samenwerking met de sectie georganiseerde criminaliteit die ons heel wat dossiers overmaakt teneinde de internationale samenwerking te faciliteren.

Tenslotte dient ook de aandacht gevestigd te worden op de nauwe samenwerking met de terrorisme sectie van het federaal parket waarvan het hoofd onze tweede nationale correspondent is.

Specifiek naar terrorisme zaken toe dient er voor **2019** verwezen te worden naar het nieuwe "terrorismeregister" dat bij Eurojust ingevoerd en bijgehouden gaat worden. Dit zal de

samenwerking nog intensifiëren vermits de gegevensdoorstroming vanuit de lidstaten naar Eurojust toe hierbij herzien en herwerkt zal worden.

Deze invoering noodzaakt een bijzondere opvolging daar de aard van de over te maken gegevens en de wijze waarop de doorzending dient te gebeuren momenteel ter bespreking ligt. De voorstellen hieromtrent zullen in **2019** een nieuwe wisselwerking tussen onze desk en de nationale terrorismecorrespondent vereisen, niet in het minst omdat de overmaking die momenteel zeer vlot gebeurt wat België betreft waarschijnlijk aangepast zal dienen te worden.

Verder kan erop gewezen worden dat collega Jean-Pascal THOREAU en ikzelf ons verder zullen blijven inzetten binnen de structuren van Eurojust wat betreft meer strategische taken.

Collega THOREAU is lid van twee sub-werkgroepen van het college, te weten de werkgroep economische criminaliteit en de werkgroep internationale instrumenten voor rechtshulp. Ikzelf ben lid van twee andere werkgroepen, te weten de werkgroep “counter-terrorism” en de werkgroep die zich inlaat met de relaties van Eurojust naar de partners toe. Ik werd ook aangesteld als contactpunt van het agentschap voor INTERPOL en CEPOL.

Met het oog op de verwachtingen voor **2019** zal er ook rekening gehouden moeten worden met de implementatie van de nieuwe Eurojust reglementering die eraan komt en die waarschijnlijk een aanpassing in onze werkpatronen zal vergen. Hier wordt intern aan gewerkt doch er is nog geen volledig beeld van welke veranderingen dit exact zal meebrengen in het dagelijks functioneren van de verschillende desks en van het agentschap in het algemeen.

Tot slot dient er nog vermeld te worden dat ik als nationaal lid zetel in het college van Eurojust en dat de opvolging van de werkzaamheden ervan tot mijn takenpakket behoren.

Den Haag, 15 februari 2019

Hilde Vandevoorde

Federaal magistraat

Nationaal lid voor België

Bijlage III: WERKING VAN DE CENTRALE DIENST VOOR DE BESTRIJDING VAN DE CORRUPPTIE (C.D.B.C.)

**VERSLAG AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE
DOOR DE TOEZICHTSMAGISTRAAT
(art. 47tredecies Sv)**

VERSLAG OVER HET JAAR 2018

Geert Schoorens

Federale magistraat

INHOUDSTAFEL

I. Inleiding

II. De geschiedenis van de CDBC in een notendop

1. Hoog Comité van Toezicht
2. De CDBC bij de GPP
3. De CDBC bij DGJ/DJF
4. De CDBC bij DGJ/DJSOC

III. De opdrachten van de CDBC

1. Wettelijke bevoegdheden
2. Geen exclusieve maar concurrerende bevoegdheden
3. Meer recente, bijzondere opdrachten voor CDBC
  - a. 'Match-fixing': De Cel Sportfraude
  - b. Ondersteuning van de Kansspelcommissie

IV. De maatschappelijke verwachtingen

1. Internationaal:
  - a. OESO
  - b. Raad van Europa: GRECO
2. Nationaal:
  - a. Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019
  - b. Nationaal Veiligheidsplan 2016-2019
3. Incongruenties

V. De middelen

1. Wettelijk kader
2. Feitelijk kader
3. Locatie, materiaal

VI. De aanpak

1. Organisatie van de dienst
2. Doel- en prioriteitenstellingen

VII. Resultaten

1. Gebruik werktijd CDBC – statistische gegevens
2. Optimalisering: herschikking van de taken tussen DJSOC en CDBC: beeldvorming, netwerking, programmawerking
3. Recherchemanagement
4. Operationele onderzoeken

VIII. Kritische bedenkingen en conclusie

1. Inleiding

Eind 1998 werd bij wet een specifiek toezicht door een federale magistraat ingesteld op de werking van de Centrale Dienst voor de Bestrijding van Corruptie (CDBC). Het tweede lid van artikel 47quater, thans artikel 47tredecies van Wetboek van Strafvordering, dat in werking trad op 1 januari 2001, bepaalt het volgende:

Een federale magistraat wordt belast met het specifieke toezicht op de werking van de "dienst ter bestrijding van de corruptie" binnen de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie. Deze magistraat brengt jaarlijks verslag uit aan de minister van Justitie. Het verslag wordt door de minister van Justitie aan de Wetgevende Kamers medegedeeld. Deze magistraat kan door het Parlement worden gehoord over de algemene werking van deze "dienst ter bestrijding van de corruptie".

Het vorige verslag over de werking van de CDBC had betrekking op de kalenderjaren 2016 en 2017. Voorliggend verslag voor het kalenderjaar 2018 is tot stand gekomen op basis van geregelde overlegvergaderingen en gesprekken met de leiding en de teamleiders bij de CDBC.

2. De geschiedenis van de CDBC in een notendop

De 'Centrale Dienst voor de Bestrijding van Corruptie' (CDBC) of de 'Office Central pour la Répression de la Corruption' (OCRC) werd opgericht op 1 januari 1998. Tot deze datum werd de strijd tegen corruptie in België gevoerd door het Hoog Comité van Toezicht.

2.1. Hoog Comité van Toezicht (HCT)

Het Hoog Comité van Toezicht werd opgericht in 1910. In de loop van de 20e eeuw werden de bevoegdheden van het HCT in een aantal stappen uitgebreid. Het HCT maakte deel uit van de Diensten van de Eerste Minister en had zowel bestuurlijke als gerechtelijke bevoegdheden. Een belangrijk stuk van de administratieve controles, had betrekking op de aanbesteding, gunning en uitvoering van overheidsopdrachten. In het kader van de gerechtelijke bevoegdheden konden de personeelsleden van de Dienst Enquêtes van het HCT evenwel ook strafonderzoeken voeren naar inbreuken (zoals fraude en corruptie), begaan door aangestelden van de administratie of derden, bij de werking van openbare diensten beheerd door de Staat. Zij hadden daartoe de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.

2.2 De CDBC bij de GPP

In 1998 werd het korps van gespecialiseerde speurders van de dienst enquêtes van het HCT overgeheveld naar en geïntegreerd in de Gerechtelijke Politie bij de Parketten (GPP). De nieuwe dienst kreeg zijn huidige naam (CDBC) en maakte deel uit van het Commissariaat-Generaal bij de GPP. Door de overheveling naar de GPP dat uitsluitend bevoegdheden van gerechtelijke politie had, behield de CDBC enkel zijn gerechtelijke bevoegdheden en verloor het zijn administratieve bevoegdheden.

2.3 De CDBC bij DGJ/DJF

Bij de grote politiehervorming in 2001 naar aanleiding van het Octopusakkoord werd de CDBC één van de drie operationele diensten van de Directie van de bestrijding van de economische en financiële criminaliteit (DJF) die op zijn beurt deel uitmaakte van de Algemene Directie Gerechtelijke Politie (DGJ) van de federale politie. De andere operationele diensten naast CDBC waren CDGEFID en FCCU.

2.4 De CDBC bij DGJ/DJSOC

In uitvoering van de Wet van 28 maart 2014 houdende optimalisatiemaatregelen voor de politiediensten verdween DJF als autonome centrale directie voor het fenomeen van de financiële en economische criminaliteit. DJF werd opgenomen in een nieuwe, ruimere centrale directie van de bestrijding van de zware en georganiseerde criminaliteit ('Serious and Organised Crime' - DJSOC). Naast DJF werden nog drie andere fenomeendirecties geïntegreerd in DJSOC, met name de directies van de bestrijding van de criminaliteit tegen goederen (DJB), de criminaliteit tegen personen (DJP) en de georganiseerde criminaliteit (DJC).

De drie operationele diensten binnen DJF, waaronder CDBC, verhuisden mee naar DJSOC⁵⁸. Actueel is de CDBC dus een dienst met operationele bevoegdheden binnen de centrale directie DJSOC die zelf, samen met o.a. de 14 gedeconcentreerde gerechtelijke directies (de arrondissementale FGP's), deel uitmaakt van de algemene directie gerechtelijke politie (DGJ) van de federale politie.

---

⁵⁸ Art 11 4° a) K.B. 14 november 2006 betreffende de organisatie en de bevoegdheden van de federale politie, zoals gewijzigd door art 1 K.B. 23 augustus 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 november 2006

3. De opdrachten van de CDBC

3.1 Wettelijke bevoegdheden

Zoals reeds vermeld, werd in 1998 de CDBC opgericht en bestaft met gespecialiseerd personeel uit het korps van enquêteurs bij het Hoog Comité van Toezicht, en dit ‘ter versterking van het doeltreffend bestrijden van de corruptie’⁵⁹.

Daarbij krijgt de CDBC als wettelijke opdracht:

1. De ernstige en complexe misdaden en wanbedrijven ten nadele van de materiële of morele belangen van de openbare dienst, en meer in het bijzonder bij het voorbereiden, het gunnen en het uitvoeren van overheidsopdrachten, alsook bij het voorbereiden, het verlenen en het aanwenden van openbare subsidies en bij het verlenen van machtigingen, vergunningen, goedkeuringen en erkenningen, op te sporen of de opsporing ervan te ondersteunen.
2. Het dynamisch beheer en de exploitatie van een geschikte operationele gespecialiseerde documentatie ten behoeve van alle politiediensten⁶⁰.

Bij de politiehervorming in 2001 verschuift de CDBC dan naar de nieuwe algemene directie gerechtelijke politie (DGJ), meer bepaald DJF. DGJ krijgt een hele reeks wettelijke opdrachten, onder meer ‘de gespecialiseerde opdrachten van gerechtelijke politie en de ondersteuning van deze opdrachten, inzonderheid inzake (...) de corruptie’⁶¹. De CDBC als dienst wordt in de wetteksten niet expliciet vernoemd bij het toebedelen van opdrachten.

Deze opdracht wordt binnen DGJ-DJF logischerwijs toevertrouwd aan CDBC dat dus als volwaardige, gespecialiseerde onderzoekseenheid actief blijft in de schoot van de centrale directie DJF. Ter uitvoering van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten, worden ten andere een reeks

---

⁵⁹ Aanhef K.B. 17 februari 1998 betreffende het commissariaat-generaal, de raad van bestuur en de raad van overleg van de gerechtelijke politie bij de parketten

⁶⁰ Art 9 § 3 K.B. 17 februari 1998

⁶¹ Art 15 4° b) K.B. 14 november 2006 betreffende de organisatie en de bevoegdheden van de federale politie (thans opgeheven)

ministeriële besluiten uitgevaardigd waarin de CDBC expliciet vermeld wordt en de leden ervan ter uitoefening van hun taken een specifiek statuut krijgen⁶².

Ook in omzendbrief COL 9/09 van het College van procureurs-generaal⁶³ wordt expliciet herhaald dat CDBC (samen met CDGEFID) binnen de centrale directies een vrij bijzonder statuut heeft en dat haar specificiteit erin bestaat dat zij als volwaardige onderzoekseenheid kan optreden en dus belast kan worden met het onderzoek van strafdossiers, autonoom of ondersteunend. Hetzelfde wordt bevestigd op de publieke website van de federale politie zelf⁶⁴.

De maatregelen ter optimalisatie van de politiediensten in 2014, meer bepaald de groepering van vier voormalige fenomeendirecties in één DJSOC, leiden tot een aanpassing van de wettelijke omschrijving van de opdrachten van DGJ. DGJ verzekert nog steeds 'de gespecialiseerde opdrachten van gerechtelijke politie en de ondersteuning van deze opdrachten', maar de expliciete verwijzing naar het fenomeen corruptie vervalt. Enkel de meer algemene verwijzing naar 'de zware en georganiseerde criminaliteit' blijft behouden⁶⁵.

Opvallend is dat de opdrachten van de CDBC zelf sedert zijn oprichting in 1998 niet meer specifiek wettelijk omschreven zijn geworden in enig juridisch instrument. Artikel 102, 4° van de Wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, zoals gewijzigd na de optimalisatie in 2014, voorzag een verdere omschrijving van de onderzoeksopdrachten van de verschillende centrale diensten

---

⁶² M.B. 9 januari 2001 (art 2), M.B. 28 december 2001 (art XI.13, 4°) later gewijzigd bij M.B. 27 april 2009, M.B. 8 september 2003 (art 1, 8°)

⁶³ COL 9/09 betreffende de modaliteiten van samenwerking tussen het federaal parket en de centrale directies van de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie, p 12-13.

⁶⁴ "De CDBC is een centrale dienst binnen de federale politie met een operationele bevoegdheid. Dat betekent dat de leden van deze dienst gerechtelijke onderzoeken (huiszoekingen, inbeslagnemingen, verhoren, aanhoudingen, pv's, enz.) autonoom of in steun mogen uitvoeren, of in samenwerking met de gedeconcentreerde gerechtelijke directies (FGP's) in de arrondissementen. Dit is afhankelijk van de ernst van het onderzoek, het delicate karakter ervan, de functie bekleed door de daders, de complexiteit van de gevraagde handelingen, enz.": <https://www.politie.be/5998/nl/over-ons/centrale-directies/centrale-dienst-voor-de-bestrijding-van-corruptie-cdbc-0> (consultatie website augustus 2019)

⁶⁵ Art 1 KB 23 augustus 2014 tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 november 2006 betreffende de organisatie en de bevoegdheden van de federale politie: dit artikel heft onder andere het oude art 15 4° K.B. 14 november 2006 op dat de bevoegdheden van DGJ beschreef, en vervangt het inhoudelijk door invoering van een nieuw artikel 10, 5° KB 14 november 2006.

van de algemene directie DGJ in een koninklijk besluit. Het was echter wachten tot 23 juni 2019 alvorens dit K.B. werd uitgevaardigd⁶⁶.

Voor wat de C.D.B.C. betreft, vermeldt artikel 1, 3° van dit K.B. als gespecialiseerde onderzoeksoopdrachten: “de ernstige vormen van corruptie, met name de openbare omkoping, de illegale belangenname, de knevelarij en de verduistering door een persoon die een openbaar ambt uitoefent, de fraude bij overheidsopdrachten en de subsidiefraude”. Het Verslag aan de Koning bij het K.B. vermeldt dat het K.B. geen betrekking heeft (en dus niet ingaat) op de andere aan de centrale diensten toegekende opdrachten, zoals bijvoorbeeld permanenties, aanspreekpunten, coördinatie-opdrachten, ...

De wettelijke opdrachten toebedeeld aan de CDDBC als dienst binnen de federale gerechtelijke politie, werden eveneens door de federale politie zelf bij verschillende gelegenheden nader beschreven.

Een eerste schriftelijke neerslag volgt na een strategisch seminarie van de centrale directie DJF eind oktober 2003:⁶⁷ “De CDDBC is bevoegd voor het opsporen en verlenen van ondersteuning bij de opsporing van misdrijven ten nadele van de belangen van de staat, evenals de ernstige en complexe misdrijven van corruptie. Bovendien oefent deze een pilootfunctie uit in het kader van de bestrijding van criminele misbruiken en gedragingen inzake overheidsopdrachten, subsidiewetgeving, de erkenningen en vergunningen.”

In zijn jaarverslag van 2013 omschrijft DJF de bevoegdheden van CDDBC als volgt⁶⁸:

- “- het opsporen en het verlenen van ondersteuning bij de opsporing van misdaden en ernstige en/of complexe wanbedrijven betreffende openbare omkoping (in de ruime zin);
- het opsporen en het verlenen van ondersteuning bij de opsporing van misdaden en ernstige en/of complexe wanbedrijven betreffende private omkoping;
- het opsporen en het verlenen van ondersteuning bij de opsporing van inbreuken op de wetgeving inzake overheidsopdrachten;

---

⁶⁶ KB 23 juni 2019 ter uitvoering van artikel 102, tweede lid, 4°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, *B.S.* 2 augustus 2019, 75839.

⁶⁷ Tweede activiteitenverslag (2003) van de federale politie-DGJ-DJF, p 33.

⁶⁸ Jaarverslag 2013 van de Federale Gerechtelijke Politie – Directie economische en financiële criminaliteit, p 22.

- het opsporen en het verlenen van ondersteuning bij de opsporing van misdrijven betreffende de wetgeving inzake overheidssubsidies;
- het opsporen en het verlenen van ondersteuning bij de opsporing van misdaden en wanbedrijven met betrekking tot de openbare omkoping in de instellingen van de Europese Gemeenschap en de inbreuken op de regelgeving inzake Europese subsidies;
- het uitvoeren van onderzoeken die de politieke opinie kunnen beroeren omwille van de persoon van de verdachten;
- het uitvoeren van strategische opdrachten zoals de opvolging van het NVP en onderzoek en ontwikkeling betreffende de eigen fenomenen en hun opvolging.”

Vandaag worden de opdrachten van CDBC eveneens uitgebreid omschreven op de publieke website van de federale politie⁶⁹:

“Het speurwerk van de CDBC betreft zo vooral de volgende misdrijven: omkoping, knevelarij, belangennemering en verduistering op het gebied van overheidsopdrachten, subsidies, vergunningen en erkenningen. De corruptie waarvan hier sprake is, moet dus beschouwd worden in de ruime zin van het woord, namelijk de misdrijven die beteugeld worden door de wet van 10 februari 1999 betreffende de bestraffing van corruptie.

(...)

Bovendien oefent de CDBC als centrale dienst de volgende opdrachten uit:

- Op operationeel gebied:
  - Coördinatie van de operaties op nationaal niveau.
  - Ondersteuning van de andere politiediensten (hulp, advies, raadgevingen, enz.).
- Op strategisch gebied:
  - Beheer van de in het Nationaal VeiligheidsPlan bepaalde prioriteiten.
  - Onderzoek en ontwikkeling.

---

⁶⁹ <https://www.politie.be/5998/nl/over-ons/centrale-directies/centrale-dienst-voor-de-bestrijding-van-corruptie-cdbc-0> (consultatie website augustus 2019)

- Follow-up van het fenomeen.”

Samenvattend kan dus gesteld worden dat CDBC enerzijds, als een van de weinige, volwaardige onderzoekseenheden op centraal niveau, autonome strafonderzoeken kan voeren of hiertoe aan andere onderzoekseenheden van de federale of lokale politie steun kan verlenen, naar de misdrijven van omkoping, verduistering, knevelarij, belangenneming en vormen van fraude in het domein van overheidsopdrachten, subsidies, vergunningen en erkenningen.

Anderzijds, als onderdeel van de centrale directie DJSOC, neemt de CDBC in het domein van deze criminele fenomenen ook andere taken waar (operationeel en strategisch) die traditioneel door centrale directies worden opgenomen: nationale coördinatie en ondersteuning van andere politiediensten, opvolging en beheer van prioriteiten in het Nationaal Veiligheidsplan, beeldvorming, opbouw van een expertisecentrum, uitbouw van een internationaal politieel netwerk, deling van expertise en ervaring, opleiding, enz.

3.2 Geen exclusieve maar concurrerende bevoegdheden

De CDBC, als onderdeel van DGJ, heeft autonome onderzoeksbevoegdheden, doch deelt deze met de gedeconcentreerde gerechtelijke diensten van de 14 gerechtelijke arrondissementen, die eveneens ‘de uitvoering van de gespecialiseerde opdrachten van gerechtelijke politie’ verzekeren⁷⁰. De basisidee bij de optimalisatie van de politiediensten in 2014 was de principiële deconcentratie van de opdrachten naar de gerechtelijke arrondissementen. De wettelijke opdrachtsomschrijving van CDBC geeft trouwens expliciet aan dat de toevertrouwde operationele opdrachten ook kunnen uitgevoerd worden onder de vorm van het verlenen van ondersteuning aan onderzoeken van andere operationele politiediensten.

De redenen om naast de gedeconcentreerde gerechtelijke directies, een bijkomende, centrale, gespecialiseerde onderzoekseenheid te voorzien, houden verband met de aard, techniciteit en complexiteit van de toevertrouwde misdrijfphenomenen. Onder omstandigheden is de beschikbaarheid van een gespecialiseerde, ervaren onderzoeksploeg, op nationaal niveau en dus met de nodige afstand en onafhankelijkheid van mogelijke verdachten, geen overbodige luxe.

---

⁷⁰ Art 12 1° K.B. 14 november 2006, zoals gewijzigd door art 1 K.B. 23 augustus 2014

De publieke website van de federale politie zegt dienaangaande het volgende⁷¹:

- “Het bestaan van deze operationele capaciteit op centraal niveau is onontbeerlijk om de volgende redenen:
- De arrondissementele (en lokale) instanties kunnen niet altijd een prioritair belang hechten aan de bestrijding van corruptie (gezien de andere misdaadfenomenen die bestreden moeten worden).
- In sommige arrondissementen stellen we een zeker gebrek aan expertise en vooral aan capaciteit vast.
- Het is nodig om over een gespecialiseerde onderzoeksdienst te beschikken die voldoende onafhankelijk is en complexe en delicate onderzoeken of internationale onderzoeken kan uitvoeren.”

In het Verslag aan de Koning bij voormeld K.B. van 23 juni 2019 worden de volgende criteria opgesomd voor de toewijzing van gespecialiseerde materies aan de centrale diensten van DGJ⁷²:

- “- de efficiëntie: deze aangelegenheden doen zich onvoldoende voor om in elke gedeconcentreerde directie van DGJ een expertise te ontwikkelen (bv. het opsporen van veroordeelde personen);
- het partnership: de aanpak van sommige aangelegenheden vereist een zeer specifiek partnership, waardoor het niet opportuun is om in elke gedeconcentreerde directie van DGJ in een aanspreekpunt te voorzien voor de betrokken partner (bv. partnerschap met de FOD Financiën voor de georganiseerde BTW-fraude);
- het risico op beïnvloeding: het betreft hier, bijvoorbeeld, de strijd tegen de corruptie, waarbij dient vermeden te worden dat het onderzoek beïnvloed zou worden door lokaal betrokken actoren”.

---

⁷¹ <https://www.politie.be/5998/nl/over-ons/centrale-directies/centrale-dienst-voor-de-bestrijding-van-corruptie-cdbc-0> (consultatie website augustus 2019)

⁷² Verslag aan de Koning bij KB 23 juni 2019 ter uitvoering van artikel 102, tweede lid, 4°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, B.S. 2 augustus 2019, 75837.

Ten overvloede herhaalt het Verslag aan de Koning dat deze onderzoeksopdrachten, in functie van de operationele behoeften, eveneens uitgevoerd kunnen worden door de gedeconcentreerde directies van DGJ.

De algemene en specifieke werking van de algemene directie van de gerechtelijke politie van de federale politie wordt verder geregeld in een intern functioneringsmodel DGJ. Dit model beoogt een harmonieuze samenwerking tussen de centrale en de gedeconcentreerde directies en diensten, gericht op maximale efficiëntie en effectiviteit. De meest recente politierichtlijn over het intern functioneringsmodel DGJ dateert van 2016 en sluit aan op de optimalisatiemaatregelen van 2014. Het functioneringsmodel gaat uit van de principiële deconcentratie van de onderzoeksfunctie bij de FGP's. Aan de centrale diensten komt enkel een onderzoeksbevoegdheid toe in die materies die aangeduid zijn door of krachtens een wet. Bij gebrek aan consensus, zal de directeur-generaal DGJ arbitrerend tussen zijn onderzoeksdiensten. Indien daartoe gevraagd door een bevoegde gerechtelijke overheid, zal hij een onderzoeksdienst aanduiden. Het intern functioneringsmodel 2016 bevat geen precieze, inhoudelijke taakverdelingen tussen de CDBC en de FGP's.

Verdere inhoudelijke handvaten om uit te maken welke dienst het onderzoek op zich zal nemen, zijn onder meer terug te vinden in omzendbrief COL 11/2015 van het College van Procureurs-Generaal met betrekking tot publieke omkoping, private omkoping, knevelarij, belangenneming en verduistering door een persoon die een openbaar ambt uitoefent. Deze omzendbrief stelt het volgende: 'Om de onderzoekscapaciteit van de Centrale Dienst voor de Bestrijding van Corruptie (CDBC) niet te overbelasten oriënteert de magistraat van het openbaar ministerie die titularis is van het dossier, naar de CDBC, enkel de meest ernstige en complexe dossiers van openbare omkoping, knevelarij, illegale belangenneming en verduistering door een persoon die een openbaar ambt uitoefent'.

3.3 Meer recente, bijzondere opdrachten voor CDBC

3.3.1 'Match-fixing': De Cel Sportfraude

Eind 2009 woedde een maatschappelijk en politiek debat over de nood aan initiatieven ter verbetering van de strijd tegen wedstrijdvervalsing ('match-fixing') in de voetbalsport. Hoewel de gehanteerde terminologie nooit scherp werd afgebakend, gaat men ervan uit dat

het hier over diverse vormen van bedrog in de voetbalsport gaat, al dan niet gepaard gaand met omkoping of gokactiviteiten.

Dit debat leidde in mei 2010 tot de installatie van een speciaal telefoonnummer en een online-meldpunt voetbalfraude bij de federale politie, en tot de oprichting van een Cel Voetbalfraude in de schoot van de CDBC. Het lid van de CDBC dat de Cel Voetbalfraude leidt, is de nationale coördinator op politieel niveau van dit fenomeen. Hij fungeert als nationaal en internationaal aanspreekpunt. De Cel Voetbalfraude heeft als opdracht de meldingen over voetbalfraude te evalueren, verrijken en rapporteren aan de nationale voetbalmagistraat bij het federaal parket, om expertise op te bouwen omtrent de voetbalwereld en het fenomeen voetbalfraude, en om de diverse actoren in het voetbal bewust te maken van de problematiek.

In 2016 werd de Cel Voetbalfraude bij de CDBC opengetrokken naar andere sporttakken en herdoopt tot de Cel Sportfraude, onder leiding van de nationale coördinator sportfraude. Ook het telefonisch en online-meldpunt voetbalfraude vervelden tot een meldpunt Sportfraude⁷³.

Op internationaal vlak fungeert de Cel Sportfraude als nationaal contactpunt voor de Task Force Match Fixing bij Interpol. Enigszins verrassend participeert de Belgische politie echter eind 2018 nog steeds niet aan het 'Analysis Project Sports Corruption' van Europol.

In 2016 werd tevens een Nationaal Platform Sportfraude⁷⁴ opgericht, dat een verbeterde samenwerking tegen de manipulatie van sportcompetities beoogt tussen de voornaamste stakeholders en multidisciplinair is samengesteld, waaronder de Cel Sportfraude bij de CDBC. De inzet op preventieve actie in de schoot van het Nationaal Platform zou heel wat reactieve onderzoeken verderop in de handhavingsketen kunnen vermijden en dus de werkdruk bij o.a. de Cel Sportfraude verlichten.

Internationaal maakt het Nationaal Platform Sportfraude deel uit van de 'Groep van Kopenhagen', een netwerk van 29 nationale platformen binnen de Raad van Europa dat gericht is op de bevordering van de internationale samenwerking in de strijd tegen de manipulatie van sportcompetities. In dat kader werd in 2018 een internationaal beveiligd ALERT-systeem opgezet dat toelaat om snel algemene (niet-gepersonaliseerde) aanwijzingen van manipulaties uit te wisselen tussen de deelnemende nationale platformen⁷⁵. In functie

---

⁷³ sportfraude.be, fraudesportive.be, sportbetrug.be, 0800/44 44 2

⁷⁴ In uitvoering van art 13 Verdrag van de Raad van Europa van 18 september 2014 inzake de manipulatie van sportwedstrijden

⁷⁵ Voor meer informatie, zie <https://www.coe.int/en/web/sport/network-of-national-platforms-group-of-copenhagen> (consultatie website augustus 2019)

van de opgegeven 'handling code' kan aldus ontvangen informatie verder gedeeld worden met de relevante nationale partners, bijvoorbeeld om de waakzaamheid te verhogen.

In de intentieverklaring tot samenwerking in een Nationaal Platform Sportfraude werd bijzondere aandacht besteed aan de oprichting van een Task Force 'Signalenoverleg'. Het betreft een bestendinging van de reeds bestaande overlegmomenten tussen de nationale coördinator sportfraude bij CDBC en de coördinerende magistraat Sportfraude bij het federaal parket. De binnen deze Task Force besproken inlichtingen of 'signalen' van sportfraude kunnen gewogen en vervolgens georiënteerd worden naar bijvoorbeeld een verdere strafrechtelijke afhandeling dan wel naar een niet-strafrechtelijke, sportieve sanctie binnen de structuren van de sportfederatie.

3.3.2. Ondersteuning van de Kansspelcommissie

De federale politie stelde reeds verschillende jaren vier verbindingsofficieren ter beschikking van de Kansspelcommissie om bij te dragen aan opdrachten van de Kansspelcommissie als het beheer van vergunningen, het uitvoeren van preventieve administratieve controles ter plaatse en van politieonderzoeken.

Deze politieambtenaren waren afgedeelde leden van het operationeel korps van federale en lokale politie die administratief bleven afhangen van hun oorspronkelijke eenheid. Ingevolge een richtlijn van de directeur-generaal werden zij begin 2010 echter administratief bij de CDBC gevoegd. Zij staan sinds dan op de personeelslijst van de CDBC zonder echter deel uit te maken van de organieke tabel van de CDBC of DJSOC.

Voor hun operationele opdrachten hangen deze politieambtenaren af van en leggen zij enkel verantwoording af aan de Voorzitter van de Kansspelcommissie. Zij hangen echter af van de diensten van CDBC en DJSOC voor alle aspecten die verband houden met Human Resources en ter beschikking gestelde middelen: opleiding, evaluatie, mobiliteit, uitrusting, gebruik van de informatica van de politie (opmaak PV's, voeding ANG, infolux ...), gepresteerde uren, versterkingen, informantenbeheer⁷⁶, bijzondere technieken, geweldbeheersing, enz.

Dit leidt tot ingewikkelde en netelige situaties, waarbij bijvoorbeeld de leiding van de CDBC of DJSOC de door hen gepresteerde uren moet valideren in het systeem, zonder effectief zicht te hebben op hun prestaties.

---

⁷⁶ Zij het dat vastgesteld moet worden dat de verbindingsofficieren, om historische redenen, blijkbaar steevast opteren om voor het informantenbeheer te werken met de LIB-officier van FGP Brussel.

Sedert 2016 betreft het niet langer vier maar twee gedetacheerde commissarissen die ondersteund worden door één administratieve kracht.

Op de activiteiten van deze politieambtenaren binnen de Kansspelcommissie wordt verder niet ingegaan. Hiervoor wordt verwezen naar de activiteitenverslagen van de Kansspelcommissie.

4. De maatschappelijke verwachtingen

4.1 Internationaal

Corruptie wordt erkend als een internationaal probleem dat een internationale aanpak vergt. Verschillende internationale instrumenten binden de strijd aan tegen corruptie. Enkele van deze internationale instrumenten hebben ook werkgroepen opgericht die de voortgang van de nationale wetgeving en de daadwerkelijke realisatie ervan monitoren binnen de deelnemende landen. De recentste verslagen en aanbevelingen van deze werkgroepen zijn een goede graadmeter van de actuele internationale verwachtingen naar België toe in de strijd tegen corruptie. Interdepartementele werkgroepen bij de Dienst voor het Strafrechtelijk Beleid van de FOD Justitie en bij de Dienst Coormulti van de FOD Buitenlandse Zaken, met daarin de belangrijkste partners in het beleid tegen corruptie, staan trouwens in voor de opvolging en uitvoering van deze aanbevelingen.

4.1.1 OESO

De OESO-Overeenkomst ter bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren in internationale handelstransacties van 17 december 1997 is van groot belang voor de Belgische private sector. Het doel van de OESO-Overeenkomst is om een gemeenschappelijk kader en gelijke competitieve voorwaarden te creëren voor de bedrijven in de landen die de Overeenkomst ratificeren. De Overeenkomst focust op de actieve corruptie: ze stelt de persoon strafbaar die een buitenlandse ambtenaar omkoopt, ook in landen die geen partij bij de Overeenkomst zijn.

Binnen de OESO is een streng evaluatiemechanisme van kracht dat de landen controleert op de implementatie en toepassing van de Overeenkomst. De OESO-werkgroep inzake corruptie in internationale zakelijke transacties evalueerde België laatst in 2013 (fase 3)⁷⁷.

Hoewel de analyse enkel slaat op het deeldomein van omkoping van buitenlandse ambtenaren in internationale handelstransacties, mogen we ervan uitgaan dat de vaststellingen opgaan voor omkoping in het algemeen. De analyse is in casu bijzonder

---

⁷⁷ Rapport de phase 3 sur la mise en œuvre par la Belgique de la Convention de l'OCDE sur la lutte contre la corruption (Octobre 2013), <http://www.oecd.org/fr/daf/anti-corruption/BelgiquePhase3FR.pdf>

interessant omdat ze uitgebreid ingaat op het repressieve (politie en justitie) luik in de aanpak van corruptie.

De belangrijkste negatieve punten die te lezen zijn doorheen de hele evaluatie, gaan voor België niet zozeer over het juridische repressieve kader maar eerder over een onvoldoende 'sense of urgency' om de OESO-doelstellingen te realiseren: er worden flagrant onvoldoende middelen gemobiliseerd voor de strijd tegen corruptie (zowel mensen als materieel), er is een gebrek aan proactiviteit in het onderzoek (enkel actie na klacht), te weinig zaken worden onderzocht en vervolgd, de onderzoeken duren te lang, corruptie wordt niet meer als prioriteit beschouwd.

De belangrijkste aanbevelingen van de OESO-werkgroep met betrekking tot het strafonderzoek zijn de volgende:

1. "De donner toute la priorité nécessaire à la lutte contre la corruption transnationale, notamment (i) en fournissant de toute urgence aux autorités répressives et judiciaires les ressources humaines et matérielles adéquates afin qu'elles puissent efficacement enquêter, poursuivre et juger les affaires de corruption d'agents publics étrangers commises par des ressortissants ou entreprises belges, et (ii) en faisant de la corruption transnationale une priorité de sa politique criminelle [Convention, Article 5; Recommandation de 2009, V. et Annexe I.D.].
2. D'adopter une approche plus proactive dans les affaires de corruption transnationale, notamment en enquêtant sur les informations de corruption transnationale révélées dans le contexte de la coopération internationale et en n'attendant pas une dénonciation formelle pour ouvrir une enquête [Convention, Articles 5 et 9; Recommandation de 2009, V. et Annexe I.D.].
3. De prendre toutes les mesures nécessaires pour faire en sorte que les affaires de corruption transnationale ne soient plus classées sans suite au seul motif de capacités d'enquête insuffisante, de manque de priorité ou de dépassement du « délai raisonnable » lié à des délais trop longs d'enquête, d'instruction ou d'attente de jugement [Convention, Article 5; Recommandation de 2009, V. et Annexe I.D.] et...
4. De développer des formations à l'intention de ses autorités répressives concernant les aspects spécifiques des enquêtes et poursuites de corruption transnationale [Convention, Article 5; Recommandation de 2009, V. et Annexe I.D.]."

4.1.2 Raad van Europa: GRECO

Het Strafrechtelijk Verdrag ter bestrijding van corruptie van de Raad van Europa van 27 januari 1999 bevat bepalingen over zowel actieve als passieve corruptie in de publieke en de private sector. België heeft dit Verdrag geratificeerd in 2004 en maakt deel uit van de GRECO (Groep van Staten tegen Corruptie - Groupe d'états contre la Corruption) dat de toepassing van het Verdrag in de lidstaten regelmatig controleert en evalueert (in zogenaamde 'evaluatiecycli').

De GRECO evalueerde België laatst in 2014 met een rapport van 28 augustus 2014⁷⁸ (vierde evaluatiecyclus). Aangezien deze evaluatie geen betrekking heeft op het repressieve of het politionele luik van de aanpak van corruptie, wordt er in dit bestek niet dieper op ingegaan.

4.2. Nationaal

4.2.1 Kadernota Integrale Veiligheid 2016-2019

In 2016 kwam sedert lang een nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid (KIV) tot stand. Deze vormt voor de periode 2016 tot en met 2019 het strategisch referentiekader van het veiligheidsbeleid van alle veiligheidspartners die daaraan kunnen bijdragen vanuit hun bevoegdheden, verantwoordelijkheden of maatschappelijke doelstellingen. Het is multidisciplinair tot stand gekomen en beoogt een geïntegreerd en integraal veiligheidsbeleid door alle betrokken politie-, overheids- en veiligheidsdiensten. De beleidsplannen van onder meer het openbaar ministerie en de diverse geledingen van de politie worden hierop afgestemd.

De KIV bevat tien clusters van prioritaire veiligheidsfenomenen en vijf thema's met transversaal karakter (uitdagingen die zich bij meerdere veiligheidsfenomenen stellen). Het

---

⁷⁸ Prévention de la corruption des parlementaires, des juges et des procureurs, Rapport d'évaluation, Belgique: <https://rm.coe.int/16806c2c3e>

valt op dat noch specifiek corruptie noch meer algemeen de financieel-economische criminaliteit in de KIV worden opgenomen als of binnen een cluster van prioritaire veiligheidsfenomenen. In de samenvatting van de KIV valt het woord ‘corruptie’ slechts één keer, met name binnen het transversale thema van de buitgerichte aanpak⁷⁹.

4.2.2 Nationaal Veiligheidsplan 2016-2019

Het Nationaal Veiligheidsplan (NVP) is het strategische beleidsplan van de geïntegreerde politie, de leidraad voor de politionele werking. Het zevende NVP 2016-2019 sluit aan op het referentiekader uitgezet in de KIV 2016-2019 en vertaalt dit naar politioneel beleid. De in de KIV uitgezette prioritaire veiligheidsfenomenen en transversale thema’s worden vertaald naar speerpunten voor de geïntegreerde politie.

Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat corruptie niet als prioritair veiligheidsfenomeen is opgenomen in het NVP. Mede op vraag van het openbaar ministerie werd het wel opgevestigd en verder uitgewerkt in het transversale thema “buitgerichte aanpak”. Vier van de zeventien politionele speerpunten/doelstellingen voor dit transversale thema hebben betrekking op corruptie:

1. “DOELSTELLING 3: De federale gerechtelijke politie zal actief zijn in de bestrijding van nationale en internationale corruptie. Specifiek met betrekking tot een buitgerichte aanpak wordt in de KIV de nadruk gelegd op een transversale aanpak van specifieke fenomenen van economisch-financiële criminaliteit, waaronder corruptie van Belgische, internationale of buitenlandse ambtenaren.
2. DOELSTELLING 4: Uit de recente evaluaties van de toepassing van internationale verdragen en overeenkomsten is gebleken dat de beeldvorming omtrent het fenomeen corruptie voor problemen zorgt. In dit kader zal de federale gerechtelijke politie de beeldvorming omtrent het fenomeen corruptie verbeteren, door naast de politionele gegevens de gegevens die bij andere departementen beschikbaar zijn, te integreren.

(...)

---

⁷⁹ “Omdat misdaad niet mag lonen, wordt in de kadernota in het bijzonder het belang onderstreept van een versterkte buitgerichte aanpak. Daarbij wordt ook de opsporing en vervolging van het crimineel vermogen nagestreefd, om de wederrechtelijk verkregen vermogensvoordelen effectief te recupereren. De focus wordt gelegd op specifieke fenomenen van economisch-financiële delinquentie, zoals het witwassen van crimineel vermogen en corruptie.”

3. DOELSTELLING 8: In de strijd tegen corruptie is het antwoord van de politie al te vaak louter reactief. Zoals in de KIV wordt benadrukt, worden de activiteiten van criminele organisaties door nationale en internationale corruptie gefaciliteerd. Dit laat hen toe hun illegale activiteiten/producten te ontwikkelen waarmee ze illegale vermogensvoordelen verwerven. Hiervan moet worden uitgegaan om een innovatieve aanpak te ontwikkelen, gebaseerd op betrouwbare indicatoren en technieken van datamining, met als hoofddoel de bestrijding van het fenomeen corruptie via de geldstromen.
4. De federale politie en in het bijzonder de federale gerechtelijke politie zal een dynamische, proactieve en transversale aanpak van het fenomeen corruptie ontwikkelen, gebaseerd op het concept van Intelligence Led Policing door:
  - het partnerschap met de CFI te bevorderen om samen met dit orgaan een reeks 'indicatoren' te bepalen voor een doeltreffende opsporing van verdachte geldstromen die verband houden met het fenomeen corruptie;
  - de wettelijke mogelijkheid te bestuderen om de administratieve gegevens over buitenlandse werken, leveringen en diensten door in België gevestigde bedrijven, die bij de federale departementen en de deelstaten beschikbaar zijn, te kruisen met de gegevens van de geïntegreerde politie;
  - snel beslag te leggen op illegale vermogens die via datamining werden opgespoord en de financiële misdrijfanalysetechniek toe te passen om de onderzoekstermijnen in te korten.

(...)
5. DOELSTELLING 13: Beter beheersen van doorlooptijden: op het vlak van het rechermanagement bestaat de noodzaak om de doorlooptijden van de politionele onderzoeken beter te beheersen, teneinde binnen een redelijke termijn feiten van economische, financiële en fiscale criminaliteit, alsook van leefmilieucriminaliteit, met inbegrip van witwassen, omkoping met zowel nationale als internationale dimensie en financiering van terrorisme, te onderzoeken en voor de rechter te brengen."

Voor de concrete realisatie van de speerpunten/doelstellingen in het NVP worden binnen de geïntegreerde politie programmamanagers (voor thema's) en piloten (voor specifieke doelstellingen) aangewezen als verantwoordelijken. Zij werken de verschillende stappen of acties uit om de voortgang op te volgen en binnen de gestelde timeframe de ambities om te zetten in realisaties.

Voor het transversale thema van de buitgerichte aanpak werd een programmamanager bij FGP Brussel aangesteld. Voor de voormelde doelstellingen 3 en 8 werd een lid van CDBC als

piloot aangesteld. Voor de doelstellingen 4 en 13 werden leden van andere diensten binnen DJSOC als piloot aangesteld.

4.2.3 Incongruenties

Het valt op dat ondanks de toename op internationaal niveau van het belang van deze materie en ondanks de steile internationale verwachtingen naar België toe, corruptie sedert het NVP 2008-2011⁸⁰ in de overkoepelende Belgische plannen voor het veiligheidsbeleid als prioritair misdrijf fenomeen werd opgegeven. Verder zal blijken dat de verwatering van de beleidsmatige focus op de strijd tegen corruptie, samen met de tendens sedert de optimalisatiewet om het gewicht van de gespecialiseerde gerechtelijke politie ten nadele van de centrale diensten te verschuiven naar de gedeconcentreerde gerechtelijke diensten, zich blijkt te vertalen in een dalende performantie in de feitelijke werking van CDBC.

In dat opzicht valt op dat het strafrechtelijk beleidsplan tegen corruptie van het openbaar ministerie, een van de naaste partners van de politie in de repressieketen, (blijkbaar vruchteloos) tegen de nationale stroom inzwemt door te blijven hameren op het prioritaire karakter van de strijd tegen omkoping. Binnen het openbaar ministerie is ten andere een Expertisenetwerk ECOFIN/Corruptie actief dat de partners in het vervolgingsbeleid inzake corruptie structureel samenbrengt.

Omzendbrief COL 11/2015 van het College van procureurs-generaal vermeldt: "De dossiers met betrekking tot openbare omkoping, knevelarij, belangenenneming en verduistering door een persoon die een openbaar ambt uitoefent, moeten prioritair behandeld worden. (...) De magistraten van het openbaar ministerie zullen in het bijzonder aandacht besteden aan de dossiers over feiten van omkoping van buitenlandse ambtenaren. Een seponering wegens "onvoldoende onderzoekscapaciteit" of "andere opsporings- of vervolgingsprioriteiten" van een dossier inzake publieke omkoping, knevelarij, belangenenneming en verduistering door een persoon die een openbaar ambt uitoefent kan enkel mits uitdrukkelijk akkoord van de korpschef".

Tegelijk ziet COL 11/2015 de realiteit van de dalende performantie van de gespecialiseerde anticorruptiedienst CDBC onder ogen wanneer het volgende instructie geeft: "Om de onderzoekscapaciteit van de Centrale Dienst voor de Bestrijding van Corruptie (CDBC) niet te overbelasten oriënteert de magistraat van het openbaar ministerie die titularis is van het dossier, naar de CDBC, enkel de meest ernstige en complexe dossiers van openbare

---

⁸⁰ Een van de 10 prioritaire veiligheidsfenomenen in het NVP 2008-2011 was de 'ernstige economisch- financiële criminaliteit (met focus op corruptie, fraude en witwassen)'.

omkoping, knevelarij, illegale belangenname en verduistering door een persoon die een openbaar ambt uitoefent.”

5. De middelen

5.1 Wettelijk kader

Zoals eerder vermeld werden de vier centrale ‘fenomeen’-directies DJB, DJC, DJF en DJP, als gevolg van de optimalisatiewet, omgevormd tot één centrale directie DJSOC. Het principe in de optimalisatiewet van de deconcentratie van de gespecialiseerde gerechtelijke politiecapaciteit naar het arrondissementeel niveau, heeft geleid tot duchtig snoeiwerk in het organiek kader van het centrale niveau. Het organiek kader van 486 FTE’s van de vier oude fenomeendirecties werd herleid naar een organiek kader van 292 FTE’s voor de nieuwe directie DJSOC (vervat in de zogenaamde OT3, of Organieke Tabel 3)⁸¹.

Hoewel de vergelijking niet helemaal opgaat (sommige diensten binnen de fenomeendirecties verhuisden naar een andere directie dan DJSOC; andere diensten werden toegevoegd aan DJSOC; enz), en het organiek kader een situatie ‘to be’ is en dus geen rekening houdt met mensen die feitelijk ‘in overtal’ of ‘buiten kader’ aan de slag blijven, is de tendens van afslanking van het centrale niveau duidelijk.

Op OT3 heeft CDBC actueel 66 plaatsen. Naast 1 leidinggevend hoofdcommissaris (HCP) en 1 polyvalent administratief medewerker, zijn er acht onderzoeksteams van 8 FTE’s, met telkens 1 commissaris (CP), 3 hoofdinspecteurs Bijzondere Specialisatie (HINP BS) en 4 Inspecteurs (INP).

Voor alle duidelijkheid wordt benadrukt dat de naar de Kansspelcommissie afgedeelde politiemensen niet in het kader van de CDBC zijn opgenomen.

De afgeslankte personeelsformatie voor CDBC omvat uitsluitend profielen eigen aan een zuivere onderzoeksdienst. Daar waar vroeger ook andere, meer conceptuele profielen voorzien waren (voor bijvoorbeeld beeldvorming en analyse), betreft het nu quasi uitsluitend

---

⁸¹ Bijlage bij K.B. 27 oktober 2015 tot vaststelling van de personeelsformatie van de federale politie, BS 30 oktober 2015, 66439.

operationele profielen. De vroegere zgn. capaciteit Research & Development werd volledig afgevoerd.

De meeste conceptuele taken worden opgetild naar DJSOC die deze capaciteit dient aan te wenden voor alle eenheden binnen DJSOC. Dit betekent bijvoorbeeld dat CDBC voor beeldvorming en strategische analyse in verband met het fenomeen corruptie in 2016 beroep kon doen op 1 FTE van de 13 theoretisch beschikbare FTE's voor strategische analyse binnen DJSOC (in realiteit slechts 10 FTE's in 2016 en 9 FTE's in 2017). En zelfs het behoud van deze ene FTE voor corruptie is onzeker voor de toekomst. De betreffende analist was alvast in de loop van 2017 gedurende vijf maanden, en in de loop van 2018 gedurende 4 maanden afwezig en dus niet beschikbaar voor analysewerk op het domein van corruptie. Voor 2019 lijkt zich een normalisering van de situatie aan te kondigen waarbij de analist het hele jaar beschikbaar zal zijn.

Een ander voorbeeld is dat de vertegenwoordiging van politie in het Expertisenetwerk Ecofin/Corruptie van het College van procureurs-generaal aanvankelijk werd waargenomen door het hogere DJSOC-niveau. Hierdoor verliest CDBC nochtans waardevol rechtstreeks contact en voeling met de andere partners in de repressie van corruptie. Omgekeerd zal de specifieke operationele expertise en ervaring van CDBC slechts via een omweg de discussies en besluitvorming in het Expertisenetwerk Corruptie kunnen bevruchten. Sedert 2018 werd daarom afgesproken dat voortaan opnieuw de Dienstchef CDBC aanwezig zal zijn voor de agendapunten die specifiek op corruptie betrekking hebben.

De overige conceptuele taken die nog bij CDBC blijven zijn voornamelijk de deelname aan de hoger vermelde OESO-evaluaties⁸² van andere landen en de deelname aan de vergaderingen van het overlegplatform Multilaterale Coördinatie (COORMULTI) van de FOD Buitenlandse Zaken.

5.2 Feitelijk kader

De werkelijkheid stemt niet overeen met het organiek kader. Van de theoretische 66 FTE's waren er begin 2016 slechts 53 plaatsen ingevuld. Begin 2017 is dit aantal verder gedaald naar 44 FTE's. CDBC werd in de loop van 2016 m.a.w. geconfronteerd met een vrij dramatische

---

⁸² Zo participeerde CDBC aan de evaluatie van Israël in 2015, van Oostenrijk in 2017 en van Zwitserland in 2018.

daling van 17% ten opzichte van het theoretisch organiek kader, en keek begin 2017 aan tegen een totaal deficit van 33%.

Hierbij werd dan nog geen rekening gehouden met gewettigde afwezigheden op het werk, een niet te verwaarlozen factor gelet op de relatief oudere leeftijd van het korps bij de CDBC. En omwille van de uitzonderlijke situatie van terreur en terreurdreiging in België in 2016, werden bijkomend twee personeelsleden afgedeeld naar een andere centrale dienst binnen DJSOC, met name DJSOC/TERRO, de ene voor 8 weken en de andere voor 8 maanden..

Deze evolutie is al jaren bezig. Het volstaat hiertoe ter illustratie te citeren uit het Jaarverslag 2015 van de federale toezichtsmagistraat: “Terwijl op 31 december 2013 het personeelsbestand van de CDBC 60 personen telde, begon dit te slinken tot 57 FTE in oktober 2014, en tot 56,71 in 2015. In de toekomst neigt deze dalende trend zich door te zetten, aangezien verschillende leden op het punt staan hun recht op pensioen te doen gelden”.

De dalende trend werd in de loop van 2017 verdergezet. CDBC verloor netto opnieuw 5 personeelsleden. Begin 2018 waren nog slechts 39 plaatsen effectief ingevuld. Dit kwam neer op een nieuwe daling met 8 % ten opzichte van het theoretisch organiek kader, en een totaal structureel deficit van 41 %. Hierbij werd nog geen rekening gehouden met het feit dat vijf van deze personen werken in een 4/5 regime en één persoon aan 60%, en dat twee personen langdurig ziek zijn.

In het vorig jaarverslag werd dan ook geconcludeerd dat de toekomst niet rooskleurig oogde, dat, als deze trend niet gekeerd zou worden door actieve ingrepen, in feite gekozen werd voor een langzaam uitdoofscenario voor de CDBC als centrale gespecialiseerde anticorruptiedienst, en dat binnen afzienbare tijd het kritieke minimum zou bereikt zijn waaronder het niet langer mogelijk is om nog kwalitatief onderzoekswerk van enige omvang af te leveren.

De door CDBC verstrekte gegevens voor 2018 vermelden een feitelijke invulling van het kader op 31 december 2018 ten belope van 47 FTE's met een reële capaciteit van 38,1 FTE (na aftrek van de gedetacheerde, langdurig zieke en deeltijds werkende personeelsleden). Dit lijkt aan te geven dat in 2017 de bodem werd bereikt en dat, ondanks de grote uitstroom door pensioneringen, de eerste tekenen van pril herstel aan de horizon opdoemen. Een bijkomend bemoedigend punt is dat de politietop begin 2019 heeft aangegeven de kering te willen doorzetten en op termijn te willen mikken op een integrale feitelijke herinvulling van het theoretisch kader van CDBC.

5.3 Locatie, materiaal

De CDBC is gevestigd in het Rijksadministratief Centrum (RAC) in de Koningsstraat te Brussel. In dit gebouw zijn tevens de FGP Brussel en verschillende andere centrale diensten gehuisvest.

Voor alle informaticatechnische aspecten in strafonderzoeken kan CDBC beroep doen op de bijstand van de Federal Computer Crime Unit, een andere centrale dienst binnen DJSOC, gespecialiseerd in informaticacriminaliteit. Aangezien echter ook bij de FCCU de aanhoudende onderbestaffing al jarenlang van kwaad naar erger gaat, komt ook de bijstand aan CDBC sterk onder druk te staan.

Als gevolg van de optimalisatie werd het eigen dienstwagenpark van CDBC in de loop van 2016 overgeheveld naar een poule op het niveau DJSOC.

6. De aanpak

6.1 Organisatie van de dienst

De CDBC is ingedeeld in vijf secties. De Franstalige sectie Marchés Publics (MP) en de Nederlandstalige sectie Overheidsopdrachten (OO) behandelen fraudeonderzoeken met betrekking tot door de overheid uitgeschreven opdrachten. De Franstalige sectie Fraude Financière (FF/F) en de Nederlandstalige sectie Financiële Fraude (FF/N) onderzoeken fraude en corruptie die niet gerelateerd is aan overheidsopdrachten, in hoofdzaak zaken van subsidiefraude. Een vijfde eenmanssectie, neemt de recente opdrachten omtrent Sportfraude op zich.

Het personeel in de sectie MP daalde in de loop van 2016 van 12 naar 9 personen. In de sectie OO van 11 naar 10 personen. In de sectie FF/F van 15 naar 14 personen. En in de sectie FF/N van 10 naar 8 personen.

Deze achteruitgang zette zich verder door in 2017. De secties MP en FF/F telden elk begin 2018 11 personen. De secties OO en FF/N elk nog slechts 7 personen.

Ondanks de uitstroom, voornamelijk ten gevolge van pensioneringen, tonen de cijfers van eind 2018 een zekere stabilisering van het personeelsbestand (sectie FF/F 12 personen, sectie MP 9 personen, sectie FF/N 7 personen, sectie OO 6 personen, sectie Sportfraude 1 persoon).

Bemoedigend is dat de politietop in het kader van de mobiliteit intussen alle niet-inge vulde plaatsen voor inspecteurs bij CDBC vacant verklaard heeft en dat voor 2019 een substantiële her-rekrutering in het vooruitzicht is gesteld. Het valt dus te verwachten dat het tij in 2019 zal keren. Idealiter worden ook de plaatsen voor hoofdinspecteurs (specialisten met bijzonder diploma) ingevuld om zo ook de broodnodige specifieke expertise te heropbouwen.

Het management van CDBC is in handen van een diensthoofd met één persoon voor de administratieve ondersteuning (begin 2016 nog 3 personen). Om dit haalbaar te houden, levert het adjunct-diensthoofd, dat tegelijk één van de vijf sectiechefs is, naast zijn onderzoekstaken, ondersteuning aan het diensthoofd bij het management van de CDBC.

6.2 Doel- en prioriteitenstellingen

De hervorming van de centrale politiestructuren en personeelsformaties noopten de CDBC tot een herbronning en herpositionering binnen DJSOC en ten aanzien van zijn opdrachten.

Reeds begin 2015 vond binnen CDBC een eerste Strategisch Seminarie plaats. De reflectie vertrok vanuit een basisdocument met als titel “Strategische positionering van CDBC – januari 2015” dat door de hiërarchie van DJSOC gevalideerd werd. Het Strategisch Seminarie omschrijft de missie, visie en waarden van de CDBC en zijn medewerkers.

Tevens werden drie strategische doelen gesteld voor de komende jaren, die op hun beurt vertaald werden naar vijf meetbare en in een tijdslijn uitgezette, operationele doelstellingen. Het hoeft niet te verwonderen dat, na de politiehervorming van 2014, de primaire focus ligt op het efficiënter en effectiever maken van de onderzoeksinspanning. De eerste strategische doelstelling (‘bijdragen tot een goed beheer van de middelen die ter beschikking worden gesteld van de CDBC in het kader van de hem toebedeelde onderzoeken’) wordt vertaald in twee operationele doelstellingen: de ontwikkeling en implementatie van een ‘acceptatiefiche’ en van een ‘debriefingsfiche’.

De tweede strategische doelstelling (‘vinden en ontwikkelen van alternatieve middelen teneinde de leden van CDBC opleidingen te laten volgen die nodig zijn voor de uitoefening van de functie’) poogt een strategisch antwoord te vinden op essentiële opleidingsnoden in een budgettair en personeel uiterst krappe werkomgeving. Zij wordt vertaald naar twee operationele doelstellingen: het organiseren in 2015 en 2016 van minstens één interne opleiding op het vlak van overheidsopdrachten en/of subsidiefraude, alsook het oplijsten van online opleidingsmogelijkheden bij opleidingscentra van de federale openbare diensten.

De derde strategische doelstelling ('dynamiseren van de netwerken met sleutelpartners op de verschillende machtsniveaus in België die actief zijn op het vlak van de strijd tegen corruptie') werd vertaald in één operationele doelstelling: het oplijsten in 2015 en 2016 van alle mogelijke partners en het organiseren van minstens één bijeenkomst.

Per operationele doelstelling werd een piloot aangeduid. Deze piloten, de facto samenvallend met de chefs van de vijf secties binnen CDBC, kunnen elkaar evenwel helpen in het realiseren van deze doelstellingen.

Een belangrijke en te onthouden vaststelling is dat CDBC in 2015 reeds harde keuzes gemaakt heeft om de ambities in lijn te houden met de krappe capaciteit. Private omkoping wordt uit het werkveld van CDBC gebannen. De dienst zal zich in de toekomst terugplooiën op wat het als zijn kerntaak beschouwt, de bestrijding van fraude en corruptie in de openbare dienst.

Deze vaststelling ligt in lijn met de keuzes die later dat jaar door het College van procureurs-generaal gemaakt werden. Zoals hoger reeds toegelicht, beperkt COL 11/2015 de oriëntering van dossiers naar CDBC tot de meest ernstige en complexe dossiers van openbare omkoping en van misdrijven door personen die een openbaar ambt uitoefenen.

In de loop van 2016 werden de operationele doelstellingen opgevolgd en de resultaten geëvalueerd en gepresenteerd tijdens een vergadering in aanwezigheid van de toezichthoudende federale magistraat. En ook ter gelegenheid van een strategisch seminarie in mei 2017 werd nagegaan in welke mate deze doelen gerealiseerd werden.

De opvolging van al deze doelstellingen tegelijkertijd binnen de CDBC is te ingewikkeld gebleken. Er was simpelweg onvoldoende mankracht beschikbaar om de focus te leggen op andere taken dan de onmiddellijke, operationele onderzoeken. Enkel de aspecten uit het strategisch plan die een weerslag hebben op het researchmanagement, werden effectief uitgewerkt (de verbetering van de aanpak van onderzoeken). Andere doelen, zoals het organiseren van opleidingen⁸³ of van minstens een jaarlijkse ontmoeting met de partners in de corruptiebestrijding (FGP's, administratieve diensten, ...), werden noodgedwongen geschrapt. De leiding van CDBC schat zelf dat slechts ongeveer één vierde van de gestelde doelen uiteindelijk gehaald werd.

---

⁸³ Na enkele korte, interne opleidingen en externe, online opleidingen inzake overheidsopdrachten in 2015, werden vanaf 2016 geen nieuwe initiatieven genomen, zodat andere opportuniteiten niet werden aangeboord.

Op het rechtermangement wordt wel duurzaam ingezet. De acceptatiefiche en de debriefingsfiche werden in 2016 effectief ontwikkeld en ingevoerd. De acceptatiefiche werd zelfs geautomatiseerd en uniform uitgerold op niveau DJSOC voor alle nieuwe onderzoeken. Toch heeft dit succes een belangrijke keerzijde. De borging van deze werkprocessen in de organisatie verloopt zeer moeizaam. Bij verschillende personen heerst weerstand tegen vernieuwing of aanpassing. De mentaliteit lijkt bij velen nog onvoldoende rijp om deze fiches veralgemeend toe te passen, en de acceptatieprocedure, die de instroom van nieuwe dossiers zou moeten objectiveren, wordt niet eenduidig toegepast op alle beslissingsniveaus. De geobjectiveerde debriefing van grootschalige onderzoeken blijkt zelfs zo gevoelig dat zij nog nooit effectief werd uitgevoerd na afloop van een onderzoek.

Door de beperkte capaciteit en de operationele prioriteiten werd in de loop van 2018 op voormelde punten geen verdere vooruitgang geboekt. De geobjectiveerde debriefing binnen de CDDB bijvoorbeeld blijft tot op heden een doodgeboren kind. De borging van de werkprocessen in de organisatie blijft een werkpunt.

Verder is sedert enige tijd een gestructureerd en periodiek (quasi trimestrieel) overleg ontstaan tussen CDDB en de procureur-generaal van Bergen. De toevloed van corruptiedossiers m.b.t. dit rechtsgebied noopten tot een dergelijk structureel en operationeel overleg. Aan dit overleg nemen naast het parket-generaal van Bergen eveneens de procureurs des Konings van de verschillende arrondissementen van het ressort deel. Op dit overleg worden bijvoorbeeld de gekende dossiers overlopen, wordt nagekeken of het nodig is dat CDDB ambtshalve een aanvankelijk proces-verbaal opmaakt voor nieuw aan het licht gekomen feiten, of omgekeerd dat dossiers worden samengevoegd die betrekking hebben op dezelfde feiten en dus beter samen onderzocht worden, wordt uitgemaakt wie het best geplaatst is om het onderzoek op te nemen, en wordt in functie van capaciteit en prioriteiten richting gegeven. Het overleg laat m.a.w. de verschillende partners in de repressieketen toe om zich op mekaar af te stemmen en zo efficiënter en effectiever te werken.

Eenzelfde structureel overleg werd eveneens voor het Luikse ressort ingevoerd met de procureur-generaal van Luik.

De CDDB beschouwt dit operationeel overleg op ressortelijk niveau als een *best practice* met veel meerwaarde die het verdient om uitgedragen te worden naar de overige ressorten van het land. Het voornemen lag voor om daartoe in 2018 initiatieven te nemen naar de andere procureurs-generaal toe. Zelfs indien niet elk ressort onmiddellijk evenveel dossiers als de ressorten Bergen en Luik heeft klaarliggen voor dergelijk overleg, kan een gestructureerd overleg op termijn ook leiden tot de opstart van strafonderzoeken voor feiten die anders onder de radar gebleven zouden zijn. Dit is evenwel niet gelukt tijdens 2018. Er wordt nu gemikt op een eerste dergelijk overleg in de loop van 2019 met in eerste instantie het parket-generaal van Brussel.

De piloten bij de CDBC van de Doelstellingen 3 en 8 van het transversale thema Buitgericht Rechercheren in het NVP, hebben in de loop van 2017 eveneens een structureel overleg opgezet met “Audit Vlaanderen”, het agentschap van de Vlaamse overheid dat onder meer audits uitvoert bij de lokale besturen en de Vlaamse administratie. In het kader van deze werkrelatie hebben beide partijen elkaar beter leren kennen en geleerd wat ze van mekaar wel en niet kunnen verwachten. Belangrijk is dat vanuit een overzicht door Audit Vlaanderen van de belangrijkste, te melden administratieve auditonderzoeken, CDBC een gewogen politionele reactie kan voorbereiden (evaluatie van bestaan strafbare feiten, procedureaspecten, opmaak van een aanvankelijk proces-verbaal, eigen onderzoeksinvestering en zo ja onder welke vorm (autonoom of in steun), overleg met parket) en feedback kan verzorgen aan Audit Vlaanderen.

De opgebouwde werkrelatie loopt zo goed dat zij in de loop van 2018 reeds heeft geleid tot de aanmelding van vijf administratieve audits waarbij malversaties aan het licht gekomen waren bij in hoofdzaak lokale besturen. Bij aanwijzingen van strafbare feiten maakt het CDBC een aanvankelijk proces verbaal op en streeft het ernaar het strafdossier persoonlijk toe te lichten bij de territoriaal bevoegde procureur des Konings, met het oog op de toebedeling aan de meest geschikte politiedienst.

In de loop van 2018 nam de CDBC een vergelijkbaar initiatief naar de net opgerichte federale evenknie van Audit Vlaanderen. De eerste, aftastende contacten werden gelegd met de leiding van de Federale Interneauditdienst⁸⁴. CDBC hoopt deze verder te kunnen uitbouwen in de komende jaren.

Met voormelde structurele overleggen en nauwere contacten wordt in zekere zin terug de band aangehaald met het administratieve luik van de corruptiebestrijding, band die was doorgeknipt eind vorige eeuw met de opheffing van het Hoog Comité van Toezicht dat de administratieve en gerechtelijke bevoegdheden combineerde.

Ook op het niveau van elk individueel onderzoek wordt gemikt op een beter management. De informaticatools van de federale politie als GES en ITINERA, worden al gebruikt, al blijft ook daar bij sommigen enige weerstand bestaan die aangepakt moet worden met verdere begeleiding en vorming. In 2018 werd daarom de vorming GES, die eerder al aan de Franstalige leden was gegeven, ook voor de Nederlandstalige leden afgewerkt. Eind 2018 wordt GES al meer gebruikt dan voorheen, maar er blijft veel ruimte voor verbetering.

Zoals hoger vermeld werd de ontwikkelde acceptatiefiche de afgelopen jaren reeds geïntegreerd in het GES-systeem. CDBC hoopte om in 2018 het opstellen van een concreet en genegotieerd onderzoeksplan (op basis van een template in het GES-systeem) bij opstart van elk nieuw dossier, te introduceren en veralgemenen in de organisatie. Dit intern document zou dan toegevoegd worden aan de acceptatiefiche en mee opgeladen worden in het GES-

---

⁸⁴ K.B. 4 mei 2016 tot oprichting van de Federale Interneauditdienst, BS 12 mei 2016, 31145.

systeem (automatisering). Eind 2018 wordt de GES-template voor het onderzoeksplan echter nog steeds nagenoeg niet opgesteld voor nieuwe onderzoeken, laat staan gevoegd aan de acceptatiefiches.

7. Resultaten

7.1 Gebruik werktijd CDBC – statistische gegevens

Het is heel moeilijk gebleken om betrouwbare, relevante en onderling vergelijkbare statistieken te bekomen die een cijfermatig beeld kunnen geven van de besteding van de werktijd door de leden van CDBC en de ondersteunende diensten bij DJSOC. Dit lijkt nog een gevolg te zijn van de herschikking van de taken tussen CDBC en DJSOC na de optimalisatiemaatregelen in 2014 en van de onderbestaffing bij deze diensten. De hieronder weergegeven cijfergegevens zijn dan ook partieel en summier. Ze moeten met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Uit de door DJSOC ter beschikking gestelde statistieken kan volgend algemeen beeld geschetst worden van de aanwending van de beschikbare werktijd door CDBC.

7.1.1 Totaal gepresteerde uren gedurende de afgelopen drie jaar:

Het totaal van de effectief gepresteerde uren in 2016 bedraagt 76.255 uren.

In 2017 is dit gedaald tot 72.585 uren, een daling met 5 %. Deze totalen bevatten ook de niet-dossiergebonden prestaties waarvan coördinaties van onderzoeken (2450 uren in 2017), het volgen (2759 uren in 2017) en geven (930 uren in 2017) van opleidingen, informatiegaring (2662 uren in 2017), management (4082 uren in 2017) en vergaderingen (1780 uren in 2017) de belangrijkste zijn.

In 2018 is dit verder gedaald tot 66.664 uren, een verdere daling van ongeveer 8 %. In dit totaal zitten opnieuw een aantal niet-dossiergebonden prestaties (bijna 6.000 uren in totaal), waaronder nationale en internationale vergaderingen (2.853 uren), opleidingen (1.919 uren) en administratieve taken (1.115 uren).

7.1.2 Totaal gepresteerde uren in strafonderzoeken gedurende de afgelopen drie jaar

Het totale aantal uren die door CDBC (exclusief de misdrijfanalisten die zich, zoals eerder vermeld, sedert de optimalisatiemaatregelen van 2014, op het hogere niveau van DJSOC situeren) werden gepresteerd in operationele strafonderzoeken, ligt in 2016 op 59.718 uren. 80 % van de totale activiteiten gaan m.a.w. naar operationele onderzoeken.

In 2017 bedraagt de aan operationele onderzoeken bestede activiteiten 47.710 uren. De ogenschijnlijke sterke daling met 20 % t.o.v. 2016 moet behoedzaam geïnterpreteerd worden en kan samenhangen met een gewijzigde registratiemethode waardoor vanaf 2017 minder activiteiten dan voorheen in deze categorie opgenomen worden.

Volgens de door CDBC verstrekte cijfers werden in 2018 60.666 uren gespendeerd aan operationele onderzoeken. Dit cijfer sluit opnieuw aan bij het cijfer van 2016.

De cijfers geven aan dat het niveau aan operationele activiteiten slechts kon aangehouden worden door verder te snoeien in de niet-operationele activiteiten, die in 2018 nog slechts ongeveer 10 % bedragen van de totale, effectief gepresteerde uren door de dienst.

7.1.3 Afwezigheden

Zoals gevreesd kon worden met een gestaag verouderend korps, is het ziektepercentage gestaag gestegen van 7 % in 2016, over 9,2 % in 2017, tot 10,4 % in 2018.

7.2 Optimalisering: herschikking van de taken tussen DJSOC en CDBC: beeldvorming, netwerking, programmawerking

Door de vervelling/afslanking van CDBC tot een onderzoeksdienst pur sang, worden de niet operationele onderzoekstaken meer en meer uitbesteed aan het overkoepelende niveau bij DJSOC.

De beeldvorming over het fenomeen van de openbare en privé-corruptie in België wordt voortaan, samen met vele andere fenomenen, ter harte genomen door de analisten van DJSOC. In 2017 besteedde CDBC zelf slechts 4 uren aan beeldvorming. Voor 2018 werd geen specifiek cijfer meer verstrekt.

De netwerking via de vertegenwoordiging in het Expertisenetwerk ECOFIN/Corruptie van het College van procureurs-generaal, gebeurt niet langer door leden van CDBC. DJSOC neemt in principe de vertegenwoordiging in meerdere Expertisenetwerken over van individuele diensten binnen DJSOC. Enkel voor agendapunten die specifiek handelen over corruptie, neemt het diensthoofd van CDBC sedert 2018 opnieuw deel aan de vergaderingen van het Expertisenetwerk. In 2017 en 2018 besteedde CDBC zelf slechts 30 resp. 111 uren aan 'werkgroepen/netwerken'.

Zoals eerder al uiteengezet, ligt de eindverantwoordelijkheid voor de realisatie van het transversale thema van de buitgerichte aanpak (het enige waar nog corruptie wordt vermeld) in het Nationaal Veiligheidsplan, niet bij CDBC noch bij DJSOC maar bij een arrondissementele FGP, zij het dat voor de uitvoering van twee individuele doelstellingen binnen dit transversale thema wel op leden van CDBC beroep wordt gedaan als piloot.

7.3 Recherchemanagement

De administratieve verwerking van de inkomende kantschriften gebeurt bij DJSOC. Voor elk nieuw, inkomend gerechtelijk dossier stelt een sectiechef van CDBC een acceptatiefiche op die aangeeft in hoeverre het dossier inhoudelijk aansluit bij de opdrachten van de CDBC, hoeveel politiecapaciteit de behandeling zal vergen en welke samenwerking eventueel opgezet moet worden. Deze acceptatiefiche gaat voor overleg en goedkeuring naar het diensthoofd CDBC. Op advies van het diensthoofd beslist uiteindelijk de Directeur Operaties DJSOC (en bij diens afwezigheid de Directeur DJSOC zelf) of CDBC al dan niet met dit dossier belast wordt.

In uitvoering van de strategische doelen uitgezet tijdens het Strategisch Seminarie, werd een cel recherchemanagement beoogd die voornamelijk instaat voor de structurering van de informatie, het beheer van het elektronisch dossier in GES en het aanvullen van de informatie in de ANG. Ingevolge de optimalisatie werden deze taken opgenomen in de Dienst Recherchemanagement van DJSOC.

7.4 Operationele onderzoeken

Het operationele werk van CDBC kan zich vertalen in ondersteuning van andere onderzoekseenheden. Hierbij wordt in eerste instantie gedacht aan arrondissementele FGP's of het Comité P. In werkelijkheid voert CDBC quasi steeds autonome operationele onderzoeken. Gemengde onderzoeken waarbij CDBC gespecialiseerde bijstand en ondersteuning geeft aan een andere onderzoekseenheid, komen slechts uitzonderlijk voor. Voor 2016 was dat het geval in drie dossiers. In de loop van 2017 besteedde CDBC slechts 232

uren aan onderzoeksgebonden steunactiviteiten aan lokale of federale politie. In 2018 werden 1.866 uren in steun gepresteerd in 5 dossiers.

In 2018 kwamen in totaal 67 nieuwe onderzoeksdossiers binnen. Dat is een opwaartse trend na jaren van gestage daling (74 dossiers in 2012; 70 dossiers in 2013; 56 dossiers in 2014; 39 dossiers in 2015; 47 dossiers in 2016 en 44 dossiers in 2017).

In totaal waren er eind 2018 nog 143 dossiers lopende (eind 2016 nog 156 dossiers, en eind 2017 nog 127 dossiers). Meer en meer valt op dat er slechts één onderzoeker belast wordt met een groot onderzoek, omwille van het gebrek aan personeel, wat uiteraard de vlotte afhandeling ervan niet ten goede komt.

Inzake *private corruptie* werd in de voorgaande jaarverslagen van de toezichtsmagistraat reeds gewezen op het feit dat dit fenomeen een groot 'dark number' kent. Er is geen grote aangiftebereidheid bij ondernemingen die het slachtoffer zijn van dergelijke misdrijven, wat maakt dat er een groot tijdsverloop is tussen het tijdstip van de feiten en de kennisname ervan door de politie, dat deze onderzoeken langer duren dan bij andere misdrijven, dat weinig daders worden geïdentificeerd en dat ze veel opvolgende feiten kunnen plegen alvorens ze worden geïdentificeerd.

Hier komt bij dat CDBC sedert 2015 om capaciteitsredenen heeft geopteerd om het domein van de private corruptie over te laten aan de gedeconcentreerde diensten en zich te focussen op corruptie in de openbare dienst.

Dit vertaalt zich in de cijfers. In 2016 werden weliswaar zeven nieuwe dossiers private corruptie geopend, maar vijf ervan hebben betrekking op de specifiek toegewezen bevoegdheid van fraude in de sport. In totaal waren er in 2016 nog 13 dossiers van private corruptie in behandeling bij de CDBC, waarvan 9 sportdossiers. Dit vertegenwoordigt 8% van het totaal aantal dossiers in behandeling bij CDBC in 2016. Wel dient benadrukt dat twee grote onderzoeken in deze categorie een ruim beslag gelegd hebben op de capaciteit van de CDBC, uitgedrukt in werkuren.

Voor het jaar 2017 werden geen vergelijkbare cijfers verstrekt. In de loop van 2018 werden 2.244 uren gepresteerd in eigen onderzoeken naar private corruptie en sportfraude.

Net zoals de voorgaande jaren werden ook in 2016 geen *fraudedossiers tegen de Europese financiële belangen* geopend. In de loop van 2017 werden twee nieuwe dossiers geopend (met een beslag op de capaciteit van ongeveer 360 uren). De quasi-afwezigheid van het Europees contentieux in de onderzoeksdossiers van CDBC is niet het gevolg van een gewilde beleidswijziging van de Belgische autoriteiten, maar eerder een gevolg van het feit dat OLAF minder klacht heeft neergelegd bij de Belgische autoriteiten.

In 2015 en 2016 bleef CDBC nog een substantieel aandeel van zijn onderzoekscapaciteit investeren in reeds langer lopende 'Europese' strafonderzoeken met meer dan 14.800

werkuren (ten opzichte van 9.000 werkuren in 2015). Voor 2017 werden op dit punt geen cijfers verstrekt. In 2018 is – zoals kon verwacht worden – het aantal gepresteerde uren in deze dossiers gedaald tot 1.447 uren.

De CDBC (en de federale politie in het algemeen) dient zich desalniettemin voor te bereiden op belangrijke veranderingen in de komende jaren wat het ‘Europees contentieux’ betreft. Sedert de Verordening van de Raad van 12 oktober 2017 tot instelling van een Europees Openbaar Ministerie (EOM) wordt in het vooruitzicht gesteld dat de bevoegdheid om misdrijven tegen de financiële belangen van de EU, waaronder fraude, corruptie en BTW-fraude, zal worden opgetild van het nationale niveau naar een onafhankelijk en gedecentraliseerd parket van de Europese Unie. Het EOM hoopt volledig operationeel te zijn tegen eind 2020.

Op dat ogenblik zal vanuit het EOM het strafrechtelijk beleid bepaald worden door de Europese hoofdaanklager en zijn Europese aanklagers in Luxemburg, en zal de aansturing van strafonderzoeken gebeuren door gedelegeerde Europese procureurs met standplaats in elke nationale lidstaat.

Het valt te verwachten dat de inwerkingtreding van het EOM een belangrijke impact kan hebben op de werklust van de CDBC en de gedeconcentreerde directies. De ruime en ‘verse’ capaciteit bij het EOM voor het opstarten en aansturen van strafonderzoeken zal leiden tot een bijkomende instroom van ‘Europees contentieux’ waarbij het minder evident zal zijn om begrip te vragen voor de beperkte politionele capaciteit en om daarom strikte prioriteiten te stellen in het verder onderzoek van strafbare feiten.

Bovendien zou het wel eens kunnen dat België van alle deelnemende lidstaten het effect van de verhoogde politionele werkdruk het meest zal voelen. Waar de misdrijven tegen de financiële belangen van de E.U. gepleegd werden (door bedrijven) in niet E.U.-landen, is het enige of zwaarste territoriale aanknopingspunt binnen de E.U. vaak enkel de zetel van de Europese Unie in Brussel, wat maakt dat het EOM het onderzoek en de vervolging van deze misdrijven in België zal willen laten plaatsvinden.

8. Kritische bedenkingen en conclusie

Wie moet er nog van overtuigd worden dat de aanhoudende strijd tegen corruptie in al zijn vormen (openbaar – privaat, nationaal – internationaal) de volgehouden aandacht en prioriteit verdient van elke moderne Staat? Tal van internationale instrumenten onderstrepen dit. Tal van internationale evaluatiemechanismen gaan verder en controleren dit ook effectief.

In die zin verbaast het te moeten vaststellen dat sedert verschillende jaren corruptie niet of slechts zeer zijdelings als prioritair fenomeen wordt aangemerkt in de Kadernota's Integrale Veiligheid en de Nationale Veiligheidsplannen van de politie.

De Centrale Dienst voor de Bestrijding van de Corruptie, zou, als gespecialiseerde, nationale opsporingsdienst bij de federale politie, het elitekorps moeten zijn dat voorgaat in deze strijd alsook actieve ondersteuning biedt aan de arrondissementele FGP's die eveneens in dit domein bevoegd en actief zijn.

De werkelijkheid van de laatste jaren toont een minder fraai beeld. Zoals de andere centrale opsporingsdiensten bij de federale gerechtelijke politie heeft CDBC ingrijpende afslankingen ondergaan die ten koste gaan van zijn slagkracht. De aanhoudende en toenemende feitelijke onderbestaffing (begin 2018: structureel deficit van 41% op het theoretisch organiek kader; eind 2018: feitelijk status quo) lijkt op een uitdoofscenario waarbij CDBC zich noodgedwongen moet terugplooiën op een minimale taakinvulling, beperkt tot operationeel strafonderzoek in de enge zin van het woord, met uitsluiting van het domein van de private corruptie.

Andere activiteiten die nochtans als essentieel beschouwd worden voor een performante nationale anticorruptiedienst, zoals gespecialiseerde beeldvorming, informantenwerking, netwerken, kennisopbouw en -deling, informatiegestuurd en strategisch werken, en zelfs in zekere mate het rechermanagement, worden slechts stiefmoederlijk opgenomen of uitbesteed aan het hogere niveau van DJSOC alwaar ze dreigen te verdrinken tussen alle andere taken m.b.t. overige fenomenen. Stoppen met investeren in deze domeinen wreekt zich echter vroeg of laat.

Symptomatisch voor deze wurggreep op CDBC is het onvermogen van CDBC en DJSOC om nog objectieve en betrouwbare cijfermatige gegevens te verstrekken over de verschillende facetten van de werking van CDBC. Een ander symptoom dat niet van aard is om te vertrouwen op snel beterschap, is het gebrek aan stabiel en sterk leiderschap. Het verloop bij de diensthoofden van CDBC is groot. Het laatste diensthoofd is intussen al weer overgestapt naar een ander politiekorps. Zijn taak wordt er nu al meer dan een jaar *ad interim* bij genomen door de sectiechef van een van de secties.

Anderzijds dient CDBC toch ook de hand in eigen boezem te steken. Ondanks verschillende pogingen, lijkt de organisatie nog niet doordrongen te zijn van een modern rechermanagement. De realisaties van de acceptatiefiche, het onderzoeksplan en de debriefingsfiche blijven minimalistisch ingevuld. Vele onderzoekers binnen de organisatie blijven afkerig staan ten aanzien van deze 'nieuwlichterij' en verkiezen verder te werken zoals ze al jaren doen. De selectie van strafonderzoeken gebeurt dan meer door de speurder zelf, in functie van eigen voorkeur en comfort, en op grond van bestaande, directe contacten met bepaalde magistraten, eerder dan op basis van een voorafgaande, objectieve weging van concurrerende, zich aandienende onderzoeksopportunities (na aangiftes en uit informatieposities) en de bijhorende verwachte werklast.

De gevolgen hiervan zijn des te nefaster door de chronische onderbestaffing van CDBC. Omdat de gespecialiseerde capaciteit bij CDBC elk jaar nijpender wordt, verdient de inzet van dit schaarse goed vooraf een zorgvuldige, geëxpliciteerde, objectieve afweging. Er is dan ook, zelfs binnen de gegeven, beperkte onderzoekscapaciteit, nog steeds ruimte voor een substantiële verhoging van de efficiëntie en de kwaliteit van de output.

De strijd tegen corruptie in België bevindt zich in woelig water. Of de CDBC de storm zal doorstaan hangt af van twee factoren. Enerzijds zou CDBC gebaat zijn bij een sterk en duurzaam leiderschap dat de ideeën over een modern rechermanagement weet te vertalen van het papier naar een daadwerkelijke, gedragen cultuur. Het daadwerkelijk borgen in de organisatie van projecten zoals de acceptatieprocedure, het onderzoeksplan, de debriefing, de sturing vanuit de periodieke overleggen met de procureurs-generaal en de werkafspraken met Audit Vlaanderen, zal garanderen dat de CDBC zijn schaarse, beschikbare, gespecialiseerde middelen optimaal zal inzetten op de onderzoeken die er toe doen, op basis van objectieve en informatiegestuurde selectiemechanismen. Ondanks de goede intenties voor 2018 hebben de beperkte inspanningen tot onvoldoende vooruitgang geleid en blijft er heel wat werk voor de boeg in 2019 en de daaropvolgende jaren.

Anderzijds zal dit alleen niet volstaan. De samenleving en de politietop moeten zich bezinnen over de vraag of de CDBC, als vlaggenschip van de Belgische strijd tegen nationale en internationale corruptie, wel nog steeds de middelen ter beschikking krijgt die het verdient om deze strijd met de nodige slagkracht te kunnen aangaan. Daarbij is het belangrijk in te zien dat de CDBC, naast het draaien van operationele dossiers, ook tijd en capaciteit moet kunnen besteden aan kennisopbouw en –deling, aan netwerking met de nationale en internationale partners, aan beeldvorming en informatiegaring, aan strategisch denken, aan informatiegestuurde targetting, aan proactiviteit in de selectie en aanpak van onderzoeken, enz ...

Bemoedigend hierbij is alvast dat 2018 een keerpunt lijkt en geleid heeft tot het besef dat er wel degelijk nog een belangrijke, autonome, operationele rol is weggelegd voor CDBC als centrale dienst in de strijd tegen corruptie. Het Koninklijk Besluit van 23 juni 2019 bevat – voor het eerst sedert de oprichting van de CDBC 25 jaar geleden (zie art 9 § 3 K.B. 17 februari 1998) – een actuele, wettelijke omschrijving van de specifieke operationele opdrachten van een moderne CDBC in het ‘post-optimalisatietijdperk’. En de federale politie lijkt het vaste voornemen te hebben om de verdere afkalving van de effectieven bij de CDBC te stoppen en, middels het openstellen van de niet ingevulde plaatsen van het theoretisch kader van CDBC, het personeelsbestand in de komende jaren terug te herstellen tot zijn oorspronkelijke, volle kracht.

Ook de noodgedwongen keuze van CDBC om private corruptie af te stoten en exclusief te focussen op openbare omkoping, moet van deze bezinning deel uitmaken. De strijd van de CDBC van de laatste jaren tegen de sportfraude (via de Cel en het Nationaal Meldpunt Sportfraude en de Task Force Signalenoverleg) toont enerzijds aan dat de keuze om private

corruptie af te stoten, nog niet tot in het extreme werd doorgetrokken. Anderzijds toont het feit dat vele andere landen België op dit domein als een internationale voortrekker en voorbeeld zien, evenzeer dat CDBC op het domein van private corruptie wel degelijk een rol van betekenis kan spelen met een meerwaarde voor het hele land en ver daarbuiten.

Hetzelfde geldt voor de nakende inwerkingtreding van het Europees Openbaar Ministerie (EOM). De impact op de politionele werklust vanaf 2021 zou wel eens substantieel kunnen zijn en zal zich in eerste instantie laten gevoelen bij de CDBC als centrale corruptiebestrijdingsdienst van België. Het verdient aanbeveling bij de bezinning ook hierover na te denken en zo nodig te anticiperen.

De keuzes die gemaakt (moeten) worden op deze twee niveaus, zullen samen bepalen of de huidige CDBC de crisis waarin hij zich al een tijdje bevindt, zal overleven en zich zal kunnen transformeren tot een moderne, nationale anticorruptiedienst die ook in de komende decennia zijn gespecialiseerde opdrachten performant blijft waarmaken.

